

Zeigunian Chp.

ԵՊԵՊԻ

Prinzipal

ՀԻՔԵԼՅԷՍԻ

ԳՕՍԹԱՆԹԻՆՅԷ

ՄԻԻ ՀԷՆՏԻՍ ՕՂԼՈՒ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

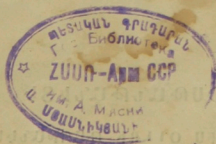
— 1851 —

2004

~~100-56~~

43

62 102

4490-56

ՖԼՍՐԼ ՊԻՐԻՆՃԻ

ՉԱՐՇԸ ԱՎՏԵԹԻ

ԹԱՐԻԹԻ Իսէվիէնինն պինն օէքիզ
էիւղ գըրդ ալթը սէնէսի, քեանունի
էվիէլինն խիթամընա տօղըու, պիր ախ
շամ իւղէրի, հէման հէր քէս մէշղու
լիէթինտէն կէնտի խանէսինէ տէօնմէ
վագըթլէրինտէ, Լէնի քէօբրիւնիւն
Քարա քէօ թարաֆընա, եիրմի պէշ
եաշընտա վար եօք պիր տէլի քանլը կէլ
տի իսէ, սէյիսի տախի հէնուղ հայ
վանը ալմըշ Պէյ օղլուտէն կէլմիշիտի,
()լ վագըթ մէրսում տէլի քանլը ա
ճէս աթ իլէ չըքօրղընը ախէրի կէօ
րիւյօրմու ֆիքրի իլէ էթրաֆընա կէօզ
կէզտիրտիքտէն սօնղրա, հայվանա պի
նիս Պէյ օղլունտա Թէքքէնինն էօնիւ
նէ կէլտի իսէ արգասընա տէօնիւս
պագտըքտէ սէյիսի զալիսա թապիա

Թընը պիլտիյինտէն տէր ագապ հայ-
վանըն սաղարասընէ էլինի քօտու :

Պու վասֆ իթտիյիմիզ տէլի քան-
լը , ինճէ քաշլը , քարա պլյլքլը , սու-
րաթը էսմէր վէ պիրազ ուղու՛նճա ,
անլը էնսիզ , գարա վէ ուֆաք կէօզ-
լիւ , իրի պուրուկու , չիչէք պօզուք
պիր ասէմ իտի , սէթրինին իւզէրին-
տէն քալթօ — սաքօ կիյինմիշ , բանթա-
լօն էքէյի քըսա , շէօլէ քի սուքիէլէր
օլմայրպ վէ հայվանըն իւզէրինտէ պի-
րազ տահա թօքլանմըշ օլտուղու՛նտան
վէ ուղու՛ն ճիզմէլէրի օլմատըղը իչու՛ն
էքէյիճէ տիզլիք կէօրիւ՛նիւր : Ալտէ
մէրթէպանի էլճէքլէր , սօլ էլինտէ
տիզկին , սազ էլինտէ պիր քէհրիպար
թէսպիհ , թանլտըղը ատէմլէրին պա-
ղըսընը , եանի մէրթէպէսի կէնաին-
տէն տշաղը օլանլէրի , իթիպարընա
խէլալ կէլմէսին միւլհազասը իլէ կէօր-
մէղլիքտէն կէլէրէք , վէ պաղըլէրինէ
զարուրի սէլամ վիրէրէք , վէ քիմինէ
տախի վիրտիյի սէլամը հիմայէթ ատու
իտէրէք Տէօրտ եօլ աղղընը պիրազ
կէչտիքտէն սօնղրա հայվանտէն էնիպ
պիր մօտիսթա տիւքքեանընա կիրտի :
Թէզկէահ պաշընտա տուրան մօ-

տիսթայա սէլամ վէրիս վէ խաթրընը
սիւալ իթտիքտէն սօնդրա ,

— Վնլի աթլաս քօրտէլա պուլու-
նճւրմու — տէյու սօրաու :

— Վվէթ նէ՞ րէնկ իսթէրսինիզ —
տիյէրէք մօտիսթա էֆրէնճ թէլաֆ-
ֆիւղիւ իլէ ճէվաս վէրտի իսէ տէ ,
մէրսում տէլի քանլու սիւալինէ քար-
շըլք վիրմէտէն վազ կէլիս ,

— Վալիսա պէնտէնիզի թանըմա-
յօրսուճուզ , լաքին պիր քաչ տէֆա
պուրայա կէլտիմ — տէտի :

— Խայր թանըմամ , հէր նէ իսէ ,
քօրտէլա նէ՞ րէնկ օլաճաք — տէյու
մօտիսթա թէքրարէն սիւալ էթտի :

— Վճաիս , պէնտէնիզի թանըմա-
լըսընըզ էֆէնտիմ , չունքի պուրանըն
սլաշըճա միւշթէրիլէրին պիրիսինի
կէնտիմի պէլէմիշ իտիմ , ֆագաթ
քուլուճուզ խաթըրընըդտան իս-
րաճ իթմէնիզէ , տէրէճէի քէմալ մահ-
սուն վէ միւքէտտէր օլտում :

Սօտիսթա էֆրէնճ օլմասը իլէ տէ-
լի քանլընըն սէօլէտիքլէրինի պիր էյի-
ճէ անլայամատը իսէտէ , կէնտի սիւ-
ալինին ճէվասը օմատըղընը տախի է-
բէյիճէ ֆէհմ իտէրէք ,

— Քօրտէլա նէ՞րէնք օլաճաք — տէ-
յու թէքրարէն սիւալ իթտի :

Տէլի քանիլը ելինէ կէնտի ֆիքրին,
տէ ճէվէլան իտէնի անլաթմաք սէվ-
տասը իլէ վէ տիւք.քէան տախի թէն-
հաճա օլտուղունտան ,

— ()_ Դնաղարընըղըն թաթլըլըղը
պէնտէնիղի գապիլ.քիմ բէրէնտէտէն
աթմըշ օլտուն — տէտի իսէ , մօտիս-
թա պու տէֆա անլատը գըյաս իտէ-
րէք ,

— _վէթ , թաթլը բէմպէ տէ վար
վէ բէք կիւղէլ մինէ մավիսի տէ պու-
լունուր — , տէտի :

— Խայրը հանըմըմ , թաթլը բէմ-
պէ տիմէք իսթէմէմ , իլա նաղարընը-
ղըն թաթլըլըղը բէրէնտէտէն աթտը
տիմէքտէն միւրատըմ , պաքըշընըղըն
թաթլըլըղը պէնտէնիղի ալտաթտը տի-
մէքտիւր էֆէնտիմ — տէյու տէլի.քան-
լը մա՛նասընը վիրմէտէ ,

— Խայրը , տահա քօրտէլայը կէօս-
թէրմէտիմ , հէմ բաղարլըք էթմէ-
տիք.քի սիղի ալտաթմըշ օլայըմ — տէ-
տի մօտիսթա :

— Բարա տավասը տէյիլ , ա՛ սուլ
թանըմ , իլա պուրայա կէլմէմին սէ-

պէպի , սիղին կիւլ ճէմալինիղի կէօր-
մէ իլէ միւշէրրէֆ օլմաք տըր , սիղ-
տէ անլատընըզ գըյասս իտէրիմ :

— Տահա նէ բէնք քօրտէլա իսթէ-
տիյինիղի անլամատըմ , ուշաղա սէօյ-
լէյին , թիւրքճէի պէնտէն էյի պիլիը ,
պէլքի օ անլար — տիյէրէք մօտիսթա
ուշաղը չաղըրըպ , կէնտիսի եինէ մէշ
ղուլիյէթինէ սլաքտը :

() Լ վագըթ մէրսու մ տէլի քանլը
ուշաղա , — \ ըրատըղըմ պուրատա եօ-
ղումուշ — տիյէրէք տիւքքեանտան
տըշարը չըքտը : \ աքին շէօյլէ մէմուլ
իտէրիտի քի , պիր իքի տէֆա տահա
կէլսէ , էլպէթտէ մօտիսթայը կէնտի-
նէ ճէլպ իտէր տէյու :

\ Մէրսու մ պաղը մօտիսթալէրին
վասթընը իշիթմիշ օլտուղունտէն ,
պու ճէսարէթի իթտի իսէտէ , հէր
շէյին իլմի վար ֆէհվասընճէ տահա
ճահիլ օլտուղունտէն հէրնէ գատար
պէտ մուամէլէ կէօրտիւ իսէտէ կէն-
տունէ ճէսարէթսիղիք կէթիրմէտի ,
եախուտ ֆէրգինտէ օլամատը , լա-
քին տահա զիյատէ ֆէրգինէ վարա-
մատը գըյասս օլունուր : Հէր նէ հալ
իսէ , թէքրարէն հայվանա պինիպ

կիթմէտէ , իսանէսինէ եէրիշիպ իչէրի
կիրէճէք իբէն՝ էօթէտէն պէրու սաիր
պիր տիւպէր տէլի քանլընըն կէլտիյինի
կէօրտիւ իսէ պիրազ էյլէնիպ ,

— Սաշ Ալլահ Յակօբ աղա , պէջ-
լէ թէշրիֆինիզ նէրէյէ — տէյու եէ-
նի կէլէն տէլի քանլըյա սիւալ իթ-
տիքտէ օլ տախի խօշ էթվար իլէ ,

— Ախշամը շէրիֆլէր խայր օլտուն
էֆէնտիմ , շուրաճըքտէ պիր տօսթա
կիտէյօրում — տէյու ճէվապ վիրտի ,

— Սիւգթաղի պիր մէշղուլիէթի-
նիզ մի վար ,

— Խայրը , բէք իգթիզալը տէյիլ ի-
սէտէ կէօրսէմ էյի օլուր ,

— Այլէ իսէ պույուրուն , պիր
չուպուք իչին , պատէհու կիտիպ օլ
քիմսէյի կէօրիւրսիւնիւզ ,

— Այլէ ամմա , շիմտի իհմալ ի-
տէրիսէմ , պէլքի սօնղրա հիչ կէօրէ-
մէմ , չունքի թաամտէն հէնուգ քալք-
տըղը վագըթլէր տիր , վէ էքսէրի թա-
ամտէն սօնղրա չօք էյլէնմէզ տըշարը
չըքար ,

— Այլէ իսէ պարի ախշամա պիր
գարար վիրէլիմ ,

— Բէք կիւզէլ , նասըլ քի իսթէր-
մէնիզ ,

— Սիրայէլ աղայա, վէ թօմաս աղայա խապէր իտէրիդ կէլիրլէր, սիդտէ պույուրուրսունսւղ, պիղիմ հօճա Բառնիկ տէ կէլիր տահա պիր իքի քիչի էլպէթ կէլիրլէր էբէյի օլուր էյլէնիրիդ: ()Թուղ պիր Եախօտ բըրէֆէրանս օյնարըղ, վէ հօճա Բառնիկի տէ օրթալարըղ, պիրաղ բարասընը ալըր իսէք խըրսլանըր, էօյլէ տէյիլի:

— Այվիլէթ, ֆագաթ անտէն ղիյատէ Անտոն աղա վէրիր իսէ բէք խըրսա չըքայօր, պիր քաչ տէֆա օյուհունսւ սէյր իթտիմ, անըն իթտիյինտէն պանա հիճապ կէլտի:

— Ատամ, օնլար պօշ շէյլէր, կէրչի պիրաղ Անտոն աղա թիղ մէշըէպլի իսէտէ խօշ կէօրմէլի նէ՞ չարէ:

— Ֆիլ վագը պանա բաճի քէյֆիէթ տէյիլ, ֆագաթ գաղանմաք արղուսինտէ օլտուղունտան, ղայպ իթտիյի ղէման, պէօյիւք, քիւչիւք, խաթըր կէօնիւլ պաքմայօր, հէմ հագգսըղ եէրէ:

— Լօղունտու, բէք օլքատար աշըրը տէյիլ:

— Ասսըլ էֆէնտիմ, ղալիսլա տըգ-

գաթ իթմէյօրսու՛նուղ , զիրա իթտիյի շէյլէր բէք մինասիպէթսիղ տիր : () Լ պիր ախշամ իւղէրինտէ օյնատըղըմըզ ոօֆրայէ պիր թէբմէ վուրտու իսէ , գանտիլ եուվարլանըպ , զավալլը Սիքայէլ աղանըն իւղէրի պիւսպիւթիւն եաղ օլտու , վէ սէպէպ նէ՞ օլույօր տէյու սիւալ իտէրսէնիղ , կէօյա Սիքայէլ աղա եանընտաքի օյունճույա նասիաթ իթմիշքի օն տէօրտիւ պօղմա տէյու , պունլարըն թօբու խիլաֆ , չիւն՝ պու քէյֆիէթ վագը օլտու իսէ պէնտէնիղ Սիքայէլ աղա իւլէ պիր խուսուս իչին սէօհպէթ իտէյօրուտում :

— Այլվէթ էօյլէ պիր շէյ իչիթտիմ :

— Այլֆ էտին հէր նէ գատար Անտոն աղայա չօբլար իթիպար իտէյօր իսէտէ մէճլիսէ կիրէճէք ատէմ տէյիլ :

— Նէ ֆայիտէ , նուֆուսլու վէ իթիպարլը պիր քիմսէ , բէք տէ թէրպիյէսիղ օլսա , նասըն բաղպէթինէ շայէսթէ օլապիլլիր մի . թարաֆ իթմէք իչին տէյիլ , պիլիրսինիղքի պանա կէօրէ պիր շէյ եօք :

— Պիրաղ վար իսէտէ , պէն եալը ,

ներդ Նոտոն աղանքն հագգընտա սէօյ-
լէյօրում:

— Պիլիբիմ, օ պիլինին հագգըն-
տա օլսա սայիր տիւրլիւ սէօյլէ-
շիրիտիմ, խօշ բէտէրի տախի իթի-
պար օլունմազ քիմսէ տէյիլ, չունքի
միլլէթիմիդտէ բէք միւթէպէր պիր
զաթ տըր:

— Պունու պէօյլէճէ գապուլ իթ-
մէլի էօյլէ մի:

— Աֆէնտիմ սիդտէ բէք Ալրօքա
թէրպլյէսինէ իթիպար իտէրսինիզ:

— Շիմտի սիդլին իլէ ուղուն միւ-
ղաքէրէյէ կիրէճէք վագթըմ եօք, պիր
ախէր կիւն սէօյլէշիրիզ, չունքի կէօ-
րէճէյիմ ատէմ պէլքի տըշարը չըքար
վէ սիդլինտէ թաամ վագթինիզ տիր:

— Բէք կիւղէլ, ֆուգաթ գարա-
րըմըղ իւղէրէ սօնղրա պէքլէրիմ:

— Ղահա իտէրիմ կէլմէյէ — տիյէ-
րէք Յակոբ աղա այրըտը, վէ օլ պիր
տէլի քանլը տախի խանէսինտէն իշէրի
կիրմէտէ, քարչուսընէ տէրագապ պիր
խըզմէթքէար չըքըպ բալթօ — սաքօ-
սունու չքարըր իքէն, բէտէրի կէլ-
տի մի տէյու սիւալ իթտի:

— Ալվէթ էֆէնտիմ կէլէլի էբէ-

յի օլույօր, վէ հաթթա թաամա պի-
րաղ պէքլէտի վէ պու ախշամ Անտոն
աղատան խապէր կէլտի աղա օրայա
կիտէճէք :

— Այլէ իսէ կէճ քալմըշըղ — տի-
յէրէք տէլիքանլը նէրտիպանտէն չը ք-
մատա ֆիքրինտէն պու միւլհաղալէրի
խտէրիտի : « Աճապ մօտիսթա իլէ նա-
ո սըլ իթսէք, պօշունա պապը ախշամ
ո կէճ քալմըյօրուղ վէ բէտէրին տէ ճա-
ո նը սըքըլըյօր պիր տահի տիւքքեա
ո նընա ուղրամամ, խօշ օտա նաճըլ
ո օլուր, նէ՞ պիլէյիմ, նաճըլ իթսէմ,
ո աճապ նէ՞ եօլքուլանսամ, քեաֆի-
ո ըին պաքըշը բէք ճէլպ իտիճի, խայրը,
ո մուամէլէյի պիւսպիւթիւն թէպ-
ո տիլ իթմէլի, պաշտայըպ թաւըր իթ-
ո մէլի, տիւքքեանըն էօնիւնտէն կէ-
ո չէրիքէն հիչ պաքմամալը, էլպէթ
ո տայանմայըպ պէնի չաղըրաճաքտըր,
ո էվիլէթ, էվիլէթ պու եօլ էյի ո տէ-
յու պիրաղ բէքճէ սէյլէտիքտէ բէ-
տէրի օղլունուն կէլտիյինի տույուպ
թաամա ինէրքէն մէրսումուն « Պու
ո եօլ էյի ո տիտիյինի իշիտիպ,

— Հաճկը եօլ Աուբէնիկ — տէ-
յու սիւալ իթմէտէ, Աուբէնիկ աղա

պիււսպիւթիւն շաշորըս կիւճպէլա
պիր քաջ սանիյէտէն սօնդրա ճէվապ
վէրէպիլտի :

— Եֆէնտիմ, շէյ . . . շէյ օլմուշ
տա . . .

— Եֆ օլմուշ :

— Շէյ էֆէնտիմ, հիջ պիր շէյ օլ
մամըշ էֆէնտիմ :

— Անտէ պու ախշամ պիր հալ
վար Աուբէնիկ :

— Եֆէնտիմ պիր շէյիմ եօք , ֆա
գաթ եօլ տէտիյիմ շու օլույօր քի ,
պու ախշամ Վերուղ աղա եօքուշուն
տան կէլտիմ թէնհալըղը իչին պու
եօլ էյի տիյօրուտում :

— Ղէվապ պիրաղ կէճ գալտը ամ
մա , հէր նէ հալ իսէ , հայտէ թաա
մա ինէյօրուղ — տէյուպ պիրլիքտէ
թաամա ինտիլէր :

Պիր չարեէք եախուտ եարըմ սա
աթ մըքտարը սօֆրատէ էյլէնտիքտէն
սօնդրա , թաամտէն գալգըպ հէրքէս
կէնտի օտասընա չէքիլտի , վէ Աուբէ
նիկ աղա տախի օտասընա կիրիպ պիր
չուպուք իչիպ թօալէթայա պաշատը
Յակօբ աղանըն կէլէճէյինի չօքուք
տիւշիւնմէյէրէք : Չունքի Անտոն ա

ղանքն օն տօքուղ եախուտ եիրմի եա-
 շընտա պիր քըղը օլմասըյըլա Ռուբէ-
 նիկ աղանքն օլ ախշամ օլ մահալէ կիթ-
 մէսի սաիր մահալէրէ կիթմէսինէ գը-
 յաս օլմայըպ էբէյի պիր տիգդաթլու
 տիւղէնէ իհթիւածը օլտուղընտէն ,
 պուրօնուհն հէր քաթը աչըք , “ Ընապ
 ” հանկը բանթալօնու կիյինսէմ , եա-
 ” խուտ հանկը սէթրի իլէ կիթսէմ ”
 միւլհաղալէրինտէ իքէն՝ օտա գաբու-
 սունու պիրիսի իքի իւշ տէֆա եա-
 վաշճա վուրտու :

— Պույուրուհն Յակոբ աղա — տէ-
 յու իչէրիտէն Ռուբէնիկ աղա ճէ-
 վապ վիրտի :

Կէօրիւնիւր քի կիրմէտէն գաբու-
 յա վուրուպ խապէր վիրմէք ատէթ-
 տէն խարըճ օլուպ եալընըղ պու շէյ
 Յակոբ աղանքն միւթատը պէլլէնիլ
 տիյինտէն գաբույա վուրտուլէր իսէ
 Ռուբէնիկ աղա մերսումուհն կէլտիլ-
 նի անլատը :

Յակոբ աղա իչէրի կիրէր կիրմէզ,
 (չուքի ախէրի տէյիլ իտի) ,

— Եյի քի կէլտինիլ , պէնտէնիզտէ
 գարար վիրէմէյօրուտում նէ թարղ
 կիյինէճէյիմէ , զիրա պու ախշամ Ըն-

տոն աղայա կիտիլէճէք խապէր իթմիշ, սիզտէ պիլիրսինիզ օլ մահալէ կիթմէք պէնիմ իշին սաիր մահալէ կիթմէյէ պէնզէմէզ — տէտի Առքէնիկ աղա :

— Տահա սիզ անը ունմլթմատընըզ մը :

— Հիշ ունուտա պիլիրմիյիմ, իլապիր կիւզէլ իսմի վար քի հիշ Ֆիքրիմ տէն չըքմազ :

— Ահաիր իսմի :

— Պիլմէզմիսինիզ :

— Խայըր, զիրա սիզին կիպի մէճ պուր տէյիլիմ — տէտի կիւլէրէք Յակոբ աղա :

— Տէրքեար իսիմ օլմատըզընտան՝ գապիլ տիր քի Ֆիքրինիզտէ գալմամըշ : — Ահմուլիմ սիզին տէտիյինիզին մուղայըրը, զիրա պիր տէֆա կէօրիւշտիւմ, բէք պիր տէրքեար իսիմ իսի :

— Խայըր բէք Եանլըշընըզ վար :

— Օլապիլիր, նէ տիր իսմի :

— Ահ Յակոբ աղա պիլսէնիզ,

— Ահ Զյէյին պաքալմ :

— Լֆէնտիմ, իպթիտա վաֆթիզ օլաուղու վադըթ իսմինէ Ֆուլեանէ

քամու շար , պատէհու , վալիտէսի
միւլհազա իթմիշքի , (շունքի բէք ա-
գիլ զաթ տըր) պէօլիւտիւքտէ հէր
քէս Ֆուլեանէ տուտու չաղըրըր ի-
սէ զայէթ ուղուն պիր իսիմօլաճաք ,
պունուն չարէսի էանէյի հասֆ էտիպ
եալընըզ Ֆուլ չաղըրըրն , լաքին օլ
տախի բէք մուխթասար կէօրիւնտիւ-
յիւնտէն ինթիսալինէ պիր էքի հարֆ
տահա իլաւէ էտիպ Ֆուլէք իսմինէ
գարար վիրմիշ , լաքին թաթըր իսիմ
տէյիլմի տօղրու սէօլէյին : Ահ Ֆու-
լէքիմ , տուտում , էֆէնտիմ , սուլ-
թանըմ . . . :

— Տուրուն պաքալըմ ա քարտաշ ,
անընտա սիղէ սուլթան օլմայա մէյլի
վաճ մը :

— Ահ տէրսինիդ , օլ պիր կիւն խա-
նէսինին էօնիւնտէն կէշէքքան՝ գա-
ֆէս էբէյի գըմըլտանաը , արթըք պու-
նա տիյէճէք քալտը՞ մը :

— () Լ կիւն բուզիկեար վաճմըլըտը :

— Այվէթ , նէտէն սիւալ իթաի-
նիդ :

— Խայըր , սօրտուղում աճայիպ
կէօրիւնմէսին , օլապիլիր քի բուզի-
կեարտէն սալանմըլ օլսուն :

— Լֆէնտիմ րուղիկեար իշի տէ-
յիլ, պիլիբսինիզ քի պու խուսուսէր-
տէ մէհարէթիմ չօքտուր :

Տէլիքանլըլէր պու սէօհպէթլէր-
տէ իքէն խըղմէթքեարըն պիլիսի գա-
բույու աչքպ Ռուբէնիկ աղանըն բէ-
տէրի կիթմէք իւղէրէտիր տէյու խա-
պէր վիրտի :

Ռուբէնիկ աղա իսէ տահա թօա-
լէթինի թէքմիլ իթմէմիշ, եախուտ
տահա հիչ պաշլամամըշ :

— Լման Յակոբ աղա, նաօրլէթ-
սէմ, բէտէրիմ կիտէյօրումուշ : Պէ-
յաղ տօք բանթալօն իլէ սիեահ սէթ-
րի կիյինսէմ օլմաղ մը :

— Աէ տէրսինիզ քըշ էյյամընտա
պէյաղ բանթալօն կիյիլնր մի :

— Լա ալաֆըրանքատա սիեահ
սէթրի իլէ պէյաղ բանթալօն վիզի-
թա րուպասը տըր տէրլէր :

— Լվլէթ, ֆագաթ զէմհէրիրտէ
տէյիլ : Սիեահ բանթալօն վէ սիեահ
սէթրի իլէ կիթսէնիզ բէք էյի օլուր :

— () հիչ օլմաղ, քէտէրիմ վար մէ-
մուլ օլունուր, պէն իսէ գալպիմին
բէք ֆէրահ օլտուղունու անլաթմաք
իսթէրիմ : Այի ագլըմա կէլտի, ատամ

պէն հիշ պիր վագըթ շաշըրմամ. քրումըզը կիպի պիր բանթալօնում վար օնու կիյէրիմ, գալպիմին աթէշինի անլաթմաք իչին, վէ քրումըզըյա ույմաք իչին մօր պիր եէլէք, վէ իւզէրինտէն մալիյէ չալար աչըք լաճիվէրտ սէթ. բի քի վարըր հէբսի պիրիպիրինի թաւ. թար, պու թարղ կիյինիր իսէմ, ար. թըք հիշ գուսուր պու լուճմազ էօյլէ տէյիլ մի :

— Իէք էյի օլուր — տէյու (Յակոբ աղա ճէվապ վերտի իրչաա իտէմէյէ. ճէյինի անլատը իսէ :

Հէնուզ Աուբէնիկ աղա տիւզէնինի պիթիրմիշ իքէն, ուչաք թէքրա. բէն կէլիպ տիտի :

— Աֆէնտիմ բէտէրինիզ պէքլէյօր :

— Ալէլյօրում — տէյու Աուբէնիկ աղա խըզմէթքեարա ճէվապ վիրտիք. տէն սօղըա — Հայտէյին (Յակոբ աղա պիրլիքտէ կիտէլում — տիտի իսէ, տօս. թաւ թէքլիֆինի գապուլ իթմէտի :

— Աիչին կէլմէյօրսունուզ :

— Չունքի Աստոն աղանըն խանէ. սինէ պիր իքի տէֆա կիթմիշիմ, օլ տափի բէսմէն կիտիշ իտի, պու ախ. շամ սիզի տալէթ իթմիշ, պէնիմ պիր.

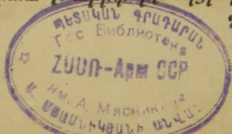
լիքտէ կիթմէմ մինասիպէթսիզ օլուր :
 — Ահ զարարը վար , պէրապէր
 պուլունմուշսունուզ , քաւքար կիտէ
 բիզ :

— Իսպըր պէնտէնիզի պու ախշամ
 աֆվ էտին — տիյէրէք նէրտիպանտէն
 աշաղը էնտիլէր . վէ Սարգիս աղա տախի
 (Ռուբէնիկ աղանըն բէտէրինին իս-
 միտիր) պիր իքի տէֆա թէքլիֆ իթ-
 տի իսէտէ Յակոբ աղա կիթմէտի :

Ռուբէնիկ աղա մէմուլ իտէրիտի
 քի կէնտինին թօպէթի բէք իլէրիտէ
 օլտուղունտան իքիսի պիրլիքտէ օլ-
 տուքլէրինտէ Ֆուլիք տուտու էլ-
 պէթտէ կէնտուսինի իւսթ թութա-
 ճաք , օլ սէպէպտէն Յակոբ աղա կիթ-
 մէյի իսթէմէյօր տէյու :

Պաղը քիմսէլէրին զաթինտէ կէն-
 տիլէրինի պէյէնմէք օլտուղի աշիքեար
 տոր : () Լատէմէր պիր կիւղէլ կէօր-
 սէլէր “ հէրնէ գատար հիւսնիւ եէ-
 րինտէ իսէտէ սիմասընտէ պիր սօուք-
 ւուք վար ” տէրլէր : Եախուտ պիր ա-
 լիմ ատէմ րատտ կէլսէլէր եա գատ-
 րինի պիլմէյէրէք , եախուտ պիր ճիւն-
 հա պուլարաք թէսէլի օլուրլէր :

Եօքարտա թարիֆ իթտիյիմիզ մի-

սիլլու Ռուբէնիկ աղա մէմուլինտէ
սասպիթ օլարաք, բէտէրի վէ վալիտէ,
սի իլէ սէրասպէր Նիտոն աղայէ կիթ-
տիլէր :

Ապքին անլէր եօլտա իքէն օքույան
տօսթու մուղա Նիտոն աղանըն իսանէ-
սինի թարիֆ իտէլիմ :

ՖԼՍՐԼ ԻՔԻՆՃԻ

ԱՆՏՈՆ ԱՂԱՆԸՆ ԽԱՆԵՍԻ

Այս ճամփոյի ճատտէսինտէ պէյազ պոյալը պիր ախշապ պինա . գաբուտան իշէրի կիրիլտիքտէ՝ էբէյի պէօյիւճէք պիր մէրմէր հաւլիտէն կէշիլիպ՝ իքի թարաֆը նէրտիպան իլէ օրթա գաթտէ կէնիշճէ պիր տիւլան խանէյէ շքքլըր իտի : Վարշըլքը տէ օրթօտա , քէզալիք իւստ գաթը տախի օլրէսիմտէ : Այլմիէ մէճլիս օտաար օրթա գաթտա , կէնիշլիյի գարար , ֆագաթ իշէրի կիրիլտիքտէ բէամէ տաիր պիր շէյ կէօրիւլմէզ : Այն լաղըմ՝ կիւղէլ բէսիմէր իլէ ֆիքրի էյլէնտիրմէք , եախուտ թէվարիխտէ վասֆը օլան ագիլ վէ ճէնկեալէր քիմսէլէրին թասվիրլէրի իլէ զիհնի ույանտըրմէք : Պէօյիւք Պրէտէրէք տիրսէք՝ քիմ իմիշ , Վֆլաթուէն տէյու իշիտիրսէք՝ նաարլատէմ իմիշ , պուհլարըն ճէմիսի զիհնի-

նէ եօրդու՛նլուք վիրիճի մէվատտէն իւ
պարէթ : Ամա Յրէտէրիք միսիլու
ճէնքճի բէք ազ կէլմիշ, եախուտ Աֆ
լաթու՛ն ագլի վէ թէէլիֆի իլէ Ավրօ
բա ալիմէրինին իլէրու կիթմէսինէ
սէպէպ օլմուշ :

“ () նլարըն թօբու պօշ շէյլէր, նաւ
” սըլ քի գապա պիր թապիր վար,
” գարըն տօյուրաճաք շէյ վաճ մը շու
” նա պաքալըմ ” պաղըսը պէօյլէ տէր :

Պօշ ամա շիմտիտէն սօնդրա . . .

“ Սօնդրայա Ալա՛ն քէրիմ ” Հէր
նէ իսէ պիզ եինէ նագլիմիզէ պաքա
լըմ :

Անտոն ազա՛ Սարգիս ազայը տա
վէթ իթտիյի ախշամ, հէնուզ թա
ամտէն քալքմըշ սէտիրին պիր քէօ
շէսինտէ կէնտիսի, օլ պիր քէօշէտէ
էհլի թանտըրտէ օթուրմուշ ըտը : Ա
կ
Սուբէնիկ աղանըն աղղընտէն վասֆը
նը տինլէտիյիմիզ Սուլիք տուտու տա
խի քահվէյի վէրտիքտէն սօնդրա ագ
րապատան օլան Սարիցա տուտունու
եանընա կէչիպ օթուրտու սէտիրին
իւզէրինտէ օտանըն սաղ թարաֆընտա
շունքի մէճլիս օտասը օլտուղունտէն
իւշ թարաֆ տէօշէլի իտի : Պաղըլէր

տէրլէր քի «Նիշին տէօրթ թարաֆ
 » տէօշէ մէզլէր » օլ վագըթ օտատէն ի-
 շէրի կիրիլմէզ օլտուղունու տիւշիւն
 մէյէրէք :

Անտոն աղա խանէսինին ու մուրու-
 նու էհլի Թէրէզիա տուտույա թէք-
 միլէն իհալէ իթմիշ իսէ տէ, եինէ պա-
 ղէն սիւալ իսէճէք խուսուսլէր պու-
 լունուր իտի : Պունուտա շու սէպէպ-
 տէն պիլիյօրուզ քի, պիր կիւն Թէ-
 րէզիա տուտու պիր մահալտէ պու-
 լունտուքտա կէնտիսի տիմիշ տիր քի,
 « Ալլին ումուրունու Անտոն աղա պա-
 » նա թէսլիմ իթմիշ տիր, վէ տըշարը
 » ումուրունա քէնտի պաքար » տէյու :
 Անտոն աղանըն տա հագգը վար, չուն-
 քի էվ տաղտաղէսի ախէր շէյէ գըյաս
 տէյիլ, զիրա ախշամտան եախուտ սա-
 պահլայըն աշճընըն բիշիրէճէք եէմէ-
 յինի թէնպիհ իթմէլի, եէնի պէսլէ-
 մէ կէլիրսէ չաղըրըպ քիլէրին անահ-
 տարընը թէսլիմ իթմէլի, վէլ հասըլ
 էվ ումուրու թիւքէնմէզ : Աինէ օլ
 ախշամ, խաթըրըմտէ քալմամըշ, պիր
 մատտէ իւղէրինէ սէօյլէշիր իքէն՝ էօ-
 թէտէ Վարիցա տուտու իլէ Ֆուլիք
 տուտու պիրլիքտէ եաւաշճա սէօհ-

պէթ իտէրտիլէր :

Լ՝մէյէ մալիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր
քի , իքի քըզ պիրի օլ պիրինին եանընա
կէլտիքտէ տէվլէթ բօլիթիքասը իւզէ-
րինէ սէօյլէշմէզլէր , նասըլ քի շիմոի
Սարիցա տուտունուն սուալինտէն
անլարըզ :

— Լ՝ճապ պու ախշամ Սուբէնիկ
աղա պիրլիքտէ կէլիր մի :

— Պիլմէմ ամմա , չօք տէֆա բէ-
տէրի իլէ պէրապէր կէլիր , — տէյու
ճէվապ էթտի Սուլիք տուտու :

— Կէլմէզ իսէ էլպէթտէ ճանը-
նըզ սըքըլըր :

— Խոյըր , նիշին :

— Լա օ սիզտէն բէք հաղ իթմիշ :

— Պէն տէ օնու հիչ հաղ իթմէմի-
շիմ , հէմ ճէնապինիզ նէտէն պիլիյօր-
սունուզ :

— Յակոբ աղա իլէ բէք էյի կէօ-
րիւշիւրլէր , տաիմա ճէնապինին լա-
քըրտըսընը աչարըմըշ , հէմ բէք հաղ
իտէր օլտուղունու սէօյլէր իմիշ :

— Ուղաքտան ագրասալըք օլտու-
ղու իչուն հիչ կէօրիւնմէմէզլիք օլ-
մազ , լաքին գապիլինի պուլսամ օ-
նուն կէլտիյի վագթ հիչ մէյտանէ չըք-

մազ ըտրմ :

— Յէնա չօճուք տէյիլ , տօղրու սէօյլէ , հէմ գապիլ տիր ճէնապին տէն պիր ազ ճէսարէթ ալմըշ օլմալը քի պու տէրէճէ մուհապպէթ վէրսին , չունքի Յակոբ աղա բէք զէյաւ տէ նագլ իտէյօր :

— Խայրը , նէ մինասիպէթ . հիշ պիր վապթ պէնտէն ճէսարէթ ալմայա սէպէպ կէօրմէմիշ տիր :

— Նիշին :

— Քլիզ քարտաշ , հէր զէման կէլ տիյինտէ պաշկա լաքըրտը եօք , եա Սալիէ փաշասընա կիթմիշ , եախուա թէրսհանէ միւշերի իլէ կէօրիւշմիւշ , պէշ պին քէսէ ագճէյէ իլթիղամ ալմըշ , չիֆթէ հայվան իշին եիրմի պէշ պին զուրուշա պիր ֆայթօն արսճաղ իքէն՝ իքի եիւզ էլլի զուրուշ իշին բաղարլըղը պօղմուշ , վէ պաղը քէրէ սօուք թէճնիսլէր , ամմա բէք սօուք , պունլարտան իպարէթ լաքըրտըսը : () առտմ լաքըրտը իթմէյէ պաշլարսա , պէն տէ էսնէմէյէ պաշլարըմ , լաքին տաիմա վալիտմ օնուն պէնիմ իլէ կէօրիւշմէսինի իսթէր պիլմէմ նիշուն . պաղը քէրէ թահամմիւլ իտէմէյիպ

տըշարը չըքսար իսէմ, չաղըրըս կիզլ իւ
տէն թէնպիհ իտէր, « Ռուբէնիկ աւ
» զա եալընըզ քալմասըն ճանը սըքըւ
» մասըն » տէյու : Պուհլարտան մատա
էվին էօնիւնտէն կէչտիյի վագթ քօմ
չուլարտան հիճապ իտէրիմ, կիւլէ
րէք բէնճիրէյէ պաքմաք, սանքի պի
րիսիհի կէօրիւյօր կիպի, հէմ կէչտիք
տէն սօնղրա թէքրար թէքրար տէօն
մէք, Ալլահ սաքլասըն պիրազ պօշ
պուլուհուպ տա մէյլ վէրսէմ պիւս
պիւթիւն զէվզէքլիյի էլէ ալաճաք :

— Հէր նէ գատար պուհլար պէօյ
լէ իսէ թօալէթի բէք էյի — տիյէրէք
Վարիցա տուտու պիր ազ կիւլտիւ :

— () հօնա տէյէճէք եօք, պու
ախշամ կէլիր իսէ, էլպէթ պիր աճաւ
իպքըյաֆէթ իլէ կէօրէճէյիմիզէ շիւպ
հէ իթմէմ — տէյու Քուլիք տուտու
ճէվապ վէրտիյի անտէ, թաք, թաք,
սօքաք դաքուսու վուրուլուպ ուշաք
լէր տէր ագապ աչմայա քօշարքան՝
Քուլիք տուտու տախի Վարիցա տու
տու իլէ պիրլիքտէ նէրտիպան պաշը
նա քարշըլամազէ կիթտիլէր, չունքի
թէրէզիա տուտու բէնճիրէտէն Վար
գիա աղանըն կէլտիյիհի կէօրմիւշ իտի :

Ի՞նչտէն Սարգիս աղա, արդատէն
է՛նլի՝ ի՞նչիա տուտու վէ տահա սօնդ-
րա Սուբէնիկ աղա. Թարիֆ իԹաիյի-
միզ էլպիսէսի իլէ չըքմատէ, Ֆուլիք
տուտու իլէ Սարիցա տուտունուն
պիր աղ էվվէլ իԹաիքլէրի սէօհպէթ-
լէր խաթըրլէրինէ կէլիպ դայէթի իլէ
կիւլմէյէ իսթէքլէրի կէլտի իսէտէ,
մէն էտիպ եալընըզ պիրիպլըրլէրինէ
պաքապիլտիլէր :

Սուբէնիկ աղա իբի բըզըն պիրի
օլ պիրինէ պաքմասընը՝ կէնտու էլպի-
սէսինի պէյէնաիքլէրինտէն տիր տէ-
յու իլամ իտէրէք, ֆէսինին նիշանը-
նը, պիր աղ տահա էյիճէ կէօրիւն-
սիւն իչուն էօնէ կէԹիրիպ շէօյլէ քի
անլընըն օրԹասընա իբի բարմաք քա-
լարաք օտատէն իչէրի ճէսարէթ իլէ
կիրտի, դայրու օլ ախշամ Ֆուլիք
տուտույու Թէքմիլէն ճէլպ իտէճէյի-
նէ շիւպհէսի քալմայարաք :

Մէրասիմի խօշ ամէտի վէ սիւալը
խաթըրտան սօնդրա, պէշ տագըզէ կէ-
չէր կէչմէզ տէֆա գաբու չալընըպ հօ-
ճա Բառնիկ կէլտի : Մէրսում, Սար-
գիս աղանըն էվինէ կիԹմիշ օլմաղիլէ
Լնտոն աղանըն խանէսինտէ օլտուք-

լէրինին խապէրինի ալմըշ վէ տօղրու
օրացա կիթմիշ իտի , չունքի Վըրէֆէ-
րանս մինասիպէթի իլէ պիր ազ տօսթ-
լուք օլուր իսէ թէքլիֆսիզէ պիր
տօսթուն խանէսինէ կիտիլէպիլիր , վէ
թարաֆէյն մէմնունիէթ հասըլ օլտու-
ղունտան պիր ազ տահա ճէսարէթ զի-
յատէ օլուր , չունքի պու քեաղըտ օ-
յունու պազըլէրինէ էյլէնճէ թարի-
գինտէն իսէտէ , պազըլէրինէ տախի
էյլէնճէլէքտէն չըքըպ սաիր խուսուս
օլմուշտուր :

“ Եօք պունտա եանլըշն վար ”
տիյէճէք պազըլէրի : Պիզտէ անլէրէ
սիւալ իտէրիզ քի , էյլէնճէ թարը-
գընտէ օյնանըր իսէ պու գատար խըրս ,
կիւրիւլթիւ , վէ պազը քէրէ կէճէ
սասպահա տէկին ույուքուսուզ քալ-
մաք նիշուն :

“ () յունճուլարտան պիրիսի վիր-
” միշ օլուր իսէ օյունտան քալքմաք
” եաքըշմազ ” :

Պիզտէ մէմուլ իտէրիզ քի պիր ա-
տէմ քէյֆի իչուն վիրտիյի ագճէյի ա-
րամազ :

“ Եյլէ ամմա ”

Ըմմասը եօք , պազըսը տախի էյ-

լէնճէ իչուն օյնամազ օլտուղունա
 Կարար վերմէլի :

Հօճա Ռառնիկ կէլտիքտէ սէլամ
 վերմէյէ քալմատը ,

— Եթի քի կէլտինիզ , Հօճա Ռառ-
 նիկ , պիզտէ պիր իւչիւնճիւ արայօ-
 րուտուք — տէյիպ վէ խըզմէթքեար-
 լէրտէն պիրինի չաղըրըպ — քեաղըտ
 սօֆրասընը քօյուն , վէ իքի շէմիտան
 կէթիրին — տէյու Լնտոն աղա էմր
 իթտի :

Ապին Հօճա Ռառնիկին կէլմէսի
 պիր քիչիյէ բէք մագպուլա կէչտի ,
 շունքի քըր սուլէրի իլէ Ռուբէնիկ
 աղա տախի Ֆուլիք տուտունուն եա-
 նընա եանաշտը , զիրա բէտէրի օլտու-
 ղու սօֆրատէ քեաղըտ օյնամաղէ մէր-
 սումուն տահա իզնի եօղուտու :

Եթէտէ Եղցիա տուտու իլէ
 թէրէզիա տուտու սէօհպէթ իտէր
 իտիլէր ամմա , Ֆուլիք տուտու-
 նուն վալիտէսի Ռուբէնիկ աղանըն
 կէնտու քըզընըն եանընա կիթտի-
 յինի կէօրտիւ իսէ եան կէօղիւ ի-
 լէ , պիր ազ հազ իթտի կիպի կէօրիւ-
 նիւր . ֆագաթ սաիր զիւիւմէ զահիպ
 օլաճաք պիր շէյ եօք , իլլա զայէթի ի-

լէ խաթըր շինաս պիր զաթ օլտու-
ղունտէն միւսաֆիրին ասլա ճանը սը-
քըւորղընը իսթէմէյիպ սէօհպէթ իլէ
վադթ կէշիրալիյինի միւրատ իյլէտիյի
իչուն մէմնուն օլմասը անտէն իլէրի
կէլմիշ օլմալը տըր :

Կէլէլիմ Ֆուլիք տուտույա . վա-
լիտէսինին ֆիքրինէ պու պասպտէ
պիւսպիւթիւն մուղայըր , տէլի քան-
լընըն կէնտու եանընա կէլալիյինի կէօր-
տիւ իսէ — պու ախշամ բէք զիյատէ
իւշիւյօրում — տիյէրէք սէտիրատէն
թանարըտ սօղըու կիթտի : Ապին
Ռուբէնիկ աղա կէնտու ֆիքրինի եի-
նէ պօղմայարաք — Վալիպա մէմնու-
նիյէթինտէն ալթ իւստ օլուպ վէ ա-
շիքեար օլմասընը իսթէմէտիյինտէն
եանըմտան քալքտը — տէյու ֆիգը
իտէր իտի — վէ իւղիւնէ կէլէն քըր-
մըղըլըք պու ախշամ թօալէթիմի
կէօրտիւ իսէ տահա զիյատէ աշգը
արթմըշ օլտուղունտէն տիր — միւլհա-
զէլէրինտէ կէղէր իտի իսէ տէ , Ֆու-
լիք տուտունուն պէնղի քիւլ բէնկի
օլմուշուտու , Ռուբէնիկ աղանըն եա-
նընա կէլալիյինի կէօրտիւքտէ եիւրէյի-
նին օյնամասընտան :

Վալիստէսի՝ քրդներն պիրտէն պիրէ
քաւքըպ թանտըրա կիթտիյինի կէօր-
տիւքտէ, տէօնիւպ եիւզիւնէ էյրի
էյրի պաքտըղներն սէպէպի նիշին օլ-
տուղունուն Ֆուլիք տուտու ֆար-
գընտէ օլտու իսէ տէ, արթըք եաքմըշ
պուլունտու, նէ չարէ կէշէնէ մազի
տէրլէր:

Ռուքէնիկ աղա պէրիտէ եալընըզ
քալըպ բէք ճէսարէթ իտէմէտի Ֆու-
լիք տուտունուն արգատընտան թան-
տըրա կիթմէյէ: Պադաթ օլ մապէյն-
տէ Վարիցա տուտու օտատէն իշէրի
կիրտիքտէ Վարգիս աղանըն օղու ա-
յաղա գալքըպ վէ պէհանէ իլէ սյաք-
տէ պուլունմուշ իքէն թէքրարէն օ-
թուրմայը սարֆը նազար իտիպ,

— Իսթէրսէնիզ պիր ըսկամպիլ օյ-
նայալըմ — տիյէրէք թանտըրա եաք-
լաշտը:

— Իվէթ Ռուքէնիկ աղա, բէք էյի
օլուր, ի ուցիա տուտունունտա ճանը
սըքըլմազ, հայտէ Ֆուլիք օյուն քէ-
հատլէրինը ալ կէլ — տէյու թէրէղիա
տուտու քրդընա էմր իլէտի, վէ Վար-
գիս աղանըն մահտումի շէրիքլէր պէ-
յան օլմաք իշուն տէօրթ քեաղըտ ա-

յըրարքոէ, ի թ թ ի ֆազէն Ռուբէնիկ
աղա թէրէզիա տուտունուն շէրէքի
օլուպ Ռուցիա տուտու տախի Ֆու-
լիք տուտունուն օր թ աղը օլտու: Վեա-
ղըտէրի այլրան Ռուբէնիկ աղա պէլ-
քի պիր հիլէ ի թ տի իսէ պիզէ նա մա-
լիւմ, չունքի բէք էյի պիլէրիտի քի
եան պէ եան տիւշմէք իչուն Ֆուլիք
տուտույու շէրէք ալմաք օլմաղ, վէ սա-
նիէն պէ օլիւքլէր մահալլէրինի թէպ-
տիլ իլէմէզլէր:

Պէ օլէճէ օյունուն իգ թ իզասընտան
Ռուբէնիկ աղա Ֆուլիք տուտունուն
եանընա կէչտի իսէ մէմնունիէ թին-
տէն էլլէրի թ ի թ իրէմէյէ պաշլատը:
Սարիցա տուտու օլ արալըք կէրիտէ
տուրմուշ, չունքի քեաղըտ օյունուն-
տան հիչ խօշլանմաղ ըտը, Ֆուլիք
տուտունուն եիւզիւնէ պաքտը իսէ,
օլ տախի քաշլէրինի եօքարը քալար-
ըարաք նէ չարէ տիմէք իս թ էտի, ֆա-
զաթ պու իշարէթ իքիսինին մապէյ-
նինտէ օլուպ, ախէրի ֆարգընա վա-
րամատը:

Պիր քաշ օյուն օյնանտըքաէն սօնդ-
րա, կէ օյա տիգ գաթ սըղլըք իլէ Ռու-
բէնիկ աղա էլիսի Ֆուլիք տուտու-

նուն էլինէ ետքլաշարըտըքտէ, էօթէ-
տէն բէտէրի — Նէ եաբայօրսուն —
տէյու իրիճէ սէս իլէ սէօլէտի իսէ՝ օ
սաաթ մահտումի էլինի չէքտի :

Սէկէր Սարգիս աղանըն պունու
սէօլէմէսի, հօճա Ռաւնիկին կէնտու
քեաղըտընը քէստիյինէ ճանը սըքը-
տըղը իշուն իմիշ : Սաքաթ պէօլէճէ
օղու տէր ագապ էլինի չէքմէսինտէն
ֆիքրի մէյտանէ չըքտըքտէ, Սարիցա
տուտու տիգգաթ իտէրիմիշ, օլ վա-
գըթ կէնտուսինի զապթ իտէմէյիպ
պաշլատը կիւլմէյէ, վէ Սուբէնիկ ա-
ղանըն եիւզիւ քիրազ կիպի քըզա-
րուպ պին տէֆա իթտիյինէ բէշիման
օլտու, լաքին նէ եաբսըն օյունտան
քալքմաք միւրատ իթտի իսէ տէ պիր
վէսիլէ պուլամատըղը քէրթէլէրտէ,
— Պէօլէ բըրէֆա օյնանմազ, պու զօր
իլէ բարա վիրմէք տիր սէնին տիգ-
գաթ իթմէտիյինտէն սօլօ օլտում, է-
լիմտէ սաղ տէօրթ վար իքէն, պէօ-
լէ այութօճուլմէքմու օլուր — տիյէ-
րէք Նտոն աղա քեաղըտընի ճէմի-
սիլի եէրէ ֆըրլաթտը :

— Վիֆ էտէրսինիզ Նտոն աղա .
պէնիմ թագսիրաթըմ եօղուտու, ճէ-

նապինիզ էօյլէ օյնամամալը յըտընըզ :

— Պիր տէ տուրմուշ պանա օյուհն էօյրէթտիրիօր , տիվանէլիք պէնտէ քի սէնին կիպի ատէմիլէ օյուհն օյնարըմ , պիր տահա կէլիպ քեաղըտ օյնայալըմ տէմէ , զիրա սիզին կիպի ատէմիլէր տաիմա քազանալըմտա կէզէրլէր պուրատա պատիհէվա բարա վիրէճէք ա տէմ եօք :

— Սայէնիզտէ պիր քաչ ղուրուշ պուլլունուր էֆէնտիմ :

— Տահա քարչըլըք վէրիօր , քալք շունտան տէֆ օլ , կէօղիւմ կէօրմէսին :

Պէօյլէճէ Մնտոն աղա հօճա Ռաուհիկի քօվմասընտա , մէրսուլմ զայէթի իլէ խըրսա չըքօր իսէսէ , Մնտոն աղա զէնկին վէ միլէթտէ իթիպարլու պիր քիմսէ օլտուղունտէն հօճա Ռաուհիկ ճէվապ վիրմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի , կէրչի մէրսուլմուն քարչուսընտա քինտէն իհթիեաճը եօղուտու իսէտէ , էօթէտէն պէրու մէշհուր սէօհ պէթ տիր , զէնկինին տաիմա հագգը վար , վէ իքի քիչի տաիսի տույսա Մնտոն աղայա հագգ վիրէճէքլէրի պի իշթիպահ կէօրիւնտիւյիւնտէն , զա-

վալը հօճա Բառնիկ քրտա չուպու-
ղունու ալըպ գաբուտան տըշարը չըք-
տը հիչ պիր ճէվապ վիրմէյէրէք :

Պու կիւրիւլթիւտէն սօնղրա մէճ-
լիսէ հալի իլէ պիր սուսլուք չէօքիւպ
վէ օլ արալըք Ռուբէնիկ աղա թտն-
տըրտան չըքըպ մանղալըն պաշընա կէ-
լիպ պաշլատը քարըշտըրմաղա :

Պատէհու Անտոն աղա իլէ Սար-
գիս աղա սաաթ տէօրտէ գատար ախ-
ղու իթա իւզէրինէ սէօհպէթ իտիպ
քեաղըտ օյունու օլմատըղը կիպի չօք
օթուրուլմատըղընտան Ռուբէնիկ ա-
ղանըն բէտէրի օղլունա էմը իյլէտի ,
ուշաք ֆէնէրի եաքսըն տէյու , վէ
սօնղրա քալքըպ խանէլէրինէ տէօն-
տիւլէր :

Վապաթ օլ ախշամ Ռուբէնիկ ա-
ղա չօք թաաճճիւպ իթտի Վուլիք
տուտույու ճէլպ իտէմէտիղինէ , զի-
րա օյունտան սօնղրա տաիմա անըն ի-
լէ սէօհպէթ իթմէյէ վէսիլէլէր ա-
րատը իսէտէ Թէրէզիա տուտունուն
քըղը պիր տիւղիւյէ քէսիք ճէվապ-
լէր վիրտի իտի :

— Աէ աճաիպ շէյ , հիւսնիւմ էլ
վէրիր , թօալէթամ պունտան զիյա-

տէ օլմազ, նէղաքէթիմոնէ քուսուր
 եօք. ֆագաթ պու ախշամ օլմատոր ի-
 սէ հէլէ պիր իքի տէֆա տահա կի-
 տէյիմ պիւսպիւթիւն ճէլպ իտէրիմ
 տէյու եաթաքտա իւլէա իտէրիքէն,
 վահտէթ շէօքիւպ կէօզլէրի քաբան-
 տը:

ՖԵՍՏԻ, ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ

ՎԱՐԴԵՆԻ ՏՈՒՏՈՒ

ՅԱՌԲ աղա՝ տօսթուհտան այրըւ-
տըքտա՝ կէնտու էվինէ կիթմէյի իսթէ-
մէյիպ, աճէպ պիր քաչ սաաթ վագ-
թինի նաօրը կէչիրսին տէյու տիւշիւ-
նիւր իքէն, թէյղէսինին էվինէ կիտիպ
սաաթ պէշէ եախուտ ալթըյա տէկին
վագթինի կէչիրմէյէ գարար վիրտի .
չուհքի Սթանպուլտէ էյլէնճէնին քըւ-
լէթի օլտուղու ամմէյէ մալիւմարը :

Սթանպուլտէ էյլէնճէ եօք տուր
տէրսէք պէլքի ճէվապ իտէն օլուր
քի, իսլամ թաիֆէսինին հալի զայրի
օլտուղընտէն Նվրօբա միսիլու էյլէն-
ճէլէր օլմաղ տէյու, լաքին հալա Պէ-
օղլունտա, փայիթախթըն ախէր մա-
հալլէրինէ բուպարէն պիրաղ տահա
էֆրէնճ շէհիրլէրինէ մէյիլու օլան
մահալտէ, պիր քիմսէ էկէր քեաղքտ
օյնամաղ վէ թէաթրօյա հէր ախշամ

կիթմէյի իսթէմէզ իսէ նէ թարզ էյ-
լէնէպիլիր : Թապիաթընտա մուֆաս-
սալըք վար իսէ , հէր քէսին ահվա-
լինէ վուգուֆիէթ բէյտա էտիպ , անը
զէմմ իտէրէք վագթինի կէչիրիր : Ա-
խուտ պիր ազ զիյատէ իշիրէթ էտիպ
թաամտան սօնղրա իրքէնճէ եաթաղա
կիրէր պիր քաչ քիշինին գալպինէ տօ-
քունտուքտան սօնղրա : Պուկար օլ-
մազ իսէ վագթ կէչիրմէք բէք միւշ-
քիլ տիր , չունքի թաալլուգաթաէն
օլմատըքճա պիր ֆամիլեա իլէ տօսթ-
լուք իտիպ կէօրիւշմէք բէք կիւճ
մատաէ տիր : Ավիլէլա բէք չօք թէ-
քէլլուֆաթ վար , անլէրին հիչ պիրինի
խօշ կէօրմէյէ կէլմէզ , Վանիէն նիսֆան
թաիֆէսի էրքէքլէրէ կէօրիւնմէք օլ-
մազ , նիչուն տէյու սիւալ օլունուր ի-
սէ բէք չօք ճէվապ վիրէն օլուր , նա-
սըլ քի զիրտէ պիր քաչընը պէյան ի-
տէրիզ :

— Բա , վայ պանա , նիշին քըզըմը
թանըմատըղըմ ատէմէ կէօսթէրէճէ-
յիմ , պիր ումուտում օլմատըքտան
սօնղրա , հիչ էօյլէ շէյ օլումը , չօք շէյ ,
տահա նէլէր :

— Բատըն , քըզընը թանըմատըղըն

ատէմ կէօրիւր իսէ վէ թէրպիէսիտէ
վար իսէ , քօրքմա , պիր քէտէր օլմազ .
զիրա անլէր պիրիպիրլէրինի կէօրմէք
միւրատ իթտիքլէրինտէ , սիղէ սիւալ
իթմէյէրէք բէք էյի կէօրիւ շիւրլէր :

— Եօք տօղըուսու էջլէ շէյ օլմազ :

Եօթէտէն պիր ախէրի տէր :

— Եէ տէմէք տիր , պէնիմ գարըմ
իլէ պաշկասը նիշին կէօրիւ շսիւն , պէն
պունստա շէյմիյիմ :

— Եապըր , քօրքմայըն պիր շէյ տէ-
յիլսինիզ . հէր քէս բրզը վաքարը իլէ
մէճլիստէ տավրանըր իսէ պիր շէյ լա-
զըմ կէլմէզ , վէ հաթթա կիւզէլճէ էւ-
լէնիլիր :

— Պանա լազըմ տէյիլ օ էյլէնճէ :
Եմմա թօքու տէլիքանլըլէրին միւրա-
սը պու տէյիլ մի , հէր քէս պիւսպիւ-
թիւն ալաֆրանքայա մէյլ իթսին , վէ
մէճլիսլէր Եվրօքա ուսուլի օլսուն ,
վէ պունլարտան մատա ֆէրաճէլէր
ջքսըն , լաքին հիչ պիրի օլմազ պիզ
սազ քալտըքճա :

— Եջլէ ամմա , միլլէթիմիզ պու-
լունսուղու հալտէն հիչ պիր վադթ
իլէրու կիտէմէզ , թա քիմ Եվրօքա
թէրպիէսինի պիր էյիճէ թահսիլ իթ-

մէտիքճէ :

— Այդ կէջ սէնտէ , քէշկի պու
գատար տա կէօզիւմիւզ աչըմայայը-
տը : Այի մի օլտու , կիթտիքճէ տիւն
եա ֆէնալաշը յօր , վէ ճահիլէր պու
ֆիգիլէրտէ օլտը իսէ տահա ֆէնա
օլաճաղը շիւպհէսիզ , Ալաճ եարտըմ
իլէյէ հալիմիզ բէք ֆէնա օլաճաք :

— Հէր նէ գատար պիզիմ արզու
իթտիյիմիզ ուսիւլէրէ մուղայըր իսէ-
նիզ տէ , նէ ֆաիտէ , կիւն պէ կիւն
շէրէֆ պուլմատա տըր , չունքի էյի
շէյ տաիմա իլէրու կիտէր , վէ Ալթո-
բա տաիմ իլէրու կիթմէքտէ օլարաք
պիզիմ կէրի քալմամըզ միւմքինսիզ
տիր , պու կիւն թանըմաք իսթէմէ-
յօրսուն , լաքին եարըն մութլագա
գապուլ իտէճէքսին :

— Ալաճ օ կիւնիւ կէօսթէրմէյէ — :

Անէր պիզէ լաղըմ տէյիլ , կէլէլիմ
նագլիմիզէ . հէր քէսին պիր զիւիւմիւ
վար , վագթի իլէ պէյան օլտը քիմին
հագգը օլտուղու :

Յակոբ աղա թէյզէսինին էվինէ
եէրիշիպ օտատէն իշէրի կիրէր կիր-
մէզ միւսաֆիր կէօրտիւ իսէ թանտը-
րա եաքլաշմայըպ այրըճա սէտիրտէ օ-

Թուրտու , վէ պիր ազտան սօնդրա
Թէյզէսինին քրղը Ննիք տուտու եա-
նընա կէլիպ էսրարէն տէտի :

— Յակօք աղա , պու ախշամ կէլ-
տիյինիզէ հազ իտէճէքսինիզ զանն ի-
տէրիմ :

— Պէնտէնիզ տաիմա մէմնուն օ-
լուրում , լաքին պու ախշամ այրըճա
պունու սէօյլէմէնիզտէ պիր սէպէպ
օլմալը :

— Այվէթ վալիտէմին եանընտա օ-
թուրան Նիկողոս աղանըն էհլինէ
տիգգաթ էթ , կէլէլիտէն պէրի կէօ-
ղիւնիւ վալիտէմին եիւղիւնտէն այրը-
մաք եօք , զիրա Նիկողոս աղայը վալի-
տէմտէն քըսկանըյօր , եիւրէյի ասլա
րահաթ տէյիլ վէ պիր ազտա Թէրպի-
էսի էքսիք օլտուղունտան , պու ախ-
շամը մարաղա չըքարմատան կէչիրիր-
սէք էքէյիճէ պիր շէյ տիր : Պաշկա
տէֆալար պուրայա կէլտիյինտէ պիր
աղ ֆարգընա վարմըշ լտըք , լաքին
պու ախշամ պիւսպիւթիւն մէյտանա
չըքտը , չօք տէֆա կէօրիւշմէյէ կէ-
լիրսէ կիւնտիւղ կէլիր իտի կէճէլէրի
Նիկողոս աղա իլէ կէլմէյէ մէճպուր
օլմասըն տէյու , ֆագաթ պու ախշամ

նախորդ օլմուռն ալիլմէմ, պիրիքտէ կէլ-
միշէր :

— Նիկողոս աղա չօք քիւշն քմիւ
գարըսընտան :

— Լիվլէթ, բահաթ եիրմի եաշ գա-
տար :

— Լննիք տուտու, կիզլի լաքըրար
էտէյօրուզ ամմա ճանլարը սըքըլմա-
որն :

— Խայըր, Նիկողոս աղա էջլէ շէյ-
լէրէ կիւճէնմէզ, գարըսընընտա քըս-
կանճըղընտան հիշ պիր շէյէ պաքա-
ճաք վագթի եօք :

— Պու քըսկանճըք նէտէն իճասլ
իտէյօր :

— Պիլմէմ, կէջա Նիկողոս աղա
պիր իքի տէֆա քէնտի էվինտէ վալի-
տէմին մէտհինի իթմիշ, բապուլթալը
վէ թէտպիրլի զաթ տըր տիյէրէք, իս-
մի լաղըմ տէյիլ պիրիսի պիզէ պէջլէ
սէջլէտի :

— Լճաիսլ, քըսկանճըք պէջլէ պիր
շէյ տիր. եիւզիւնտէն պէլլի օլույօր
գալպինին բահաթ օլմատըղը, շէհրէսի
ասըք օթուրմուռն — :

Պէջլէճէ Լննիք տուտու իլէ Յա-
կոբ աղա էսրարէն սէօհպէթ իտէր ի-

քէն Նիկողոս աղա բասիանս քեաղըտ-
լէրինի պըրաղըպ — Յակոբ աղա նիչուն
Թանտըրա կէլմէյօրսունուղ — տէտի :

— Հիմտի կէլիրիմ էֆէնտիմ :

— Վկէր պիր կիզլի սէօղլունիւղ
վար իսէ մանի օլմայըմ :

— Խայըր, խայըր — տիյէրէք Յա-
կոբ աղա պաղա քալքոր :

Աննիք տուտունուն Թարիֆի իւղ-
րէ Նիկողոս աղանըն էհլի Վարդենի
տուտու Թանտըրըն պաշ քէօշէսինէ
կէլմիշ, սուրաթ պէշ քարըշ, նութ-
գու ԹուԹուլմուշ, պապէն պիր շէյ
սուալ օլունսա « խայըր, էվլէթ, պիլ-
մէյօրում » սէօղլէրինտէն պաշկա ճէ-
վապ եօք, պէնզի ապբաք քէսիլմիշ,
նէֆէսի տարալմըշ, պուրնունուն տէ-
լիքլէրի էվլէլինտէն իրի, պիր աղ տա-
հա իրիլէլմիշ, գանընըն ճէվէլանը
ԹուԹուլմուշ տէրէճէլէրինէ կէլմիշ
իտի :

Մաղ Ալլահ քըսկանձլըղա Թէպէլ-
լաշ օլան քիմնէ հիշ պիր վապթ րա-
հաթ իտէմէղ, տաիմա շիւպհէտ, ճուղի
պիր շէյտէն հիշ ասլը օլմայարաք
ալթ իւստ օլուր, մինտսիպէթսիղ
հարաքէթ իտէրէք ալէմէ կէնտինի

զէվքլէնտիրմէ իլէ էօմրիւնիւ կէչի-
րիր, պարի պուճա իսթիրապէ մու-
գապիլէ մէնֆաաթընը կէօրսէ, օտա-
եօք, եինէ նէքի օլաճաքսա օլաճաք,
պիհուտէ եէրէ կէնտուսինի եօրար:

Յակօբ աղա Վարդէնի տուտու-
նուն պիր աղ եամէվլասընը ալմաք միւ-
րատ իթտիյինտէն Նիկողոս աղայա
պիր իքի օյուն քեաղըտ օյնամայը թէք-
լիֆ իլէտի: Չունքի մերսում Նիկո-
ղոս աղա Վննիք տուտունուն վալիտէ-
սի թագուհի տուտունուն թագար-
չըսընտէ օթուրմուշ օլմասը իլէ Վար-
դէնի տուտու կէօզիւնիւ մերսումէ-
նին եիւզիւնտէն այըրմազ րտը, պէլ-
քի պիրպիրլէրինէ կիւլիւպ եախուտ
իշարէթ իտէրլէր տէյու քօրքտուղուն-
տան: Հէրնէ գատար հիչ պիր վա-
գըթ պու թարզ շէյ վագը օլտուղու
եօզիսէտէքըսղանձը քաճախպտիրտէ-
տիք, տախմա քըսղանձ քիմսէնին եիւ-
րէյինտէն քօրքու էքսիք տէյիլ, զիրա
Յակօբ աղա քեաղըտ օյնամայը Նի-
կողոս աղայէ թէքլիֆ իթտի իսէ էհ-
լինին գալպի պիր աղ րահաթլանըպ
(չունքի օլ մէշղուլիէթ իլէ իշարէթ
իթմէյէ եախուտ կիւլմէյէ վագթի օլ

մազ մեմուլ իտերի իտի), վէ կէօյա
իւղէրինէ ճան կէլիւր կիպի պաշլատը
Թազուհի տուտու իլէ սէօհպէթ իյ-
լէմէյէ :

Կիճէ էյլէնճէլէրինին իւղէրինէ
սէօհպէթ կէլտի իսէ, Թազուհի տու-
տու Վարդենի տուտույա,

— Նասըլ էյլէնիյօրսունուզ — տէ-
յու սիւալ իյլէտի :

— Նիկողոս աղա չօք տէֆա թէ-
աթրօյա կիտէր, վէ էվտէ քալորը
ախշամլար միւսաֆիր էքսիք տէյիլ,
քեաղըտ օնարլար, շիմտի աղալար ֆա-
միլեալարընը հիչ տիւշիւնմէյօրլար —
տիյէրէք Նիկողոս աղայա տէօնիւպ
պաքտը :

Նիկողոս աղա եինէ օյունունու
օնայարաք տիտի :

— Ամա էֆէնտիմ սիլտէ հիչ պիր
շէյտէն հազ իթմէյօրսունուզ —, վէ
սօնղրա Թազուհի տուտույա տէօ-
նիւպ — չօք տէֆա թէաթրօյա կիտէ-
լիմ տէյու թէքլիֆ իտէրիմ պիլիմ
Վարդենի տուտու կիթմէյի իսթէ-
մէզ, լաքին մեմուլ իտէրիմ քի սիլ
էօյլէ օլմամալըսընըզ — տէյու սիւալ
իթտի :

— Խոյըր պազը քէրէ կիտէրիդ :

— Եօք տօղրուսու թէաթրօյա կիթմէյէ պէն հիչ արզու իթմէմ :

— Նիշին, ֆէնա էյլէնճէ տէյիլ — տէյու Յակոբ աղա Վարդենի տուտույա ճէվապ վիրտի :

— Պէն պիր շէյ աղնամայօրում, օ պիր կիւն չէլէպի Վէթրաքի կէլմիշ իտի, հայտէյին պէպի պու ախշամ պէպի, սիզին իլէ պէպի, պիրլիքտէ պէպի, թէաթրօյա պէպի կիտէլիմ պէպի, պէնիմ պէպի, լոնճամ վար պէպի :

— Վիվէթ չէլէպի բէթրաքինին լօճասը վար տըր :

— Յակոբ աղա պէլքի եաղներշ տէտիմ լոնճամը տէրլէր, եօքսա լոճամը տէրլէր պիր էյի պիլմէմ, շիմտիէ դատար պէյլէ շէյլէր նէ կէօրտիւք նէ իշիթտիք իտի : Նիճամը չէլէպի Վէթրաքի շօք դօր էթտի, պէնտէ պէպի՛մ կիթմէմ պէպի՛մ, ամմա պէպի, նիշին պէպի կիթմէյէճէքսինիդ պէպի, էյի օլուր պէպի, էյլէնիլիլ պէպի, պարպիէրէ պէպի, օյուհու վար պէպի, էյի օլուր պէպի, չէյլէ պէպի, պէյլէ պէպի, շօք դօր էթտի, պիրտէ արթըք պաքուրք քի օլմայաճաք քալքուրք կիթտիք :

Հակոբ աղա Ֆիքրին տէն — հէլէ
նէ իսէ Կէփէրին արքասընը ալորք
վէ չօք կիւղէլ նագլ էտիշի վար — տի-
յէրէք վէ սօնղրա տէօնիւպ — Նճա-
մը պարպիէրէ օյուլնուլ կէօրտիւ-
նիւզ — տէյուլ սիւսլ իթտի :

Վիվէթ կէօրտիւք ամմա պէն խօշ-
լանմատըմ :

— Նէ իմիշ պարպիէրէ օյուլնուլ —
տէյուլ թագուհի տուտուլ սօրտուլ :

— Սիզ կէօրմէտինիզ մի :

— Խայրը օ օյուլնուլ կէօրմէտիք :

— Իպթիտա իշթէ շէյլէր կէլիօր ,
իշթէ Ֆէնէր իլէ կէլիօրլար , իշթէ
նէ պիլէյիմ պիր շէյ կէօզէտիօրլար ,
իշթէ օնտան սօնղրա պիրիսի կէլիօր ,
իշթէ օ կէլէն իպթիտա կէլէնլէրէ
բարա վէրիօր , իշթէ սօնղրա շէյ . . .
շէյ կէլիօր քիթարայըլա .

— Քիմ կէլիօր Վարդէնի տու-
տուլ :

— Իշթէ շէյ . . . իշթէ պէրպէր
կէլիօր : ()նտան սօնղրա իշթէ շէ-
յին . . . տայըսը կէլիօր , իշթէ օրա-
տա շէյ իտէյօրլար , օնտան սօնղրա
իշթէ շէյ օլոյօր քըզըն տայըսը քըզա
շէյ . . . ուսթա թուլթմուշ շէյ էօյ-

ըէթտիրիյօր , իշթէ սօնդրա շէյ կէլի-
յօր , շէյին շէյի տէ պէլլի օլույօր :

— Վիմֆն նէսի Վարդէնի տու-
տու — տէյու Յակօբ աղա սիւսլ իթ-
տի :

— Իշթէ շէյին . . . քըղըն սէվկիւ-
լիւ սիւնիւն :

— Նէսի պէլլի օլույօր :

— Իշթէ շէյի քըղըն տայը-
սընը ալտաթտըղը :

— Վիվէթ շիմտի անխաշըտը , զա-
լիպա ճէնապինիդէ քիթապտան թա-
րիֆ իթմիշէր քի , պու գատար էյի
թահսիլ իթմիշսինիդ — տէյու Յակօբ
աղա ճէվապ վիրտի :

— Վիվէթ , չէլէպի Վէթրաքի քի-
թապընտան օքուտու :

— Ելլէ օլտուղու կէօղիւքիւյօր :

— Սօնու հասըլ թէքմիլ օլտու :

— Նէ պիլէյիմ Թագուհի տու-
տու , ոօնուհտա ույուքում կէլտի ,
պիր էյիճէ քուլաք սամատըմ , լաքին
ղանն իտէրիմ քի քըղը շէյէ վէրիյօր-
լար , նէտիր օ իշթէ շէյէ . . .
շէյին իշթէ քըղըն սէվկիւլիւ
սիւնէ :

() Լ վագըթ Նիկողոս աղա օղուհու

Թէքմիլ իտիպ արգասընա՝ եասլանտըք-
տան սօնդրա տէտի :

— Աքին Ռիմա Տօնա բէք էյի
օյնայօր , էթվարը բէք խօշ , սէնաս-
թը էյի Թահսիլ իթմիշ , հիւսնիւ եէ-
րինտէ , սէսի բէք կիւղէլ վէ . . . :

— Հա շու նու պիր ազ տա-
հա է օյէյիտին , հիշ տէյիլ իսէ շուրա-
տա օթուրույօրում , պէնիմ եանըմ-
տա պարէ սուս օլ — տէյու Աքրե-
նի տուտու խըրսլանտըք Թաղիր իյ-
լէտի :

— Անըմ նէ տէյօրում պիր շէյին
հադգընը ինքեա՞ր մը իթմէլի :

— Վէլա սէնին օ գատար տիգ-
գաթ իթմէն եաքըմազ , ամմա սիզ
է օյլէսինիզ , քէլլին պաշնա պիր եազ-
լըք է օրթսէլէր քարը տէյի պայրլըր-
սընըզ :

— Տօղրու սէ օյլէյին Թագուհի
տուտու , պէնտէ պու Թապիաթ վա՞ր
մը — տէյու լաթիֆէ սուրէթինտէ սի-
ւալ իյլէտի իսէ ,

— Շիմօտի տէ Թագուհի տուտու-
տան իմտատ արայօր , Թագուհի տու-
տու սէնի նէ՞ պիլէճէք , սէնի պանա
սօրսուկար , նասըլ ատամ օլտուղու-

հուռ — տէյուռ էհլի ճէվապ վիրմէտէ .
 Թապուհի տուտու տախի կէնտիսի
 իլէ պիրլիքտէ Նիկողոս աղայա Թապ-
 սիրաթ պուլմատըղընը կէօրիւր կէօր-
 մէղ , պիւսպիւթիւն քըսղանձըղը է-
 լէ ալըպ ,

— Ահ , ճէնապինիզտէ Նիկողոս ա-
 ղայա Թարաֆ իտէյօրսունուզ , ամմա
 պէն պիլիբրիմ — ալյէրէք Արդենի
 տուտու պիր քաշ տէֆա պաշընը սու-
 լատը :

— Պու իթտիյիմիզ լաքըրտըլտարտա
 պիլիբրիմ տէյէճէք պիր շէյ կէօղիւքմէ-
 յօր :

— Պաք ճէնապինէ պիր շէյ տէյիմ
 Թապուհի տուտու , պէն նէնին նէսի
 օլտուղունուն բէք էյի Փարգընտա-
 յլմ — :

Թապուհի տուտու հիշ ճէվապ
 վիրմէյիպ քըզը իլէ Յակօբ աղայա
 սաքըպ կիւլտիւ :

— Ամմա շաշկընըք պէնտէ — տի-
 յէրէք Արդենի տուտու խըրսըն-
 տան քըպ քըքմըղը քէսիլտի :

Նիկողոս աղայա էհլինին իթտիյին
 տէն բէք ղիյատէ հիճապ կէլիպ , սէօհ
 պէթիթէպտիլ իթտիիտէտէ , կիւճպէ-

չա պիր իբի սաաթ տահա օթուրա-
պիլտիլէր :

{Յակոբ աղա պիր քաչ տէֆա — վա-
զըթ տահա էրքէն — տէտի իսէ տէ
Վարդէնի տուտու — չօք պիլէ օթուր-
տուք — տէյուպ խըրս իլէ օտատէն
չքալը : Վէ էվլէրինէ կիրիր կիրմէզ,
տահա եօքարը չքամատան, հավլիտէ,
խըզմէթքեարլէրին եանընտա պաշա-
տը Վարդէնի տուտու պիր էյիճէ ագ-
լընա կէլէնի տիմէյէ :

— Պու ախչամքի իթտիյին շէյին
եաքըշըղը վաճմըրտը, ալմըշ քարշը-
սընա կէօղիւնիւ կէօղիւնտէն այըր-
մաք եօք, պիր տէ սօնղրա օնա տուր-
մուշ կիւլէրէք շէյլէր սօրայօր, ամմա
քապահաթ պէնտէ, նիշին կիտէյօ-
րում պէյլէ օլտուղունու պիլէրէք — :

Նիկողոս աղա խըզմէթքեարլար-
տան հիճապ իտէրէք եավաշճաճըք
տէտի :

— Անըմ սուս օլ, հայտէ եօքարը
չքալըմ, նէ քի սէյլէյէճէքսէն եօ-
քարտա սէյլէ :

— Նէ, ու շաքլարտա՞ն մը ու թանը-
յօրսուն, էթտի քըլտը տա շիմտի հի-
ճապ իտէյօր :

Պու մապէյնտէ , խըզմէթքեար-
լարըն քիմի կիզլի կիւլէր , քիմի տէ
եաթմըշ իքէն եօրղանտան պաշընը չը-
քարըպ տինլէր :

— Սէնին իթտիյին շէյլէրի , տիւն-
եա տույմալը , արթըք արթալը թաշ-
տը , տայանաճաք թաքաթըմ քալմա-
տը , հէքսի տույսուէն քի պիր ալ աք-
լըն պաշընա կէլսին — :

Նիկողոս աղա հիշ ճէվապ վիրմէ-
յիպ , ներտիպանտէն չըքմատէ , էհլի
տախի արդասընտան մըրըրտանարաք
չըքըպ օտալէրինէ կիրտիլէր , վէ Նի-
կողոս աղա քըսա քէսմէք միւրատը ի-
լէ էլպիսէսինի չըքարըպ եաթաղա
կիրմէյէ ճահա իթտի իսէ տէ , Վար-
դէնի տուտու պիր քէրէ չըղըրտան
չըքմըշ սուհուլէթ իլէ սուս օլմաղա
նիէթի եօղուտու , չունքի տէրունին-
տէ հէր նէ քի վար իսէ պաշլատը սէ օյ-
լէմէյէ :

— Պէն չօքտան պէրի ֆարգընա
վարմըշ ըտըմ , պու հէր ախշամ պէնի
եալընըղ պըրաղըպ թէաթըրօյա էօ-
թէյէ պէրիյէ կիթմէնին ալթընտա
պիր շէյ վար տէյի , իշթէ պու ախ-
շամ մէյտանա չըքտը :

— Ղանըմ նէ տէտիմ քի, մէյտա-
նա չըքտը տէյօրսուն :

— Տահա նէ տիյէճէքսին, օ Ռրիմա
Տօննա մը տըր նէ տիր, օնու օ դա-
տար մէթհ իթմէնին եաքըչըղը վաճմը-
յըտը, հէ, սէօյլէ պաքայըմ :

— Հագսըզ սէօյլէ մէտիմ ա իտօղ-
րուսու պու :

— Պիրտէ տէտիյինէ նատիմ օլմաք
եօք : Նվիլէլա սէն օնա նի՛չին օ դատար
տիգգաթ իտէյօրսուն սէնին գարըն
օլարաք : Անութտոն մու քօճամ
սաղ օլտուղու վագըթլար, կէլիպ ա-
յաքլարըմա քաքանարաք իթտիյին
վատլարը : Նօմրիւմ օլտուքճա պաշ-
կասընը սէվմէյիմ սէնտէն ղայրը տի-
չէլիհ եիւղիւնէ պաքմայըմ, սէնտէն
պաշկասը պանա հարամ տէտիքլէրին
հիչ խաթըրընա կէլմէյօրմու, վէ տա-
հա րահմէթլինին էօլիւսիւ քալքմա-
տան կէլիպ էլիմի սըքըպ ահ պու
կիւնտէն սօնղըա պէնիմ օլտուն տէ-
տիքլէրին ֆիքրինտէն չըքտը մը :

— Նէ մինասիպէթ, սէօյլէտիքճէ
ճէմիսի պիրէր պիրէր խաթըրըմա կէ-
լիյօր :

— Նօյլէ, սէօյլէրսէմ խաթըրընա

կէլիր պաշկա վագթ ֆիքրինտէն պիլէ
կէչտիյի եօք :

— Տաիմա օնլարը տիւշիւնէճէք
տէյիլիմ ա , էօյլէ պիր շէյ վագթի իլէ
օլմուշ . սէնտէ պանա նէլէր , նէլէր
սէօյլէմիշսին , հէր սաաթ խաթըրընա
կէլիր մի :

— Աօմրիւմ օլտուքճա ունու թմա-
յըմ , սէսիմին կիթտիյի եէրէ սէօյլէ-
յիմ քի քէնտինիզտէն պէօյիւք քօճա
ալըն տէյի , եաշտաշ օլուրսա պիր ա-
տէմ նէլէր շէքէյօր — :

Հէր նէ գատար Արդենի տու-
տու էհլինտէն եիրմի եաշ գատար
պէօյիւք իտի իսէ տէ հիշ պիր վագթ
աղղը իլէրի վարըպ պէօյիւք օլտու-
ղունու իգրար իտէմէզ իտի :

— Իսթէրսէն հէր քէսէ իլան իյ-
լէ , պու ախշամ խըղմէթքեարլարըն
տույտուղու զալիպա էլ վէրմէյօր :

— Ավվէթ տույտունլար աղնասըն-
լար նէ շէքտիյիմի հէր քէս պիլսին
քա ճանլմ պու նէ տիր պէնիմ շէքտի-
յիմ — տիյերէք պաշլատը Արդենի
տուտու աղլամաղէ :

Պատէհու նէ օլտուղու մալիւմ
տէյիլ :

Պագաւթ իրթէսի սապահ, պէսլէ-
մէնին պիրիսի տիվանխանէտէ կէզի-
նիր իքէն իւք ախշամտան օլան մարա-
զայը պիլիպ, Վարդէնի տուտու իլէ
Նիկողոս աղանըն իթտիքլէրի սէօհ-
պէթլէրի տուտուքտա, զիյատէսի ի-
լէ թաաճիւպ իթտի նասըլ քի զիրտէ
պէյան իտէրիզ:

— Նիկողոս աղա, պու ախշամ կէճ
քալմա այաղընըն տիպինի էօքէյիմ:

— Խայըր հանըմըմ նէ գատար քի
էլիմտէն կէլիրսէ ճահտ իտէրիմ էր-
քէն կէլմէյէ:

— Օէրէ օ պիր կիւն Քալաթա
քուլէսինին ալթընտա պիրինի սոյմուշ-
լսր տէյի իշիթտիմ, սաքըն օ թարաֆ-
տան կէլմէյէսին:

— Խայըր պէն տաիմա թօքհանէ
թարաֆընտան կէլիրիմ:

— Հէ, հէ, ճանըմ օ թարաֆտան
կէլ:

— Բէք էյի քուզում, բէք էյի ճա-
նըմ—:

Եթէտէն պէրու մէշհուր սէօհ-
պէթ տիր քարը քօճա մապէյնինտէ
մարազա՝ եաղլըք քուրույանա գա-
տար սիւրէր տէրլէր:

Պիլմէյիզ ա պէլքի պիր պրիւանթի
 Թէք Թաշ վատ իթմիշ, եախուտ պիր
 տահի Թէաթրոյա կիթմէյէճէյինէ նի-
 յէթ իթմիշ, վէլ հասըլ Նիկողոս ա-
 ղա Սարգէնի տուտունուն կէօնլիւ-
 նիւ ավըշ:

ՖԼՄԻ, ՏԵՕՐՏԻՒՆՆԻ

ՊԱԼԸՔԸ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

Պո՛ւ իթտիյիմիզ նագիլէրտէն իքի
կիւն սօնդրա պիր սապահ ստաթ իւչ
սուլէրինտէ, ղիյատէսի իլէ գար եաղ-
մըչ, շէջլէ քիմ սօքաքլէրտէ իղ քալ-
մամըչ, վէ տահա հէնուզ պիր քաչ
էքմէքճի վէ պէրպէր տիւքքեանլէրի-
նին քէքէնքլէրի եարըյա գատար ա-
չըլմըչ, վէ մէղքիւր տիւքքեանլէրին
էօնլէրինտէն կէչէրքան պօւ սէօհ
պէթլէր իշիտիլիր իտի :

— Քալքսանա Վարտիրոս :

— Լ՜ի, եալտշ եալաշ, հէօ, հէօ
հէօ :

— Օ՛օ քալք մանղալը եաք, կինէ
պօղաղընա պիր թէլ սալմալը :

— Պու սօուքտա ատամ մը քալքար :

— Շ իմտի միւշթէրի կէլիր :

— Պաքսանա պէջլէ հալայըլա հէր

քէս աթ քաչըրմըշ, պրէ, պրէ, պրէ
անմատա եաղայօր, հէօ, հէօ, հէօ:

— Շ իմտի պէլինին օրթասընա պիր
թէբմէ եէրսին:

— Պէ վար նէ եաբաճաղըն վար ի-
սէ եաբ —:

Կէրչի Սարտիրոս պիր աղ թէն-
պէլճէ իսէ տէ տօղըռսուհու սէօյլէր-
սէք, օլ սասպահ պիր աղ հագգը վար
ըտը:

Սօռք զիյատէսի իլէ շիտտէթլի,
եաղան թիբինին սըքըղընտան, հէ-
ման տըշարըտա կէզմէնին միւմքինի
եօք:

— Օ Սարտիրոս տահա եաթսը-
մըսըն, գարըլաք պիլէ տըշարը չըք-
մըշ, պաքսանա պիր գաբը կէչէյօր —:

Ֆիլ հագքգաթ պիր տիշէհլի Պէյ
օղըռսուհու ճաստէսինտէն կէչիպ թէ-
բէ պաչընա չըքտը:

Տիշ էհլի մէրսումէնին սիննի օ-
թուղ պէշ սուլէրինտէ, սիմասը բէք
չիբքին տէյիլ, զայէթ էսքի պիր Ֆէ-
րաճէ կիյինմիշ, եաշմաղըն տիւլպէն-
տի պիր քաչ եէրինտէն տէլիք, լաքին
թէմիզ, այաքլէրինտէ եըրթըլմըշ շա-
լի պօթինլէր չէքտիյի մէշագգաթլէր-

տէն վէ կիճէլէրի սապահա տէ կին իշ-
լէմէսինտէն այաքտէ տուրմաղա մէ-
ճալի քալմամըշ, վէ սօուքտան թիթի-
րէյէրէք նէ եաբաճաղընը պիլմէզիտի :

Պիր ազ թէքէ պաշընտա կէզին-
տիքտէն սօնղրա պաշլատը տիմէյէ :

— Աճապ եաթաքտան քալքտը մը,
կիթսէմ գաբույու վուրսամ, պէլքի
խըզմէթքեարլար սապահլայըն նէ իս-
թէրսին տիյէրէք քօվարլար, պէն տէ
պիր տահա նամըլ ճէսարէթ իտէյիմ
իշէրի կիրմէյէ . օ վագըլթ հալիմ նէ օ-
լուր պէնիմ, պու կիւն մութլագա
Յակոբ աղայը կէօրմէլլիմ եօքսա . . . :

Վէ սօնղրա կէօղիւնիւն եաշէրի-
նի սիլէրէք տէտի :

— Ահ քըզլմ, քըզլմ, քօքքմա սէ-
նի պըրաքմամ, պէն սէնին անանլմ,
պէնտէն պաշկա քիմֆն վար, Ալահ
էլպէթտէ եարտըմ էտէր պըրաքմազ— :

Վէ պու սէօղլէր իլէ կէնտուսինէ
ճէսարէթ կէթիրէրէք կիտիպ Յակոբ
աղանըն գաբուսունու եալաշճա
վուրտու :

Խըզմէթքեարլար տահա հէնուզ
քալքմըշ, իշլէրինտէն պիրիսի կէլտի
գաբունուն տէմիրինի քալորըրպ աշ-

տը . չիւնքի տահա հիչ քիմսէ տըշարը
չըքմամըշ ըտը :

Կէլէն տիշէհլի իհթիրաղ իտէրէք
— Զակոբ աղա եաթաքտան քալքաթը
մը — տէյու սիւալ իյլէտի :

— Աէ՞ իսթէրսին սապահլայըն ,
սիւ վագըթ ատամ քալքաթը մը — տէ-
յու ուշաք թէրսլիք իլէ ճէվապ վէր-
տի իտէ , տիշէհլի մէրգումէ եինէ քը-
զընը ֆիքրինէ կէթիրէրէք թահամ-
միւլ էտիպ ճէվապ վիրտի :

— Անըմ , նէ գատար զահմէթ ի-
տէ պիր պաքսան պէլքի օյանմըշ տըր ,
հէմ տէսէն քի քէնտիսինի կէօրմէք
իսթէրիմ :

— Նէրի կէլ իշէրի , գար իւֆիւ-
րիւյօր , սօնղրա սիւբիւրմէլի — տէ-
յիպ իըզմէթքեար գաբույու քաբա-
յրպ եօքարը չըքմատա , Զակոբ աղա
տաթի հէնուզ եաթաքտէն քալքամըշ ,
վէ չուպուղու տօլտուրմուշ ուշաղը
կէօրտիւքտէ — պիր աթէշ կէթիր —
տէյու էմր իյլէտի :

Խըզմէթքեար աթէշ կէօթիւրմէք
իշուն աշաղը ինիպ վէ կէլէն տիշէհ-
լիյէ ույանմըշ տէյու խապէր վէրիպ
եօքարը չըքաթքտէ — էֆէնտիմ պիր

գարը կէլմիշ ճէնապինիզի կէօրմէք իս-
թէյօր — տէտի (Յակօբ աղայա, վէ օլ
տախի — կէլսին — տէյու ճէվապ իթ-
տիքտէն սօնդրա օտասընա կիրիպ կէն,
տու կէնտինէ քիմ օլապիլիբ տէյու
միւլհազա իտէր իտի : Խըզմէթքեար
պու ճէվապը կէօթիւրտիւ իսէ կէ-
լէն ավրէթ եավաշ եավաշ նէրտիպան-
տէն չըքըպ տիվանիսանէտէ տուրտու :
Չունքի (Յակօբ աղա Գանդը օտատէ
օլտուղունու պիլմէզ իտի : () Լ մա-
պէյնտէ մէրսում օտասընըն գաբու-
սունու աչըպ կէլէն քիմ օլտուղունու
կէօրաիւքտէ խօշ մուամէլէ կէօսթէ-
րէրէք :

— Սապահլար խայր օլտուն Սօֆի
տուտու, կէլ պաքալըմ նէ սէյլէյէ-
ճէքսին, վէ պու հավա իլէ պու վա-
գըթ Հասքէյտէն նամըլ կէլտին — տէ-
յուպ չօք թաաճճիւպ իյլէտի :

Սօֆի տուտու բէք զիյատէ հի-
ճապ իտէրէք վէ եավաշ սէս իլէ ճէ-
վապ իթտի :

— Լման էֆէնտիմ պիր բէճայա
կէլտիմ, ճէնապինիզին պանա իթտի-
յի էյլէքլէր բէք չօք տուր, պու տէ-
ֆա տա նէ գատար պաշ աղըրսը վէրէ-

ճէքսէմ, ճէնապինիզտէն պաշկա քիմ
սէմ եօք :

= Բէք էյի գայտ իթմէ Նլաճ քէ-
րիմ, ֆագաթ չօք իւշիւմիւշսիւն ,
պիր ազ օթուր , պիր մանղալ կէթիր-
սինլէր , եօրղուլնլուղուլնու ալ , քէն-
տինէ կէլ վէ նէքի սէօյլէյէճէքսէն հիչ
չէքինմէյէրէք սէօյլէ — տէյիպ վէ խըղ-
մէթքեարը չաղըրըպ — չաբուք պիր
մանղալ կէթիր — տէյու էմը իթտի :

Եւքսէրի պիր իհթիաճը օլան քիմ
սէ , ախէրինէ րէճայա կիթտիքտէ ,
էվվէլա կէօրտիւյիւ պէտ մուամէլէ-
տէն գալպինէ քըրըքըք կէլիպ , տէ-
րուլնինտէ հէր նէ քի վար իսէ անը
լայըգը վէջճ իւղրէ իֆատէ իթմէյէ
ճէսարէթ պուլամազ , չունքի պիր քիմ
սէյի թաճիզ իթմէք ինսանէ ղնյատէ-
սի իլէ աղըր պար օլուր , էկէր քի րէ-
ճա իտէն՝ գարչըսընտաքի ատէմին իս-
թէքլիք իլէ վէ ասլա իմթինան իթմէ-
յէրէք հէր նէ քի միւրաճաաթը վար
իսէ իճրա իթմէյէ սայ ու ղայրէթ ի-
տէճէյինէ ագլի շահատէթ իթմէզ ի-
սէ , նաֆըլ տէրտինի էթբաֆըրլա ան-
լաթմաղա ճէսարէթ իտէպիլիր :

Բիշի՝ կէնտի տէրտինի անլայան վէ

անը տէ՛ֆ ի՛թմէյէ գուտուրէ՛թի եօղ
 իսէ տախի , հիչ տէյիլ իսէ թէսէլլի
 իթմէյէ ճահտ իտէն պիր աոէմ րասթ
 կէլիր իսէ , գալպինտէ պէօյիւք ֆէ-
 րահիէթ տույար օլտուղու մալիւմ ,
 վէ էկէր տէրտիմէնտ օլանըն տէրտի-
 նէ տավա իթմէյէ գուտուրէ՛թի օլան
 պիր աոէմ խօշ մուամէլէ կէօսթէրիպ
 կէնտի գարընտաշընա էյլէք իթմէյէ
 ճահտ իտէր իսէ տէրտլի օլանը նէ
 տէրէճէ մէմնուն իթտիյինին թարի-
 ֆի միւմքին տէյիլ , վէ պէօյլէտէ Վօ-
 ֆի տուտու Յակոբ աղանըն խօշ մու-
 ամէլէսինի կէօրտիւքտէ պիր աղ տէր-
 տի խաֆիֆլէնտի :

Պու վասֆ իթտիյիմիզ ալրէթ Յա-
 կոբ աղանըն սիւտ անասընըն քըզը ի-
 տի : Վալիտէսի ֆուգարալըքտան
 թաճիզ օլտուղունտան քըզընը պիր
 պալըքճըյա վէրմիշ իտի , լաքին մէր-
 ոումէ էվլէնտիյի կիւնտէն պէրու առ-
 լա կիւլմէյէ միւէսսէր օլմատըքտան
 մատա , տաիմիւլ էվգաթ ղէվճէսլնին
 թահամմիւլ օլունմազ ֆէնալըքլարը-
 նա քաթլանըպ վէ էվլատլէրինտէն ա-
 խէր շէյ տիւշիւնմէյերէք էօմրիւնիւ
 կէշիրիր իտի , նասըլ քի շիմտի կէնտի

հալինին իֆատէսինտէն մալիւմ օլա-
ճաք տըր :

Խըզմէթքէար աղասընըն էմրինին
իճրասընտա օլտուքտան սօնղրա , մէր-
տում օտա գաբուսուհու գաբայըպ
վէ մանղալըն պաշընա կէչիպ :

— Եւ Եօֆի տուտու նէ՞ սոյլէյէճէք-
սին , եօքսա կինէ էհլինտէն տօլայլմը-
տէյու սիւալ իթտի :

— Եւ վիլէթ :

— Եւ անա պիր շէյ սէոյլէյէճէյիմ ,
էվլէնտիքտէն պէրու նէքի օլմուշ ու-
սա պանա պիրէր պիրէր նագլ էյլէ :

— Եւ ֆէնտիմ պէլքի պաշ ալըրըսը
վէրիրիմ :

— Խայըր , խայըր , ասլա թաճիզ օլ-
մամ , հաթտա էհլինին հէր պիր հա-
լինէ իսթէր իտիմ պիր էյիճէ վագըֆ
օլմայը , չունքի պիր իքի մահալտէն
իշիթտիմ բէք չօք թահամմիւլ օլուն-
մազ հալլէրի օլտուղունու , պու սէ-
պէպտէն թա էվլէլտէն պէրու նասըլ
օլմուշ իսէ նագլ էյլէ :

— Եւ ալիտէմ բէք ֆուգարէ օլտու-
ղունտան պիր թանէճիք բըզըյըտըմ
իսէ տէ՝ կէչինմէյէ բէք զօրլուք չէքէր
իտի : Պիր աղ պէոյիւյիւպ իշ իշէմէ-

յէ պաշլատըմըսա օ վազըթ էքէյիճէ
 րահաթըղըմըղը պուլտուք վէ պիր
 քաչ քարա տա արթըրմայա պաշլա-
 տըք, լաքին վալիտէմ տայմա պէնի էվ
 լէնտիրմէք իսթէր իտի, վէ պիրտիւ-
 ղիւյէ տէրիտի քի աճապ նէ վազըթ
 միւրվէթինի կէօրէճէյիմ տէյի: Պու-
 արալըքտա քօմշումուղ պիր պալըք-
 ճը պէնի իսթէտի, վալիտէմ տէ պու-
 նու տույտուղու կիպի նասըլ առամ
 օլտուղունու պիր էյիճէ տղնայըպ տիյ-
 նէմէյէրէք, հէմ Ալլահ իսթէտիյինի
 վէրտի տէյի սէվնէրէք իքի այտան
 սօնղրա պէնի պալըքճը Համբարձու-
 մա վէրտի: Ամա պէն վալիտէմէ հիչ
 քապահաթ պուլմամ, պանա ֆէնա օլ-
 սուն տէյի իթմէտի. Ալլահ պէօյլէ իս-
 թէր իմիշ. պէնիմ կիւնահլարըմ չօք,
 չէքէճէյիմ վարըմըշ նէ եաբայըմ:

Ավլէնտիքտէն սօնղրա իւչ տէօրթ
 այ Պէյօղլունտա օթուրտուք, սօնղրա
 քիրալար աղըրտըր տէյէրէք Հասքէօ-
 յէ կիթմէյէ գարար վէրտիք:

Պիր սէնէ գատար քօճամ պաղը
 քէրէ իշէ կիտէր իտի:

— Քաղանտըղը ազճէյի էվէ խարճ
 էտէրմիյիտի:

— Իւչ տէօրթ այ էվէ պիր աղ պաքտը, սօնդրա նէ քի քաղանքրոսա մէյ խանէլէրոտէ հարճ էտիպ էօյլէ էվէ կէլիր իտի :

— Ասորլ կէ շինիր իտինիզ էօյլէ իսէ :

— Իշէ տիյիմ իշէ բին բարասընտան, վէ պաղը տէֆա տա չամաշըր երքա մայա կիտէր իտիմ :

— Պու սուրէթտէ էվին իտարէ, սինի պիւսպիւթիւն սէն տիւշիւնիւ, բիւտիւն :

— Ավվէթ, ամմա օ կիւնլէրոտէ չօք իօշնուտ ուտում, չունքի էհլիմէ չօք մուհապպէթիմ վարլալ, հէմ ֆուգարալըք Ալլահտան տըր տիյէրէք չէքէր իտիմ : Սօնդրա պիր աղ վազըթ կէչտի իսէ պիւսպիւթիւն իշինի թերք էտիպ պիր բարա քաղանմազ օլտուք տա թիւթիւն շարապ բարասընա վարընճայա գատար պէն վէրիր իտիմ : Պիր կիւն տէ նիշին իշէ կիթմէյօրսուն տէյու սօրտում իսէ « հանըյա քաղանճ, էլինտէ պիր քաչ եիւղ զնչ ոսէրմայէ օլմատըքճա բարա քաղանըլմայօր ո տէյու ճէվապ վէրտի իսէ, պիր սէվայի էնթարիմ վարլալ սաթտըմ տէօրթ եիւղ զու բուշ թութատու :

վերտիմ, լաքին պիր իքի այտան սօնդ-
րա սօրտուում իսէ բարայը պաթըրտըմ
տէտի իտի :

— Պէօյլէ ատէմտէն տահա մու-
հապպէթին քէսիլմէտի մի :

— Խայըր կինէ սէվէր իտիմ, հէմ
շիմտի ութանըօրուում սէօյլէմէյէ քի,
ախշամլարը էվէ սէրհօշ կէլիպ սէօ-
յիւպ սայըպ պէնիտէ տէօվմէյէ պաշ-
լատըրսա տահա զիյատէ մուհապպէ-
թիմարթտըրտը, չունքի կէնտու կէն-
տիմէ Ալլահ պէօյլէ իսթէյօր, կիւնահ-
լարըմ չօք տուր տիյերէք թէսէլլա օ-
լուրուտուում :

— Աճաիպ, պազէն ինսանըն ագըլ-
նա մուղայըր շէյլէր վագը օլուր — տէ-
յուպ Յակոբ աղա պիր աղ տիւշիւն-
տիւ :

— Պէօյլէճէ եէտի սէքիզ սէնէ էօ-
միւր կէշիրտիք, սօնդրատան չօք ախ-
շամ էվէ կէլմէզիտի վէ կէլիրսէտէ,
պաշկա պիր շէյ իչուն տէյիլ, իլլէ բա-
րա իսթէմէյէ կէլիր իտի :

— Պունլարըն թօբունա թահամ-
միւլ կէթիրիբմիյիտին :

— Ավէթ, պու եէտի սէքիզ սէնէ-
նին իշինտէ իքի էվլատ սահիպի օլ-

տում, պէ օյիւյիւ քըզ, քիւ չիւյիւ օղ-
լան, վէ պաշտատում օնլարըլա թէսէլ-
լա օլմայա: Պիր կիւն չամաչըր երքա-
մայա կիթմիշիտիմ, ա՛հ օ կիւնիւ հիչ
ունու թմամ — տիյէրէք Սօֆի տու-
տունուն կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու:
— Քօճամ կինէ կէլմիշ, բարա իսթէ-
մէյէ, օղլումա պէնի սօրմուշ, զավալ-
լընըն գանդը էվէ կիթտիյիմտէն խա-
պէրի եօք «պիլմէմ նէրէյէ կիթտի»
տէյու ճէվապ վիրմիշ իսէ, «չաբըք
»սէօյլէ շինտի սէնի աթարըմ» տիյէ-
րէք բէնճիրէտէն տըշարը պիր լէքի
տէֆա աթաճաք կիպի սալլամըշ, օ
վագըթ չօճուք բէք քօրքմուշ: Ա. խ-
չամա էվէ կէլտիմ, քըզըմ քօմշուլուք-
տա իշ էօյրէնմէյէ կիթմիշ պիր շէյ-
տէն խապէրի եօք, օղլումա պէ օյլէ նազլ
իթտի, զավալլը էրթէսի կիւնիւ իւս-
թիւնէ պիր ֆէնալըք չէօքտիւ, քըք
կիւնտէն սօնղրա թօքրաղա կիրտի:

— Պունտան սօնղրա էհլինէ եինէ
մուհապպէթին քալտըմը:

— Խայըր, օ կիւնտէն սօնղրա եիւ-
զիւնէ պաքմայա իքրահ իտէրիմ, Ավ-
լտտընըն էօլիւմիւնիւ հիչ աճըմատը,
հէմ էօլիւմիւնէ կէնտուսի սէպէպ օլ-

տոււ տէյի աճըմըն արասընտա սլիր ի-
քի տէֆա սէօյլէտիմիսէ , բէք զէյա-
տէ խըրսա չըքըպ պէնի տէօվմէյէ
քալքտը :

Պիր պաշկա կիւն կինէ բէք սեր-
հօշ օլմուշ էվէ տէվրիլէրէք կէլտի ,
“ գարը բարամ եօք , բարա իսթէրիմ ”
տէյու : Աէ եաբաճաղըմը շաշըրտըմ ,
պէնտէ սլիր քաչ զուրուշ թօբլամըշ
ըտըմ քէօմիւր ալմա իչուն , նէ եա-
բայըմ քըշ կէլմիշ , քէօմիւր բէք բա-
հալը , հէմ վէրէսիէ տէ վէրմէյօրլար
ըտը : Աէ եաբայըմ պէնիմտէ եօք տէ-
յու ճէվապ վէրտիմիսէ , “ շիմտի բա-
” բա իսթէրիմ , պէն էօյլէ լաքըրտը
” պիլմէմ ” տէյուպ պէլինտէն սլիր
պուչաք չըքարտը : Պունու կէօրիւր
կէօրմէղ էլիմ այաղըմ թիթիւրէմէյէ
սլաշատը , քըզըմտա “ աման տուտու ”
տիյէրէք պօղաղըմա սարըլտըյըսա ,
սանտրղը աչըպ նէքի վարըսէ վէրտիմ :
() կէճէ քըզըմըլա եավան էքմէք եէ-
յիպ քարնըմըղը տօյուրտուք :

— Պու պէլանըն տէֆինէ հիչ ճահտ
թիթմէտինմի :

— Ավվէթ , էրթէսի կիւնիւ խոս-
տովանահայրըմա կիթտիմ , օլմուշու

շու կիպի նազլ իթտիմ իսէ , “ պուռն
 ” լարը սէնտէն իշիթտիմ, պիրտէ քօ-
 ” ճանը կէօրէյիմ, իւչ տէօրթ կիւնտէն
 ” սօնղրա կէլ ” տէտի :

— Այալընըզ էհլինին էթտիյի ֆէ-
 նալը քլարլմը սէօյլէտին :

— Խայըր . էկէր գապիլիսէ այրըւա-
 յըմտա տէտիմ :

— Իւչ տէօրթ կիւնտէն սօնղրա նէ
 ճէվապ ալտըն :

— Քօճամտա պէնտէն շիքեայէթ
 իթմիշ, էվլատլարըմը էյի պաքմայօր
 տէմիշ, հասըլը պէնի բէք չօք քա-
 պահաթը չըքարմըշ : Իէք զիյատէ
 չալըշտըմ, Իաթիրիքհանէյէ կիթ-
 տիմ, հէր պիր տիւրլիւսիւնիւ եաբ-
 տըմ հիչ պիր չարէ օլմատը :

() վադըթ նէ եաբայըմ, գարար վէր-
 տիմ Ալլահա սըղընարաք չէքմէյի, լա-
 քին կիտիպ կէնտինտէն շիքեայէթ
 իթտիյիմի քօճամ տույուպ էլիմէ տէ
 պիր շէյ կիրմէյէճէյինէ ագըլը էրտի ի-
 սէ պաշատըլ էվլէքինտէն զիյատէ շէյ-
 լէր իթմէյէ : Հէր պիր իթտիյինէ Յա-
 կոբ աղա սապը իտէրիտիմ, լաքին
 տիւն ախշամ էվէ կինէ սէրհօշ կէլիպ
 “ եարըն պիր զէնկին առէմիլէ կէլէ-

” ճէյիմ, քըզըմըզ էբէյի կիւզէլ տիր ,
 ” պիր էյի կիյինտիր նէ քի եէնի բու-
 ” պասը վարիսէ , հէմ օ ատէմիլէ կէլ
 ” տիյիմտէ քօլթուքլասըն օնու եօքա-
 ” ըը չըգարսըն , պարէ պիր ազ էլիմիզէ
 ” բարա կիրէր ” տիյէրէք “ հէմ ալ
 ” սանա բարա վէրէյիմ պէշ օն տիւր-
 ” լիւ եէմէք իսթէր ” տէյուպ սէքիզ
 օն թանէ ալթըն եիրմիլիք ճէպինտէն
 չըքարըպ վէրտի իսէ օ տագիգէ նէ
 օլտուղումս պիլմէմ : Պաքտը քի պէն
 բէք պօզուլտումիսէ “ նէ օ , կինէ բէք
 ” պէնզին աթտը , պունամտամը քարշու
 ” կէլէճէքսին , աճլըքտան էօլէճէք-
 ” միյիզ պէ գարը ” տէյու պաշլատը պա-
 ղըրմայա : \ման սուս օլ , քըզըմ ույու-
 յօր օյանըր տէյու պաքլէրինէ քաբան-
 տըմիսէ , “ օյանսըն , իշիթսին , եարըն
 ” ախշամ քարշուսընա չըքաճաք տէյիլ
 ” մի ” տէյուպ տահա ղիյատէ եիւք-
 սէք սէս իլէ չաղըրմատա , եօք չըք-
 մայաճաք , շիմտիէ գատար իթտիյին
 ֆէնալըքլարա տայանտըմ տուրտում,
 լաքին էօլիւմիւմիւ գապուլ իտէրիմ,
 պու տէտիյին շէյի գապուլ իթմէմ
 տէյու ճէվապ վէրտիմ : () վագըթ զօռ
 իլէ օլմայաճաղընը ագըլ էրտի իսէ

Թաթլըլը.բըլա տէտի :

« Պէ գարը նէ վար պուհնտա , պիր
 Դ զէնկին միւօրտ ումուշ , չօք բարա
 Դ վէրիր իմիշ , հէմ պանա սէօյլէյէն ա-
 Դ տէմ տէյօր քի.բըզընը պէյէնէճէք օ-
 Դ լուրսա ալըր տէյու , օ վագըթ ֆէնա
 Դ մը օլուր , սէն չամաշըր երքամա-
 Դ տան , իշ իշլէմէտէն քուրթուլուր-
 Դ սուհն , պէնտէ պիր ազ սէրմիյէ ալըր
 Դ թիւթիւնճիւլիւք իտէրիմ , բահաթ
 Դ կէչինիրիզ . պըրաք պէն եարըն ախ-
 Դ շամ շունու ալայըմ կէլէյիմ , պէլքի
 Դ քըզըմըզը պէյէնիր . ամմա պէյէն-
 Դ մէզ իմիշ , նէմիզ կիտէր , պիր ազ
 Դ բարասընը ալըր , սօնղրա արգասը-
 Դ նա պիր թէրմէ , գաբուտան տըշա-
 Դ րը իտէրիզ : Տուր պաքայըմ Վարիա-
 Դ մը օյանտըրայըմ սէօյլէյիմ , հէմ է-
 Դ վէլիսինտէն թէնպիհ իտէլիմ.քի , նէ
 Դ տէրսէ օնու եաքսըն , եաքըշըքսըզ
 Դ պիր շէյ տէ եաքմասըն » : Պուհնու
 պէօյլէ տէր տէմէզ Վարիամա սէս
 վիրմէյէ պաշատըրսա , պէն սէօյլէ-
 րիմ տիյերէք ալը քօտում , օ.քէրթէյի
 սավուշտուրմաք իչուհն , զիրա օնտան
 սօնղրա Վլահ եարտըմ էտէր տէյու
 ֆիքրիմէ կէլտի : « Վօյլէ իսէ սէն օ-

« յանտրը սէօյլէ պէն տէ կիտէյիմ խա-
 « պէր վիրէյիմ եարըն ախշամ կէլտին «
 տէյուպ կէճէլէյին պըրաքըպ կիթտի :

— Եօյլէ իսէ պու ախշամ միւօր-
 սու ալըպ կէլէճէք :

— Ա՛հ Յակոբ աղա տէմէ տէմէ :
 Պու սապահ օնուն իչուն ագլըմ պա-
 շըմտա օլմայարաք պու հավա իլէ քօշ-
 տում կէլտիմ, ճէնապինէ եալվարմա-
 ղա, վէ պէլքի տէ շիմտի էվէ կէլմիշ-
 քըզըմա հէր շէյի սէօյլէմիշտիր — տի-
 յէրէք պաշատը Սօֆի տուտու զարի
 զարի աղլամաղէ, վէ սօնղրա տէօնիւպ
 — էֆէնտիմ, քըզըմը քուրթար — տէ-
 յուպ Յակոբ աղանըն այագլէրինէ
 քաբանտը :

()Լ վագըթ մէրսում — Ա՛հ եա-
 բայօրսուն, քալք, քօրքմա պիր չա-
 րէսինէ պաքարըզ — տիյէրէք Սօֆի
 տուտույու քալտըրըպ պիր ազ միւլ-
 հաղա իյլէտի. վէ սօնղրա խըղմէթ-
 քեարընը չաղըրըպ, թէզքէրէ իլէ պիր
 մահալէ կէօնտէրտի :

Աւշաղըն ավաթինտէ թէզքիրէ-
 սինին ճէվապընը օքուտուքտան սօնղ-
 րա, Սօֆի տուտույա — Հայտէ սէ-
 նին իլէ պիրլիքտէ էվինէ կիտէլիմ —

տէյուլայ՝ գաբուտան տըշարը չըքսըլէր
Հասքէօյէ կիթմէք իչուն :

Տահա Սօֆի տուտու Յակոբ ա-
ղանըն էվինտէ իքէն , պալըքճը Համ-
բարձում էվինէ կիթմիշ , եարը մախ-
մուր , էհլինի օրատէ կէօրմէյուլ վէ
նէրէտէ օլտուղունտան տախի խապէ-
րի եօղուտու , զիրա քըզընա սիւալ
իյլէտի իսէտէ , օլ տախի պիլմէզիտի :

Մէրսումուն թամամ արայուլ պու-
լամատըղը քէրթէ . քըզընը եալընըզ
րասթ կէթիրմիշ , վէ հազըր վագթի
տիր տէյուլ միւհսազա իթտիյինտէն ,
Սարիամը եանընա ալմըշ պու սէօղէ-
րի սէօյլէր իտի :

— Բըզըմ , տիւն ախշամ անան սա-
նա պիր շէյ սէօյլէտի մի :

— Խայըր պապա — :

Համբարձում , էհլինին կէնտինի
ալտաթտըզընա զիյատէսի իլէ խըրս-
լանըպ , վէ տէօնիւպ քըզընա տէտի :

— Եօյլէ իսէ պէն սէօյլէյիմ :

— Բէք էյի պապա :

— Պու ախշամ պուրայա պէնիմ ի-
լէ պիր զէնկին ֆրէնք կէլէճէք , գաբու-
տան իչէրի կիրտիյի կիպի քօլթուղու-
նա կիրիպ եօքարը չըքարաճաքսըն , ամ

մա պէջլէ բիս քըյաֆէթ իլէ օլմաղ ,
 եէնի ֆիսլթանընը կիյ , պիր տէ սանա
 կիւղէլ եազմա ալտըմ , (վէ եազմայը
 պալըքճը քօյնուհտան քեաղըտա սա-
 րըմըշ չըքարուպ քըզընա վիրտի) պու
 եազմայըտա շէօյլէ պիր ալաֆրանկա
 պաշընա պաղլա , պաք քի կիւղէլ կէօ-
 րիւնէսին , սօնըրա սէնի պէյէնմէսէ
 բէք ֆէնա օլուր — :

Սարիամըն եիւղիւ պիր ազ քըզա-
 րարաք սիւալ իյլէտի :

— Պասպա , կէլէճէք ֆրէնք քիմ տիր :

— Իէք պիր զէնկին ատէմ իմիշ ,
 կէլիր պիզտէն հազ իտէրսէ , հէմ սէ-
 նիտէ պէյէնիրսէ չօք բարա վիրէճէք
 տիր , պիզտէ զէնկին օլաճաղըզ — :

Օլալալու քըզ տաիմա ֆուգարա-
 լըք իչինտէ , վէ վալիտէսինին չօք կիւն
 կիտիպ չամաշըր եըքատըզընա բէք քէ-
 տէր իտէր օլտուղուհտան՝ կէնտիլէր
 տաիտի զէնկին օլաճաք տէյու ֆիքր իյ-
 լէտի իսէ թահթընտա օլան ֆէնալը-
 ղա ագլի իրմէյէրէք զիյատտէսի իլէ սէ-
 վինճ տույտու , զիրա ֆուգարանին
 զէնկին օլմաքտան պաշկա նէ միւրա-
 տը օլապիլիր :

Վէ Սարիամ տէ օնիւպ պապասը-

նա տէտի :

— Բէք էյի պապա , բէք էյի , կէլ տիյի կիպի քօլթուքլար եօքարը չքարըրը — տէյու վատ իտուպ — հէմ զէնկին օլուրոսք արթըք անամը տէյու մէսին էյլէտէյիլմի — տէյու սիւալ իյլէտի :

— Եօք , նի՞չին տէյէ ճէյիմ , շիմտի տէյէրսէմ , բարամ օլմատըղընտան պաղը քէրէ խըրսլանըրմ :

— Եյլէ իսէ աման պապա , մութլադա պու ախշամալ կէլ , կէլտիյի կիպի պաքլարընա քաբանըր պիզէ չօք բարա վէրսին տէյու եալվարըրմ :

— Սաքըն հա , էյլէ շէյլէր լաղըմ տէյիլ , պէն սանա նէքի սէյլէյօրսամ օնու եաբ , էլվէրիւր . օ վադըթ չօք բարա ալըրըզ :

— Բէք էյի պապա , ահ նէ էյի օլաճաք , անամուա շամաշըր եայքամադա կիթմէզ , բահաթ էվտէ օթուրուր , պիլմէսին պապա խըզմէթէ կիթտիյի կիւնէր ախշամա բէք եօրկու՛ն կէլըր , հէլսք օլուր ամմա նէ եաբալըմ էլիմտէն նէ կէլըր — :

Վէ Սարիամ բէք զիյատէ սէվինէրէք բէտէրի հադդընտա տախի օլ

կիւնիւ մուհապպէթ տույոու . զիրա
օլ անէ տէկին Համբարձումտան տա-
իմա մուհապպէթի էքսիլմէյէ վէսի-
լէլէր վուգուա կէլմիշիտի :

Պալլէքճը , քրղընըն թավըրնտան
թէքմիլ կէնտինէ ճէլպ իթտիյինի ան-
լայուպ , վալիտէսինտէն տախի սօ-
ութմաք միւրատը իլէ տէտի :

— Քըղմ , անան կէլիր սանա տէր-
սէքի , կէլէճէք Ֆրէնկէ կէօզիւքմէ
տէյու , սաքըն օնուն սէօզիւնիւ տիյ-
նէմէյէսին , զիրա օնուն պիր շէյէ ագ-
լը էրմէզ— :

Սարիամ պու սէօզլէրի իշիթտիյի
անտէ , վալիտէսինէ օլան էմնիէթի զա-
լիպէ իտէրէք ճէվապ իթտի :

— Եյլէ իսէ Ֆրէնկէ կէօզիւքիւր-
սէմ Ֆէնա պիր շէյ իթմիշ օլաճաղմ ,
պէն վալիտէմին սէօզիւնտէն չըքմամ ,
հէմ անամտա պանա Ֆէնա շէյ եաք
տէմէզ :

— Աթթիւնմիւ կինէ պէնիմ սէօ-
զիւմիւ տիյնէմէյօրսուն , նէ վաղիֆէն
սէնին , օ պիղիմ պիլէճէք շէյիմիզտիր— :

Սարիամ պիր ազ տիւ շիւնիւպ ճէ-
վապ իթտի :

— Եթ պապա պէն պու կիւնէտէք

անամըն սէօղիւնտէն չը քմատում, կի-
նէ նէ տէրսէ պէն օնու եաբարում:

— Ելլէ իսէ ախշամա կինէ անա-
նը տէօլէրիմ —:

Քըղ նէ եաբաճաղընը շաշըրըպ վէ
կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու:

Ինտէրինէ իթաաթ իթմէսէ, վա-
լիտէսինին տէօլիւլմէսինէ սէպէպ օ-
լաճաք, վէ պու քէյֆիէթ Սարիամա
չօլ տէրէճէտէ տօքուհուր իտի քի,
Համբարձում էհլինի տէօլմէյէ պաշ-
լատըքտա Սարիամ էօմրիւնիւ թէ-
լէֆ իթմէյէ զայլ օլուրուտու վալի-
տէսինին պիր տահի տայաք էէմէյէ-
ճէյինէ սէպէպ օլապիլսէ: Սագաթ
օլ պիր թարաֆտան տախի նասըլ քի
կէնտու աղղը իլէ սէօլլէտի իսէ, օլ
կիւնէ տէկին վալիտէսինին հիշ պիր
խուսուստա էմրինէ մուղայըր հարա-
քէ թտէ պուլունմատըղընտան, բէտէ-
րինին սէօղիւնիւ վալիտէսի զայլ օլ-
մայարաք իճրա իթմէյէ պիր տիւրլիւ
դարաք վիրէմէզ իտի, պու սէպէպլէր
իշուն նասըլ քի սէօլլէտի իսէք պաշլա-
տը աղլամաղէ, վէ ֆիզրինտէն Ալա-
հա բէճա իտէր իտի խայրըլըրընը կէն-
տիտինէ պիլտիրմէք իշուն:

Պու մապէյնտէ գաբու վուրու-
լուպ Համբարձում քըզընաւ — Պաք
գաբու քիմ տիր — տէտի, վէ Վարի-
ամ բէնճիրէտէն պաքըպ, — վալիտէմ
կէլտի, պիրաղ ուղաքտան (Յակոբ ա-
ղա կէլիօր — տէյու խապէր վէրտի ի-
սէ — Յակոբ աղա՛ քիմ տիր — տէյու
պալըքճը սիւալ խլէտի :

— Ա՛հ, Յակոբ աղանըն պիղէ իթ-
տիյի էյլիքլէր չօք տուր, թանըմաճմը-
սըն, պիր քաչ տէֆա տուտում քէֆ-
սիղ օլտու իսէ, հէքիմին բարասընը
պիւթիւն Յակոբ աղա վէրտի — տի-
մէտէ թէքրարէն գաբույա պիր սա-
հա վուրտուլար :

— Ա՛յ, եաբայօրում պէնտէ կիտիպ
գաբույու աչմալը տէյիլիյիմ — տիյէ-
րէք Վարիամ գաբույա քօշտու :

Համբարձում, հաւլինին իւղէ-
րինտէ, ալթ գաթտա պիր օտատէ օլ-
տուղունտան եան բէնճիրէտէն կէօ-
րիւնիւր իտի սօքաք գաբուսունտան
իչէրի կիրէն օլուրսա : Վարիամ աշա-
ղը էնմէտէ պապասը բէրտէյի էնտի-
րուպ, կէնտիսինի կէ օսթէրմէյի իսթէ-
մէ տիյինտէն, բէրտէնին արալըզընտան
(Յակոբ աղանըն նասըլ ատէմ օլտու-

դուռնու կէօրմէք իչուն պաքարըր :

Յակոբ աղա իշէրի կիրուպ եօքարը չքարքան Համբարձում մու կէօրմէ տի, վէ Սօֆի տուտու, քրղընտան քօճասը օրատէ օլտուղուռնու խապէր ալտը իսէ, պէնղինտէ բէնք քալմատը, դիրա Համբարձում կէնտինտէն էվվէլ կէլուպ, կէնտինին, քրղընա էսրար իթտիքլէրինին ճէմիտինի սէ օլէմիշտիլ տէյու շիւպհէ իյլէտի, լաքին եինէ քրղընա պիր շէյ տիմէյէրէք տօղրու եօքարը Յակոբ աղանըն եանընա չքարը :

Համբարձում Յակոբ աղայը կէօրտիւքտէ տէրուռնինտէ պիր Ֆէնալըք տույտու, կէրշի պիրիպիրլէրինի հիչ պիր վագըթ կէօրմէմիշլէր վէ թանըմազլար, վէ պիրի օլ պիրինին նէ մէշրէպտէ օլտուղուռնուն եալընըղ նագլինի իշիթմիշ իսէտէ, էքսէրի գալսի Ֆէնա օլան քիմսէլէր թէմիզ վէ էյի եիւրէքլի պիր ատէմ կէօրտիւքլէրինտէ սէպէպի կէնտուլէրինէ մալիւմ օլմայարաք, օլ քիմսէտէն ուզաքլանմաք իսթէրլէր, նասըլ քի չօք քէրէ էյի զաթլէր պիր Ֆէնա քիմսէ կէօրսէլէր տահա անըն Ֆէնալըղընը թանըմազ-

տան օլ աստէմէ դալալէրինտէն եագը-
նըյէթ կէթիրէմէղլէր :

Պալք.բճը՝ Յակոբ աղայը պիր էյի-
ճէ կէօրիւս վէ տիգգաթ իթտիքտէն
սօնդրա , թօբրաք մանդալըն պաշընա
կէլիպ , քըսա վէ թաքըմսըղ չուպու-
ղունու տօլտուրուպ իչմէյէ պաշլատը :
Կէրչի մէրօում Յակոբ աղանըն կէլ-
տիյինին սէպէպինի պիլմէզիտի իսէ
տէ , եալընըղ անըն կէլմէսինտէն գալ-
պի խօշնուտ օլամատը , ֆագաթ պիր
շէյ սէօլէմէյուպ քըղընտան եախուտ
էհլինտէն անչամայա պէքլէր իտի :

Յակոբ աղա իլէ Սօֆի տուտու
եօքարը չըքարլէր իսէ օտանըն բէն-
ճիրէ ճամլէրինին պիր քաչ տանէսի
քըրըմըշ , իչէրի բուզլիկեար իլէ քառ-
իւֆլէյօր վէ սօուք զիյատէսի իլէ շիտ-
տէթլի օլտուղունտան ,

— Աֆ իտէրսինիզ Յակոբ աղա , ճամ-
լարը օ պիր սքչամ պիզիմքի քըրտը
եաքտըրամատըմ , պուրատա իւշիւ-
յէճէքսինիզ ամմա , աշաղքի օտայա-
տա էնսէք քօճամ օնտա օթուրմուշ
պարէ մանկալը կէթիրէյիմ — տէաի
Սօֆի տուտու :

— Պէնիմ նիչուն կէլտիյիմի սօրտոն

մու էհլին :

— Տահա կենտինի կէօրմէտիմ :

— Ելպէթտէ սօրաճաք տըր : Եւ
քին մախսուս կէլտիյիմի տույմասըն :

— Բէք էյի :

— Սէօյլէ քի պիր իշ իչուն կէլմիշ,
պէնիտէ կէօրտիւ իսէ պիր քահվէ իշ
մէյէ կէլտի — :

— Բէք էյի :

Սօֆի տուտու մանղալը ալմաք ի-
չուն աշաղը ինտիքտէ պալըքճը սի-
ւալ իյլէտի :

— Բարը , պարապար կէթիրտիյին
հէրիֆ քիմ տիր : Պանա տանըշմայա-
րաք էվէ նիչին ատէմ կէթիրիյօրսուն :

— Եման սուս օլ եօքարտան իշի-
տիրսէ նէ տէր :

— Աէ տէրսէ տէսին , պէն էվիմին
քեահեասը տէյիլ միյիմ , հէմ սէն
հաստա օլտուղուն վագըթ բարա վէր-
միշ , Սարիամ էօյլէ սէօյլէյօր , քիմ
տիր պու ատէմ սէօյլէսէնէ պաքա-
լըմ , եօքսա քալքար շիմտի քօվարըմ :

Սօֆի տուտու ֆիգրինտէն « Եւ-
» լահ , սէն պանա եարտըմ իյլէ » տէ-
յու Հագթաւայա րէճա իթտիքտէն
սօնղրա տէօնիւպ էհլինէ ճէվապ իթ-

տի :

— Վալիտէմին է վիվէլբի չօրպաճըսընըն օղլու տուր . պու սապահ պու թարաֆա պիր իշ իչուն կէլմիշ, պէն տէ պիր եէրէ չամաշըր իչուն կիթտիմ իտի , սօնղրա պու կիւն տուրսուն տէտիլէր իսէ կէրի տէօնէրքան պէնի սօքաքտա րաստ կէլտի , « հայտէ սէն » տէ պիր քահվէ իչէյիմ » տէտի պէն տէ նէ տէյիմ պույուրուն տէտիմ :

— Պիլմէմ իշթէ չօք էյլէնմէսին կիթսին , սէնին պու կիւն իշին վար , ախշամա օմիւսաֆիրի կէթիրէճէյիմ , եէմէք հաղըր իթմէլիսին — տէյու Համբարձում խըրսլանարաք էհլինէ էմր իյլէտի :

— Եօք . զանն իտէրիմ քի չօք օթուրմաղ : Ղանըմ, շու մանղալը պիր աղ ալայըմ, զիրա եօքարըսը բէք սօուք , հէմ տէ պիր քահվէ բիշիրէյիմ :

— Չօրպաճըսընըն օղլու կէլմիշ տէյու նէ օլտուղունու պիլմէյօր , պուրատա սօուքտան թիթիրէմէլի , նէ իսէ ալ տա տէֆ օլ , հէմ չաբուք եօլաքօ , եօքսա քալքար քօվարըմ — տէյու թէքրարէնպալըքճը սէօյլէտիյինի թէքիտ իյլէտի :

Սօֆի տուտու մանդալ իլէ եօքա-
րը չըքմատա , Յակոբ աղա սիւալ իյ-
լէտի :

— Նասըլ, պիր շէյ սօրտո՞ւ մու :

— Լիլլէթ :

— Ե՛նէ՞ տէտին :

— Ճէնապինին սըմարլատըղը կիպի :

— Բէք էյի — :

Յակոբ աղա քահվէյի իչտիքտէն
սօնղրա Վարիամ օտատէն իշէրի կիր-
տիքտէ , մէրսու մ տէլի քանլը “ Հայ-
տէ բէտէրինի պանա չաղըր ” տէյուպ
վէ քըղ տըշարը չըքտըքտան սօնղրա
տէօնիւպ Սօֆի տուտույա — Լ՛հլինին
պիր աղ թէրպիէ օլմասընը իսթէրմի-
սին — տէյու սիւալ իյլէտի :

— Աման Յակոբ աղա ճէնապինն նէ
եաբարսան պէն օնա քայըլըմ :

— Լ՛օյլէ իսէ էհլին եօքարը կէլ-
տիքտէ սէն հիչ սէօհպէթէ քարըշ-
մա . . . — տէրիքէն Վարիամ կէլիպ
բէտէրի կէլմէյօր տէյու իապէր վիր-
տի :

Օլ վադըթ Սօֆի տուտու կէնաի-
սի չաղըրմաք իչուն աշաղը ինէր ինմէզ ,

— Նէ՞ տիր պու իթտիյին , պէ գա-
րը , անանըն չօրպաճըսընըն օղլու կէլ-

միշտ տէյուտ նէ օլույօրսուտն, շիմտի տէ
պէնի իսթէմիշ, պէնիմ օնուտնլա իշիմ
եօք, հէմ վար կիթ սէօլէ քի էվլիմ-
տէն չըքսըն, պէնիմ իղնիմ օլմայա-
րաք էվէ ատէմ նիշուտն կէթիթիօր-
սուտն — տիյէրէք պալըքճը պաշլատը
խըրսլանմայա :

Ապրին եինէ Վօֆի տուտու թաթ-
լըլըք իլէ ճէվապ իթտի :

— Ղանըմ քալք կէլ պաքալըմ,
պէլքի պիր իգթիղալը շէյ սէօլէյէ-
ճէք, նէ՞ զարարը վար, պէլքի պիր իշ
իշուտն չաղըրըյօր :

— Պէն օնտան իշ իսթէմէմ, կէն-
տու կէնտիմէ նասըլ կէչինիօրսամ էօյ-
լէ կէչինիթիմ, պէնիմ հիշ քիմսէյէ
միւհթաճըմ եօք :

— Այաղընը էօքէյիմ, քալք պիր
եօքարը չըք, այըս օլմասըն եինէ իս-
թէրսէն չաբուճաք էն :

Համբարձում տէյիլ Վօֆի տու-
տուտն կէն թաթլը սէօլէրինտէն, իլլա
օլ կիւնիւ էհլինէ բէք գարշու կիթմէ-
յի իսթէմէյուպ, եօքարը չըքտը վէ օ-
տատէն իչէրի կիրտիքտէ — սապահ-
լար խայր օլտուտն տայը — տիյէրէք ման-
ղալըն եանընտա պաղտաշ քուրուպ

օթուրտու :

Նաբլինի իթտիյիմիզ Սօֆի տու-
տունուն էհլի պալըքճը Համբար-
ձում, օրթա պոյլու, ազ շիշմանճա
պիր ասէմ իտի : Վիւմրահ պըլըքէ-
րինի օրթասընտան թըրաշ իթտիրէ-
րէք իքիյէ պէօլտիւրմիւշ, վէ ճունու-
նիէթինտէն մօր բէնկէ թէպտիլ օլ-
մուշ սուրաթընըն իւղէրինէ ուճէ-
րի ուղանմըշ, վէ պաշընտաքի սիեահ
սարըք սըք վէ ուղուն քաշէրինէ գա-
տար ինմիշ : Հէր նէ գատար սաշէ-
րի վէ պըլըղը զայէթ գարա իտի իսէ
տէ, անըն զըթտը կէօղէրի զայէթ մա-
վի վէ ուֆաք :

Սէրսում Համբարձում մանղալըն
եանընա օթուրտուքտէն սօնղրա, թա-
քըմսըզ չուպուղունու քալըն տու-
տաքէրինին արասընա ալըպ իքի իւշ
նէֆէս չէքտիքտէն սօնղրա իրի պուր-
նունա տայաթտը, ասլա Յակոբ աղա-
նըն իւղիւնէ պաքմայարաք :

Վէլէլիմ շիմտի պալըքճընըն մուտ-
մէլէսինէ :

Հէր նէ գատար բէք գապա պիր
ասէմ իտի իսէ տէ՝ տայը տիյէրէք սէ-
լամ վիրմէսի, վէ Յակոբ աղանըն իւ-

ղիւնէ պաքմամասը պիլմէ տիյինտէն տէյիլ, իլլա խըրսը դալիս, կէնտինին օլ կիւն ֆիգըրինտէքի քուրտուղու ֆէնալըղա Յակոբ աղա օլմայաքի մանի օլսուն տէյու քօրքտուղունտան էլին տէն կէլտիյի գատար պէտ մուամէլէ իթմէք իսթէր իտի, պիր սաաթ էվլէլ էվինտէն կիթմէսինի արզու իթտիյի իչուն:

Յակոբ աղա կէօյա պու գարշըլը ղըն ֆարգընտա օլմատը կիսլի ճէվապ վիրտի:

— Սապահլար խայր օլսուն հօճա Համբարձում, սէնի նիչուն չաղըրթտըմ պիլնրմիսին:

— Լօք. նէ պիլէյիմ պէն, գալպտէն պիլիճի օլսամ պու պօյտա քալմաղըտըմ, սէօյլէ պաքալըմ նէ տիյէճէքսին:

— Պու սապահ պու թարաֆա պիր մասլահաթ իլէ կէլտիմ . . .:

— Նէ իչուն կէլիրսէն կէլ, նէ վազիւ ֆէմ պէնիմ:

— Տուր ա գարտաշ տինլէ նէ տիյէճէյիմ:

— Լյ իշթէ տիյնէյօրուղ, չաբուք եօլունտան, պէնիմտէ իշիմ վար:

— Պու թարաֆտա մախսուս պի-
րինի կէօրմէք իչուն կէլտիմ :

— Ելլէ իսէ պուրտա նիչուն օթու-
րույօրսուն — :

Յակօբ աղանըն պալըքճընըն պու-
տէրէճէ թէրս ճէվապլէրինէ պիր աղ-
ճանը սըքըլտը իսէ , եինէ սասըր իլէ-
յուս տէտի :

— Տուր ա՛ ճանըմ պէնտէ ախշամա
գատար օթուրաճաք տէյիլիմ ա :

— Ելլէթտէ :

— () կէօրէճէյիմ ատէմի կէօրէ-
մէտիմ :

— Իէք էյի , օնտան սօնղրա :

— Սէն Խաչիկ ամիրանըն էվինի պի-
լիրսին :

— Ել պիլտիք տիլէլիմ , նէ՞ օլաճաք :

— Պէնիմ օրայա կիթմէմ ույմաղ ,
ղիրա կէօրէճէյիմ ատէմ օրտայլմըն :
Սանա պիր թէգքիրէ վէրիրիմ՝ հիչ պէ-
նիմ իսմիմի վիրմէյէրէք , կէօթիւրիւր
Խաչիկ ամիրանըն կէնտու էլինէ թէս-
լիմ իտէրսին : Պէն տէ պուրտա տուր-
մայուս սէն թէգքէրէյի կէօթիւր-
մէքտէ իքան պէն տէ Սթանպուլա կի-
տէճէյիմ : Եվլէլա կիտէճէյին մահալ
պուրայա բէք ուղաք տէյիլ իբինճի

սէնին զահմեթինիտէ վերիւրիմ:

Համբարձում՝ Յակոբ աղանըն
պիր ան էվիլէ կէնտու էվինտէն կիթ-
մէսինի միւրատ իթտիյինտէն պու տէ-
ֆա ագսի ճէվապ վիրմէյուպ տէտի:

— Այդ նէ եաղաճաքսան, պէն չա-
բուճաք կէօթիւրիւրիւմ, հէմ նէ
վիրէճէքսէն վեր պաքալմ —:

Պալքքճը թէգքիրէ իլէ տըշարը
չքտըքտէ, Յակոբ աղա բէնճիրէյի
աչըպ պաքտը: Ա է օլ անտէ իքի քիշի
Համբարձումուն էվինին էօնիւնտէն
կէչիպ մէրսուումուն արգասընտան կիթ-
տիլէր:

() Լ վագըթ, տէլի քանլը բէնճիւ-
րէյի գաքայըպ վէ տէօնիւպ Վօֆի
տուտույա տէտի:

— Աէմուլ իտէրիմ քի³պիր ազ րա-
հաթլըղա տիւշտիւն, էհլին շիմտիքի
հալ սէնի թաճիղ իտէմէզ, վէ սօնդ-
րա տա պիր չարէսինէ պաքարըզ: Պէն՝
սէնի վէ քըղընը տաիմա տիւշիւնմէք-
տէ օլուրում, հիչ թէէսսիւֆ իթմէ:
Պու կիւն սանա պին դուրուշ վիրէյիմ
վէ հէր այ թէքմիլինտէ սէն կէլմէզ-
սէն պէն սանա պին դուրուշ կէօնտէ-
րիրիմ: Ա է քըղընը տա պէօլէ պօշ

պըրա՛քմա, պիր աղ օքու՛մաք եաղմաք
էօյրէ՛նսին ինչաալլա՛հ պու՛նտան սօնղ-
րա տա՛հա էյի օլուր :

Սօֆի տուտու հիչ պիր ճէվապ վի-
րէմէտի, զերա Յակոբ աղանըն իթ-
տիյի էյլէքլէր Ֆիգրինէ սըղմաղըտը :
() Լ տէրէ՛ճէ զարուր վէ մուազզէպ
հալտէ իքան, անգարիպ րահաթլըղէ
տիւշմէսինէ նասըլ թէշէքքիւր իթ-
մէյէ լուղէթ պուլամայըպ վէ պու-
գատար էյլէք պիր ատէմէ եաբըլա-
մաղ տէյու Ֆիգր իթտիյինտէն գալ-
պինէ բէք զիյատէ թէսիր իտէրէք
մէմնունիէթինտէն պաշլատը աղլամա-
ղէ :

() Լ վագըթ տէլի քանլը — Նիչուն
աղլայօրսուն — տէյու սիւալ իթտի ի-
սէ, — Մհ Յակոբ աղա պու նէ պէօ-
յիւք էյլէք տիր պանա իթտիյին — տէ-
յուպ ախէր պիր շէյ տիյէմէտի :

— Նէ տիր պէնիմ իթտիյիմ, հե-
մա՛ն հագգ թաալա էհլինին թապիա-
թընը թէպտիլ իլէյէ, անտէն սօնղրա
էյի կիւնլէր կէօրէսինիզ — տիյէրէք
տէլէքանլը Սօֆի տուտունուն էվին-
տէն չըքըպ կիթտի :

— Սարիամ, բէտէրինին նէ օլտու-

ղունտան խապէրի եօղուտու իսէ տէ,
վալիտէսինին մէսրուրիէթինի կէօ-
րիւպ, օլ տախի շաղ օլտու :

(Օ) Լ ախշամ պալըքճը Համբար-
ձումա սուրբ Յակովբտա պիր օտա
վիրմիշ իտիէր : Աէրսում, հիչ պիր
տիւրլիւ օլ մահալտէն չըքմայա եա-
խուտ ֆիրար իտէպիլմէյէ իւմիտի օլ
մայուպ չուպուք իչէրէք տիւշիւնիւր
իտի . վէ սօնղրա խըրսը դալէպէ իյլէ-
յուպ պու սէօղլէրի սէօյլէտի :

« Լա՛ Յակոբ, սէն պու ֆէնալը
” զը պանա իթտին մի, էօմրիւմ օլ-
” տուքճա ունսլթմայըմ, Ալլահ իս-
” թէր պուրատան չըքսրսամ, նասըլ
” օլուրսա օլսուն, սէնտէն էօճիւմիւ
” ալաճաղըմ, օ՛ վադըթ պաք սանա
” մալի գաչա՛ օլաճաք : Ալլահ, սէն ճա-
” նըմը ալմատան շուրաճըքտան պէնի
” չըքար, օնտան էօճիւմիւ ալայըմ,
” սօնղրա ճանըմը ալ դարարը եօք ” :

ՖԸՍՐԼ, ՊԵՇԻՆՆԻ

Ք ՈՒ Մ Ք Ա Բ ՈՒ

ՊԻՐ քըշ կէճէսի, սաաթ ալթը սու-
լէրինտէ, զայէթ շէտիտ պիր ֆուրթու-
նատէն սօնղրա՝ կէօք եիւղիւնտէ աս-
լա պուլուլթ քալմամըշ, վէ խանէլէրին
եիւղիւ իւղէրլէրի, վէ սօքաքլէր քառ-
իլէ պէյաղ բէնկէ թէպտիլ օլմուշ, վէ
մահիթապըն տէրտուլ բըղը, կիճէնին
սուսլուղու, ինսանը մէյուս հալտէ պը-
րաղըպ իւրքիւ տախի վիրիր իտիլէր :

Հէր քէս ույգուտէ, ճիհանըն շա-
մաթասը սուսլուղէ թէպտիլ օլմուշ,
ինսան օլտուղու եալընըղ պաղը խա-
նէլէրտէն կէօրիւնէն գանտիլ բըղըն-
տէն ֆէհմ օլունա պիլիր :

Քում գաբույէ ինէճէք եօքուշ-
տէ քիլիսէյի կէչտիքտէն սօնղրա, սաղ
քօլտա սօքաղըն իչինտէ պիր ալչաք էվ
կէօրիւնիւր, բէնճիրէլէրին քանատ-
լէրի չէքիլմիշ, քէղալէք օլ էվին եիւ-

զիւ քառ իլէ սըվանմըշ, վէ պիր ազ
կէչտիքտէն սօնղրա, քարշուսընէ տօղ-
րու պիր վիրանէ վար, շէջլէ քի օլ
արսանըն սօքաղըն եիւզիւնէ պիր եը-
քըք տիւլարի օլուպ՝ արքասընէ սիբէր
օլունուր իսէ, մէգքիւր ալչաք էվին
գաբուսու պիր էյիճէ կէօրիւնիւր
իտի :

Սաաթ ալթըյը չարէէք գատար
կէչտիքտէն սօնղրա, իքի քիշի պօյլա-
րընա գատար քուքուլէթալը ապա կի-
յինմիշէր, ալթընտէն շալվար վէ ա-
յաքէրինտէ իրի չիզմէլէր, իքիսինին-
տէ էլէրինտէ պիրէր քալըն սօքա վէ
պիրինին էլինտէ պիր խըրսըզ ֆէնէրի
ապասընըն ալթընտէ սաքլայարաք եա-
վաշճաճըք իքիսի պիրլիքտէ կէլիպ թա-
րիֆ իթտիյիմիզ արսայէ կէլտիլէր :
() Լ վագըթ ֆէնէրի թութան իւֆլէ-
յուպ սէօնտիւրտիւքտէն սօնղրա՝ եա-
նընտաքինէ սիւալ իթտի :

— Արքատաշ, զանն իտէրիմ քի եան-
ղըլմատըք, օլ պիր տէֆա կէլտիիսէք
պուրասը տէյիլմի իտի, օլ վագըթ տա-
խի շու էվի կէօսթէրտիլէր, — տիյէ-
րէք թարիֆ իթտիյիմիզ ալչաք էվի էլ
իլէ եանընտէքինէ կէօսթէրտի :

— Լօք , Էօք . սուս օլ Էանլըշըմըղ
Էօք , սէս չըքարմա , պէլքի շիմտի կէ-
լէճէք օլուր իսէ սէսիմիղի ալըր — տէ-
յու օլ պիրի ճէվապ վիրտի :

Պու իքի ատէմ կէլտիքտէն սօնղրա
պիր աղ վագըլթ հիչ պիր կէլէն կիտէն
օլմատը իսէ , Էինէ պաշլատըլար սէօյ-
լէշմէյէ :

— Պու կիճէ չօք սօուք վար , քու-
րու այաղ , Էկէք չօք պէքլէյէճէ իսէք
հալիմիղ խարապ տըր :

— Ա՛յ չարէ Էմրի իւղրէ սաաթ օն
իքիէ տէկին պէքլէմէլի , Ալլահ վիրէ
իրքէնճէ կէլսէ տէ , պիղտէ չօք պէք-
լէմէսէք — :

Պու մապէյնտէ օլ ալչաք Էվտէն
օհ , օհ տէյու պիր ինիլթի սէսի կէլ-
տի իսէ ,

— Իշիթտի՞ն մի սէսինի , Էինէ պա-
ղըրըյօր — տէյու պէքլէյէնլէրին պիրի
օլ պիրինէ խապէր վիրտի :

Լարլմ սաաթ գատար կէշտիքտէն
սօնղրա , Էօթէտէն կիճէ պէքճիսի ,
“ սաաթլէր Էէտի պուշուղա կէլիյօր ”
տիյէրէք սօքասընը վուրա վուրա կէլ-
մէտէ , Ֆէնէրի Թաշըյան արքատա-
շընըն քօլունտան ԹուԹուպ ,

— Տիվարըն ալթընա կէլ, պէքճի պիղի կէճրմէսին, եօղսա խըրսըղ տէյու պիղի բըրանկայա գատար աթարլար — տիյէրէք պէրի չէքտի իսէ տէ, մահիթապ վուրմուշ օլտուղընտէն սիւբէրէ չէքիլիբքան, պէքճի բէօլկէսինի կէճրտիւյիւ կիպի, ճէսարէթ իտուպ վիրանէ տէն իչէրի կիրտի :

() Լ վադըթ պէքլէյէնլէրին իքիսինի պիրլիքտէ պէքճի կէօրմէտէ,

— Պրէ՛նէ՞ տուրույօրսունուզ պուրատէ, մահալլէլիլէր, ույմօյօրմուսունուզ, խըրսըղ վար, քալքըն — տէյու պաղըրըր իքան, տուրանլէրին պիրի՛ էլինի պէքճինին աղղընէ քաբայուպ վէ օլ պիրի պիր սօբա եէրլէշտիրիպ, պաշլատըլէր անտէն սօնղրա քաշմաղէ :

Պէքճի, տիւշմէտէ ֆէնէրի քըրըլտը, ֆապաթ եինէ կէնտուսինի թօբլայուպ, տըքալէրինտէն քօշտու իսէ տէ, պիր ազ քօվալատըքտէն սօնղրա, գանղը սօբաղէ կիրտիքլէրինի կէօրէմէյուպ ֆիրար իտէնլէրի պուլամատը :

Կէօղլէյէնլէր զայպ օլուպ, պէքճի էվինէ տէօնիւպ ֆէնէրինի եաքմատէ իքան, պէյաղ սաքալը քըսսա պօլու,

էնթարի իլէ ճիւղապէ կիյինմիշ, վէ
պաշընտէքի ֆէսին իւղէրինէ մալի
եէմէնի պաղլամըշ պիր առէմ, էօն
տէն տէօրթ քէօշէ տէրի ֆէնէր չէ
քէրէք, վէ արքասընտէն ալա պիր լա
հուր շալա սարըլմըշ, էնթարինին է
թէքլէրի ճէպլէրտէ, այաղընտէ ու
ֆութ ճէվիզ նալընլէր իլէ պիր կէնճ
քըզ եօքուշտան աշաղը ինուպ իհթի
եար իլէ պիրլիքտէ սօքաղըն իչինէ կիր
տիլէր, վէ թարիֆ իթտիյիմիզ ալշաք
էվին էօնիւնէ կէլտիլէր իսէ ֆէնէր
չէքէն՝ քօյնուհտէն զէմպէրէք անախ
տարընը չըքարուպ, գաբույու աշ
տըքտէն սօնղըա իչէրի կիրտիլէր, վէ
իհթիեար գաբույու քաբայուպ սիւր
կիւյիւ քօտու :

— Աճէպ քիմսէ կէօրտփումիւ կէլ
տիյիմի — տէյու կէլէն կէնճ քըզ սի
ւալ իթտի իհթիեարէ :

— Ասայըր էֆէնտիմ, քօմշուլէրին
ճէմիսի եաթմըշ, վէսվէսէ իթմէյին,
քիմսէ կէօրմէտի — տիյէրէք իհթի
եար՝ քըղըն այաքլէրինտէն նալընլէրի
չըքարտը, զիրա քառ իլէ շըպշըպլէր
պիրազ նալընլէրէ եաբըշմըշ իտի :

() Լ վազըթ տու իթէրի մէրսումէ

եալաշճածըք եօքարը չըքրսլ, սօքաք իւղէրինտէ քանաթլէրի չէքիւմիշ օտատէն իշէրի կիրտի :

Սէղքիւր օտատէն իշէրի կիրիւտիքտէ, սաղ թարաֆընտէ իքի տօլապ, վէ սօլ թարաֆընտէ պիր եիւք վարըտը, Սթանպուլ է վլէրինին ատէթի եիւղրէ, վէ եիւքիւն է օնիւնտէ տէօշէյին իշինտէ քըրք սէքիզ էլլի եաշընտէ պիր տիշէհլի եաթմըշ, կէօղլէրի քաբալը, ույքուտան իսէ տահա զիյատէ տալղընլըքտէ տիր տէյու մէմուլ օլունուր իտի :

()տանըն անլընտէ էսքի պասմա իլէ տէօշէնմիշ պիր սէտիր, պիր քաշ եասթըք, պաղըլէրի տիվարէ տայալը վէ պաղըլէրի սէտիրին իւղէրինտէ, եէրտէ պիր էսքի հասըր, վէ պիր քաշ սանտալիէ տիվարըն էօնիւնտէ :

Հէր նէ գատար քանաթլէր չէքիւլի իտի իսէ տէ բէնճիրէլէրին արալըքլէրինտէն սօուք եինէ կէլիյօր, շէօյլէքի օրթատէ պիր ուֆաք մանղալ վար իսէ տէ եինէ սօուքտէն թաճիզ օլունուր :

Վէլէն քըղ օտատէն իշէրի կիրուպ եաթան տիշ էհլինին կէօղլէրինի քա-

բալը կէօրտիւ իսէ , ասլա սէս չը քար-
մայուպ եաթաղըն եանընտէ տիվար-
տէ ասըլը օլան ըէսմէ տիգգաթ իլէ
պաքմայէ պաշլատը :

Տիվարտէ ասըլը օլան պիր տիլպէր
ատէմ թասվիրի . կէօղէրի , քաշէրի ,
վէ պըրըր սիեահ , աղ էսմէրճէ վէ
շիշմանըղը գարար : Աէօղէրինին պա-
քըշնտէն ղայէթ իլէ աշգը պիր ա-
տէմ կէօրիւնիւր : Պաշընէ պիր լա-
հուր շալ սարմըշ , քութնու էնթարի
կիյինմիշ վէ եաքասընտէն աղաճըք
պիւրիւնճիւք կէօմէյին ուճու տըշա-
րը չըքմըշ իտի : Արթընտէ պիր սա-
մուր քիւրք քէղալիք պէլինտէ պիր
շալ : Աէ միւսէվվիր եալընըղ պէլինէ
տէկին ըէսմ իյլէմիշ իտի :

Աէլէն տուխթէր պիր աղ վագըթ
թարիֆ իթտիյիմիղ թասվիրէ պաք-
տըքտէն սօնղրա պաշլատը թաաճիւպ
իտէրէք պու միւլհաղէլէրի իթմէյէ :

— Աճախպ , նէ՞ գաուար Պաղտասար
աղայէ պէնղէյօր , կէօղէրինին տէրին-
տէ օլմասը , անընըն էնլիլիյի վէ ա-
սըլ սուրէթինին եաքըլըշնտէ օ-
լան պէնղէրլիք . Պագաթ Պաղտասար
աղայը կէօրտիւյիւմտէ տույտուղըմ

ուղաքլըղըն վէ խէվֆիմին զըտտը պու-
 թասվիրի կէօրիւր իսէմ եագընիէթ
 վէ եիւրէյիմտէ մուհապպէթ տույ-
 տուղըմտէն մատա , նէ գտտար միւ-
 գէտտէր օլսամ պու բէսմի կէօրտիւք-
 տէ թէսէլլի օլուպ վէ մէմնուհիէթ
 տույարըմ , վէ հալա շիմտի պուրայէ
 կէլիր իքէն շէքտիյիմ քօրքուլէրի
 պիւսպիւթիւն ունութտում : Պու օ-
 տատէն իչէրի կիրտիքտէ զանն իտէ-
 րիմքի հէքսի պանա տօսթ վէ ճիւմ-
 լէսի էյլլիյիմի արզու իտէր , վէ նէ գա-
 տար պէօյիւք տէրտիմ օլսա տավա
 իթմէյէ ճահա իտէճէքտիրլէր տէյու :
 Այէ եարար զէնկինլիք , շան , իթիւ-
 պար , կէնճլիք վէ կիւզէլլիք , էկէր
 պիր քիմսէ էթրաֆընտէ պուլունան
 ատէմլէրտէն տաիմա խէվֆ իտիւպ ,
 էմինիէթսիզլիք կէօրիւպ վէ մուհապ-
 պէթ պուլմազ իսէ — :

Ֆիլ հագիգէթ Հագթաալանըն
 ինսանէ իհսան իյլէտիյի քէրէմլէրին
 էն կիւզէլլի մուհապպէթ տէյիլ մի
 տիր : Շ իմտիէ տէկին տիւնեայէ կէ-
 լէն պէօյիւք զաթլէր նասէ թանզիմ
 վիրմէք միւրատ իթմիշլէր իսէ մու-
 հապպէթտէն զայրու գա՞նղը շէյի վազ

ի թմիշտիրէր : Սուհապպէթ օլմա-
յուլայ հէր քէս կէնտուի տիւշիւն
տիւքտէ՝ ինսանլէր մապէյնինտէ տիւշ
մէնլիք՝ էմինիէթսիզլիք վէրահաթսրզ
լըքտէն զայրու նէ՝ օլա պիլիւր : Այ
պունլարտան մատա իքի զաթըն պիրի
օլ պիրինէ մուհապպէթի օլտուղի զէ-
ման գալպէրինտէքի տույտուքլէրի
մէսրուրիէթ վէթէլէզզիւզի սաիր
գանդը շէյտան տույա պիլիւրէր . . . :

Պու միւլհազալէրտէն սօնդրա սէս
ի թմէյէրէք քըզ մանղալը ալուլայ սէ-
տիրէ եաքլաշտըրուլայ վէ կէնտուսի
տախի սէտիրին իւզէրինէ օթուրտու :

Տօլապըն էօնիւնտէ էսքի ճէվիզ
իսքէմնի իւզէրինտէ պիր գանտիլ վար
իչինտէքի եաղ թիւքէնմիշ կիպի օլ-
տուղնտէն ըշըք եսվաշ եսվաշ թէս-
քին օլմաքտէ խոի . շէօյլէ քի օտանըն
տէրունինտէ հէր շէյայըրտլու սէշիւ-
մէօթ , պու սէպէպտէն պիր ազ տա-
հա կէշէր իսէ գանտիլտէ եաղ քալ-
մայաճաղընը կէլէն քըզ անլայարաք ,
թէքրարէն գաբույու աշուլ (տախ-
մա էլինտէն կէլտիյի գատար շամա-
թա ի թմէյէրէք) աշաղը ինտի եաղ
քապընը արամաք իշուն :

() Լ արալը ք մէ գքիւր իհթիեար աշաղտէ օտասընէ կիրմիշ եաթմաք իւզէրէ իքէն, այաք սէսինի ալտըքտէ գաբօւսուհու աշուպ մօմ էլինտէ տըշարը չըքտը, վէ պիրլիքտէ կէթիրտիյի քըզըն աշաղը ինտիյինի կէօրտիւ իսէ տէտի :

— Լ Ֆէնտիմ սէօլէյին պէնտէնիզէ նէ քի իսթէրսէնիզ վիրէյիմ :

— Լ արկոս ախպար սէն եաթ ույու, չունքի եարըն սապահ էրքէն ույանտըրաճաղըմ, պէն արատըղըմը պուլլուրում :

— Լ արարը եօք էֆէնտիմ, սիզ պէնտէնիզէ սէօլէյին :

— Լ Ճէպ եաղ քապը նէրէտէ տիր :

() Լ զէման Լ արկոս ախպար մըթպախա կիրուպ եաղ քապընը ալուպ տըշարը չըքտը :

— Լ էր պանա վէ հայտէ սէն օտանէ կիր :

— Լ Ֆէնտիմ պէնտէնիզ չըքար գարարը գատար տօլտուրում :

— Լ օք, եօք, սէն եօքարը չըքար իսէն պէլքի ույանըր, պիր ազ ույույօր կիպի տիր, պըրաքալըմ բահաթլանսըն, զիրա հէր վագըթ պու ույ

գուշու պուլամազ — :

Իհիթեար մէճպուր օլտու քըզն էմրինէ իթաաթ իթմէյէ :

() Լ վագըթ մէրսումէ նազիք էլէրի իլէ իպրիղի ալուպ եօքարը չըքտը վէ գանտիլէ եաղը քօտուքտէն սօնղուա , թէքրար գաբուտէն տըշարը նէրաիւ պան պաշընէ պըրաքտը :

Իհիթեարըն եաղ իպրիղինի վիրմէք իսթէմէտիյի սաիր շէյ իչուն տէյիլ , իլսա պիլէրէք քի քըզ կէնտու էվինտէ ասլա պու թարզ խըզմէթլէրտէ պուլունմազ , վէ օրայէ կիթտիյինտէ տախի խըզմէթ իթմէսինէ շահէսթէ կէօրմէտիյինտէն պէօյլէճէ պիրազ քարշու կէլմիշ իտի :

Պագաթ քիշի կէօնիւլ ըիզասի իլէ պիր խըզմէթտէ պուլունուր իսէ , հէր նէ գատար ալըշմամըշ օլսա , վէ սաիր վագըթ անըն իճիրասը զօր կէլսէ պիլէ գայտ իթմէյէրէք ճան ու տիլտէն օլ իշի կէնտու էլի իլէ եաբմաք միւրատ իտէր :

Քըզ թէքրարէն իչէրի կիրուպ սէտիրին իւղէրինէ օթուրտու վէ կէօղիւնիւ եաթաքտէ եաթան տիշ էհլինին եիւղիւնտէն պըրմայարաք պիր

տիւղիւ քէտէր իտէրէք պաքտր ըտր :

Եւ թան տիշ էհլինին խասթէ օլ-
տուղու աշիքեար , լաքին խասթէլիյի
եէնի օլմայուպ , իլլա հայլու վագըթ-
տէն պէրու պիր տէրտէ թէպէլլաշ
օլտուղու տախի պէյան իտի , զիրա է-
վին իշինտէ մուալիճէյէ միւթաալիգ
պիր շէյ օլմատըղընտէն մէմուլ օլու-
նուր իտի քի , տէրտինէ իլաճ տաւա
իթմէյուպ , իլլա պուլլունտուղի հալ-
տէ պագի քալան էօմրիւնիւ կէշիրուպ
կիտէճէք , վէ եաթտըղը եէրտէ շէհ-
րէսինտէն իլլէթինի շիքեայէթ իթմէ-
յէրէք շէքմէյի ֆիքրինէ ալմըշ օլտու-
ղի տախի մալում իտի , չունքի սիմա-
սընտէ ասլա խըրս նիշանէսի պէլլի
տէյիլ :

Տիշէրի սիեահա մէյիլլու օլմասըն-
տէն վէ պիր աղ պաշը աշըլմըշ օլուպ ,
սաշէրինին սէրեէքլիյինտէն զէհիր նի-
շանէլէրի մէմուլ օլունուր :

Չիւնքի ույքու տէյիլ , իլլա տալ-
ղընլըք տէտիք , խասթէ սաղ թարա-
ֆընտէն սօլա տէօնմէսինտէ գանտի-
լին ըշըղը զիյատէճէ օլուպ կէօղլէրի-
նի թաճիղ իթմէսինտէն ույքուտան
ույանըր կիպի կէօղլէրի աշըլտըքտէ

գուժվէթի աղ օլուպ օթուրան քրղըն չէհրէսինի պիր էյիճէ սէչէմէյուպ , — Վիմտիր օ — տէյու չաբըք վէ եիւք սէք սէս իլէ սիւալ իթտի իսէ , — քօրքմա , քօրքմա պէն իմ — տիյէրէք քրղ խասթէնին եանընէ կիտուպ էլինի չէքիպ բուս իթմէտէ խասթէ տախի անլընտան եօբտիւ , վէ սօնլըա սիւալ իթտի :

— Ագապի , աճէպ պուրայէ կէլ տիյին վագըթ քիմսէ կէօրտիւմիւ :

— Խայըր . վագըթ հայլու կէչմիշ իտի վէ սօքաքլէրտէ տախի քիմսէ քալ մամըշ իտի :

— Պու սապահ Վարկոս ախպարէ Անթառան խապէր վերմիշ Վարտիրոս աղանըն էվինէ կէլտիյինի , լաքին պուրայէ կէլտիյին տույուլապիլիր տէյու բէք զիյատէ վէսվէսէ իթտիմ , շու տէրէճէտէ քի , Ագապի , պու տէֆա պուրայէ կէլմէ տէյու խապէր իտէճէ իտիմ , ֆագաթ կէօրիւնիւր քի , պէն կէնտումի սէնտէն զիյատէ սէվէյօրում , զիրա սէնի կէօրիւպ պիր քաչ սաաթ ֆէրահ իթմէք իչուն , կէլտիյին տույուլուր իսէ , թահթընտան սանա օլաճաք ֆէնալըղը տիւշիւնմէ :

յէրէք կէլմէնէ րազի օլույօրում, լա-
քին նսօրլ թէհամմիւլ իտէյիմ, սէն
քի :

— Պու թէքլիֆի իթսէնիզ պիլէ
գապուլ իթմէյէճէյիմ սիզէ աշիքեար
տէյիլմիտիր, սիզի սօն տէֆա կէօրիւ-
շիւմտէն պէրու, պու կիւնէ կէլէնէ
տէկին աճէպ քաշ տէֆա կիւնտէ
ֆիքրիմէ կէլիր իտինիզ, վէ Պաղտա-
սար աղատէն իզին ալուպ, Սարտիրոս
աղանըն էվինէ կէլուպ պուրայէ կէլ-
մէք միւմքին իքէն ճէսարէթ իտէմէ-
յուպ կէլմէյէճէյիմի պէնտէն մէմուլ
իտէրմիսինիզ :

— ()՝հ պիլիրիմ նէ տէրէճէ մու-
հապպէթին օլտուղունու — տէյուպ
Լ՛ննա տուտունըն կէօզլէրի եաշ իլէ
տօլտու, վէ թէհամմիւլի թիւքէնմէ
քէրթէսինէ կէլուպ գալպինի պիւս-
պիւթիւն աշմաք միւրատընտէ օլտու
իսէ տէ, կէօյա պիր կէօրիւնմէզ վէ
զալիմ քիմսէ էլինի խասթէնին աղզու
նէ քօյուպ անգարիպ մէն իյլէտի, վէ
եալընըզ — Լ՛հ նէ միւշքիլ հալ տըր —
տիյէրէք պաշընը եօրղանտէն իչէրի
չէքտի տիտէլէրինտէն աքան եաշլէրի
սէթր իյլէմէք իչուն :

Ագապի տուտու խասթէնին հալ-
 ւերինէ պիր տիւրիւ մանա վերէմէ-
 յուպ վէ իթտիյի սէօհպէթտէն պիր
 շէյ անլայամայուպ աճէպ նէ՞ տիր տէր-
 տի տէյու միւլհազէ իտէր իտի, վէ ա-
 նը թէսէլլի իթմէյէ կէնտու՛նտէ գու-
 տուրէթ կէօրմէտիյինտէն բէք զիյա-
 տէ քէտէր իթտի: Օ, իրա քիշի սէվ-
 տիյի քիմսէյի տէրտլի կէօրիւպ վէ ա-
 նըն հալինի թէպտիլ իտէպիլմէյէ իգ-
 թիտարը օլմատըղընը պիլիր իսէ զա-
 յէթ իլէ մահսուն օլուր:

()տանըն իչինտէ Աննա տուտու
 իլէ Ագապի տուտու պու հալտէ ի-
 քան, պիր ազ էվվէլ պէքճինին կէօ-
 րիւպ վէ խըրսըղ մէմուլ իլէտիյի խաս-
 թէնին էվինին քարշուսընտէքի արսա-
 յէ կէօզէմէք իչուն կէլէն իքի ապա-
 քուքուլէթալը ատէմէր, քըլքէ-
 րինի թէպտիլ իլէյուպ, եանի բան
 թալօն, սէթրի կիյինիպ էլլերինտէ
 պիրէր պասթօն եինէ խըրսըղ ֆէնէրի
 իլէ կէլիպ Աննա տուտունուն էվինին
 էօնիւնտէն կէչտիլէր, վէ պիր ազ
 կիթտիքտէն սօնղրա սօլ քօլա տէօ-
 նիւպ արքա սօքաքտէն տօլաշուպ,
 խասթէնին սօքաղընըն աղղընէ կէլ-

տիքէրինտէ տիգգաթ իլէ իչէրի պա-
քուպ եօքուչտէն եօքարը չըքտըլէր ,
վէ պիր ազ կիթտիքտէն սօնղրա թէք-
րար կէրի տէօնիւպ պիր գարար եօ-
քարտէ իֆատէ իթտիյիմիզ միսիլու
տօլաչմաքտէ իտիլէր , շէօլէ տիյէրէք
քի — պէլքի պիզ էվէ կիտուպ էսվա-
պրմըղը թէպտիլ էտէնէ դատար քըզ
կէլմիշ էվէ կիրմիշ տիր պէքճինին
պիզի կէօրմէսի բէք ֆէնա օլտու ,
մահիթսպ օլմամըշ օլսաիտի քէօլկէ-
միզ կէօրիւնմէզ իտի — :

Պիր իքի տէֆա տահա պէօլէ
տօլաչտըքտէն սօնղրա խասթէնին է-
վինին էօնիւնէ կէլտիլէր իսէ պիրիսի
օլ պիրինէ տէտի :

— Արքատաշ պէօլէ պիհուտէ եէ-
րինէ տօլաչուպ տուրաճաղըմըղէ՝ գա-
քույու վուրուր եօքարը չըքարըզ ,
կէնտունի սաքլասա պիլէ էվին հէր
պիր թարաֆընը արար պաքարըզ , է-
կէր օնտա իսէ անլաշըլըր :

— Աէ տիվանէճէ սէօզլէր իտէյօր-
սուն , տանա էմր իթտիլէրմի եօքարը
չըքուպ սրամաղէ :

— Աէ զարարը վար , էկէր օրատէ
իսէ մահալինէ խապէր վէրիւր իսէք ,

կէնտու էմրինէ քարշու տավրանմըշ
 օլուր իսէք տէ միւրատընը եէրինէ
 վարտըրմըշ օլտուղումուղտէն ճանը
 սըքըլմաղ, եօք էկէր քի օրատէ տէյիլ
 իսէ, իհթիեար ճէսարէթ իտուպ շիւ
 քեայէթ իտէմէզ, վէ թարիֆլէրինէ
 կէօրէ խասթէնին եաթաքտէն քալ-
 քաճաք թաքաթը եօք :

— Այլէ շէյ օլմաղ պէն ալտըղըմ
 էմրի պիլիրիմ :

— Ամա սօուղա տա տայանըլմա-
 յօր :

— Աէ չարէ, պիր իքի սաաթ տա-
 հա պէքլէմէլիյիզ, օն իքիյէ գատար
 պէքլէմէզ իսէք տէ զարարը եօք, նէ
 պիլէճէք պիղիմ քաչա գատար պէքլէ-
 տիյիմիզի — :

Պու սէօղլէրի զայէթ եավաշ տի-
 տիքլէրինտէն, ասլա սէս իշիտիլմէտի :

Պէքճի էվինէ կիտուպ ֆէնէրի եա-
 քուպ տըշարը չըքաճաղ իքան սօուք-
 տէն ճանը իսթէմէյուպ արթըք խըր-
 սըղլէրի քաչըրտը պիր տահի կէլմէյէ
 ճէսարէթ իտէմէզլէր միւլհաղէսի իլէ
 եաթաղէ կիրտի : Պու սէպէպտէն կէօ-
 զէտէնլէր պէքճիյի բասթ կէլմէտիք-
 լէրինտէն վէ բասթ կէլսէլէր տախի

քըլըքլէրի թէպտիլ տիր թանրւմազ-
լէր մէմուլի իլէ սէրպէսթ կէզէր ի-
տիլէր :

Պէջլէճէ Մգապի տուտուլու
պէքլէյէնլէր Մննա տուտուլնն էվինէ
կիրմէմէյէ գարար վիրտիքտէ , էվին
էօնիւնտէն այրըլըր իքան , պիրիսինին
այաղը քայուպ տիւշտիւ իսէ պիր ազ
շամաթէ օլտուքտէ խասթէ սիւալ
իթտի :

— Մգապի , սօքաքտէ պիր սէս ի-
շիթտին մի :

— Նվվէթ :

— Մհ աճէպ եինէ սէնֆմի պէքլէ-
յօրլար — տիյէրէք Մննա տուտուլ բէք
զիյատէ քօրքմայէ պաշլատը — :

Մգապի տուտուլ՝ տէր ագապ եա-
թաղըն եանընտէն սըչըրայուպ , օտա-
նըն սօլ թարաֆընտէքի եան բէնճի-
րէսինտէն քանատըն արալըղընտէն
պաքտը իսէ տէ խըրսըղ ֆէնէրինին ը-
չըղը բէք ազ վէ քանատըն արալըղը
բէք ինճէ օլտուղընտէն պիր շէյ կէօ-
րէմէյուպ — Նվվէթ պէնտէ պիր սէս
իշիթտիմ . ֆագաթ քիմսէ եօք բա-
հաթ օլուն — տիտիքտէն սօնղրա սաղ
թարաֆտէքի քէօշէ բէնճիրէսինէ

կիթոի պաքմաք իչուն : Վէ օլ թա-
րաֆըն քանատը պիր ազ քըրըմը օլ-
մասի իլէ սօքաք էբէյի կէօրիւնտիւ-
յիւնտէն պէքլէյէնլէրին եօքուշտան
եօքարը չըքուրքլէրինի կէօրտիւ :

Մենա տուտու կէլտիյի կիւնտէն
խասթէ կէլուպ վէ տեօշէքտէն չըք-
տըղը օլմայուպ քանատըն քըրըքըղըն-
տէն խապէրի օլմատըղընտէն :

— Մգապի քանաթլէր չէքիլի տիր
տըշարըսը կէօրիւնմէղ — տէտի իսէ ,
Մգապի տուտու հէմ վէսվէսէ վիրմէ-
մէք իչուն վէ ախէր տէֆա պէքլէյէն-
լէր սարըքը օլտուղունու պիլուպ ֆէս-
լի կէօրտիւ իսէ կէնտուսի իչուն պէք-
լէյօրլար տէյու մէմուլ իթմէյուպ
— պիր սէս ալտըք ամմա քիմսէ եօք —
տիյէրէք եինէ եաթաղըն եանընէ կէլ-
տի , չունքի Մենա տուտու ատէմ
կէչտիյինի տույսէ էլպէթտէ վէսվէ-
սէ իթմէյէ պաշլայուպ բահէթսիզ օ-
լաճաղ իտի :

Մգապի տուտու թէքրարէն եա-
թաղըն եանընէ կէլուպ օթուրմատէ
պիր քաչ սագիգէտէն սօնղրա Մենա
տուտույէ սիւալ իթտի :

— Սոն տէֆա կէօնտէրտիյիմ Տօք-

Թօր Վ էնջէնյօնըն մուալիճէլէրինսէն
պիր Ֆաիտէ կէօրէպիլտինիզ մի :

— Խայրը , պիր քաչ տէֆա կէլուպ
տիգգաթիլէ պաքտը , լաքին վիրտիյի
իլաճլէրտէն պիր մէնֆաաթ պուլա-
մատրմ :

— Ըճէպ գաճնղը հէքիմի կէթիր-
սէք , շիմտիէ գատար կէլէնլէրտէն
տէրտինիզէ պիր չարէ իտէն օլմատը ,
հիչ պիրի անլայամայօր քէֆսիզլիյի-
նիզին նէ օլտուղունու :

Ըննա տուտու կէնտու քէֆսիզլի-
յինին նէ օլտուղունը բէք էյի պիլիր ի-
տի , վէ հէքիմլէրին հիչ պիր չարէ ի-
տէմէյէճէյինէ բէք զիյատէ իրչատ օլ-
մուչ իտի . լաքին Ղգապի տուտուտէն
սէթը իթտիյի իչուն տաիմա պէօյլէ-
ճէ սէօհպէթի կէչտիքտէ հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէյուպ , վէ անըն թարաֆընտէն
կէլէն հէքիմլէրէ բէճա իտէրէք ըս-
մարլար իտի քի , տէրտինին նէ օլտու-
ղունու Ղգապի տուտույէ սէօյլէմէ-
սինլէր տէյու . պու սէպէպտէն օլ վա-
գիթէ տէկին Ղգապի տուտունըն պու
խուսուս հագգընտէ տախի մալիլմա-
թը եօղուտու : Վ է պիր ախէր հէ-
քիմ թէրթիպ իթմէք իսթէտի իսէ ,

Աննա տուտու քարշու կելու պ տէտի :

— Կէօրիւնիւր քի պէն պու տէրու տէն իֆլահ օլաճաղըմ եօք , զիրա շիմ տիէ գատար կիւն պէ կիւն վիճու տիմ ինգիրազ պուլմատէ վէ քէֆսիղլիղիմ զալէպէ իթմէքտէ տիր պունտան սօնղրա սաիր հէքիմ կէթիրմէք պիհուտէ կէօրիւնիւր վէ սէնաէ եիւրէք թիւ քէթմէ : Ահ Ագապի պու կիւնէ տէ կին գաճնղը խուսուստէ պահթըմ իշլէմիշ տիր :

Պէօլէճէ Աննա տուտու պուլուն տուղու հալտէն վէ կիւզար իտէն էօմ ըիւնտէն թաճիղլիք կէթիրմէսինտէ , Ագապի տուտու ֆիքրինտէ ճէվէլան իտէն պիր քաչ մատտէյի չօքտան պէրու սիւալ իթմէի միւրատ իթտիյին տէն՝ թէմամ վագթի տիր տէյու միւլ հաղէ իտէրէք տէտի :

— Աննա տուտու , պու կիւնէ գատար պիր քաչ խուսուսը անլամաք միւրատ իտէր իտիմ իսէ տէ , սիլին էսրարընըզէ ալեահ օլմամը իսթէմէզ սինիզ պէլքի տէյու ճէսարէթ իսէմէզ իտիմ :

Ագապի տուտունըն օլ կիճէյէ տէ կին պու թարղ սէօհպէթ իթտիյի օլ

մայուս, ու ախշամ Ննա տուտու-
նըն էսրար սաքլամաք միւրատ իթտի-
յի խուսուսլէրէ տաիր եախուտ ան-
լէրէ մինասիպէթէն սիւալլէր իտէճէ-
յինէ շիւպհէ իթտիյինտէն նէ թարղ
ճէվապ վիրէճէյինի տիւշիւնիւր իտի :
Օ իրա ու էսրարլէր մէյտանէ չըքոր-
ղընտէ՝ իքիսինին տախի հալլէրինտէ
բէք պէօյիւք թէպտիլաթլէր օլաճաղը
շիւպհէսիղ իտի . վէ Ննա տուտու-
նըն էն ղիյատէ խէվֆ իթտիյի խու-
սուս ու թէպտիլաթլէր օլտըղընտէն
մա՛տա , նասըլ քի եօթէտէ իֆատէ
իթտիք իսէ պիր զալիմ քիմսէնին միւ-
րատինէ մէճպուրի իթաաթ իտէր ի-
տի , լաքին Նգապի տուտույէ տախի
շիւպհէ վիրմէմէք իչուն պէլքի սիւ-
ալի ախէր խուսուս իւղէրինէ տիր մէ-
մուլ իտէրէք — Նգապի նէ՞ տիր ան-
լամաք միւրատ իթտիյին — տէյու սի-
ւալ իյլէտի :

— Վիվէլա սիղ քիմ օլտուղընըղը
պանա անլաթմանըղէ րէճա իտէրիմ :

Նգապի տուտու , պէօյլէճէ Ննա
տուտունըն էն ղիյատէ էսրար իթ-
տիյի խուսուսը սիւալ իթտիքտէ , նէ
ճէվապ վիրէճէյինի պիլմէյուս պիր

աղ սիւքու թ ի թ տիքտէն սօնղրա տէ-
տի :

— Այապի, պու խուսուսը պիլմէ-
յէ ճահտ ի թ տիյինտէ հագգըն վար,
ղիրա պուլնճա վագը թ տէն պէրու կէօ-
րիւ շիւպ վէ պիրիպիրիմիղէ պու տէ-
րէճէ սէվէր օլարաք, պէնիմ քիմ օլ-
տուղըմը պիլմէմէք էլպէթ սանա միւշ-
քիւլ կէլիր, լաքին պու էսրարէ վա-
գըֆ օլտուղունտէ թահթընտէն իքի-
միղինտէ հագգընտէ նէ ֆէնալըքէր
զուհուր իտէճէյինի պիլտէն հիշ սիւ-
ալ ի թ մէղսին :

— Այլէ իսէ պանա էմնիէթինիղ
օլմամալը տըր, զիրա պու էսրարը վի-
րէճէք օլուր իսէնիղ իքիմիղտէն զայ-
րը քիմ տույա պիլիր :

— Այագա պու սէյլէտիյինտէ հագ-
գըն վար, չունքի պէնիմ վիրտիյիմճէ-
վաստէն, սանա էսրար վիրմէյէ էմ-
նիէթիմ եօք տուր կէօրիւնիւր, լա-
քին պու էյլէ պիր քէյֆիէթ տիր քի,
տահա սանա սէյլէմէյէ քօրքարըմ :

— Աիչուն :

— Այպէպինի տիյէմէմ :

— Ախէրինին էսրարը տէյիլ քի
պանա սէյլէմէյէ իհթիրաղ իտէյօր-

տունըդ :

— Խայրը :

— Եթէ իսէ տահա պէնիմ քէմալէ թիմէ էմնիէ թինիզ եօք տուր :

— Սիր խուսուսէր իչուն բէք զէյաւէ :

— Պու սուրէ թտէ թէքմիլէն ի թիմաթընըզը էտինէմէմիշիմ :

— Ագապի , պէն սէնին տօսթուն օլտուղումա շիւպհէն վաճ մը տըր :

— Ալա շիւպհէմ եօք :

— Եթէ իսէ սէօղիւմէ էմնիէ թիլէ , սօնղրա վագթի կէլուպ հէր շէյէ ալեահ օլուր իսէն պանա հագգ վիրէճէքսին — :

Ագապի տուտու տիւշիւնիւր իտիքի նէ օլապիլիւր պու էսրար , վէ վագթի կէլիւսէ տիմէք նէ տիր տէյու , զիրա հիչ պիր շէյէ գարար վիրէմէյուպ եալընըզ Աննա տուտու կէնտու տօսթու օլտուղընէ իրշատ օլտուղըն տէն սէօղիւնէ իթիպար իլէր իտի , վէ նասըլ քի Աննա տուտու սէթլէտի իսէ պէլքի կէնտու ագլի իրմէտիյի պիր ֆէնալըք զուհուր իտէպիլիւրէ գարար վիրտիքտէն սօնղրա տէտի :

— Պու էսրարը վիրմէք իսթէմէ-

տիյինիզին սէպէպինէ ազլ իրտիրէ մէ-
յէրէք եալընըղ սիզին սէօղիւնիւզէ ի-
թիպար իտուպ սիւքուծ իտէյօրում,
լաքին սիղէ պիր սիւալ տաՀա իտէ-
ճէյիմ, մէմուլ իտէրէք քի, ա՛նա պա-
րի ճէվապ վիրմէյէ ի՛հթիրաղ իթմէ-
սինիզ տէյու :

— \Գապի, սիւալըն նէ օլտուղու-
նու պիլմէմ, ֆապաթ էկէր եինէ ճէ-
վապ վիրէմէղ իտէմ, օլմայա քի մու-
Հապպէթիմիզէ իտէլալ կէլսին, զիրա
օլ վապըթ հիչ պիր տիւրլիւ թէսէլ-
լի գապուլ իթմէղ պիր սէֆիլ քիմսէ
օլաճաղըմէ շիւպհէ իթմէ :

— Խայրր եինէ սիզին սէօղիւնիւ-
զէ էմնիէթ իթմէքտէն ֆարիղ կէլ-
մէմ :

— Եթլէ իտէ սիւալ իյլէ \Գապի,
էկէր քի ճէվապ վիրէպիլէճէյիմ պիր
մատտէ իտէ ա՛սլա սէթր իյլէմէմ :

— ()ն սէնէ մուգատտէմ Լւսքիւ-
տարտէ տաՀա չօճուք չաղիմտէ իքան,
Պաղլէր պաշընտէ եաղ էյեամընտէ
կիթտիյիմիզ էվտէն, պիր ախշամ \ն-
թառամ իլէ պիրլիքտէ եինէ Պաղտա-
սար աղստան կիզլի սիզին օլտուղու-
նուզ էվլէ կիթաիք, վէ օլ կիւն բէք

քէտէրլի իտինիզ, պէնի կէօրտիւղիւնիւզտէ տահա զիյատէ քէտէրինիզ արթուպ, վէ պիր աղ վագըթ աղլամանըզտէն սենղրա « Ագապի պէնի սէվէրմիսին » տէյու պիր քաչ տէֆա թէքրարէն սօրուպ բարմաղըմտէքի թէք թաշ եիւղիւյիւ իսթէտինիզ, շէօլէ տիյէրէք քի « պու եիւղիւյիւ վիրէճէք օլուր իսէն բէք պէօլիւք էյլիք իթմիշ օլուրսուսն » տէյու :

— Ահ Ագապի, շիմտիէ տէկին իթտիյին էյլիքէրին ճէմիսինտէն զիատէ մագպուլէ կէչտիյինէ հիչ շիւպհէ իթմէ, լաքին օլ վագըթ տախի Ալլահ բէք աղ սէվինտիրտի :

— Ահմուլ իտէրիմ քի պու տէտիւյիմ սէօղլէրտէն եիւղիւյիւ վիրտիկիւմէ քէտէր իթտիմ տէմէք իսթէյօրում տէյու անլամատընըզ, զիրա սիզին հէրնէ քի միւրատընըզ վար իսէ էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէյուպ իճրա իթմէնին ճահտընտէ օլուրում :

— ()՛հ օնա շիւպհէմ եօք, եալընըղ լիսան իլէ տէյիլ, իլլա իճիրատընտէ պուլունտուղուն աշիքեար տըր — :

Ագապի տուտունուն գալպինտէ ասլա քիպիրիէթ օլմայուպ զիյատէսի

իլէ մահճուս պիր զաթ օլտուղընտէն վէ իթտիյի էյլիքլէր վաճիպէի զիմէթի օլտուղընէ տէրունէն իրշատ օլտուղու իչուն , պիր աղ մէտհ թարիգինտէ կէնտու հագգընէ սէօհպէթ օլսա զայէթ իլէ հիճապլանըր խոի : Վէ օլ կիճէ տախի Վննա տուտունըն թէշէքքիւր իթմէսինէ բէք մահճուս օլուս , վէ նէ ճէվաս վիրէճէյինի շաշըրուս եինէ էվլէլքի սէօհպէթէ պաշլատը :

— Վնթառամա սու քէյֆիէթի պիր քաչ տէֆա սօրտում պիր ճէվաս վիրէմէտի , եալընըղ սիզին քիմ օլտուղունտղը բէք ըճա խտէրէք պիլմէք իսթէտիմ իսէ , « Վննա տուտու սի » զին ագրասանըղ տըր » տէտի — :

Վննա տուտունըն , Վնթառամըն սու գատար սէյլէտիյինտէն խասպէրի օլմայուս , աճէս տահա զիյատէ պիր շէյ սէյլէտիմի տէյու շիւսհէ իթտիյի իչուն բէք զիյատէ քօրքտու , ֆագաթ Վգապի տուտույէ շէւսհէ վիրմէյէ վէսիլէ օլաճաք պիր շէյ տիմէմէք միւրատ իթտիյինտէն սօնունէ պէքլէտի :

Վգապի տուտու եինէ պաշլատը

տիմէյէ :

— () Լ վազըթ եագըն ագրապա-
մըղ մը տըր տէյու սօրտում իսէ “ է-
” բէյիճէ եագըն տըր ” տէյուպ սաիր
պիր շէյ սէ օյլէմէտի , չօք բէճա վէ նի-
յազ իթտիմ լաքին պիր տիւրլիւ աղ-
ղընտէն ալամատըմ : \ Վտէ աղա ամու-
ճամ Պաղտասար աղատէն սաիրինի
կէօրմէմ , պազը տէֆա հալասընըն
քըղլէրի կէլիրլէր , ֆաքաթ օլ քատար
թէքլիֆլի վէ քիպիրիէթ իլէ կէօրիւ-
շիւրլէր քի , ճէսարէթիմ օլմաղ պէ օյ-
լէ շէյլէրի սիւալ իթմէյէ : \ Թրա-
ֆըմտէ պիր տօսթում եօք , գալպիմի
քիմսէյէ աչամամ : \ Սուգատտէմ \ Ն-
թառամպիղիմ խըղմէթիմիղտէ օլտու-
ղու վազըթ , չօք քէրէ օտամէ կէլիր
պէնի թէսէլի իտէր իտի , լաքին Պաղ-
տասար աղա իքիմիղին մապէյնինտէ
հուգուգումըղ օլտուղունու շիւպ-
հէ իթտիյինտէն , պիր կիճէ պիր վէ-
սիլէ իտէրէք կիտուպ \ Նթառամը օ-
տասընտէ եօքլայուպ պուլամատըղը
կիպի տիվանխանէտէ պէքլէյուպ , \ Ն-
թառամըն օտամտէն չըքաղղընը կէօր-
տիւքտէ , ալուպ օտասընէ կէօթիւր-
միւշ , նէ տիտիյինի պիլմէմ իրթէսի

կիւնիւ իզին վերտի : Այն հալա Ան-
թառամըն Վարտիրոս աղանըն խըզմէ-
թինտէ օլտուղունը պիլմէզ, չունքի
հարէմ թարաֆընտէ խըզմէթ իտէր
գապիլ տիր քի օրատէ օլտուղունու
տույտէ Վարտիրոս աղայէ իզին վեր-
տիրիր :

Անթառամ հարէմ թարաֆընտէ
խըզմէթ իտէյօր տէյու օքույան քիմ
սէյէ թատաճճիւպ կէլմէմէք իչուն ի-
ֆատէ իտէրիզ քի , պազը զէնկին Ար-
մէնի էվէրինտէ տահա հարէմ սէլամ
լըք օլտուղու աշիքեար տըր :

— Պէյլէճէ Անթառամ պիզիմ էվ-
տէ օլտուղու վագըթ պունտան զիյա-
տէ պիր շէյ անլայամատըմ իտի , վէ
շիմտի չօք կէօրիւ շէճէք վէսիլէմ եօք ,
օլսա պիլէ պիլմէմ սէյլէր մի , լաքին
պունլարը տիմէմ իլէ իթտիյի էյլիք-
լէրի թանըմազ տէյիլիմ , զիրա Վար-
կոս ախպարէ պէնիմ Վարտիրոս աղա-
նըն էվինէ կէլտիլիմի խապէր վիրիր ,
վէ պուրայէ քիմսէ տույմատէն կէլ-
մէմ իչուն բէք չօք դայրէթ իտէր , զի-
րա անըն եարտըմը օլմազսա պէնիմ կէ-
լուպ սիզի կէօրմէմ բէք միւշքիլ տիր :

— Այվէթ , սիզտէն չըքաըղը վա-

գըթ ետլընըզ քալտըն տէյու բէք քէ-
տէր իթտիմ իտի :

— Պէն տէ Միթառամ չք. քտըքտէն
սօնդրա Սարտիրոս աղանըն էվինէ քի-
մի ալուպ կիթմէլի տէյու չօք տիւ-
շիւնտիւմ, զիրա հիչ քիմսէյէ էմնի-
էթ իտէմէզ իտիմ :

— Նվիլէլտէն պէքու տաիմա իթ-
տիյի սատագաթ ինքեար օլունմազ :

— Մնա տուտու, շիմտի սէօյլէյէ-
պիլըրմիսինիզ եիւզիւյիւ նիչուն իս-
թէտիյինիզ :

— Մգապի, պունուն իչուն տաիսի
բէճա իտէրիմ պանա պիր շէյ սօրմա :
Պիր ազ վագըթ կէչսին, օնտան սօնդ-
րա ճէմիսինի պիրէր պիրէր անլաթ-
տըրըրմ, զանն իտէրիմ քի քէօյտէն
տէօնիւշիւնիւզտէ պիւթիւն սիւալ-
լէրինին ճէվապընը վիրիւրիմ :

— Մհ, Մնա տուտու, եինէ քէօյէ
չքտըղըմըպտէ բէք ազ կէօրիւշէպիւ-
լէճէյիզ, պիւթիւն եազ իչլնտէ ին-
մէք իչուն պիր վէսիլէ պուլապիլիր ի-
սէմ անճաք :

— Սահիհ, Մգապի, պու շէյ պանա
տա բէք տօքունույօր, իլա պու եազ
բէք քէտէր իտէյօրում պիլմէմ նի-

չուն , լաքին սանա բէճա իտէրիմ ֆէ-
րահ օլ պիրլիքտէ չօք քիթապ կէօ-
թիււրմէ , հէման կէզմէյէ դայրէթ իյ-
լէ :

— Պու սէնէ Մեթառ ամ պիրլիքտէ
տէյիլ չօք ճանըմ սըքըւաճաք , ֆա-
գաթ ֆիքրիմ Հաս քէօյտէ Մեթառա-
մըն քըզը Սօֆի տուտու վար , Պաղ-
տասար աղայէ բէճա իտուպ , քըզը
Սարիամ իլէ պիրլիքտէ ալուպ կիտէ-
ճէյիմ , չունքի էհլինի թէրպիէ իթ-
մէք իչուն Պէյ օղլունտէ Նըմէնի-Քա-
թօլիքլէրինին հասթէխանէսինէ քօ-
մուշէր , պու սէնէ եալընըղ օլտուք-
լէրինտէն պէնիմ իլէ կէլէպիրլէր , է-
կէր քի աղա ամուճամ իզին վերիւր ի-
սէ :

— Մեթառ ամ պիր քաչ տէֆա քը-
զընըն լաքըրտըսընը իթմիշ տիր , լաքին
պէն թանըմամ , զաւլալու , էհլինտէն
բէք չօք շէյ չէքմիշ տիր տէյու իշիթ-
միշիմ :

— Վիվէթ բէք չօք :

— Բէք էյի իտէրսին Մգապի , պիր-
լիքտէ ալ կիթ , աքթատաշլըք իտէր ,
վէ ճանըն սըքըւմաղ :

— Նիէթիմ վար , լաքին կէնտումէ

հիւքմ իտէմէմ, զիրա Պաղտասար աղանքն հալի մալիւմ — :

Լննա տուտու եինէ պու տէֆա Պաղտասար աղանքն իսմինի իշիթտիք տէ ալթ իւսթ օլտու իսէ տէ պիր շէյ տիմէյուպ, — եինէ պու սէնէ իպթի տա Լէմ տաղընէ կիտուպ, սօնդրա Պէօյիւք տէրէյէմի կիտէ ճէքսինիդ տէյու սիւալ իթտի :

— Լվիլթ եինէ հէր սէնէքի կիւպի, լաքին հիչ քէօյէ կիթմէսէք բէք խօշնուտ օլուրուտում — :

Պէօյէճէ Լննա տուտու իլէ Լգապի տուտու սէօհպէթ իտէր իքան՝ քիշի սէվտիյի ատէմին եանընտէ օլուր իսէ վագթըն միւրուր իթտիյինի տույմադ, ֆէհվասընճէ էբէյիճէ շէֆագ սէօքմիւշ՝ տահա խտպէրլէրի եօք :

Լշաղտէ Վարկոս տիպար ույքուտէն ույանմըշ վէ էբէյիճէ Լգապի տուտունըն ինմէսինէ պէքլէմիշ, ֆագաթ էնճամը վագըթ կէշէյօր տէյու թէհամմիւլի թիւքէնմիշ օլտու դընտէն եօքարը չըքուպ գաբույու վուրուպ տէտի :

— Լֆէնախմ, վագըթ կէշտի, իս

Թէրսէնիզ կհտէլիմ— :

() Լ զէման Լճապի տուտու հէման այաղէ քալքուպ , շալընը պաշընէ ալուպ վէ թէլաշ խտէրէք Լճնա տուտունըն էլինի էօբտիւ , օլ տախի անըն անընտէն էօբտիւքտէն սօնղրա տէտի :

— Լճապի , տախիմա սէնի արզու իտէրէք պէքլէտիլիմի պիլիւսին :

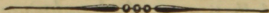
— Պէն սիզտէն զկյատէ զայրէթ իտէրիմ կէլմէյէ — տիյէրէք Պաղտասար աղանըն եէկէնի գաբուտէն տըշարը չըքուր :

Լճաղը ինուպ Սարկոս ախպար սօքաք գաբուսունը աչուպ իքի թաւրաֆէ պաքտըքտէն սօնղրա եօլտաքիմսէյի բասթ կէլմէյէրէք Սարտիրոս աղանըն էվինէ կիթտիլէր :

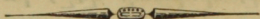
Լճառամ գաբուտէ պէքլէր իմիշ ,

— Իէք կէճ քալտընըզ , ուշաքլէր ույանըր տէյու չօք քօքքառամ — տիյէրէք իշէրի գապուլ իթտի , Վէ սօնղրա սէս իթմէմէք իչուն զայէթ տիգգաթ խտէրէք Լճապի տուտու օաասընէ չըքուպ գաբույու քաքաւոր գալպինտէ բէք զկյատէ սէվինճ տույարաք , զիւրա պիր քիմսէ պիր խու-

սուսըն տույուլտուղընտէն խէվֆ իւ
 տուալ վէ միւրատըր վէջն իւղըէ աւ
 խէրի ֆարգընտէ օլմայարաք օլ շէյին
 իճրասընտէ օլուր իսէ նիհայէթին
 տէ ղայէթ մէմնուն օլուր :

ՖԵՍԵՐԼԻ ԵՒ ԹԻՐՆԱՐԻ

ՌՈՒԲԵՆԻԿ ԱՂԱՆԸՆ ՕՏԱՍԸ

ԼՎՎԵԼ պահար կէլմիշ, նիսան այը-
նըն նըսֆը օլմուշ, քէյլէրէ կիտէճէք
քիմնէլէր հաղըր օլմայա պաշլամըշ-
լար, քիմի « պու սէնէ պիր աղ էրքէն »
չըքալըմ » տէր, քիմի տախի « մայիս »
այընտէ տահա Պէյօղլու ֆէնա օլմազ
քէյլէրտէ քիմնէ եօք, էրքէն չըքը-
լըր իսէ ճան սըքըլըր » տէյու միւղա-
քէրէ իտէր :

Պաղըսընըն քօճասը միւրաւ իտէր
պիր սաաթ էվլէլ քէյէ կիթմէյի, վէ
պաղըլէրինին տախի դարըսը :

Տախմա դարը քօճա մապէյնինտէ
մարաղա էքսիք օլմազ, պիհուտէ եէ-
րէ նիհայէթսիղ միւղաքէրէլէր բէյ-
տա օլուր : Անհանըն էվլէլտէն պէ-
րու ատէթի պու, հէր քէս պիրի պի-
րինին տէտլյինի անլասա, գապուլ
թիսէ քահաթ օլունըր, ամմա նէ

չորէ պէջլէ կէլմիշ պէջլէ
տէ կիտէճէք մի աճապ
. :

Ապին էքսէրի բէջլէ էրբէն չըք-
մայա արդու իտէնլէր էրբէքլէր տիր ,
զիրա Ֆամիլեա բէջտէ օլուր իսէ չօք
ախշամ մէշղուլիէթ վէսիլէ օլարաք
շէհիրտէ գալմաք էբէյիճէ պիր շէյ
տիր , պիքեարճա օլմաքտէ տախի ա,
իսէր շէշնի վար , պիր ատէմ սէրպէսթ
օլուր , տախիմա Ֆամիլեա իլէ օլունուր
իսէ բէք հիւսիւն եօք , թէպտիլաթ
տախիմա ինսանէ խօշ կէլիր , բըշը պա-
շա պիր էրբէք էքսէրի Ֆամիլեասընըն
միւրատընա թապի օլաճաք , պազէն
գաշամաք օլսա պիլէ միմքինի եօք ա-
նա տախի մարաղա հասըլ օլուր : Պա-
գաթ բէջտէ օլունուր իսէ , բիմ նէ
պիլիր « Ալա կէլմէտի » տէրլէր չըքար
կիտէր :

Բէջտէ զանն իտէրլէր բի Ապօր
վագթինէ եէրիշէմէտի , եախուլտ մէշ-
ղուլիէթինտէն բէք կէճ քուրթուլ-
տուղընտէն գայըք եա արապա իլէ
չըքմաղէ վագթի օլմատը , եախուլտ
օլսա պիլէ , իրթէսի կիւնիւ ինմէյէ
մէճպուր օլտուղընտէն նաֆիլէ չը-

բուսկ ինմէյի իսթէմէտի, լաքին սահիհի արանըրսա պաքալըմ պու վէսիւլէլէր միտիր: Պէլքի օլ կիւն հիջ չարչույա կիթմէտի, եախուտ կիթտի իսէ տէ, Վաքօրա եէրիշմէք տէյիլ, հաթթա գարատան եայա կիթմէյէ պիլէ վագթի վար, ֆագաթ, պիլինմէյէն քէյֆիէթէ մանա վիրմէք բէք միւշքիլ տիր, ագլէ գանղըսը եագըն իսէ անա գարար վիրմէլի: Վաքին մապէյիլէրինտէն սօուք սու կէշմիշ պաղը գարը քօճալէր սէ օյլէյէճէյիմիղ սէօհպէթլէրի տինլէր իսէլէր պիր աղֆիգիրլէրինի թէպաիլ իտէրլէր:

— Պու ախշամ քէ օյէ չըքաճաքմըսըն:

— Ֆիգրիմ վար:

— Մտամ վաղ կէջ, կէլ չըքմա տաէյլէնէլիմ, քէ օյէ կիտուպ նէ ետքաճաքսըն:

— Վօյլէ ամմա իքի ախշամ տըր չըքմատըմ, լաքին նէ էյլէնտիմ պիլմըմիսին:

— Նէրտէ իտին:

— Մըթըք ծնու պէն պիլմէլցիմ:

— Վյ կէլ պու ախշամտա քալ եիւնէ էյլէնիրիղ:

— Տէտիմա , իբի ախշամ տըր չըք-
մատըմ , պու կիւն տէ կիթմէզ իսէմ
պիղլիքինին ճանը սըքըլըր :

— Աէնին նիչուէն չըքմատըղընը նէ
պիլէճէք , զանն իտէր քի , մէշղուլիէ-
թին վար . օլմազ իսէ Ալաբօրա ուշա-
ղը կէօնատէր , պիր պիլաիք կէօրսիւն
սէօլէսին , եախուտ պիր թէզքիրէ
եազ :

— Աէ պիլէյիմ նասըլ օլուր :

— Ատէմ , նասըլ օլաճաղը եօք , գա-
րար վէր պու ախշամ իբիմիզ էյլէ-
նէլիմ , պէն պու խաֆթէ հիչ չըք-
մատըմ , եարըն ճու մա իրթէսի , պիլ-
մէմ քի չըքաճըլըմ :

— Աէն պէնիմ կիպլիմիսին եա , պի-
քեար պիր տտէմ նասըլ օլսա օլուր :

— Աէն էվլիսին տէյու , կիթաիյին
կիպի գաբուտան քօլաճաք տայիլա :

— Աօք , ֆագաթ պիր թաքըմ մա-
րազա , սիւրաթ , խօշ սիւրէճէյի եա-
րըմ սաաթ :

— Այլէ շէյլէր օլուր , ճէմիսինէ
քուլաք սամա , սէն պու ախշամ գա-
լալըմ տէտիյիմէ պաք :

— Հայտէ պաքալըմ , լաքին էյի էյ-
լէնմէլիլ :

— Բօրբմա , պու ախշամ էյլէնի-
րիդ — :

Լըբէքլէրտէն քէ օյէ էրբէն չըքմաք
միւրատ իտէնլէրին պազըսընըն հա-
լի պու , լաքին պազը տախի նիսֆան
թաիֆէսինտէն պիր ան էվվէլ կէնտու-
լէրինի քէ օյէ աթմաք իսթէյէնլէր վար ,
անլէրին միւրատը աճապ նէ տիր : Պու
խուսուսա վուգուֆիէթ բէյտա իթ-
մէք պիր ազ միւշքիլ տիր , զիրա ան-
լէր էրբէք միսիլու տիւշիւնճէլէրինի
բէք քօլայլըք իլէ մէյտանէ չըքար-
մազլէր , վէ պիդ տէ հիչ պիր վագթ ան-
լայամազըտըք էկէր պիր կիւն նիսֆան
թաիֆէսինտէն էբէյի եաքըչըքլը պիր
զաթ կէնտունի եալընըզ պէլլէյուպ ,
պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի անտէ իշիթ-
միշ օլմայայըտըք :

— Լճէպ պիզիմքի պու ախշամ կէ-
լլըմի , հիչ աշաղտա քալտըղը եօք ,
հէր քէսին աղալարը չօք ախշամ կէլ-
մէզլէր , չօղունա սօրարլմ , պու ախ-
շամ աղալարտան կէլէն օլտոմմու տէ-
յու “ խայըր իշլէրի վարըմըշ թէզքի-
” րէ եազմըշլար “ եախուտ “ պիրի-
” սի իլէ խապէր իթմիշլէր ” տէրլէր ,
պիզիմքինին հիչ իշի օլմաղ մը , նէ պի-

լէյիմ, Վլէ կէլտիյինի կէօրիւրսէմ,
տէօնիւպ պաքմայր պիլէ ճանըմ իս-
թէմէզ, պիր ազ սէրպէսթ օլայըմ տէ-
յու երբէնճէ քէօյէ չըքմայր իսթէ-
րիմ, պուրտա տա եաքամը պըրաք-
մազ, հէր ախշամ կէլմէլի: Պու վա-
քօր տա նէրտէն չըքտը, պարէ պազը
կիւն տէնիզ սէրթ օլուրսա կէլմէզ ի-
տի, թալիքայա տա պինէմէզ օ վագըթ
չօք րահաթ իտիմ —:

Պէօլէճէ Վաքօր կէլտիյի վագըթ
հէր էվտէ պիրէր տիւշիւնճէ վար, քի-
մի «պու ախշամ կէլտի» տէր՝ ճանը
սըքըլըր, քիմի տէ «պու ախշամ կէլ-
» մէտի» տէր ամմա եիւրէյինտէն քան
կիտէր:

Պիզիմ աօըլ միւրատըմըզ եալընըզ
քէօյէ երբէն չըքմաք, չըքմամաք մա-
րազասընը նագլ իթմէք տէյիլ, իլլա
գանդը քէօյէ կիտիլէճէք իտէ, պիր
տաաթ էվվէլ օրայա կիտիլսին, հավա-
սը տահա էյի տիր տիյէրէք իպթիտա
պիր այ եախուտ պիր պուչուք այ սա-
իր մահալէ կիտիլմէք նէ պօշ շէյ միւլ-
հազալէրինտէ կէզէնլէր տախի վար
տէյու անլաթմաք տըր:

Պիր ճումա կիւնիւ սապահտան

Ուրբէնիկ աղա չարսույա կիթմէմիշ,
վէ պիր շէյէ ճանը սըքըմըշ, օտասըն-
տէ նէ եաբաճաղընը պիլմէյօր :

Իպթիտա պիր չըպըք տօլտուր-
տու, պիր իքի նէֆէս ալարքտէն
սօնղրա, լիւլէյի սիւքիպ չըպըղը
խըրս իլէ տիվարէ տայաթտը, սօնղրա
այնանըն գարչուսընա կէչուպ սաչընը
ֆրչա իլէ տիւղէտիր իքան “ օհ քիմէ’
” քիմէ’ ” տիյէրէք ֆրչայը սէտիրին իւ-
ղէրինէ աթտը : Պաղէն բէնճիրէտէն
պաքար վէ պաղէն սյնատէն, լաքին
հիչ պիր եաբտըղընէ խօշնուտ տէյիլ :

Պուրօնուէն իլք գաթընը աչուպ գա-
բատը, քէզալիք իքինճիսինի տախի,
վէ իւչիւնճիւսիւնէ վարընճա եարը-
սընա գատար աչուպ անը տախի գա-
բար իքան աչըք պըրաքտը : Պիր չար-
եէք գատար կէչուպ, եինէ եիւրէյին-
տէ սըքընթը տէֆ օլմատը իսէ, պիր
նարկէօլէ տօլտուրուպ վէ սէտիրին
իւղէրինէ եաթուպ, նարկէօլէնին
թիւթիւնիւնիւ չըպըք կիպի սա-
վուրարաք պու միւլհաղալէրի իտէր
իտի :

“ Պու սէնէ պիր տէ Մէմ տաղը
” չըքտը պաշըմըղա, վալիտէմ քըշ իչի

„քէյֆսիդ օլտու իսէ , էլհամտիւ լիլահ
 „ շիմտի պիր շէյի եօք , հէմ քիմ պիւ
 „ լիր Պէօլիւք տէրէնին հավասը Ալէմ
 „ տաղընտան ֆէնա օլտու զունու . շիմ
 „ տի պիր այ գատար հիչ տէյիլ իսէ օ
 „ րատա օթուրմալը . Պուլիք տուտու
 „ նուն բէտէրի էլպէթտէ պիր քաչ
 „ կիւնտէն Պէօլիւք տէրէյէ կիտէր ,
 „ պիզ տէ քիմ պիլիր նէ՞ վագըթ կիտէ
 „ ճէյիդ , պիր այ գատար հիչ տէյիլ ի
 „ սէ բիյացատա Պուլիք տուտու իլէ
 „ կէզինմէտէն մահրում քալմալը , օհ ,
 „ պու Ալէմ տաղը նէրտէն օրթայա
 „ չըքտը ” :

Առեւտրէնիկ աղանըն հագգը վար
 պէօլէ քերթէլէրտէ . պիր այ քիշիւէ
 պիր երլ գատար կէլիր :

Սարգիս աղանըն շղլու պու իւլ
 եալէրտէ իքան՝ էօթէտէ Թէրէզիա
 տուտու տաիմա Սարգիս աղանըն ֆաւ
 միլէասընէ եագընիէթ կէօթէրուպ
 վէ գըյամ իթմէք արզուսինտէ օլտու
 զունտէն , Ալցիա տուտունըն իքի
 իւչ կիւնտէն քէօյէ կիտէճէյինի պիւ
 լէրէք , կիթմէզտէն մուգատտէմ վիւ
 ղիթա պօրճունու էտա իթմէք միւ
 րատ իթտիյի իչուն ուշաղընը կէօն

տէրուպ ի ռեցիա տուտուլյա խապէր
ի թտի :

Ուշաք կիտուպ գաբուլու վու-
րուպ , “ թէրէզիա տուտուլնն սէ-
” լամը վար պուրայա պուլուրաճաք ”
տէր իքան , Ռուբէնիկ աղա գաբու-
նուն չալընտըղընր տուլտուքտէ , պէլ-
քի պիր միւսաֆիր տիր միւլհազասը
իլէ օտասընտէն տըշարը չըքտը վէ
կէնտու խըղմէ թքեարլէրինտէն պիրի-
նի կէօրիւպ սիւալ յըլէտի :

— Վաբու քիմ իտի :

— Լֆէնաիմ թէրէզիա տուտու
պուրայա պուլուրաճաք տէյու խա-
պէր ի թմիշ :

— Սէօլէ պուլուրսուն — :

Ռուբէնիկ աղա կէնտու թարա-
ֆընտէն ուշաղա էմը ի թտի իսէ , խըղ-
մէ թքեար տուտուլյա սիւալ ի թմէտէն՝
աղասընըն էմրինի սէօլէմէյէ ինթի-
րաղ իտուպ պիր աղ տիւշիւնտիւքտէ ,

— Այէ տուրույօրսուն կիտուպ սէօլ-
լէսէնէ — տէյու թէքրարէն Վարգիս
աղանըն օղլու խըրս իլէ էմը յըլէտի :

— Լֆէնաիմ տուտուլյա պիր խա-
պէր վէրսէմ . . . :

— Պէն սէօլէրիմ , սէն կիթ պու-

յուրսուն տէ — :

Ուշադըն տուրուալ տիւշիւնմէսին տէ հագգը վար իտի , նիչուն օլտու զունու շիմտի անլարըզ :

Պու էմրի վիրտիքտէն սօնդրա Ռոմ , բէնիկ աղա վալիտէսինին օտասընէ կիրտիքտէ Վոլցիա տուտու սիւալ իլէտի :

— Ռուբէնիկ , քիմի իչուն պույուրսուն տիյօրուտուն :

— Թէրէզիա տուտու սէլամ իթմիշ պուրայա պույուրաճաղըմըշ , պէն տէ պույուրսուն տէյու ճէվապ իթտիմ :

— Ռուբէնիկ , նէ տիվանէլէք տիր իթտիյին :

— Նիչուն տոլտու :

— Պէնիմ պու կիւն նէ եաբաճաղըմտէն խապէրին վար մը :

— Նէ եաբաճաբսընըզ :

— Սապահտէն պիր եէրէ խապէր իթտիմ վիլիթա իտէճէյիտիմ :

— Տոլտու , պէն պիլմէղ իտիմ :

— Պիլմէղսէն կէնտու պաշընա նիչուն խապէր իտէյօրսուն :

— Ն տուտու , օլմազսա շէյ իտէրիզ :

— Ե՛կ իտէճէքսին :

— Թէրէզիա տուտույա ավֆ իթսին տէյու խապէր իտէլիմ :

— Հայտէ պիր տիվանէլիք տահա , պույուրսուն տէտիքտէն սօնղրա , ավֆ իթսին տէյու խապէր իթմէլի էյլէմի :

— Եյլէ իսէ նէ պիլէյիմ , նասըլ իթսէք :

— Չաղըր շու ուշաղը պանա — :

Խըզմէթքեար կէլտիքտէ Վոլցիա տուտու տէտի :

— Հայտէ սապահտանքի կիթտիյին եէրէ թէքրար կիթ , սէյլէ քի ավֆ իթսինլէր միւսաֆիր կէլտի տուտու կէլէմէյօր տէյու :

— Բէք էյի — :

Շիմտի ուշաղըն՝ Թէրէզիա տուտունուն խըզմէթքեարընէ պույուրսուն տիմէսի իչուն տիւշիւնտիւյիւնիւն սէպէպի աշիքեար օլտու , չիւնքի նասըլ քի Վոլցիա տուտունըն էմրինտէն անլատըք իսէ , խըզմէթքեար իպթիտա կիթմիշ խապէր կէօթիւրմիւշ իտի :

Կէլէլիմ Վոլքէնիկ աղայա , չաբըճաք վալիտէսինէ սիւալ իթմէյէրէք

խապէր կէօնտէրմէսի շու օլույօր քի ,
 օլմայա վալիտէսինին թարաֆընտէն
 պիր մանիլիք զուհուր իթսին տէյու .
 կէրչի մէրսում , Վ ուցիա տուտունըն
 սաիր մահալէ կիտէճէյինտէն պի խա-
 պէր իսէ տէ , եա զաֆիլ պիր էնկէլ-
 լիք զուհուր իտէր իսէ Պուլիք տու-
 տույը օլ կիւն կէօրէմէզ , էրթէսի
 կիւնի չարսույա կիտէր , վէ սօնղրա
 տա Վլէմ տաղընա կիտիլէճէք պիր այ
 տահա հիչ տէյիլ իսէ սապը իթմէլի :

Խըզմէթքեար տըշարը չըքտըքտէն
 սօնղրա Վ ուցիա տուտու օղլունա տէ-
 տի :

— Պիր տահա պէօլէ շէյլէրէ սա-
 քըն քարըշմայաճաքսըն :

— Խայրը , պէնիմ տէ պու կէօնա
 պիր շէյ իթտիյիմ եօղուտու ամմա ,
 նէ՞ պիլէյիմ պու կիւն նամըլ օլտու
 պիլմէմ — : Վ է սօնղրա օտատէն տը-
 շարը չըքար իքան ֆիգրինտէն տէտի .
 “ իշին իշինտէ Պուլիք տուտու օլ-
 ” մասա , քիմ քարըշըր պէօլէ քատըն-
 ” ճա իշլէրէ , ախէրի օլսա նէմէ՞ լաղըմ
 ” պէնիմ , պիրի կիտէճէք , օլ պիրի կէ-
 ” լէճէք , վարսընլտընէ էտէրլէքսէ իթ-
 ” սինլէր ” :

Պէրիտէ թօնէզիա տուտունըն
խըզմէ թքեարը պույու բսուն ճէ վասը-
նը քատընընա կէ օթիւ բմէտէ , Պու-
լիք տուտունըն վալիտէսի աշճըյա էմը
իթտի թաամը չաբըք վիրսուն տէյու .
չիւնքի պիր սաաթ էվվէլ թաամ ի-
տուպ թօալէթայա պաշլամալը վէ
թօալէթա տէտիյիմիզ չաբըք օլուր
մատտէ տէյիլ տիր :

Սաաթ տէօրթ սուլէրինէ վարտը
իսէ թօնէզիա տուտու քըզընա տէ-
տի :

— Հայտէ Պուլիք եաշմաղընը
պաղլա :

— Տուտու , տահա բէք էրքէն տէ-
յիլ մի :

— Նէ մինասիպէթ , տուրմուշ սէն
տէ սլանա ե օլ սըրա մը է օյրէտիյօր-
սուն : Պէն պիլմէյօրմույըմ , նէ վա-
գըթ կիտիլէ ճէյինի :

— Տահա սաաթ տէօրթ :

— ()լսուն , հէմ սէնին սաաթըն
կէրի գալմըշ , հայտէ նէ տէյօրսամ
սէն օնու եաբ — :

Նէ չարէ զաւլալու Պուլիք տու-
տու պաշլատը եաշմաբ պաղլամաղէ ,
լաքին զիյատէսի իլէ ճանը սըքըլարաբ ,

չիւնքի էվկէլա վազըթ բէք էրքէն ,
 օլ վազըթ վիզիթայա կիտիլմէղ , սա-
 նիէն պաշընա կէլէճէյի պիլիր իտի ,
 զիրա ճումա կիւնիւ օլտուղունտէն
 Ռուբէնիկ աղանըն էվտէ օլաճաղընէ
 շիւպհէսի օլմայուպ կէնտու կէնտինէ
 տէր իտի :

« Ալլահ վէրէ Ռուբէնիկ աղանըն
 « պիր միւսաֆիրի օլսա , զիրա սաաթ
 « օն պիրէ գատար պաշ աղըրսընը աիյ-
 « նէմէլի . օրասը օլտուղու կիպի վալի-
 « տէմ հէմէրքէն կիտէր հէմ կէճ քալ-
 « քար , պիր տէ ճումա կիւնլէրի վիզի-
 « թա վէրմէյի եէնի չըքարտը , քաչ տէ-
 « ֆա տըր պու շէյ օլույօր » :

Պուլիք տուտու հէր նէ գատար
 պու ֆիգիլլէրտէ կէզէյօր իսէ տէ ,
 էօթէտէ Ռուբէնիկ աղա թէրէզիա
 տուտունըն կէլէճէյի գարար պուլ-
 տուղունէ շիւպհէսի քալմատըքտա՝
 իըզմէթքեարը չաղըրուպ տէտի :

— Պու կիւն քիմ կէլիրտէ , պէնիմ
 իչուն պուրատա եօքտուր տէ , անլա-
 տըն :

— Բէք էյի էֆէնտիմ — տէյուպ
 ուշաք չըքմատա թէքրար Ռուբէնիկ
 աղա չաղըրուպ տէտի :

— Ամա քիմ օլուրսա օլսուն :

— Պաշ իւստիւնէ — :

Թէքրար ուշաք չքար իքան Սարգիս աղանըն մահտումի տէտի :

— Պաք նէ տէրիմ :

— Պույուրուն :

— Ամա սաքըն ունու թմայասըն :

— Խայըր էֆէնտիմ — :

Եինէ ուշաք չքար իքան :

— Պաք նէ տէրիմ :

— Եֆէնտիմ :

— Իշթէ էօյլէ տէտիյիմ կիսլի :

— Պաշ իւղէրինէ էֆէնտիմ — :

Եինէ խըզմէթքար չքար իքան :

— Պաք նէ տէրիմ :

— Կէլտիմ էֆէնտիմ :

— Ամա նէ գատար իգթիղալը իշ օլուրսա օլսուն , պուրտա եօք տուր տէ պիթիր լաքըրսըր , անլայօրսուն :

— Եվլէթ էֆէնտիմ , անլատըմ , քիմ քի կէլիրսէ պուրատա եօքտուր տիյէճէյիմ , իսթէրսէնիզ օպիրլէրէ տէ հէքսինէ ըամարլայըմ :

— Հայտէ կիթ ճէմիսինէ պիր էյիճէ թէնպիհ էթ , սաքըն աղըղարընտէն քաչըրմասընլար , հէմ պէլքի պէնի սօրմատէն գապիլ տիր եօքարը

չք.քան օլուր իսէ, Ուրբէնիկ աղայը
 իսթէրսէնիզ պուրտա եօք տուր տէ
 սաւլ:

— Պաշ իւզէրինէ էֆէնտիմ —:

Խըզմէթքեար աշաղը ինուպ ճէմիւ
 սինէ աղասընըն թէնպիհի իւզըէ աշ-
 ճընըն եամաղընա վարանէ գատար
 ըամարլատըքտէն սօնղրա պիր իքիսի-
 նէ տախի տէտի:

— Պու կիւն պիր շէյ վար ամմա
 նէ օլտուղունը պիլմէյօրում, չիւնքի
 հիչ քիմսէյէ կէօրիւնմէք իսթէմէյօր.
 պէլքի էլլի տէֆա թէքրարլատը պի-
 րիսի կէլիրսէ պուրտա եօք տէ տէյու,
 էկէր սէնին աղղընտէն չքար իսէ սա-
 նա տա իղին վիրիր պանա տա —:

Ուշաքլէր պու թէնպիհին իւզէ-
 րինէ բէք զիյատէ տիգգաթ իթմէյէ
 պաշլատըլէր, վէ պիր իքի տէֆա գա-
 բու չալընտըքտէ ճիւմէսի պիրլիքտէ
 քօշար իտիլէր:

Սասթ տէօրթ պուչուք վար եօք,
 Նուցիա տուտու հէնուզ թատմտէն
 քալքմըշ, օտասընա կիրմիշ, թօա-
 լէթասընտէ պիր աղ գուսուր վար,
 թէքմիլ իթմէ մէրքէզլէրինտէ թէրէ-
 ղիա տուտու կէլտի:

Խըզմէ թքեար տէր ագապ դաբու-
յա քօշուպ աչոր, վէ է օթէ տէնն պէս-
լէմէ կէլմէ տէ Ռուբէնիկ աղանընն օ-
րատա օլմատըղընը անլաթ մաք միւրա-
տը իլէ պէսլէմէյէ սիւալ իթտի :

— Տէմին Ռուբէնիկ աղա տըշարը
չըքտըրտը կէլտի մի :

— Եօք տահա կէլմէ տի, հէմ օ
պու կիւնն կէլմէղ դանն իտէրիմ — :

Թէրէզիա տուտու պու սէօղլէրի
իշիթտիքտէ՝ պիր աղ պօղուլու, ղի-
րա օլ արալըք ուշաղընն պէսլէմէյէ օլ
սիւալի իթմէսինէ հիչ մինասիպէթ
էօղուտը : Ա՛ է ասըլ կէնտուսի Ռու-
բէնիկ աղայը օրատա պուլմաք արղու-
սինտէ օլտուղունտէն՝ աճապ կէնտու-
ֆիքրի անլաչըլուպ վէ օլ սէպէպտէն
օրատա էօք տուր տէ տիրթտիրիյօր տէ-
յու բէք ղիյատէ վէսվէսէ իթմէյէ
պաչատը : Ա՛ է քըղը Ռուլիք տուտու
տաիսի աճէպ նէ տիմէք օլմալը տէյու
տիւշիւնիւր իտի, վէ է կէր պունուն
թահթընտէ պիր շէյ վար իսէ վալի-
տէսինին թուլթուղը թավըրլար-
տան իլէրի կէլմիշ տիր տէյու գարար
վիրտի, պարի պու բէղալէթէ կէօրէ
գալսնիտէ ճուղի մուհասպէթ օլսա

Եինէ զարարը Եօք, քիչի կէնտու սէվ-
տիյի իչուն ճէֆա չէքմէյի կէօզիւնէ
ալըր, լաքին օլ տախի օլմատըղընտէն
պիհուտէ եէրէ բէզալէթէ վէսիլէ օլ-
տուղը իչուն Ֆուլիք տուտունըն զա-
յէթ իլէ ճանը սըքըլտը :

Թէրէզիա տուտու եաշմաղընը չը-
քարուս աճէս Սուցիա տուտու նէ
մուամէլէ իտէճէք տէյու տիւշիւնէ-
րէք Եօքարը չըքար իքան, ուշաք կէն-
տու իշկիւզարըղընը անլաթմաք սէվ-
տասըյըլա հէման միւսաֆիրտէն էվ-
վէլ քօշուս Եօքարը չըքտը աղասընա
խասէր վիրմէք իչուն :

() Լ մապէյնտէ Ռուբէնիկ աղա
տախի զէնան սէսինի իշիտուս Ֆու-
լիք տուտունըն կէլտիյինէ շիւսհէսի
քալմայարաք քարշըլամաք իչուն օտա-
տէն տըշարը չըքար իքան ուշաք հէ-
ման եէրիշուս տէտի :

— Նֆէնտիմ, կէլիյօրլար, կէլիյօր-
լար, օտատէն չըքմայըն — :

Ռուբէնիկ աղա պիր ախէրի կէլի-
յօր մէմուլ իտէրէք հէման խըզմէթ-
քեար իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրուս
գաբույու գաբատըքտէն սօնղրա սիւ-
ալ իթտի :

— Քիմ տիր կէլէնկէր :

— Լֆէնտիմ Թէրէզիա տուտու
իլէ քըզը , չիւնքի կէլիւր կէլմէզ պէն-
տէնիզ անդլաթտըմ հիչ պէլլի օլմատը :
Հէմ սօնդրա պէսլէմէ տէ եամալատը
աքչամա գատար կէլմէզ տէյու :

— Ահ սէօլէտինիզ :

— Լֆէնտիմ էմրինիզ իւզըէ ճէ-
նապինիզին պուրտա օլմատըզընը բէք
էյի անդլաթտըրտըք :

— Թէրէզիա տուտու պէնի սօր-
տումու :

— Խայըր :

— Պէն սանա Թէրէզիա տուտու-
յա պէնիմ իչուն պուրտա եօքտուր
տէ տէյու էմր իթտիմ մի :

— Լֆէնտիմ , քիմ կէլիւրսէ կէլսին
պուրտա օլմատըզընըզը սէօլէ տէտի-
նիզ :

— Պէն՝ պանա կէլէն օլուրսա եօք
տէ տէտիմ :

— Լֆէնտիմ օրասընը , . . . :

— Չըք տըշարը , պիր տէ տուր-
մուչ քարշըլըք վիրիօր — տիւրէք
Ռուբէնիկ աղա խըզմէթքեարը քօլ-
տու , ֆագաթ Թէրէզիա տուտույը
քարշըլայաճաք իքան մէճպուր օլտու

օտարնոտան չըքմամայէ , վէ զայէթի
իլէ հիճասլանուս վէ խըրսա չըքա-
րաք կէնտու կէնտինէ տէր իտի :

“ Ե իմտի Թէրէզիա տուտու նէ
” տիյէճէք , պու նէ այըս շէյ օլտու ,
” գաբուտան իշէրի կիրէր կիմէզ պէ-
” նիմ պուրտա օլմատըղըմը անլաթսըն-
” լար . վէ պիրինին տէտիյի էլ վէրմէզ
” իքիսի պիրտէն պու հալթը իտէրլէր-
” սէ աճէս նէ ֆիգիրէ վարմըշ տըր ,
” վէ վալիտէսինտէն մատա՝ քըզը , ահ
” իլսա քըզը նէ տէմիշ տիր , պէլքի օ-
” նուն ֆիգրինտէն կէշմիշ տիր քի կէլ-
” տիյի կիպի գարշուսընէ չըքաճաղըմ
” տէյու , վէ սահիհ ֆիգրիմ տէ պու
” իտի , պիր տէ պաքարսըն քի հայ-
” վան հէրիֆլէր պուրտա եօք , պուրտա
” տէյիլ տէյու անղլաթտըրարաք ար-
” գա արգայա գարշուլարլար իսէ նէ
” մահճուս օլաճաք շէյ տիր : Պունլար-
” տէն մատա շիմտի նամըլ իթմէլի , պիր
” քէրէ պուրատա եօք տէմիշլէր օրթա-
” յա չըքսամ օլմաղ , օհ հէր տէֆայա
” տա պիր շէյ չըքաճաք , պէնտէ տէ պիր
” աղ քասլահաթ վար , պէնիմ իչուն
” միւսթաքիլ կէլէն օլուրսա տէմէլի
” տէյիլմիյիտիմ , լաքին նէ պիլէյիմ պու

Դ գատար ահմաք օլտուղունը , պէն
 Դ զանն իթտիմքի անղլատը , պունտան
 Դ սօնղրա պիր շէյ տիյէճէք օլուրսամ
 Դ էթրաֆը իլէ անղլաթտըրայըմ , ֆա-
 Դ գաթ պու կիւն պու իշին, իշինտէննա՞
 Դ սըլ չըքմալը , օհ շիմտի Ֆուլիք տու-
 Դ տույը կէօրմիւշ օլաճաղ իքան օնուն
 Դ եէրինէ օտատա օթուրմալը Դ :

Վէ պու տէֆա Ռուբէնիկ աղա-
 նըն ագլը պիր շէյ բէյտա իտէմէյուպ
 բէք ֆէնա ճանը սըքըլարաք սէտիրին
 իւղէրինէ պօյլու պօյունա եաթտը :

Թէրէզիա տուտու եօքարը չըք-
 տըքտէ , Վուցիա տուտուտէն խօշ
 մուամէլէ կէօրտիւ իսէ եիւրէյի րա-
 հաթլանտը : Օիրա քիշի կէնտու էս-
 րարը մէյտանէ չըքտը տէյու նասըլ
 քի ճուղի պիր շէյ կէօրսէ շիւպհէ ի-
 տուպ քօրքար իսէ , էօյլէտէ աղ պիր
 շէյ գալպինի րահաթ իթմէյէ էլվէ-
 րիր :

Լարըմ սաաթ միւրուրինտէ , գա-
 տընլէր օթուրմուշ սէօհպէթ իտէր
 իքան Խա , Խա , շամաթա իլէ գաբու
 վուրուլուպ Ռուբէնիկ աղա նէրտի-
 պանտէն եօքարը կիւրիւլթիւ բաթըր-
 տը իտէրէք , չըքուպ տօղըու միւսա-

Ֆիր օտաարնա կիրտի, վէ թէրէզի
տուտույը կէօրիւր կէօրմէզ,

— Սաշ ալլահ էֆէնտիմ, սէֆտ
կէլմիշսինիզ, քէրէմ ինայէթ իտին,
թէքտիր իթմէյին քուլունուզը, բէք
զիյատէ բէճա իտէրիմ, սիզտէ պու-
րայէ պույուրմըրմույումուշաքնըզ,
սիզի կէօրէն նէ օլուր, նէ պիլէյիմ,
չօքտան պէրու արղու իտէր իտիմ իա-
քի բայինիզի թաճիզ իթմէյի, լաքին
ճէսարէթիմ օլմատըղընտէն շիմտիէ
գատար պօրճումտէ գուսուր իթտիմ,
տլֆ պույուրուն, պէնտէնիզէ քալ-
սա հայլու վագըթ սուլթանըմը կէօր-
մէսէն մահրում քալաճաղ իտիմ, լա-
քին Հագգ թաալտ հագըրէթլէրի
պէնտէնիզի եինէ սէվէր իմիշ, զերա
պէօլէ թէսատտիլֆ իթտի, պու կիւն
իսթիրաճըմբէք աչըք՝ ինշագլահ ախ-
շամա գոտար պէօլէ կիտէր, պէն ի-
սէ պիր իքի մահալէ կիթտիմ կէօրէ-
ճէյիմ ատէմլէրի պուլամատըղըմտէն
ճանըմ սըքըլըյօրիտի, պսքընտը նէ
պահթըմ վարըմըշ, իգպալիմ պէնի
կէլմիշ արամըշ, ինսանա կէլէն էյլէք
տէ պէօլէ տլր՝ քէմլէք տէ, հիչ պիլ-
մէյէրէք պլրտէն պիրէ վուգու պու-

լուր , նիչուն տէմիշէր քի ինսան պիր
սաաթտէն օլ պիր սաաթէ նէ օլաճա-
ղընը պիլմէզ տէյու , աթալարըմըղըն
սէօղիւ եէրէ տիւշմէզ , վէ պունտան
ռօնղըա Վլէմ տաղը մինասիպէթի իլէ
պիրի պիրիմիղի պիր այ գատար կէօ-
րէմէյէճէյիզ , լաքին նէ չարէ — տէ-
յէրէք Ֆուլիք տուտույէ եան կէօ-
ղիւ իլէ պաքտըքտէ օլ տախի Ռու-
բէնիկ աղայէ պաքայօր իտի , զիրա
« աճէպ հիչ նէֆէս ալմաղ մը պու ա-
ռ տէմ » տէյու տիւշիւնիւպ թաաճ-
ճիւպ իտէր իտի :

Ռուբէնիկ աղա , Ֆուլիք տուտու-
նըն կէնտուսինէ պաքտըղընը կէօր-
տիւյիւ կիպի , տահա զիյատէ ճէսա-
րէթ ալուպ վէ քէֆլէնէրէք տէտի :

— Վրթըք պու սէնէ պէօյլէ օլ-
տու , վալիտէմին քէֆսիզլիյի զու-
հուր իթտիյինտէն պիր այ գատար —

Վէ վալիտէսինէ տէօնիւպ

— Վօյլէ տէյիլմի տուտու չօք օ-
թուրմայըզ — տէյու սիւալ իթտի ի-
սէ , Սարգիս աղանըն մահտումի Վ-
լէմ տաղընա կիթմէք իչուն էվվէլին-
տէն տախի գարշու կէլմիշ օլտուղըն-
տէն թէքըար թէրէզիա տուտունըն

եանընտա սընըր քէսէրէք պիր սյ գա-
տար տէյու սիւալ իթմէսինէ | ուցիա
տուտունըն ճանը սըքըլուպ ճէվապ
իթտի :

— Պաքալըմ, արթըք հէր քէս նէ
գատար օթուրուր իսէ պիզտէ ճէմիյէ-
թէ պաքարըզ, Պէօյիւք տէրէյէ տէ
պիր սաաթ էվլէլ կիթմէյէ հիչ աճէ-
լէմիզ եօք — :

Վէ Ֆուլիք տուտու | ուցիա տու-
տունըն ճէվապընա բէք մէմնուն օ-
լուպ տէտի :

— Վլվէթ էօյլէ եա, քէյֆսիզլիք-
տէն տէ եէնի քալքմըշսընըզ, չունքի
հավա թէպտիլի իչուն կիտիլյօր՝ պիր
աղ զիյատէճէ օթուրուլսա բէք էյի
օլուր — :

Ուրբէնիկ աղա պու արալըք պիր
աղ սիքիւթ իթտի : Վէ պիր աղ ա-
խէր միւսահասպէթտէն սօնղրա՝ թաթ-
լը քահվէ կէլուպ Թերէզիա տուտու
իլէ | ուցիա տուտույէ չըպըքլէր
թազէլէնտի իսէ, Ֆուլիք տուտու տա-
խի պիր սիկարէթ իչմէք իսթէտիյին-
տէն վէ վալիտէսինին եանընտա իչմէք
թարիգ էլատապտէն օլմատըղը իչուն
տըշարը չըքտը իսէ Ուրբէնիկ աղա

տախի սլիր քաչ սանիէ էյլէնիս կէն-
տուսինի տըշարը աթարքտէ Պուլիք
տուտունըն սիկարէթ քեաղըտընը չը-
քարմըշ թիւթիւն քոյաճաք օլտու-
ղունը կէօրտիւ իսէ տէլի քանլը տէ-
տի :

— Լֆէնտիմ, իսթէրսէնիզ պէն-
տէնիզին օտասընէ պույուրուն պիր
չըպըք տօլտուրթտուրայըմ :

— Խայըր սիկարէթտէն տահա զի-
յատէ խօշանըրըմ :

— Լֆէնտիմ, պարի այաքտէ քալ-
մասընըզ, զիրա պուրատէ սանտալիէ
կէօրմէյօրում :

— Օլար սլը եօք . շինի իշէրի կի-
տէճէյիմ :

— Լինէ կիտէսլիլիրսինիզ, պէնտէ-
նիզ տէ սիզին միւրատընըզ օլմատըք-
ճա չօք վագըթ ալը քոյամայաճաղըմ
բէք աշիքեար տըր — տէյու Ռուբէ-
նիկ աղա սիթէմ իթմէտէ, Պուլիք
տուտու տախի պաշ աղըրսընը պիր ան
էվլէլ տէֆ իթմէք արղուսի իլէ, վէ
սիկարէթի տէր ագասլ իչուդ տըշա-
րը չըքար միւլհաղասընտէ օլարաք տէ-
վէ քանլընըն թէքլիֆինի գապուլ իթ-
տի :

Նասրը քի էվմէլինտէն աշիքեար
 օլտու իսէ, Նատոն աղա իլէ Սարգիս
 աղանըն վրիտէ լժարաֆընտէն մա-
 պէյնլէրինտէ ուղայ տէն ագրապալը. ք-
 լէրի օլուպ վէ իքի ֆամիլեա պիրի
 պիրլէրի իլէ տսիմա կէօրիւշիւր օլ-
 տուքլարընտէ. Ֆուլիք տուտու Սու-
 բէնիկ աղանըն օտ սընէ կիտէ իլիր
 իտի հիչ չէքինմէյերէք, վէ պուհտան
 մատա՛, շիմտիէ գատար թէրէզիա
 տուտունըն միւրատընը ճուզի անղա-
 մըշ օլտուղըմըզտէն անըն թարաֆըն-
 տէն ճան սըքըմաքըք զուհուր իթ-
 մէյէճէյի աշիքեար. կէլէլիմ Սուցիա
 տուտույա, էվմէլինտէն պէրու թէք-
 լիֆսիզ կէօրիւշաիւքլէրինտէն մատա՛,
 օղուհուն Ֆուլիք տուտույէ ալագա-
 սը օլտուղու ֆիլէրինտէն պիլէ կէչ-
 մէզ իտի, պու սէպէպլէրէ մէպնի,
 թէրէզիա տուտունըն քըզընըն Սու-
 բէնիկ աղանըն օտասընէ կիթմէսի եա-
 լընըզ կէնտու րէյինէ րաճի պիր քէյ-
 ֆիլէթ իտի :

Պունլարը թամիսիլէն անղլաթմամը-
 զըն վէջհի շու տուր քի, օքույան քիմ
 սէյէ թաաճճիւպ կէլմէսին Ֆուլիք
 տուտունըն իհթիրազ իթմէյերէք

Ռուբէնիկ աղանըն օտասընէ կիթմէսինէ :

Ռուբէնիկ աղանըն՝ Ֆուլիք տուտույը օտասընէ կէօթիւրմէսինտէն միւրատը, չըսլըք իբրամ իթմէք տէյիլ, աճէպ այաքտէ տուրուր իսէ եօրուլուր տէյուլ քօրքուսունտան մը տըր, անը տախի մէմուլ իթմէյիզ, պիր ազ սէօհպէթ իտէճէք, օլ մապէյնտէ ախէրի կէլմէսին իչոն մի տիր, օլ տախի օլմամալը, էօյլէ իսէ նէ տիր միւրատը :

Սիւրատը շուքի, Սարգիս աղանըն օղլու կէնտու օտասընը Ֆուլիք տուտույէ կէօստէրսին, զիրա կէնտու Ֆիգրինէ կէօրէ բէք էյի տօնաթմըշ կէօյա ալաֆրանքա :

Իչէրի կիրիլտիքտէ օտանըն տէօչէմէսի պիրտէն պիրէ կէօզէ վուրուր, լաքին պիր էյիճէ հէր պիր շէյէ այրըճա տիգգաթ օլունուր իսէ օլ վագըթ տէօչէթտիրէն ատէմտէ օլ ինճէ զէրաֆէթ օլմատըղը վէ ճէմիսի պէնզէտիշ իլէ եաբըլմըշ օլտուղու մուայէն օլուր իտի, զիրա Ռուբէնիկ աղա օտասընը ալաֆրանքա տէօչէթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, զէրաֆէթ իլէ տէօ

չէթտիրէմէմիշ տէտիյիմիղտէ ագճէ-
յի սաբընմըշ տիմէք իսթէմէյիզ :

Տիւարտէ՝ էվաիյաէն քալմա պիր
չիֆթ այնա թէբէլի վէ էթրաֆը չի-
չէքլի ճամ չէրչիվէլի կէօյա ֆրանսըզ
այնասը մադամլնտէ քօնուլմուշ , վէ
այնանըն էթրաֆը վիզլիթա պիլէէթօ-
լարը իլէ տօնատըլմըշ լիթօկրաֆիա
տիւքեանընտէ նուամունէլիք քօնուլան
պիլէէթօլար միսիլու , այնալէրին եան-
լարընտէ իքի չիֆթ բէսմ , չէրչիվէլէ-
րի բէք աղըր , լաքին բէսմլէրի՝ կէմի-
ճիլէրին պայաղը սաթտըղը բէսմլէր ,
բէսմին պիրինտէ եաղըլմըշ :

Ֆրանսըղլէրին ճէղաիրէ կիրմէ-
սի :

Իքինճիսինտէ ,

Քօմասքինին Հայտար բաշատէ
պալօն իլէ կէօյէ չըքմասը :

Իւչիւնճիւսիւնտէ ,

()թօն , Լչէնօս Քըրալի ,

Տէօրտիւնճիւտէ ,

Լմէլի , Լչէնօս Քըրալիչասը :

Վէ պու բէսմլէր կէօյա Լվլթօբանըն
էն մէշհուր միւսէվիլիլէրինին ղայէթ
տիւպէր իչլէրինին նաղարը իլէ ասը-
մըշ :

Տիվարլէր մէրթէպանի ընկինտէ
 (կէօրիւնիւր քի Սուբէնիկ աղա պու
 ընկին բէք միւսլթէլասը) կէօյա ընսմ
 լի քեաղըսլէր իլէ միւզէյէն տիվար
 թագլիտի : Այէրտէ սէլանիկ քէչէսի
 կէօյա ինկիլիզ հալըսընըն բէք ալասը
 քօնուլմուշ կիպի : Այէօյա բէք ալա մա
 սա միսիլու այնալէրին էօնիւնտէ քէ
 զալիք էվալիտէն քալմա իքի պուրօ վէ
 անլէրին իւզէրինտէ չիչէքլիք եախուտ
 սաաթ եէրինէ ֆէս քալըսլէրի , պի
 ընին իւզէրինէ ֆէս քօնուլմուշ , վէ
 օլ պիրինին պաշը աշըք տաղ գաֆա
 միսիլու , կէօյա Աքմանըն եախուտ
 Աքրաթէսին թուճտէն եաբըշմըշ
 գաֆալէրի :

Ասուն աղաճընտէն եաբըլմըշ ճա
 մէքեանը պիր քէպիր քիթապխանէ ,
 իչինտէ պիր ինչա , պիր թօմար : Պը
 րանսըզ լիսանընտէն պիր էլիֆ պէ :
 Այէ էրմէնիճէ պարտէզ վէ թալիմաթ
 սիագընտէ պիր իքի քիթապտէն իպա
 րէթ . վէ պու քիթապլէրին ճէմիսի
 պիր քաթտէ տէյիլ : Քիթապխանէ
 նին իլք քաթընտէ լիսանի թիւրքի
 տէն օլանլէր , եանի ինչա իլէ թօմար ,
 վէ իքինճիտէ Պրանսըզճա էլիֆ պէ :

իւշիւնճիւ քաթտէ տախի էրմէնի լի-
 սանընտէն օլանլէր, կէօյա իւշ լիսանըն
 քիթապլէրի քարըշմասըն ֆիգրի իլէ
 վէ արանորքտէ սուհուլէթ իլէ պու-
 լունմասը իշուհն, Վութնու բէրտէ-
 լէր իլէ պիր ֆրէնք եաթաղը, սէտի-
 րին տէօշէմէսի վէ բէրտէլէր քէզա-
 լիք օլ պիր էշէայէ ույղուհն, օրթաստէ
 պիր եուվարլաք սօֆրա, իւզէրինտէ
 պիր չընղըրտաք, լաքին հայըճա պէօ-
 յիւք, տէվէ չընղըրտաղինէ եաքլա-
 շըր :

Վուլիք տուտու իշէրի կիրէր կիր-
 մէզ, տէր ագապ Վուբէնիկ աղա տէօ-
 շէմէսի քըլ սանտալիէլէրտէն պիրիսի-
 նի չէքիպ — պույուրուհն օթուրուհն է-
 ֆէնտիմ — աէտի, վէ սօնղըա Վէրէզիա
 տուտուհըն քըզը սիկարէթինի եաքսըն
 տէյու ուշաղը չաղըրուպ աթէշ էմր
 իթմէք իշուհն Վուբէնիկ աղա չընղըր-
 տաղի չալտը իսէ, եաթաղըն ալթըն-
 տէ պիր քէտի եաթար իմիշ, շամա-
 թանըն չօքլուղընտէն շաշըրուպ, իւր-
 քիւպ, սըշարը քաչար իքան՝ Վուլիք
 տուտու կէնտու իւզէրինէ կէլիօր
 մէմուլ իտէրէք, ղայէթի իլէ քօր-
 քուպ պիրտէն պիրէ այաղա քաւքար

իբան , սանտալիէ պանքօնուն իւզէրինէ տիւշիւալ , պանքօ եուվարլանմատէ , պուրօյէ չարբըալ , պուրօ սարսըսոր իսէ , եիզէրինտէքի ֆէս քալըպը այնայէ վուրուլուալ , այնա քըրըտը :

Սուբէնիկ աղայա բէք նէտամէթ կէլտի իսէ տէ չընղըրտաղի չալտըղընէ , նէ չարէ եաբմըշ պուլուլնտը :

Վէ Սուլիք տուտու արթըք սիկարէթ իչմէտէն վաղ կէլուալ , վէ տէլիքանլընըն օտասընէ կիրտիյինէ պինտէֆա բէշիման օլարաք , Սարգիս աղանըն մահտումինին էօղիւր տիլէմէսինէ քըսա քըսա ճէվապլէր վէրտիքտէն սօնղըա վալիտէսինին եանընէ կիթտի :

Թէրէղիա տուտու , քըղընըն մէմուլի կիպի սաաթ օնպիրէ գատար օթուրուալ պատէհու եաշմաքլանուալ կիտէր իբան ,

— Ինչաալլահ բահաթ կիտէր կէլիւսինիզ . վէ արթըք Վէյիւք տէրէտէ կէօրիւշիւրիւզ — տէտի Վուցիա տուտույէ :

— Վիվէթ , արթըք էյլէ օլաճաք —
Վէ սօնղըա Մնտոն աղանըն էհլի

Սարգիս աղանքն մահատու մինէ տէօ-
նիւպ ,

— Ռուբէնիկ աղա , ճէնապին պա-
ղը քէրէ Մէմ տաղընէ չըքմազսան ,
աշաղտէ քալմայա ճանընը սըքըլըր-
սա , վաբօրա կիրտիյինիղ կիպի Պէօ-
յիւք տէրէյէ պույուրուն — տիյէրէք
տապէթ իթտի :

— Պաշ իւղէրինէ էֆէնտիմ , պա-
ղէն թաճիղ իտէրիղ :

— Քալըն սաղլըղըլան :

— Սատէթ իլէ , Մնտոն աղայա
մախսուս սէլամ իտէրիմ :

— Պաշ իւստիւնէ : Քալըն սաղլը-
ղըլան Ռուբէնիկ աղա :

— Իղղէթ իլէ էֆէնտիմ — :

Փուլիք տուտու Մուցիա տու-
տունըն էլինի էօբտիւքտէն սօնղրա
աշաղը ինտիլէր , վէ Ռուբէնիկ աղա
հաւլիէ տէկին պիրլիքտէ ինտի :

Սարգիս աղանքն մահատու մի եօքա-
րը չըքտըքտէ վալիտէսի սիւալ իյլէ-
տի :

— Ռուբէն , պու կիւն սէնտէքի
հալ նէ օլմալը , թէրէղիա տուտու-
նըն եանընտէ սօրամատըմ :

— Նէ վար քի տուտու :

— Տահա նէ՞ օլաճաք, պու սապահ
թէրէղիա տուտուներն ուշաղընէ կէն
տիլիյինտէն պույուրսուն տէյու ճէ-
վապ վիրտին, սօնղրա սօքաք գաբու-
տունը երբայօր կիպի վուրուպ բա-
թըրտըյըլա տօղրու միւսաֆիր օտա-
սընէ կէլտին, անտէն սօնղրա թէրէ-
ղիա տուտույը կէօրտիւն իսէ խապէ-
րին եօք կիպի պիր թագըմ լաբըրտը-
լար իթտին, պունլար նէ օլմալը:

— Տուտու քասահաթ պէնիմ տէ-
յիլ:

— Ահ տէմէք իսթէյօրսուն:

— Տուր տուտու օլմուշը կիպի
նագլ իտէյիմ—տէյուպ Աուբէնիկ ա-
ղա խըղմէթքեարըն իթտիյինի եէ-
քեան եէքեան սէօյլէտիքտէ, Աուցիա
տուտուներն ճանը սըքըլարաք ճէվապ
վիրտի:

— Քիմ պիլիր օտա ֆիգրինտէն նէ
տէմիշ տիր:

— Ավլէթ տուտու, էվլէթ — վէ
Աուբէնիկ աղա իրիճէ պիր նէֆէս
ալորքտէն սօնղրա թէքրար տէտի.
— պէնիմ տէ բէք ճանըմ սըքըլտը վէ
ուշաղըն տէմէսի էլվիրմէզ պէսլէմէ
տէ թէքրարլամըշ:

— Այի եւ՛, իշթէ բէզալէթ տէ-
տիցին նասըլ օլուր, պիլմէմ պու թարզ
շէյլէր սանա նիշուն բասթ կէլիր:

— Ահ պիլէյիմ տուտու օլույօր իշ-
թէ, պունուուն իշուն տըշարտէն կէլ-
տիցիմի տույուրայըմ տէյու էօյլէ եաբ-
տըմ:

— Ահ իսէ պիր շէյ տիր օլմուշ.
հէմ պիր տահա պաշկասընըն եանըն-
տէ պանա էմր իտէր կիպի լաբըրտը-
լէր իթմէ. Ալէմ տաղընտէ պիր այ
օթուրուրը պիր ելլ օթուրուրը,
օնլար պիզիմ պիլէճէք շէյլէրիմիզ:

— Տուտու պէն օ ֆիգիրէ տէմէ-
տիմ:

— Հէր նէ իսէ պիր տահա պու-
նուն կիպի շէյլէր օլմասըն —:

Պու նագլ իթտիցիմիզ քէյֆիէթ-
տէն սօնդրա, արասը պիր խաֆթէ
գատար կէչմիշ, Վարգիս աղանըն ֆա-
միլէասը Ալէմ տաղընտէ, ֆագաթ
օղլու տահա չըքմամըշ, չունքի բէ-
տէրի պիր գաշ կիւն քէօյտէն ինմէ-
միշ իտի: Պիր բէնճէնպիհ կիւնիւ
Սուբէնիկ աղա քէօյէ չըքաճաք, լա-
քին եալընըզ չըքմաք ճանը իսթէմէ-
յօր, պիր արգատաշ օլսա ֆէնա օլ-

մազ խիւ լեալէրինտէ կէղէր իբան ագ-
լընէ պիրտէն պիրէ (Յակօբ աղայր ա-
լուպ պիրլիքտէ չըքմաք կէլտի իսէ,
էօյլէ իւղէրի Վ, ալիտէ խանընէ (Յա-
կօբ աղանըն օտասընէ կիտուպ վէ մէր-
սումի օրատէ պուլտուքտէ տէտի :

— Յակօբ աղա պուլ կիւն սիղիտը
մաղա կէլտիմ, վէ սիղտէ եօք տիմէ-
յէճէքսինիզ :

— Նէ՞ եաբաճաղըզ :

— Ալէմ տաղընէ կիտէճէյիզ :

— Սիղ պուլ սէնէ օրտամըսընըզ :

— Ելիվէթ :

— Չօք օլտու՞մը կիտէլի :

— Խայրըր տահա պուլ ախշամ սիֆ-
թահ չըքըչըմ, պիրլիքտէ կիտէրիզ :

— Պէնիմ տէ չօքտան տըր կիթաի-
յիմ եօք :

— Այի եա՛ իշթէ պուլ ախշամ կի-
տէրիզ :

— Ալքին եարըն ֆրանսըզ վարօ-
րու կէլէճէք մէքթուպ պէքլէրիմ :

— Ատէմ բէտէրինիզ պուլրատա,
վէ մէքթուպլէրի պուլ տէֆալըք եա-
ղըճըլէ օքութուտուրսուն :

— Հայտէ պաքալըմ, ֆագաթ ճու-
մա իրթէսի ինմէլի, զիրա մէքթուպ-

լէրէ ճէվապ վիրմէլի :

— Պիզ շիմտի կէլմէյէ ճէքսինիզ
տէյու խապէր պըրաքըրըզ տէ , սնու-
տա սօնդրա տիւշիւնիւրիւզ — :

(Յակոբ աղա բէտէրինէ խապէր
պըրաղուպ Ռուբէնիկ աղա իլէ վալի-
տէ խանընտէն չըքուպ , վէ Պաղշէ
գաբուսունտէն պիր քայըք Իւսքիւ-
տարէ չըքտըքտէն սօնդրա , անտէն
Լէլմ տաղընէ վասըլ օլոուլար :

ՖԼՍՐԼ ԵՒՏԻՆՈՒ

ԱԼԵՄ ՏԱՂԸ

ԱԼԵՄ իւղէրի Յակոբ աղա իւն
Ռուբէնիկ աղա Ալէմ տաղընէ եէրիչ
տիքտէ թաամ իթտիքտէն սօնդրա հաւ
լի իւն պիր աղ եօրդունլուքլէրի օլտու
ղը իչուն էրքէնճէ եաթտըլէր վէ իր
թէսի օապահ տահա շէֆագ վագթի
Յակոբ աղա ույանուպ էվտէն տըշա
րը չըքոր :

Քահվէտէ պիր աղ էյլէնտիքտէն
սօնդրա , քէօյիւն իչինտէ կէվինմէք
միւրաւ իթտիյինտէն եալընըղճա տօ
լաշըր իքան Ալէմ տաղընտէ պուլու
նան պէօյիւք էվլէրին պիրիսինին էօ
նիւնտէն կէչտիյի անտէ քէնճիրէտէ
պիր տիլպէր տէլիքանլը քըղ կէօրիւպ
ղայէթ իւն գալպինտէ մուհապպէթ
տույուպ , վէ թէգրարէն տէօնիւպ
պաքմատէ , օլ տէֆա եինէ իքիսինին
նազար իյլէմէլէրի պիրի պիրինէ բասթ

կէլոի իսէ Յակոբ աղանըն աշգը տէ-
 րէճէի քէմալտէ ղիյատէլէշուպ, օլ
 կիւնէ տէկին պսղէն ախէրլէրինտէն
 տույտուղու պի գարար մուհասպէ-
 թէ գրյաս օլմայուպ, իլլա սու տէֆա
 սահիհէն գալպինի աշգ կէնտու հիւք-
 մինէ կէշիրտիինի անղլատը : Օ իրա
 պաղը ալիմլէրին միւլհագէսի իւղրէ
 էքսէրի մուհասպէթ երտրորմ միսիւ-
 լու վուրտուղը քուրպանը անգարիպ
 պի չարէ իտուպ պըրաղըր, վէ թա քի
 օլ քիմսէ մսգսուտինէ միւէսսէր օլ-
 մատըքճա տէրտինտէն իֆլահ օլմա-
 նըն միւմքինի միւթէսավվէր տէյիլ
 տիր : Շէօյլէ քի հագգթաալա աղիմ
 միւշշան ինսանը խալգ իյլէտիյի վա-
 գըթ անէ իհսան իյլէտիյի ճանէ տա-
 խի թախսիս օլունմըշ պիր զաթ տա-
 հա խալգ իյլէմիշ օլուպ, վէ կէօյա
 պիրի օլպիրինի ճիհանըն իշինտէ ա-
 րար տուրուր իքան իլք տէֆա րասթ
 կէլոիքլէրինտէ պիր էսրար իլհամ ի-
 լէ պիրիպիրլէրինի թանըյուպ արթըք
 պըրլմաք միւմքինսիզ օլտուղընէ օլ
 տագիգէտէն գարար վիրիրլէր : Նա-
 սըլ քի էնկին չէօլլէրտէ թահամիւլ
 օլունմազ կիւնէշին շիտտէթինտէ, սօ

նու Ներէտէ գարար վերէճէյի կէն-
տուսինէ մէճհուլ սլի իւմիտ կէզինէն
եօլճու , րասպալինին՝ օլ գում տէրեա-
լէրինին պազը մահալլէրինտէ խալգ իյ-
լէտիյի պի այնիհի նէվպահար էյեամը
եաբրաքլանմըշ աղաճլէրի կէօրիւպ վէ
անլէրին քէօլկէսինտէ հաղիմ ագըշ ի-
լէ պէրրաք սուլէրին սէսի քուլաղընէ
կէլտիքտէ , պին ճան իլէ օլ մահալլէ
քօշտուղը միսիլլու ինսան տախի էվ-
վէլինտէն պէրու կէնտուսինէ թախ-
սիս օլունմըշ զաթի պուլտուքտէ ա-
նէ մալիք օլմայա ճահտ իտէր :

Պէօլէ տէ Յակոբ աղա բէնճիրէ-
տէ իթթիֆագէն րասթ կէլտիյի քըղը
կէօրտի իսէ , վէ սօնղրա թէգրարէն օլ
խանէնին էօնիւնտէն կիւղար իյլէյուպ
եինէ օլ մահալլտէ տուխթէրի մէր-
սումէյի պուլտուքտէ՝ օլ վագթէ տէ-
կին ֆիքրի իլէ արատըղը զաթը պուլ-
տուղը կէնտուսինէ իլհամ օլտու :

Պագէն ինսանէ զիյատէսի իլէ թէ-
սիր իտէն հէր նէ իսէ՝ եալընըղ օլ
մատտէնին գումվիլէթի օլմայուպ , իլա
թարիֆի բէք միւշքիլ օլան խուսուս-
լէր տախի եարտըմ իտէր օլ շէյին քի-
շիէ հիւքմինի իճիրա իթտիրմէսինէ ,

նիճէ քի շիմտի նագլիմիզտէն տահա
զիյատէ պու խուսուսըն սահիհ օլ-
մասը անղլաշըլապիլը :

Պիր ազ էվվէլ նասըլ քի իֆատէ
իթտիք իսէ , Յակոբ աղա էրքէնճէ
քալքմըշ , տահա սահէր վագթի , կիւ-
նէշին շաֆգլէրի հէնուղ եիւքսէք
տաղլէրին իւզէրինէ վուրմըշ օլտու-
ղը , ճիհանըն սուսլուղունը գուշէր
պիրի օլպիրինէ նիսպէթէն թաթլու
էօթիւշէրի իլէ մէն իթմէլէրի , վէ
պատի սապահըն նէվ զուհուր չայըր
վէ չիշէքլէրի պիրինի օլպիրինէ չա-
թըշտըրուպ կէօյա շէքեսպէթ միսիւ-
լու սէտա չըքարմալէրի , քօյուն սիւ-
րիւլէրինին ուղաքտէն բուղիկեար ի-
լէ կէլէն չընղըրտաքլէրինին սէսլէրի ,
վէ բունարլէրտէն աքուպ չայըրլէրին
արասընտէ կիզլէնէնսուլէրին սէտալէ-
րի , պունլարըն ճէմիսի պիր եէրէ կէ-
լուպ Յակոբ աղայը ճիհանըն տօյուլ-
մազ կիւզէլլէքլէրինէ իլհագ իթտի-
րէրէք գալպինի տէրտլու Ֆէրահլըք
իլէ տօլտուրուպ , վէ կէնտուսինէ
Ֆիգրի իլէ պիր տօսթ արատըղը ան-
տէ , մէզքիւր էվին էօնիւնտէն միւ-
րուր իտէր իքան մէրսում տիլպէր քը-

զը կէօրտիւքտէ զիյատէսի իլէ անէ
 քաբըլտը: Չիւնքի տուխթէրի մէբքու-
 մէ զայէթ իլէ հիւսիւնլու օլտուզըն-
 տէն մատա սիմասընտէ տէրէճէի քէ-
 մալտէ հաղիմիյէթ օլուպ վէ քէտէրլի
 տիւշիւնճէլէրէ զարկ օլմուշ օլարաք
 պիր սատըգ ահպապ պուլուպ տէր-
 տինի անէ աչմաղէ զիյատէսի իլէ ար-
 զու իթտիյի նազարընտէն պէյան օ-
 լուր իտի, պու սէպէպտէն պէօյլէճէ
 պիրիպիրլէրինի բասթ կէլմէտէ իքիսի
 տախի արատըքլէրինի պուլտուքլէրի-
 նէ շիւպհէլէրի քալմատը:

Յակոբ աղա պիր աղ կէզինտիք-
 տէն սօնղըա, թէգրար Աուբէնիկ ա-
 ղանըն էվինէ տէօնտիւ, լաքին ֆիգ-
 րինտէ տաիմ կէօրտիւյիւ քըզըն թաս-
 վերի բէսմ օլունմըշ ասլա սաիր շէյ
 տիւշիւնմէյուպ եալընըղ անըն իլէ մէշ-
 զուլ օլմուշ իտի:

Աշգա իւֆթատէ քիմնէ,

Օլուր տաիմ պի չարէ:

Թա կէօնկլի միւրատընէ,

Միւէսսէր օլմատըքճէ:

Վուցիա տուտու իլէ օղլու օլ վազ-
 թէ տէկին եաթաքտէն քալքմըշլէր,

քէօյիւն ատէթի իւղըէ տըշարը չըք-
տըքլէրինտէ Յակոբ աղա տախի ան-
լէր իլէ պիրլիքտէ պուլունմայէ մէճ-
պուր օլարաք պիր ազ կէզինտիքտէն
սօնդրա գարար վիրտիլէր օլ կիւն թաշ
տէլէն սուլունտէ թաամ իթմէյէ :

Լխշամ իւզէրի սաաթ տօքուզ
սուլէրինէ տօղրու Յակոբ աղա , Ռու-
բէնիկ տղա իլէ սէօհպէթ իտուպ թաշ
տէլէնտէ կէզինիր իքան սապահտէն
կէօրտիւյիւ տուխթէր թալիքա իլէ
օլ մահալէ կէլտիքտէ Յակոբ աղա
տիգգաթ իլէ պտօքուպ Եանլըշլըղը օլ-
մատըղընը անդլատը իսէ , Եանընտաքի
օլան տիշէ հլիյի տախի թանըյարաք նի-
յէ գարար վիրէճէյինի պիլմէզ իտի :

Պու նագլիյէթի օքույան քիմսէ
շիմտիէ գատար մէմուլ իթմիշ տիր քի
Յակոբ աղանըն կէօրիւպ վէ աշգ իթ-
տիյի քըզ , Քում գաբուտէ կիճէ
վագթի Լննա տուտու իլէ կէօրիւշ-
մէյէ կէլէն Լգապի տուտու օլմալը
տըր տէյու , զիրա ախէրի օլմատըղը
նագլիմիզին իգթիզասընտէն մուայէն
օլուր : Վէ Յակոբ աղա Լգապի տու-
տունըն Եանընտէ Սօթի տուտույու
կէօրտի իսէ , անը Հաս քէօյտէ մէ-

մուլ իյլէտիյինտէն վէ Մգապի տու-
տույը հիչ Թանըմայուպ պիրի պիրլէ-
րի իլէ նասըլ պուլլունտուքլէրինի աս-
լա պիլմէտիյի իչուն, չօք Թաաճճիւպ
իտէր իտի : Օ, իրա Սօֆի տուտու հիչ
պիր վազըթ Յակոբ աղայէ Մգապի
տուտունըն հագգընտէ պիր շէյ տի-
մէմիշ իտի : Քազաթ Յակոբ աղա
գալպինտէ դայէթ մէմնունիէթ տույ-
տու, չունքի անըն վասըթասի իլէ
Պաղտասար աղանըն եէկէնի իլէ կէօ-
րիւշէպիլէճէյինի անղլատը :

Մգապի տուտու Թալիքա իլէ կէ-
լուպ տուրմատէ, տահա ինմէզտէն
էվիլէլ, Սօֆի տուտու սօլ Թարաֆա
պաքտըղընտէն վէ Յակոբ աղա սաղ
Թարաֆտէ քալմըշ օլտուղու իչուն
կէօրէմէտի, լաքին քըզը Սարիամ մէր-
սումու կէօրիւր կէօրմէզ,

— Տուտու, Յակոբ աղա պուրա-
տա իմիշ պիղիմ խապէրիմիզ եօք —
տէտի իսէ, օլ վազըթ Սօֆի տուտու
կէնտունէ էյլիք իտէն քիմսէնին օրա-
տէ օլտուղունը տույուպ վէ տէօնիւպ
մէրգումը կէօրտիւքտէ տէր ագապ
Թալիքատէն աշաղը ինուպ տօղըու
եանընէ կիթտի վէ տէտի :

— Յակոբ աղա, սիւղ պուրատայը մըշսընըղ տա, պէն նիչուն տույամա տըմ:

— Պէն տէ չօք օլմատը կէլէլի տա հա տիւն ախշամ կէլտիմ:

— Պարի պիր քաչ կիւն պուրատա սընըղ:

— Նիէթիմ եարըն ինմէք տիր:

— Նիչուն էյլէնէմէյօրմըսընըղ —:

Պէօլէճէ իքիսի սէօհպէթ իտէր իքան Ղապի տուտու գալպինտէ Սօֆի տուտունըն տէլի քանլույը թանը մասընէ սէվինճ տույտու, լաքին սէ պէպինի սիւալ իթսէն տահա կէնտու սինէ տախի մալիւմ տէյիլ:

Պու մապէյնտէ Սուբէնիկ աղա թալիքանըն իչինտէ Ղապի տուտույը կէօրիւպ, ֆագաթ բէրտէ պիր աղ սիբէր իթմիչ օլտուղընտէն կէօյա կէղինմէ վէսիլէսի իլէ պիր էյիճէ կէօրէպիլմէսի իչուն թալիքանըն եանըն տէն տօլաշտըքտէ պէրիտէ Յակոբ աղա եալընըղ քալտը իսէ Սօֆի տուտույէ սիւալ իթտի:

— Թալիքանըն իչինտէ քիմ վար:

— Պիրիսի Ղապի տուտու, օլ պիրի քըղըմ տըր:

— Ագապի տուտուտ քիմ տիր :

— Պաղտասար աղանըն եէկէնի , վալիտէմին սիզտէն այրըտըքտէն սօնդրա խըզմէթ իթմէյէ կիրտիյի էվին քըզը տըր , պէնի տէ անէ վալիտէմ թանըթմըշ տըր , վէ պու սէնէ պուրայէ կէլտիքտէ եալընըղ քալմամասը իչուն աղա ամուճասընէ ըէճա իթմիշ պիրլէքտէ պէնի ալուպ կէլտի , չուն քի էհլիմին սուրբ Յակոբա քօնուլմասընը նագլ իթմիշ իտիմ — :

Յակոբ աղա թէքրարէն կէօղիւնի թալիքայէ չէվիրտի իսէ Ագապի տուտու տախի բէրտէնին արալըզընտէն անէ պաքայօր իտի :

— Վալիտէն շիմտի Պաղտասար աղանըն եանընտէ տէյիլ մի :

— Խայըր , Բում գաբուտէ Սարտիրոս աղանըն եանընէ կիրտի , պիլմէմ թանըրմըսընըղ :

— Օանն իտէրիմ , թանըմալը յըմ , պիր քաշ տէֆա կէօրմիւշիմ մէմուլ իտէրիմ , ֆագաթ սէնի հիչ սօրմատըմ նասըլսըն պարի ըահաթմըսըն :

— Յակոբ աղա , պէնիմ ըահաթլըղըմ նէ օլապիլիր , էվվէլտէն պէրու հալիմ սիզէ մալիւմ տըր :

— Պուրայէ կէլմիշսին պարի պիր ազ տէֆի դամ օլ, պիր թագըմ քէ տէրլի տիւ շիւնճէլէրտէն էլինտէն կէլ տիյի գատար հալի օլմալը, չօք վագթ կէզ, թէպտիլաթ իլէ աշըլըրսըն :

— Ալվէթ կէլէլիտէն պէրու էվտէ չօքլուք օթուրտու ղըմըզ եօք, չօք տէֆա սապահլէրի ետքընճա թալիքա իլէ պուրայէ կէլիր պիր իքի սաաթ վագըթ կէլիրիրիզ — տիմէտէ Աուբէնիկ աղա տախի տօլաշմասընը թէքմիլ իթմիշ Յակոբ աղանըն եանընէ կէլտի իսէ Սօֆի տուտու տախի այրըլուպ թալիքայէ կիտէր իքան թէգըար տէօնիւպ տէտի :

— Յակոբ աղա, եարըն ինմէյին, կէլմիշ իքան պիր քաշ կիւն օթուրսանըզ էյի օլուր :

— Պաքալըմ տահա մալիւմ տէյիլ — :

Պէօլէճէ Սօֆի տուտունըն թէգըրարէն տէօնիւպ Աուբէնիկ աղանըն արքատաշընէ “ ինմէյին ” տէտիյինի Պաղտասար աղանըն եէ կէնի բէք էյի իշիթտի :

Պատէհու Ագապի տուտու տախի թալիքատէն ինտի իսէ տէ, օլ կիւնճէմիէթ ղիյատէճէ օլտու ղընտէն սիւ

բէրէ չէքիլուպ նաստէն պիր ազ ու
զաքտէ ճուզի էյլէնտիքտէն սօնդրա
թէգրարէն կէնտու մահայլինէ ավ-
տէթ իթտի :

Ախշամ թաամտէն սօնդրա Վարի-
ամըն էրքէնճէ ույուքուսու կէօթիւը-
միւշ, էվին իչինտէ Պաղտասար աղա
չօքլուք քիմսէ իլէ կէօրիւշմէյուպ վէ
Ալէմ տաղընտէ տախի կէնտուսինէ մի-
նասիպ ահպապ քըթ օլտուղընտէն պիր
իքի չըպըք իչտիքտէն սօնդրա օտա-
սընէ չէքիլտի :

Ագապի տուտու իլէ Վօֆի տու-
տու եալընըզ քալտըլէր իսէ էվին էօ-
նիւնէ չըքուպ պաշլատըլար կէզինմէյէ :

Պաղտասար աղանըն եէկէնինին
Յակոբ աղանըն քիմ օլտուղուներ անդ-
լամսյէ բէք միւրատը վար իսէ տէ ,
ֆիքրի մէյտանէ չըքար միւլհազէսի
իլէ սիւալ իթմէյէ ճէսարէթի եօք ,
իլա պիր մինասիպէթ իլէ վուգուֆի-
էթ բէյտա իթմէք իսթէտիյի անտէ ,

— Պու կիւն թաշ տէլէնտէ էբէ-
յի ճէմիէթ վար իտի — տիյէրէք Վօ-
ֆի տուտու սէօհպէթէ պաշլատը :

— Ավվէթ հէր քէս կէօյա պիրի-
պիրլէրի իլէ սէօղէշմիշլէր կիպի օրա-

յէ ճէմ օլմուշ խոիլէր : Պու կիւն օ-
րայէ կիթտիյիմէ բէք հազզ իթտիմ,
չիւնքի Յակոբ աղանըն պուրատէ օլ-
տուղընտէն հիչ խապէրիմ եօղ խոի ,
վէ հայլու կիւնտէն պէրու կէօրմէտի-
յիմ իչուկն րասթ կէլտիյիմէ չօք մէմ-
նուն օլտում : Օ իրա պիլմէզսինիզ օ-
նուն նէ գատար էյլիյինի կէօրմիւ-
շիւմ վէ նէ տէրէճէլէրտէ սէվէրիմ — :

Լգապի տուտու՝ Սօֆի տուտունըն
Յակոբ աղայը սէվէրիմ տէմէսինէ ,
գալպինտէ իսթիրապ տույտու , կէօ-
յա անը սէվմէք կէնտուսինտէն ախէ-
րինէ մախսուս տէյիլ կիպի , զիրա կէն-
տինին խապէրի օլմայարաք մուհապ-
պէթ եիւրէյինի հիւքմինէ կէչիրմիշ
խոի : Լաքին սօնղըրատէն միւլհաղէ
իթտիքտէ տիւշիւնճէլէրինէ մանա՝
վիրէմէզ խոի , չիւնքի մէրսումըն՝ Սօ-
ֆի տուտույէ էյլիյի տօքունմըշ օլ-
մաղ իլէ օլ տախի անը սէվմէք բէք
թապիի օլտուղընէ գարար վիրտի :

Լասըլքի իֆատէ իթտիք իսէ ,
Լգապի տուտունըն հալի տահա կէն-
տուսինէ մալիւմ տէյիլ , Յակոբ ա-
ղայը սէվտիյինի պիլմէզ , աշգէ եէնիւ-
միշ տահա կէնտուսինի սէրպէսթ մէ-

մուլ իտէյօր , վէ ֆիքրինտէն պիլէ
կիւզար իթմէյօր անէ ալագա իլէտի-
յի , չունքի տէրունի զայէթիլէ թէ-
միզ , վէ օլ վագթէ տէկին ախէրինէ
մուհապպէթ վիրմէմիշ , աշգըն նէ օլ-
տուղունը պիլմէզ , տէրունինտէն Յա-
կոբ աղայէ եագընիէթ տույար , Ֆա-
գաթ սէպէպի կէնտուսինէ մէճհուլ ,
զանն իտէր քի Վօֆի տուտունըն մէտհ
իթմէսինտէն զաթինէ իթիպար իթ-
մէտէն զայրու շէյ տէյիլ :

Լգապի տուտու , աճէպ Յակոբ
աղայը կէօրտիւյիւնտէ , վէ Վօֆի տու-
տու անըն իլէ պիլտիք չըքտըղընը անդ-
լատըղընտէ տույտուղըն մէմնունիէթ
եալընըզ անըն զաթինէ րաղպէթ իթ-
տիյինտէն մի իլէրու կէլիյօր , վէ Վօ-
ֆի տուտու Յակոբ աղայը սէվէրիմ
տէտի իսէ գալպինտէ տույտուղըն
քէտէր՝ քըսղանճըք էսէրլէրի տէյիլ
մի , աշըգ օլտուղըն քիմսէյէ սէնտէն
զայրըսը մուհապպէթ վիրմէսին տէ-
յու միւրատ իթտիյինտէն տէյիլ մի :

Միւճէրրէպ պիր քէյֆիէթ տիր
քի , պիր տէլի քանլու քըզ՝ իպթիտա
մուհապպէթէ մաղլուպ օլտուքտէ
թա քի կէնտու գալպինի աշըգ օլտու-

ղընէ իրչատ իթտիրէնէ տէկին զեյա-
տէսի իլէ կիւճիւք չէքէր :

Ագապի տուտու՝ պիր ազ կէնտու
կէնտինէ տիւշիւնտիւքտէն սօնդրա
սիւալ իթտի :

— Յակոբ ազա սիզէ չօք էյլիք իթ-
միշ մի տիր — :

Վէ իլք տէֆա պու խամի թէլաֆ-
ֆիւս իթմէտէ ալթ իւսթ օլմասըն-
տէն եիւզիւնէ ճուզի քըրմըզըլք կէլ-
տի :

— Անըն պանա իթտիյի էյլիքէրին
հիսապը եօք , լաքին պէն սիզէ սէօլ-
էյէմէմ , շու գատար տէյէպիլիւրիմ քի՝
էյլիք , մէրհամէթ , տօսթլուք վէ մու-
հապպէթ , պունլարտէն պաշկա պիր
չէյ պիլմէզ վէ պիր ֆէնա ատէմ կէօր-
սէ թաաճճուպ իտէր :

— Յակոբ ազայը նէ՞ վագթտէն պէ-
րու թանրըսընը :

— Վալիտէմ սիզին էվէ կէլմէզտէն
էվվէլ Յակոբ ազանըն սիւտ անէսի ի-
տի , զիրա պէնտէն կէնճ պիր քըզ
քարընտաշըմ վար իտի տիւնեայէ կէլ-
տիքտէն իւշ տէօրթ կիւն սօնդրա էօլ-
տիւքտէ հալիմիզ բէք մաղտուր օլ-
տուղընտէն վէ Յակոբ ազայէ տէ պիր

սիււտ անէ իգթիզա իթտի իսէ վալի-
տէմի կէօթիւրտիւլէր վէ իւչ տէօրթ
սէնէ էյլէնտիքտէն սօնղըա բէտէրիմ
տախի էօլտիւքտէ պէնի հալասընըն
եանընէ պըրաղուպ սիղին եանընըզէ
կիրտի, լաքին Յակոբ աղայը չօք սէվ
տիյինտէն, սօնղըատէն տախիմա կիտուպ
կէօրիւր իտի. վէ օ տա ագիլ պալիղ
օլտուքտէ վալիտէմէ չօք ըայէթ իթ-
մէյէ պաշաստը, չօք տէֆա պէն տէ
պիրլիքտէ կիթտիյիմտէն, պէնի տէ
պու կիւնէ գատար.քըզ քարընտաշընըն
եէրինէ քօմուշ տըր, վէ հէր նէ տէր-
տիմ օլմուշ իսէ չէքինմէյէրէք սէօյլէ-
տիյիմտէ հիչ բէտա իթմէյուպ միւ-
րատըմըն իճիրասընտէ օլմուշ տըր :
Ալա հէր թարաֆտէն ինսանը մահ-
րում իթմէզ, էհլիմին եիւղիւնտէն
չէքտիյիմ պունճա տէրտլէրէ քարշը-
լըք Յակոբ աղայը թանըթտըրմըշ տըր
քի նէ պէօյիւք թէսէլի օլտուղու-
նըն թարիֆինի իտէմէմ :

— Յակոբ աղանըն էվի նէրէտէ տիր—
տէյու Ագապի տուտու իհթիրազ ի-
տէրէք սիւալ իյլէտի :

— Պէյ օղլունտէ թէբէ պաշընտէ .
պիր բէտէրի վար, վալիտէսի էօլմիւշ

տրր . պաշկա քարընտաշը վէ քըզ քա-
րընտաշը եօք — :

Ագապի տուտու Յակոբ աղանըն
քիմ օլտուղընը պիր ազ անղլատըքտէն
սօնղըա՝ տահա զիյատէ սիւալլէր իթ-
մէյէ չէքինտիյինտէն տէտի :

— Հայտէ Սօֆի տուտու պու ախ-
շամ պիր ազ էրքէնճէ եաթալըմ, եա-
րըն սապահ կիւնէշ տօղմատէն եինէ
պիր ազ թաշ տէլէնէ տօղըու կէզին-
մէյէ կիտէրիզ :

— Իէք էյի նասըլ քի իսթէրսէ-
նիզ — :

Վէ պիրլիքտէ իչէրի կիրուպ օտա-
լէրինէ չէքիլտիլէր :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի ֆը-
րանսըզ լիսանընա աշնէ օլուպ , սօնղ-
րա իֆատէ իտէրիզ պու լիսանը նա-
սըլ թահսիլ իտէպիլմիշ օլտուղընը , օ-
տասընէ կիրտի իսէ ֆրանսըզ միւէլ-
լիֆլէրինտէն մէշհուր Շաթօպրիանըն
թէլիֆ իյլէտիյի Աթալա հիքեայէ-
սինի ալուպ պաշլատը օքումաղէ , վէ
պու քիթասըլ տահա հէնուղ իշթի-
րա իյլէմիշ օլտուղընտէն՝ միւէլլիֆին
թարիֆ իյլէտիյի բաբաղըն Շաքթա-
սէ իթտիյի էյլլէքլէրի օքուտուքտէ տի-

տէլէրի եաշ իլէ տօլտու :

Իրթէսի կիւնի էրքէնտէն Ագապի տուտու կիտուպ Սօֆի տուտունըն օտասընըն գաբուսունը վաւրտու ույանտրմաք իշուն , վէ պիր ազ սօնդւրա տահա կիւնէշ տօղմատէն թալիքայէ կիրուպ Վարիամը տախի ալարաք իւշիւ պիրլիքտէ թաշ տէլէնէ կիթտիլէր , զերա չօք տէֆա Պաղտասար աղանըն եէկէնի սասպահ վագթիւնին կիւզէլլիքլէրինէ մէճպուր օլտուղընտէն կէզինմէյէ չըքար իտի :

Մէրսումէլէր օլ մահալտէ կէզինմէտէ իքան , Յակոբ աղա տախի սասպահտէն ույանմըշ , արթըք շէհիրէ ինմէքտէն վագ կէլմիշ , կիյինուպ տահա հէր քէս էվին իշինտէ ույքուտէ օլտուղը վագըթ եալընըզճա քիմսէյէ խապէր վիւրմէյէրէք տըշարը չըքտը :

Ինսանըն թապիաթընտէ իւմիտ իթմէք օլտուղը աշիքեար տըր , հէր նէ գատար պիր խու սուսէ սագլի շահատէթ իթմէզ իսէ տէ , եինէ պէլլի եախուտ աճապա լաֆսլէրինի պիր տիւզիւ էլտէն պըրաքմազ նասըլ քի պազէն տախի րասթ կէլէպիլի :

Յակոբ աղա տախի Ագապի տու-

տուլը թաշ տէլէն սուլունտէ րասթ
կէլտիլինտէն վէ Սօֆի տուտունըն չօք
տէֆա սասլահլէրի օլ թարաֆէ կի-
տէրիդ տիմէսինտէն, էվվէլա Պաղտա-
սար աղանըն խանէսինին էօնիւնտէն
կէչուպ քիմսէյի կէօրմէտի իսէ, մէզ
քիւր սույէ տօղըու եաւաշ եաւաշ
կիտէր իտի, վէ ֆիքրինտէ արատըղը
նը օրատէ պուլաճաղընէ հիչ իւմիտի
եօղ իտի իսէ տէ, նասըլ քի եօքարտէ
իֆատէ իթտիք աճասլա տիյէրէք ա-
յաքլէրի կէնտունին խապէրի օլմայա-
րաք իլէրի կիտէր իտի :

Ագասլի տուտու միւրթատը իւղըն
թաշ տէլէնտէքի սէթին իւղէրինէ շիւ
թէյի սէրտիրմիշ պիր թարաֆտէ Սօ-
ֆի տուտու վէ օլպիր թարաֆտէ կէն-
տուսի եաստըղէ տայանմըշ էլինտէ
պիր մէրճան թէսպիհ պէհէր սանիէ-
տէ պիրէր տանէսինի չէվիրէրէք պիր
մահալէ տօղըու նաղար իտէր իտի :

Պաշընտէ պիր ֆէս սօլ թարաֆա մէ-
յիլու, շէօլէքի սիեահ, վէ սըրմա մի-
սալի բարլաք սաչլէրի, զայէթ իլէ թէ-
միզ, պէյաղ վէ կիւլ բէնկի իլէ մինէլէն-
միշ բալուզէ եանաքլէրինին իւղէրինէ
սարքմըշ, վէ ուճլէրի միւճէվհէր քիւ-

բէլէրին փարըլթըսի իլէ կէօյա պիր
վիճուտ օլմուշ ուֆաճըք վէ հիւ-
սիւնլիւ քուլաքլէրինին արքասընտէ
կիզլէնմիշ իտիլէր : Յիլ տիշի պէյազ-
ըղընէ շիպիհ վէ ասհապը հիւնէրին
հէյալ իյլէտիյի հիւսնէ մալիք տէս-
թինին իւզլէրինէ՝ թամաշա իթմէկէ
մէճպուր իտէն վէ ասարը մուհասէ-
նաթ քէմսլի մերթէպէտէ օլան չէն-
էէսինի նէղաքէթ իլէ տայաթմըշ օլ-
տուղընտէն՝ տանթէլսը պիւրիւնճիք
կէօմլէյին ալթընտէ քառ կիպի պէյազ
վէ արուսէք տէսթէք միուալի քօլլէրի
կէ օրիւնիւր :

Եւզլէրինէ ալտըղը սամուր քիւրք
քայմըշ օլարաք սըրմա իլէ իշլէնմիշ
կիյտիյի սըքմա քատիֆէ ճաքէթ պէ-
լինին ինճէլիյինի մէյտանէ չըքարմա-
յէ վասըթէ օլմուշ : Վէ շալ էնթա-
րինին էթէքլէրի ճէպլէրտէ օլուպ սի-
էահ ճանֆէս շալվարըն նիհայէթին-
տէ ուֆաք այաքլէրի կէօրիւնիւր ,
շէօլլէ քի պօթինլէր դաբար օլտուղըն-
տէն հիւսնիւնէ թաաճճիւպ իթտիր-
մէյէ վէսիլէ օլուր իտիլէր : Սլուռն
քիրքէքլէրինին ալթընտէ սիքէր օլան
ալա կէօղլէրինի Սննա տուտուներն հէ-

տիէ իյլէտիյի ալթոււն հալգայէ չէվի-
րուպ կէօնլիւնտէն ան իթտիքտէ եալ-
րէնկինտէ տուտաքլէրինին արասըն-
տէն աշիգէ հայաթ վիրիճի նէֆէսի
ֆիրար իտէր իքան՝ ինճու միսալի տի-
ղիմիշպէյազ տիշլէրի մէյտանէ չըքտը :

Աուքէնիկ աղանըն տօսթու թա-
մամ թաշ տէլէնէ եէրիշտի իսէ ու-
ղաքտէն Սօֆի տուտուըն սէսինի ալ-
տըքտէ իլէրու կիթմէյէ ճէսարէթ ի-
տէմէյուպ տուրուպ պիր ազ տիւշիւն-
մէտէ իքան աղաճլէրին արասընտէն
Սարիամ մէրսումուն տուրտուղընը
կէօրիւր կէօրմէզ խամինի վիրէրէք տօղ-
րու օլ թարաֆէ քօշտուքտէ օլ տա-
խի մէճպուր օլտու իլէրլէմէյէ :

Յակոբ աղա իլէ Ագապի տուտու
պիրիպիրլէրինի կէօրտիւքտէ գալպլէ-
րինտէ ղայէթ իլէ սէվինճ տույտուլէր
իսէ տէ րու պէ րու պաքմայէ ճէսա-
րէթլէրի եօղ իտի : Օ իրա Յակոբ ա-
ղա օլ թարաֆէ կիտէճէքլէրինի պի-
լիր կիպի էրքէնտէն կիտուպ օրատէ
պուլմասընէ մահճուպ օլտու , վէ Ագա-
պի տուտու տախի մէրսումըն կէլէ-
ճէյինտէն կէօյա խապէրի օլարաք էվ-
վէլինտէն կիտուպ պէքլէմիշ մէմուլ

օլուենուր տէյու հիճապ իթտի :

Լաքին Սօֆի տուտու քալքուպ վէ
Յակոբ աղայէ տօղրու կիտուպ պիր-
լիքտէ Մգապի տուտունըն եանընէ
կէլտիլէր իսէ՝ օլ տախի այաղէ քալք-
տըքտէ քիւրքիւնին իչինտէքի սաք-
լը քիթապ, եուվարլանըպ մէրսում
տէլի քանլընըն եանընէ տօղրու կիթ-
տի : () Լ վագըթ Յակոբ աղա եէրտէն
քիթապը ալուպ “ պույուրուն ” տի-
յէրէք սահիպինէ վիրտիքտէ, Պաղ-
տասար աղանըն եէկէնի տախի թէ-
շէքքիւր իտէրէք գապուլ իյլէտի :

Սօֆի տուտու զկյատէսի իլէ իպ-
րամ իտուպ Յակոբ աղայը շիլթէնին
իւղէրինէ օթուրթտուքտէն սօնղրա
տէտի :

— Յակոբ աղա պիղ չօք սապահ
պուրայէ կէլիրիզ, պէն քըզլմ իլէ կէ-
ղինիրիմ, լաքին Մգապի տուտու տա-
իմա օքուր, սիզտէ էլինիզտէն քիթա-
պը պըրաքմասընըզ, պիլմէմ պու ֆը-
րանսըզ քիթապլէրի նասըլ շէյ տիր,
կէօրիւնիւր քի բէք էյի օլմալըտըրլէր :

— Լվվէթ — տէյու Յակոբ աղա
ճէվապ վիրուպ վէ սօնղրա տէօնիւպ
Պաղտասար աղանըն եէկէնինէ սիւալ

իթաի :

— Իֆէնտիմ աճէս եանընդտէքի
նէ՞ քիթապ տըր :

— Լթալա :

— Չօք խօշանտըղըմ քիթապ վէ
չօք մահսուն իտէճէք հիքեայէ :

— Իվվէթ , սէնտէնիղ տահա եէ
նի օքույօրում , լաքին բէք մէմուն
օլտում օքուտուղըմա :

— Շաքթասըն ահվալինէ էլպէթ
տէ գալպինիղտէ մէրհամէթ տույ
մուշսունըղ տըր — :

Պու սիւալէ Լգապի տուտունըն
եիւզէրի քըղարուպ եալընըղ — էվ
վէթ բէք կիւզէլ եազըլմըշ — տէյու
ճէվապ վիրտի :

Իքիսի պիրիպիրլէրինին Ֆրանսըղ
լիսանընէ աշինէ օլտուքլէրինի անղլա
տըլէր իսէ հալի իլէ մէգքիւր լիսանըն
քիթապէթի իւզէրինէ հայլըճէ սէօյ
լէշտիլէր :

Լգապի տուտու թաաճճիւպ ի
տէր իտի Յակոբ աղանըն քիթապէթ
հագգընտէ օլան իլմինին քէսրէթի
նէ , զիրա օլ տէլի քանլըյը բասթ կէ
լէնէ տէկին հայլու ալիմ քիմսէլէրտէն
տէրս ալմըշ իտի իսէ տէ օնտաքի պուլ

տուռը թէլէսդիւղի տահա ախերին
տէն ալմամըշ իտի , վէ Յակոբ աղա
տախի քարշուսընտէքինի եալընըզ պիր
ազ ֆրանսըզ լիսանընէ աշնա պէլիլէր
իքան մէմուլինտէն բէք չօք զիյատէ
պուլտու իսէ տիւշիւնէրէք ճէվապ
վիրիր իտի :

Կէօրիւշմէլէրինին մապէյնինտէ Յա-
կոբ աղա պիր քիթապ իսմի վիրուպ
վէ Լ'գապի տուտու անը օքումամըշ
օլտուղընտէն մէրսում տէլի քանլու
վատ իլէտի շէհիրէ ինիպ Պաղտա-
սար աղանըն եէկէնինէ կէթիրմէյէ .
վէ օլ տախի բէք մէմնուն օլարաք գա-
պուլ իթտի :

Սօֆի տուտու տախի պիր ազ սէօհ
պէթէ կիրիշտիքտէն սօնղրա կիւնէշ
եիւքսէլտի իսէ թէգրար Էվլէրինէ
տէօնտիւքլէրի եէրտէ Յակոբ աղա
տէտի :

— Լէկէր միւրատընըզ օլուր իսէ
սալի կիւնի Սօֆի տուտու իլէ սա-
պահլայըն պուրայէ պուլլուրուն պէն
տէնիզ տախի քիթապը ալըր կէլիրիմ :

— Պաշ իւզէրինէ էֆէնտիմ — :

Պէօլէճէ գարար վիրտիքտէն սօնղ-
րա այրըլտըլէր :

Յակոբ աղա էվէ տէօնտիւքտէ Ռուբէնիկ աղա գաբունըն էօնիւն տէ օթուրմուշ օլտուղընտէն տօս թունը կէօրտիւքտէ տէտի :

— Պէ գարտաշ սապահտէն պէրու սիզի արամաքտէն շաշկըն օլտում, պու գատար էրբէն նէրէյէ կիթմիշ սինիզ, պէն սիզի ինտինիզ մէմուլ իթտիմ :

— Քէօյիւն իչինտէ նէզարէթի կիւղէլ պիր մահալ րասթ կէլտիմ, վէ հայլու վագըթ օրատէն այրըլամատըմ :

— Լօղսա կէօզիւնիւզէ ախէր պիր շէյ մի իլիշտի :

— Խայըր պու վագըթ քիմ օլապիւլիր, հէր քէս տահա ույքուտէ :

— Յակոբ աղա սիզէ պիր շէյ տէյիմ մի, շիմտի շուրաճըքտէ Ֆուլէք տուտու օլուպ պիր իքի չաքըպ չաքըշտըրմալը տէյիլմիյիտի :

— Լօվլէթ սիզին իչուն ֆէնա օլմազ իտի :

— Լչի խաթըրմա կէլտի, տիւն թալէքա իլէ կէլէն քիմ իտի, տիւն ախչամ պիլմէմ նասըլ օլտու սօրամատըմ, սիզին պիլտիյինիզ օլմալը իչին տէն չըքան տիշէհլի իլէ կէօրիւշտիւ :

նիզ . օլ պիր շէյ տիմէք տէյիլ , ֆա-
գաթ թալիքատէ օթուրան բէք ալա
օլմալը յըտը , խօշ եիւզիւնիւ պիր է-
յիճէ կէօրէմէտիմ իսէ տէ , եանտան
էյի շէյ կէօրիւնտիւ :

— Պէն սիզին գատար տա կէօրէ-
մէտիմ , սէօհպէթ իթտիյիմ տիշէհլի-
յի թանըրըմ , զավալլու էհլինտէն չօք
կէօնիւլ ազապը չէքմիշ տիր , թալի-
քանըն տէրուհինտէքինի թանըմատըմ ,
օլ պիրինէ սօրտում իսէ , պիր էյի խա-
թըրըմտէ տէյիլ պիրինին եէկէնի տէ-
տի , խաչատուր աղա՞ մը եօղսա ախէր
պիր իսիմ մի վիրտի պիլմէմ , վէլ հա-
սըլ տիգգաթ իթմէտիմ :

— Վալիպա թալիքատաքի Վըմէնի
օլմալը յըտը :

— Վիվէթ :

— Վօյլէ իսէ քիմ օլտուղընը անդ-
լամայէ հիչ մերաք իթմէմ :

— Նիչուն :

— Մտէմ պիզիմքինին հալի զայրը :

— Նէ կիպի :

— Նէզաքէթ զէրաֆէթ տասա
պիզտէ զիյատէ տէյիլ մի :

— Պօշ լաքըրտը , պիզտէ տէ պու-
լունապիլիր օնլարտա տա : Վաքին հէր

նէ իսէ ախէր սէօհպէթէ պաքալըմ,
պէն պաղար իրթէսի ինէճէյիմ սիզտէ
ինէրմիսինիզ:

— Խայըր կէլմիշ իքան պիր քաջ
կիւն օթուրալըմ:

— Պէն մութլագա ինմէլիյիմ:

— Կէլմէք սիզին միւրատընըզ, ֆա-
գաթ ինմէնիզէ պէնիմ սէօղիւմ կէ-
ջէր:

— Պէն պաղար իրթէսի ինէր, ախ-
շամա չըքարըմ, վէ սօնղրա խաֆթէ-
նին խիթամընէ գատար ինմէյիզ:

— Ֆիքրինիզէ պիր շէյ քօրսանըզ,
սիզէ թախիր իթաիրմէսի միւշքիւ
տիր:

— Լօյլէ տէյիլ, ֆագաթ նէ եա-
քայըմ միւգթէզաի հալ:

— Տահա օլ կիւնէ տէկին վագթ
վար հէլէ տիւշիւնիւրիզ. շիմաի ին-
մէք լաքըրտըսընը նէրտէն չըքարտըն,
էիւրէյիմի պիւսպիւթիւն թէպրէն
տիրաին:

— Նիջուն:

— Պիր սաաթ էվվէլ ինմէյի պէն
սիզտէն զիյատէ արզու իտէրիմ, Պէօ-
յիւք տէրէյէ կիթմէք իջուն, պուրա-
տա նէ վար, ումարըմքի շիմաիէ գա-

տար Ֆուլիք տուտուներն էլինտէն
քէօյէ չըքմըշարըլար, սլու սէնէ պիր
Լէմ տաղը տըր օրթայէ չըքտը, չէօլ
կիպի եէրտէն նէ՞ անդլամըչէր պիլ-
մէմ, մէկէր հավասը էյի իմիշ. Պէօ-
յիւք տէրէնին հավասը Ֆէնա՞ մը,
սլըրսէք քարտաշ սլըրաք էքէյի խաթ-
ըրմտէն չըքմըշ խոի թէգրար խաթ-
ըրմէ կէթիրտինիղ:

— Պէնիմ թագսիրաթըմ վա՞ր մը,
ինմէք սէօհպէթի տաիմա օլապիրիր,
Ֆագաթ պիր տահա սէօյլէմէմ, վէ
կէօրիւրսիւնիղ քի վատիմտէ տու-
րույօրում —:

Ռուբէնիկ աղա տէֆի դամմ օլ-
մաք իչուն ուշաղէ էմը խոուսլ րաքը
կէթիրթտի վէ պիր աղ քէֆ օլտու ի-
սէ եօքարը չըքուսլ ույուտու, զիրա
Ֆուլիք տուտույը ունութմաք իչուն
պունտան զայրու սուհուլէթլի եօլ
եօղ խոի:

Յակոբ աղա սլաղար իրթէսի կիւ-
նի սապահտէն քալքուսլ խօսթունէ
իթտիյի վատ իւղըէ հիչ խապէր վիր-
մէյէրէք հայվանէ պինուսլ տահա կիւ-
նէշ հէնուղ տօղար իքան Բաքիւտա-
րէ եէրիշտի:

ՖԵՍԵՐԼ, ՍԷՔՆՕՒՆՈՒ

ՄԷՔԹՈՒՊ

ՅԱԿՈԲ աղա շէհիրէ վասըլ օլտուք-
տէ իշէրինի գարարլաշորըուպ վէ բէ-
տէրի Վ իչէն աղատէն թէքրարէն
քէօյէ չըքմաղէ իղին ալուպ սալի կիւ-
նի ղայէթ իլէ իրքէն Նսքիւտարէ կէ-
չէրէք վէ անտէն հայվանէ պինուպ
պիր սաաթ էվվէլ Նլէմ տաղընտէ
պուլունմաղէ պէզլի վիճուտ իյլէ-
տի :

Գալպի մուհապպէթ իլէ տօլու
տաիմա մաշուգէսինին սուրէթի կէօ-
ղիւ էօնիւնտէ , չիւն , նարի հասրէթ
տէրունին խարապ իտէր իտի : Վ է
ալթընտէքի աթ ղայէթի իլէ տինճ օ-
լարաք կէօյա սահիպինին ֆիզքինէ
աշնա կիպի , պիր ան էվվէլ անը մա-
հալի մազսուտինէ եէրիշտիրմէ կէ ղայ-
րէթ իյլէյուպ քիշնէմէսինին սէսին-
տէն տաղէրի ագս իթտիրտիյի ղէ-

ման , օլ ճէսուր տէլի քանլու տախի
աթըն ըէյինէ ասլա գարշու կէլմէյէ-
րէք օրմանլէրին արասընտէն ըուզի-
կեար միսիլու կէշուպ կիտէր իտի ,
շէօյլէ քի կէօրէն թամաշա իթմէքտէն
տուր օլամազ :

Ետզըզ պիր աթ , թիւյլէրի զայէ-
թի իլէ բարլաք վէ տէրէճէի քէմալ-
տէ հիւսիւնլիւ , կէօզլէրինտէն ալէվ
չքար վէ սիեահ սաչլէրի անլընըն օր-
թասընտէքի պէյազ թիւյլէրին իւզէ-
րինէ եայըլմըշ :

Հայվանըն էն նիհայէթ տիզկինի
իլէ կիտէն պիր տէլի քանլու , աշգը-
նըն քէսրէթինտէն կէօզլէրինին ճէվ-
հէրի պիր գաթ տահա արթմըշ , վէ
սուրէթի տախիմա պէյազ վէ ըէնքսիզ
իքան հարաքէթտէն ըույլէրի ազաճըք
քըզարմըշ : Սիեահ քըրավաթտէն եօ-
քարը կէօրիւնէն կէօմլէյին եաքասը
իքի թարաֆտէն եուվարլաք չէնեէ-
սինէ եաքլաշմըշ , վէ կէօքսիւ իլիքլի
սիեահ սէթրի իլէ պէյազ բանթալօն
կիյինմիշ . պաշընտէքի ֆէսին բիւս-
կիւլիւ աթը տիզկին իթտիյի եէրտէ
աչըք քումրալ բէրչէմլէրինէ չարբար
տուրուր : Սօլ էլինտէ տիզկին , սաղ

էլինտէ պիր քիթապ վէ անըն տէրու-
նինտէ եիւրէյինին էն ազիզ վէ էս-
րար տիւշիւնճէլէրինին իֆատէսի վազ
օլունմուշ, շէօյլէ քի, գալպինին սուլ-
թանընէ հալինի արզ իթտիքտէ եա-
մուլթլուլու՝ եախուլու միւտտէթի էօմ-
րիւնտէ սէֆիլ օլաճաք: Պազէն քէ-
տէրլի միւլհազէլէր իլէ տիլպէր վէ
քիպար սուրաթընըն իւզէրինէ մահ-
սունիյէթ չէօքէր, վէ պազէն տախի
ֆէրահ տիւշիւնճէլէր սիմասընըն թա-
պիի հիւսնիւնիւ տահա զիյատէ ար-
թըրըր:

Սուհապպէթ օլ տէրէճէ ալա շէյ
տիր քի, ինսանլէրին պէյնինտէ մէր-
համէթի քալտըրուպ վէ էն զիյատէ
ֆէնալըքլէրէ վէսիլէ օլան, եալընըզ
կէնտիյի տիւշիւնմէքլիք խույունի պի-
լէ տէֆ իթմէյէ սէպէպ օլուր:

Մէրսում տէլի քանլու օրմանա
եէրիշտիքտէ՝ տէֆա հայվանը մահ-
մուղլէյուպ թաշ տէլէն եօլունու
թուլթուլ:

Պէրիտէ, Մգապի տուտու Սօֆի
տուտու իլէ թաշ տէլէնէ կէլմիշէր,
ֆագաթ Յակոբ աղայը, Պազուասար
աղանըն եէկէնի կէօրմէտի իսէ մահ-

սուռն օլտուռ : () Լ կիւն Սարիամ պիր-
լիքտէ տէյիլ, զիրա անլէրին կէլտիյի
վադըթ տահա ույանմամըշ : Սէրսու-
մէլէր թալիքատէն ինուպ վէ տաիմա-
քի մահալէ շիլթէյի սէրտիրուպ օ-
թուրտուլէր :

Իսպիր էքէյի մուսին պիր քիմսէ ,
ջօքտան պէրու Պաղտասար աղանըն
խըղմէթինտէ՝ Մգապի տուտու անըն
էլինտէ պէօյիւմիւշ կիպի , զայէթ սա-
տըգ պիր խըղմէթքեար , զիրա չօք տէ-
ֆա սատագաթընըն իճրասընտէ պու-
լունմուշ :

Նիքօլա հայվանը թալիքատէն չը-
քարուպ վէ Մգապի տուտույէ տէօ-
նիւպ ,

— Նէ վադըթ կիթմէք իսթէրսէ-
նիզ, պէնտէնիզ պուրալարտայըմ — տէ-
տիքտէն սօնղրա հայվանը ալուպ ա-
զաճըք ուզաքլանտը :

Մգապի տուտու , Յակօբ աղանըն
կէլմէմիշ օլտուղընէ հէր նէ գատար
քէտէր իթտի իսէ տէ , ասլա մուա-
յէն իթմէյերէք Սօֆի տուտու իլէ
սէօհպէթ իթմէյէ պաշլատըր եինէ էվ-
վէլքի կիպի :

— Սօֆի տուտու , Սարիամ ույա-

ներ իսէ ճանը սըքըլաճաք , պիր աղ պէքլէյոււպ ույանսըքտա պիրլէքտէ կէլմէլէյիտիք , բէք աճէլէ իթմիշիղ — տիյէրէք Ագապի տուտու եօլա տօղրու կէօղլէրինի չէվիրտի :

— Խայըր , նիչուն ճանը սըքըլսըն , հէմ պէլքի տէօնտիւյիւմիւղտէ , ույքուտէ պուլուրըղ : Ապրին Յակոբ աղա տահա կէլմէտի , պու կիւն ճէնապինէ պիր քիթապ կէթիրէճէք տէյիլէմիյիտի , սէօղլէնտէ տաիմա տուրուր ամմա պէօյիւն աճէպ նիչուն պէօյլէ իթտի :

— Ֆիգրինտէն չըքմըշ օլմալը տըր , օլ կիւն սէօղ վիրտի իսէ տաիմա օնուտիւշիւնմէյէ մէճպուրիէթի եօք — տէյու քէտէր իլէ վէ գալպինտէն Յակոբ աղայէ սիթէմ իտէրէք Ագապի տուտու ճէվապ վիրտիյի անտէ , մէրսոււմ , տէօրթ նալ տիղկին իտէրէք եէրիշուպ վէ տէր ագապ աթը պէնտ իլէ էլինտէ օլան քիթապը տաիսի թալիքայա քօտուքտէն սօնղրա ,

— Ավֆ իտին էֆէնտիմ սիղի պէքլէթտիմ , լաքին պունտան էվիլէ կէլպիլմէմ միւմքին օլմատը հէր նէգատար ճահտ իթտիմ իսէ տէ — տէ-

արի :

— Պէնտէնիզ սիզտէն ավֆլըք տիւ
լէմէլիւիմ, վատինիզի խաթըրտէն չը-
քարմայուպ թաճիզ օլտուղընըզէ, զի-
րա քէօյտէն աճէլէ կէլմիշ օլմալըսը-
նըզ, չիւնքի հայվանը զիյատէ եօր-
ղուն կէօրիւյօրում, Նիքօլայը չաղը-
րալըմ կէզտիրսին :

— Ինք էյի էֆէնտիմ, ֆագաթ
քէօյտէն կէլմէյօրում, տիւն կիճէ
Պէյ օղլունտէ իտիմ, տօղըու շէհիր-
տէն կէլտիլիմիչուն սուլթանըմը պէք-
լէթմէմէք ճահտի իլէ պիր ազ աճէլէ
կէլտիմ :

— Պու վագըթ շէհիրտէն մի կէլիյօր-
սընըզ — տէյու Պաղտասար աղանըն
էէկէնի թաաճիւպ իլէ սիւալ իթտի .
վէ տահա Վ իչէն աղանըն մահտումի
կէլմէզտէն էվվէլ “ վատ իթտի իսէ
” տէ խաթըրընտէն չըքմըշ տըր ” տէ-
յու սիթէմ թարիգինտէ Սօֆի տու-
տույէ ճէվապ վիրմէսինէ չօք քէտէր
իթտի :

— Լվվէթ տիւն ախշամ պիր ազ
մէշղուլիէթիմ օլմասը իլէ թէրք ի-
տուպ կէլէմէտիմ, վէ ճէնասպլէրինի-
զէ վատ իթտիլիմ քիթապը կէթիր-

մէք իչունն պու սասլահն կէլմէյէ գա-
րար վիրտիմ :

— Պու սուրէթտէ տէֆալթ իլէ
ալֆ իթմէնիզէ բէճա իտէրիմ, ղերա
բէք մահճուպ օլտում :

— Քուլունըզէ պու խրզմէթ ղա-
յէթ իլէ խաֆիֆ օլտուղընէ տէրու-
նէն իրչատ օլմանըղա նիյազըմը գա-
պուլ իլէյին, վէ պունտան մատա՛հի-
քեայէ՝ զատէլիք իտտիասընտէն իլէրու
կէլէն ֆէնալըքլէրի թահսիլ իթտիյի
իչունն օքուտուղընըզտէ խօչանըսը-
նըզ տէյու մէմուլ իթտիյիմ, պէնտէ-
նիզին ճուղի խրզմէթինէ պէտէլ պէօ-
յիւք պիր միւքեաֆաթ տէյիլմիտիր — :

Ագապի տուտու միւթէշէքքիւր օւ-
մաք իչունն պաշընը էյտիքտէն սօնղրա
տէտի :

— Սահիհ պու զատէլիք իտտիա-
սընէ բէք մուղայըրըմ, չիւնքի հէր
քէսին զաթը պիր օլուպ իթիպարէ
շայէսթէ օլան քիմսէլէր եալընըզ
թէրպիէ յալթընտէ պուլունանլէրտիր
մէմուլ իտէրիմ :

1 Թէրպիէ տիմէքլէ ինտանիէթ վէ իլմու ֆի-
նուն անլաշըլըր օլտուղը ամմէնին մալիւմի տիր :

— Այլպէս թաւ , քիչ լիցէ էն էլ զէմ մատտէ թէրպիէ , անտէն ասէր շէյ մաթ լուպ օլուճմազ , լաքին պազը քիմ սէլէր թէրպիէ նէ օլտուզընը պիլմէ , յէրէք՝ եալընըզ զաթը շէրիֆ օլան լէրի իթիպարէ շայան պէլլէրլէր :

— Պիր ատէմ պիլմէտիյի խուսուսը նամըլ արայա պիլիր , նիճէ քի պիր սաղըր քիմսէ մուսիքինին կիւզէլլէք լէրինի անղլայուպ ֆէրահ իտէմէզ , ան լէր տախի թանըմատըքլէրի շէյին զէվէ քինի տույամազլէր :

— Պու բուպարընըզ բէք թըպզը տըր , ֆագաթ պազըլէրի տախի , անղլայուպ վէ եինէ անղլամաք իսթէմէ , յէրէք գարշու օլտուքլէրի իչուն տահա զիյատէ զէմմէ շայէսթէ տիրլէր :

— Այլպէս թաւ , լաքին անլէր՝ հիւ քիւմաթլէրինի զայպ իթմէմէք սէվ տասընտէ կէզէր օլտուքլէրի սիզին տէ բէք էյի մալիւմինիզ տիր — :

Պու սէօհպէթլէրի իտէրէք թաշ տէլէնտէ կէզինիր իտիլէր :

Սօֆի տուտու իքիսինին տէ սէօհպէթինի տինլէր իտի , վէ հէր նէ գատար միւքեալէմլէրինտէն բէք չօքմէ ֆում ալմազա գուտուրէթի եօզ

խորի իսէ տէ, իբրիսինէ տէ մուհապ-
պէթի օլտուղընտէն կէօրիւ շմէլէրին-
տէ պիրիպիրլէրինտէն տույտուքլէրի
թէլէսղիւղին ֆէրդինտէ օլուպ կէն-
տուսի տախի էյլէնիր իտի :

Յակոբ աղա իլէ Ագապի տուտու-
նըն ֆիգիրլէրի մըթապըգ կէլէրէք
եօքարտա իֆատէ իյլէտիյիմիզ խու-
սուսլէրին իւղէրինէ հայըճա սէօյլէշ-
տիքտէն սօնղրա այրըլուպ խանէլէրի-
նէ ավտէթ իթմէք իւղրէ իքան, Ա ի-
չէն աղանըն մահտումի, թալիքայէ
եսգլաշուպ կէթիրտիյի քիթապը Վաղ-
տասար աղանըն եէկէնինէ վիրտիյի
անտէ տէտի :

— Այնմուլ իտէրիմ քի իքի կիւնէ
տէկին օքույուպ թէքմիլ իտէրսինիզ,
վէ էկէր միւրատընըզ օլուր իսէ եինէ
պուրատէ պուլլուշալըմ, զիրա օքու-
տուքտէն սօնղրա նէ միւլհաղանըզ
օլտուղընը իզնինիզ օլուրսէ անղլամաք
ճահտընտէյիմ — :

Ագապի տուտու թէշէքքիւր ի-
տուպ քիթապը ալտըղը վագթ մէր-
սումուհն պիր ազ ալթ իւսթ օլտուղը-
նը կէօրտի իսէ տէ, պիր մանա՝ վիրէ-
մէտի, վէ օլ տիւշիւնճէ իլէ խանէսի-

նէ տախիլ օլուալ վէ Սօֆի տուտու-
տէն քիթապը օքումաք իչուն ալֆ-
լըք տիլէյուալ օտասընէ չէքիլտի :

Ագապի տուտու քիթապը աչար
աչմաղ կէնտի իսմինէ պիր մէքթուալ
պուլտու իսէ տահա իմզայէ պաքմաղ-
տէն էվլէլ Յակոբ աղանըն եազուրղը-
նէ շիւալհէսի քալմայուալ՝ մէմնունի-
էթինտէն գալպի չարբըալ վէ հիճա-
պընտէն ըույի քըղարարաք նէյէ գա-
րար վիրէճէյինի պիլմէզ իտի , վէ օլ
վագըթ տէլիքանլընըն քիթապը վիրիւ
իքան ալթ իւսթ օլմասընըն սէպէպի-
նի անղլատը : Ապին մէքթուալի հէր
նէ գատար աչմաք իսթէմէյօր կիպի
իսէ տէ էլինտէ թուլթմուշ կէյա պիր
խազինէյէ մալիք օլմուշ միսիլլու , պիր
տիւրլիւ անտէն վազ կէչմէյէ գարար
վիրէմէզ իտի , զիրա շու տէրէճէ կէն-
տիսինէ գըյմէթլու քի , օ արալը ք գա-
բուսու աչըլըր կիպի պիր սէտա տույ-
տու իսէ տէր ագապ վէրագայը՝ էն-
թարիսինին ալթընտէն եիւրէյինին
իւզէրինէ քօյուալ կիզլէտի վէ գաբու-
յը սիւրկիւլէտիքտէն սօնղրա , քիմէս-
նէ էսրարընէ ալէահ օլմայաճաղը-
նէ միւսթէրին օլտու իսէ թէքրար

մէքթուպի էլինէ ալտը , ֆագաթ եի-
նէ աչմաղէ ճէսարէթի եօք , վէլ հա-
սըլ հայլու միւտտէթ միւրատընէ
գարշու կէլուպ նիհայէթ ղալէպէ իյ-
լէյէմէյէրէք մէքթուպի օքումաղէ գա-
րար վիրտի , շու գավլ իլէ քի , էկէր
օքուտուտէն սօնղրա Յակոբ աղայը
կէօրմէմէք կէնտուսինէ մինասիպ կէօ-
րիւնիւր իսէ՝ անըն իճիրասընտէ էլ-
պէթտէ պուլունաճաք . լաքին մէօ-
հիւրի քըրուպ մէֆուսինէ իրտիքտէ
պատէհու կէնտուսինէ հիւքմ իտէ-
մէյէճէյինտէն պի խապէր ,

Յակոբ աղանըն Ագասպի տուտույէ
Եազտըղը մէքթուպ ,

“ Հանըմըմ ,

” Պէնիմ ճէսարէթիմի պանա ճիւն-
” հա ատտ իթմէյին , զիրա սիզտէն
” պաշգա հալիմ քիմէ՞ տիյէյիմ , եա-
” խուտ քիմէ՞ շէքվա իտէյիմ , պանա
” թէսիր իթտիյինիզ մուհասպպէթ պէ-
” նի պէնտ իյլէմիշ , պէն նա՞սըլ ֆիրաք
” իտէյիմ , զաթընըղը կէօրտիւմ՝ թա-
” նըտըմ պիր տահի նա՞սըլ ունուտա-
” պիլէյիմ , սիզին հէր վէջհ իլէ ալա

« մէրթէպէտէ օլմանըզը ֆիգը իթտի-
 « յիմ զէման սիզի գալպէն տույտու-
 « ղըմ եագընիէթի նաւըլ թէրք իտէ-
 « պիլէյիմ, չուն սիզի կէօրիւպ վէ եի-
 « նէ պի գայտ օլմաք, ահ, միւմքինսիզ
 « տիր : Սուհապպէթէ մաղլուպ օլ-
 « տուղըմ վագըթ հալիմի վէզն խլէ-
 « յուպ ճէսարէթիմ օլմատը իսէ տէ
 « կէնտումէ հիւքմիմտախի քալմամըշ
 « իտի :

« Այլվէլա խանէնիզին էօնիւնտէն
 « կիւզար իտէր իքան սիզի կէօրմէմ-
 « տէ թագսիրաթըմ օլմատըզը մալիւ-
 « մինիզ տիր, վէ պատէհու թաշ տէ-
 « լէնտէ բասթ կէլուպ Սօֆի տուտու
 « իլէ տօսթըղըմ օլարաք մէճլիսինի-
 « զէ տախիլ օլմամաք իտէմէզ իտիմ,
 « զիրա օլ վագըթ Սօֆի տուտու նէ
 « մանա՝ վիրիր իտի . վէ օլ կիւն կէօ-
 « րիւշտիւյիմտէ օլ տէրէճէ հիւսնիւ-
 « նիւզէ պիր գաթ տահի թաաճճիւպ
 « իթմէքտէն ետտ օլապիլնրմիյիտիմ,
 « վէ միւհազալէրիմիզ մըթապըք կէ-
 « լէրէք սիզէ գալպէն մուհապպէթ
 « վէքէմալէթինիզէ բաղպէթ տույմա-
 « մաք միւմքին մի իտի : Ագապի՝ շիմ
 « տի հալիմ սիզէ մալիւմ, նէ քի էմը

« Խտէրսէնիզ ճէմիսինէ հազըրըմ : Թէր-
 « քի վէթան իթմէմի , եախուտ ա-
 « խէր միւրատընըղը , ասլա տիւշիւն-
 « մէյերէք մաթլուպ իյլէյին վէ մագ-
 « պուլ օլաճաղընէ շիւպհէ իթմէյին ,
 « եալընըզ պիր խուսուստէն մատա ,
 « զիրա էկէր քի սիզի սէվմէյիմ տէյու-
 « էմը խտէրսէնիզ իթաաթ իտէճէյի-
 « մէ ասլա սէօզ վիրմէմ : Ահ , հանը-
 « մըմ հիչ պիր վագըթ սիզ տէ պու-
 « թէքլիֆի իթմէզսինիզ էկէր մուհապ-
 « պէթիմին տէրէճէսինի անղլաթմա-
 « յէ միւգթէտիր օլսամ : () հ , բէք
 « միւշքիլ տիր սիզտէն այրըլմաք , վէ
 « պիր տահի սիզի կէօրմէմէք հիչ պիր
 « միհնէթէ բուպար օլունմազ :

« Աքին եինէ վատ իթտիյինիզ
 « կիւն թաշ տէլէնտէ պուլունըպ էմ
 « րինիզի վէրմէնիզէ բէճա իտէրիմ ,
 « զիրա հէր նէ քի միւրատ խտէրսէ-
 « նիզ օլ տագիգէ իճրա իթմէյէ հա-
 « զըրըմ , ֆագաթ էկէր հալիմէ մեր-
 « համէթ իյլէմէյէ թէնէզղիւլինիզ օլ
 « մազ իսէ օլ վագըթ ճէմիի նաստէն
 « սէֆիլ վէ բուզի շէպ աղլամաքտէն
 « հալի օլամամ » :

Ագապի տուտու՝ մէքթուպի աչ-
տըղընէ բէշիման օլտու իսէ տէ, Յա-
կոբ աղանըն կէնտուսինի սէվտիյինէ
շիւպհէսի քալմասուրքտէ զայէթի իլէ
գալպինտէ սէվինճ տույտու, զիրա
մէրսուժուն կէնտուսինէ օլ տէրէճէ
մուհապպէթի օլտուղընը տահա էյի-
ճէ պիլմէզ իտի. ֆագաթ օլ գըլմէթ-
լու էսրարըն սահիպի օլտուքտէն սօնդ-
րա, նէ հարաքէթ իթմէլի օլտուղը-
նէ անգարիպ գարար վիրէմէտի, զի-
րա օլ վագթէ տէկին պու տիւրլիւ-
շէյ կէնտունէ վուգու պուլմամըշ,
սէվտիյինէ մուհապպէթինի աշիքեար
իթսէ նիհայէթի նէտէ գարար գըլա-
ճաղընը պիլմէզ, եախուտ պիր տահի
Յակոբ աղայը կէօրմէմէկէ ճահտ իյ-
լէսէ օնա տա գալպի իղին վիրմէզ օլ-
տուղընտէն պիր իքի կիւն վագթինի
տիւշիւնճէ իլէ կէշիրտի :

Իքի կիւնտէն սօնդրա Յակոբ աղա
իլէ պուլլուշմաղէ սէօզ վիրիլտիյի Սօ-
ֆի տուտունըն իսաթըրընէ կէլուպ
Պաղտասար աղանըն եէկէնինի ույան
տըրմաք իչուն մէրսումէնին օտասընէ
կիթտի : Ագապի տուտու իսէ չօքտան
պէրու ույանմըշ, զիրա կէնտունին

տախի վատի սիր տագիգէ ֆիգրին,
տէն իխրաճ օլմամըշ, իլլա վատինի
իճրա իթմէկէ ճէսարէթի եօք, զիրա
Վ իչէն աղանըն մահտումինի կէօր
տիւքտէ նէ տիմէլի օլտուղընը պիւ-
մէղ :

Համբարձումուն էհլի օտաւտէն ի-
չէրի կիրուպ :

— Պու սապահ թաշ տէլէնէ կիթ-
մէյէ Յակոբ աղայէ սէօղ վիրտիք իտի
իսթէրսէն կիտէլիմ — տէյու Վգապի
սուտույէ թէքլիֆ իթտի :

— Վիվէթ, ֆագաթ քիթասպը օ-
քումայէ վագթիմ օլմատը, պիղիմ
գարարըմըղ օքուտուքտէն սօնղրա
պուլուշմաք իտի — :

Պաղտասար աղանըն եէկէնինին
սահիհէն քիթասպը էլինէ ալմաղէ պի-
լէ վագթի օլմամըշ իտի, զիրա մէք-
թուպին մէֆումինէ էրտիքտէն սօնղ-
րա մուհապպէթինտէն զայրու շէյ
տիւշիւնմէկէ գուտրէթի քալմատը :

— Նէ զարարը վար, հայտէ կիտէ-
լիմ, պիր իքի կիւն տիր ճէնապինի պիր
աղ տիւշիւնճէլի կէօրիւյօրում, պէլ-
քի կէզմէ իլէ աշըլըրօըն :

— Խայըր տիւշիւնճէլի տէյիլիմ,

լաքին ըէճա իտէրիմ պու կիւն կիթմէյէլիմ — տէյուպ Մգապի տուտու հալինի թէպտիլ իթմէք միւրատ իլէտի :

— Յակոբ աղա պիզի պէքլէրսէ :

— Հիչ մէմուլ իթմէմ :

— Մգապի տուտու, սէօզիւնտէ տուրուր օլտուղընը բէք էյի պիլիբիմ, հէմ օ պիր կիւն ճէնապին տէ անղլատըն — :

Պէօյլէճէ՝ Սօֆի տուտու Վ իչէն աղանըն մահտումինին սատագաթընը թահգիգ իթմէսինէ Մգապի տուտու գալպինտէ զայէթ մէմնուն օլտու, զիւրա աշըգ, օլան սատագաթտէն զայրու շէյ արղու իթմէզ :

— Սօֆի տուտու պու կիւն կիթմէզսէք օլմաղ մը :

— Սիզ պիլիբսինիզ — տէյու Համբարձումուն էհլի ճէվապ վիբուպ, օլ կիւնիւ կիթմէյի թաիիր իլէտիլէր — :

Յակոբ աղա իրքէնտէն թաշ տէլէնէ կիտուպ Մգապի տուտույը պուլ մատը իսէ զայէթ քէտէր իթտի, վէ մէքթուպի եազուրղընէ պին տէֆա բէշիման օլտու, վէ պիր իքի սաաթ տիւշիւնճէլի հալտէ պէքլէտիքտէն սօնղրա իրթէսի կիւնի եինէ կէլմէյէ

գարար վերէրէք տօսթ ունըն է վինէ
ալտէթ իթտի :

Ախշամ իւզէրի Սօֆի տուտու ի
է քըզը Սարիամ կէզինիւրէր էքան
Յակոբ աղա անէրի րասթ կէլուպ
սիւալ խլէտի :

— Պու կիւն նիչուն կէլմէտինիզ :

— Պէն բէք իսթէտիմ ամմա Աքա
պի տուտու կէլմէտի — :

Պու ճէվապա Վ իչէն աղանըն մահ
տումի պիր քաթ տահա քէտէրլէնտի
իսէ տէ ասլա աշիքեար իթմէյէրէք
եինէ թէքրարէն սիւալ իթտի :

— Նիչուն , սէպէպինի անղըպա
պիլտի՞ն մի :

— Խայըր , ամմա պիր շէյ տէյիմ
մի , կէնտի տէ բէշիման օլտու սօնղ
րատան — :

Յակոբ աղա պու ճէվապը ալտը
իսէ պիր աղ կէնտուսինէ ճէսարէթ
կէլուպ՝ իրթէսի սասլահ պուլուշմա
ղէ վատ իթտիրտիքտէն սօնղրա Ա
թառամըն քըզնտէն պըրլըր :

Համբարձումուն էհլի Աքապի
տուտույը կէօրտիւքտէ , Յակոբ ա
ղայը րասթ կէլտիյինի՝ վէ իրթէսի
կիւնի եինէ թաշ տէլէնտէ պուլուն

մայր վատ իթտիյինի սէօլէյէրէք Պաղ-
տասար աղանըն եէկէնինի մէճպուր
իթտի կէնտու վիրտիյի սէօղլու գա-
պուլ իթմէյէ :

Ֆերտասի սապահլայըն Ագապի
տուտու Սօֆի տուտու իլէ պիրլիքտէ
թաշ տէլէնէ վասըլ օլտու իսէ , Յա-
կոբ աղա տահա կէլմէմիշ օլտուղըն
տէն պիր աղ ճէսարէթ ալտը , զիրա
անը հէմ կէօրմէք իսթէր վէ հէմ տա-
խի խէվֆ իտէր իտի :

Պէրիտէ Վ իչէն աղանըն մահտու-
մի՝ սէվտիյինի աճէպ կէօրէպիլէճէք
մի տէյու շիւպհէ իտէրէք պիր ան էվ
վէլ անղլամաք վէ անըն եանընտէ պու-
լունմաղէ զայրէթ իյլէյուպ իրքէնտէն
օտատէն տըշարը չըքար իքան ,

— Յակոբ աղա նէրէյէ , նէրէյէ —
տէյու Ռուբէնիկ աղա ույանուպ չա-
ղըրմատէ , մէրսում մէճպուր օլտու
թէգրարէն իչէրի կիրմէյէ , զիրա ի-
քիսի պիր օտատէ եաթար իտիլէր :

— Տուր ա՛ գարտաշ պէնի պէօլէ
հէր սապահ եաբա եալընըզ պըրա-
ղուպ կիթմէնին ալէմի վաճ մը , նէ-
րէյէ կիտէճէքսէնիզ պիրլիքտէ կիտէ-
լիմ , եօղսա եինէ շէհիրէ մի ինէյօր-

սուներդ, էօյլէ պիր Ֆիգրինիդ վար իսէ հիչ պըրաքմամ:

— Խայըր պուրտայըմ, Ֆադաթ սապահտան իրքէնճէ պիր ազ տըշարը չըքմայր հազը իտէրիմ:

— Պէն հազը իթմէղմիյիմ եմ, պիր ազ էյլէնին պիրլիքտէ կիտէլիմ, զիրապէն սիզին կիպի տիշէրիմի Ֆրչա իլէ թէմիզլէմէյէ վազըթ զայս պիրլիթմէմ, նէօ օլաճաք էօյլէ պէմ պէյազ արասպ տիշի կիպի, պօշ շէյ տէյիլ մի —:

Յակոբ աղանըն պու միսիլլու սիււալլէրէ ճէվասպ վիրէճէք հիչ վազթի եօք, նէ տիյէճէյինի պիլմէյէրէք սիււալ իթտի:

— Աուբէնիկ աղա, սիզ էքսէրի եաթաքտէն բէք իրքէն քալքմազսըներդ. էկէր պէնիմ շամաթա իթմէմ իլէ ույանարներդ իսէ թաճիզ իթմէյիմ, սիզ եաթըն պէն պիր ազ տօլաշըր կէլիլիմ:

— Խայըր թաճիզ օլմամ, հաթթա բէք մէմնուն օլուրում, Ֆադաթ տէտիյինիզտէ հազգըներդ վար, պէն սապահլէրի իրքէն քալքմազ իտիմ, լաքին նէ պիլէյիմ, պու կիւնլէրտէ պէնսէ պիր հալ վար հիչ ույուքում կէօ.

Թիւրմէյօր :

— Պսւ սուրէթտէ կիճէ ույումաւ մըշ իսէնիզ սապահ ույուքուսընը ալ մաք ֆէնա օլմաղ :

— ()լմայօր գահրտաշ, օլմայօր, տէ տիմ եա պէնտէ պիր հալ վար :

— Լկէր վիճութինիդտէ պիր ֆէնալըք տույայօր իսէնիզ տահա էյի եա, պէլքի ույուքու իլէ տէֆ օլուր :

— Տէյիլ, վիճուտ րահաթսըզլըղը տէյիլ :

— Նէ օլապիլիր էօյլէ իսէ :

— Լֆէնտիմ սիզ տէ պիլմէզ կիպի շէյլէր սէօյլէյօրսընըզ :

— Նէ պիլէյիմ պիր հալ վար տէ տինիզ, լաքին շէհրէնիդտէն պիր շէյ պէլի օլմայօր :

— Լիւրէյիմտէքի քէֆսիզլէք, շէհրէմտէն պէլի օլուրմը, հէմ ույուքու ույույապիլնրմիյիմ :

— Լնղլատըմ, էօյլէ իսէ սիզէ պիր շէյ սէօյլէյիմ, պիր քիմսէնին ալադասը օլուր իսէ, էքսէրի կիճէլէրի ույուգուսը գըթ օլուր, շիւնքի տաիմ աշգ իլէ միւպլթէլա տըր, ֆադաթ վիճուտ սապահէ տէկին եօրուլուպ պիր ազ րահաթլանմաք իսթէր, օ սէ-

պէպտէն ստապահ ուշուքուսընը թէրք
իթմէք ֆէնա տըր սօնդրա քէֆսիզ օ-
լուրսուներզ — :

Ուրբէնիկ աղա՝ քէֆսիզ օլմա լա-
քըրտըսընտէն ալթ իւսթ օլուպ — եա
էօլէ իսէ — տիյերէք սէթըրիսինէ վա-
րանա տէկին կիյինմիշ իքան թէքրար
պիրէր պիրէր չըքարուպ իւթաղա
կիրտիքտէն սօնդրա տէտի :

— Ամա բէք կէճիքմէյին վէ կէլ-
տիյինիզտէ ուշուքուտէ օլուր իսէմ
ուշանտըրըն — :

Յակոբ աղա տօսթու իլէ սէօհ-
պէթէ թուլթուլտուղընտէն զայպ իթ-
տիյի վագթի քաղանմաք իչուն աճէ-
լէթէն կիտուպ Ագապի տուտույը Սօ-
ֆի տուտու վէ անըն քըզը Սարիամ
իլէ պիրլիքտէ պուլտը , լաքին եինէ
քէտէր իթտի կէնտուներն անլէրտէն
սօնդրա կիթտիյինէ , վէ ճէմիսինէ սէ-
լամ վիրտիքտէն սօնդրա Պաղտասար
աղանըն եէկէնինէ տէօնիւպ տէտի :

— Ալֆ իտին էֆէնտիմ, պու կիւն
թէչիֆինիզ իչուն Սօֆի տուտու ի-
լէ սիզէ բէճա իթտիրտիյիմէ , պէլքի
միւրատընըզ եօզ իտի իսէ պու նիյա-
զըմ սիզէ պար օլմուշ տըր վէ ումա-

ըրմքի ըէճամ մագպուլ օլտու — տի-
յէրէք կէօղլէրինի գալտըրուպ Վգա-
պի տուտույէ պաքտըքտէ, մէրսումէ
քէք էյի ֆէհմինտէ օլտու Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի մէքթուպինին տէ-
րունինտէ իթտիյի նիյաղըն տախի իճ-
րասընտէ օլտումը տէյու սիւալ իթ-
տիյինի, չունքի պազէն, պիր քիմսէ
նաղարը իլէ ֆիգրինի անղլաթտըղը կի-
պի քէլամը իլէ անղլաթտըրամազ:

— Յակոբ աղա, պաքսանըղնէ ճէ-
վապ վիրմէյօր. սիքութ իգրարտէն
կէլիր տէրլէր — տիյէրէք Սօֆի տու-
տու սէօհպէթէ կիրիշմէսի Վգապի
տուտույէ պէօյիւք եարտըմ օլտու,
գիրա իքի սիւալէ պիրլէքտէ նէ ճէ-
վապ վիրէճէյինի տիւշիւնիր իտի, ֆա-
գաթ Յակոբ աղա պիր շէյ անղլայա-
մատը, գիրա ճէվապը Համբարձու-
մուն էհլինտէն պէքլէմէզ իտի:

Հայըճաւ միւսահապէթտէն սօնղ-
րա պիր մինասիպէթ իլէ Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի եաղտըղը մէքթու-
պին ճէվապընը աճէպ պիր աղ անղլա-
յապիլիրմի իւմիտի իլէ Վնթառամըն
քըղընէ սիւալ իթտի:

— Սօֆի տուտու Սթանպուլա կի-

տէր իսէմ ճանընըղ սըքըլը՞ր մը — :

Վէ պու սիւալոէն սօնղրա տէլի քանլու տուխթէրի մաշուգէսինին րույինէ պաքտըքտէ, օլ տախի կէօյա սիթէմ իտէր կիպի քէտէրլի նազարընը մայիլ օլտուղը սէտանըն կէլաիյի ճանիպէ չէվիրտի :

— Վայ Յակոբ աղա նիշուէն կիտէ-
ճէքսինիղ — տէյու Համբարձումուն
էհլի թէլաշ իլէ սօրմատէ Վ իշէն ա-
ղանըն մահտումի ճէվապ վիրտի :

— Նիշուէն պու գատար ճանընըղ
սըքըլըյօր, նէ՞ օլուր կիթմէմ իլէ :

— Տօղրուսը բէք ճանըմ սըքըլըր,
կերչէք կիտէճէքսինիղ, հէմ նէրէյէ
կիտէճէքսինիղ :

— Պէլքի Վլրօբայա, խօշ, մէրամ
պու մէմլէքէթտէն չըքմաք — :

() Լ վագըթ Պաղտոսար աղանըն
էէկէնի Վնթառամըն քըղընա տէտի :

— Սօֆի տուտու, նէ՞ թաաճճիւապ
իտէյօրսուներղ, Վլրօբա էյլէնճէլէրի-
նէ ալըշմըշ օլան հալի իլէ պուրատա-
էօմիւր կէշիրմէյէ թահամմիւլ իտէ-
մէզ, պա խուսուս պու թօբրաքտէ
անը ալըքօմայէ մէճպուր իտէն պիր
չէյ օլմաղ իսէ :

— Խայրը հանըմըմ, նասըլքի սէօյ-
լէտիմ, մէրում պու մէմլէքէթատէն
կիթմէք, Վլրօբա օլմամըշ ախէր գան,
ղը մահալէ էմր օլունըր իսէ օրայէ
կիթմէյէ մէճպուրում:

— Սէճպուրիէթինիզ սիզին միւրա-
տընըզ օլմալը տըր:

— Հանըմըմ, ասլա միւրատըմ տէ-
յիլ, լտքին օլ էմրէ իթատթ իթմէք
իշուն հիչ պիր սանիէ տիւշիւնմէզ ի-
տիմ:

— Պու սուրէթտէ պիր զալիմքիմ
սէ օլմալը քի սիզին միւրատընըզէ
գարշու հիւքմ իթմէյէ ճէսարէթ ի-
տէպիլիին — տիյէրէք Վգապի տուտու
սլաշընը արգայա տօղրու չէվիրտի, ղի-
րա ինճու միսիլու միւտէվիլէր վէ բար-
լաք պիր կէօզ եաշը կիւլ եանաքլէր-
տէն եուվարլանուպ գար կիպի պէ-
յազ սլօնունսէն աշաղը ինտիքտէ
տանթէլալը կէօմլէյին արատընտէ կիզ-
լէնտի, վէ քիմէսնէ տախի ֆարգընա
վարամատը:

Յակոբ աղա պու սէօզլէրի իշիթ-
տիքտէ Վգապի տուտունըն սյագլէրի-
նէ քաբանմաք միւրատ իթտի իսէ տէ,
Սօֆի տուտու օրատէ պուլունտըղըն

տէն ճէսարէթ իտէմէտի :

— Յակոբ աղա՝ Մգապի տուտու-
նըն հագգը վար , օ ատէմ քիմ իմիշ
քի տէտիյինի եսքաճաքսըն , ճէնա-
պին իսթէմէտիքտէն սօնդրա նիչուն
կիտէճէքսին , շիւքիւրլէր օլտուն նիյէ
միւհթաճըն վար — :

Պու մապէյնտէ թաշ տէլէնէ պիր
քաշ քէսան կէլտիյինտէն սէօհպէթի
էն խօշ քէրթէլէրինտէ գաթ իյլէ-
յուպ պիրիպիրլէրինտէն այրլմաղէ
մէճպուր օլտուլէր , վէ Պաղտասար
աղանըն եէկէնի պիր աղ ուղաքլանուպ
թալիքայէ պինէր իքան , Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի Համբարձումուն
էհլինի չաղըրուպ սիւալ իթտի :

— Սօֆի տուտու պանա պիր պէօ-
յիւք տօսթլուք իթմէք իսթէրմիսին :

— Պաշ իւսթիւնէ ճէնապինին պա-
նա իթտիյին էյլիքլէրէ քարշըլք նէ
իթսէմ աղ տըր :

— ()նլար պօշ սէօղլէր , պէն սա-
նա նէ էյլիք իթտիմ , ֆագաթ շիմտի
տինլէ նէ տիյէճէյիմ :

— Սէօլէ Յակոբ աղա :

— Մգապի տուտունըն կէօրիւշմէ-
սինտէն բէք խօշլանտըմ :

— Ելալէթտէ , նէ՞ ճան տըր քի :

— Պոլ ախշամ սաաթ տէօրթ սու-
լէրինտէ անըն իլէ պիրլիքտէ գաբու-
տա սյուլունմաղէ սէն պիր վէսիլէ իյ-
լէ , պէն օրատէն կէչէրիմ , էկէր Պաղ-
տասար աղա կէլմէզ իսէ կէօրուիւ-
յիւմտէ կէօրիւշմէյէ սէպէպ օլուր ,
Վէ պէցլէճէ կէճ կէլմէմին վէջնի շու-
քի՝ ամուճասընըն մէշըէպի սէրթ տիր
տէյօրլար պէլքի եէկէնինին Քաթօ-
ւիքլէր իլէ կէօրիւշտիւյիւնի ախէրի
սույուպ խապէր վիրիր իսէ թահ-
թընտէն պիր մարազա զուհուր իտէ-
պիլիր :

— Նէ՞ զարարը վար , պէն Քաթօ-
ւիք տէյլմիլիմ :

— Ելէ ամմա սէնին հալին պաշ-
կա , պէնիմ հագգըմ օլտուղը քէօշէ-
լէր վար :

— Ելէ տիր , շիմտի խաթըրըմա
կէլտի :

— Հէմ սէն Միսապի տուտույէ պիր
շէյ սէցլէմէ :

— Խալըր պէն օնա՝ սօրարսա էհ-
լիմտէն տօլայը կէօրիւշտիւք տէրիմ :

— Բէք էյի , էլլէ իսէ տէտիլիմ
կիպի եաբարօրն :

— Եվ վե՛ր, եվ վե՛ր — :

Պաղտասար աղանըն եկէնի կէն-
տու խանէսինէ տէօնտիւ, վէ Յակոբ
աղա տօսթուէնըն էվինէ կէլտիքտէ,
Ռուբէնիկ աղայը հալա ույգուտէ
պուլտու իսէ սէսլէյոււպ ույանտըրտը :

— Վայ Յակոբ աղա կէլտինիգ մի —
տիյէրէք Սարգիս աղանըն օղլու կէօգ
լէրինի օվմա իլէ քալքտը :

— Պէն կէլէլի եարըմ սաաթ վար,
լաքին սէս վիրմէտիմ պիր ազ զիյատէ-
ճէ ույույասընըզ տէյու :

— Ըճէպ չօք ույուտո՞ւմ մը :

— Իքի սաաթ գատար :

— Եթէյիճէ, օհ վիճութու մտէ
պիր բահաթլըք տույայօրում :

— Պէն սիզէ էվվէլտէն տէտիմ :

— Յակոբ աղա սիզէ պիր շէյ սիւ-
ալ իտէճէյիմ :

— Սէօլէյին :

— Օ, իրա սէն հէր շէյի պիլիօր
տուն :

— Նէ տիր սիւալինիզ :

— Ըճասպա ճուլիք տուտունըն պէ-
նի սէվտիյի եիւրէքտէն մի տիր :

— Նէ պիլէյիմ, օնու սիզ անղա-
յապիլիրսինիզ :

— Պէն տահա բէք էյի անդլայա-
մատըմ :

— Եւ կէչէնլէրոտէ բէք սէվէր տէ-
յօրըտընը :

— Ղանըմ, սէվոյիննէ շիւպհէմ եօք,
լաքին շու տէրէճէ սէվէրմի քի կէն-
տուսինի էօլտիւրէյիմ տէրսէմ պրաք-
սըն :

— Նիջուն էօլտիւրէճէքսինիզ, եա-
զըք տէյիլ մի քըզա :

— Եօք այ էֆէնտիմ, էօլտիւրմէք
տէտիմ իսէ նէ անդլատընը :

— Ելուղէթին ֆիգըրինի :

— Խապըր, նէ տիմէք իսթէրիմ պի-
լիւրմիսին, թէաթրօտա պիրիպիրլէրի-
նի էօլտիւրտիւքլէրի կիպի :

— Անլէր պիրիպիրլէրինի էօլտիւր-
մէզլէր, իլլա քէտէրլէրինտէն եա-
խուտ պի իւմիտ քալըր իսէլէր, օլ-
վագըթ կէնտուլէրինի թէլէֆ իտէր-
լէր :

— Իշթէ պէն տէ օ եօլտա պիր շէյ-
լէր տիմէք իսթէրիմ :

— Եւ տահա եավաշ եավաշ անդ-
լարսընը, աճէլէ իտէճէք քէյֆիէթ
տէյիլ :

— Եւ քին Յակոբ աղա, սիղէ պիր

չէյ տէյիմ մի , ումարըմ քի է օյլէ տիր :

— Այի ես :

— Ինչապէս քեօյտէն ինէրսէք
Ֆիգրիմտէ չօք շէյլէր վար :

— Ա,է վազըթ ինէրսինիզ :

— Պիր այտան զանն իտէրիմ :

— Պիր շէյ տէյիլ :

— Ամսըլ, պիրտէ պանա սօրու — :

Իսուբէնիկ աղա էլպիսէսինի կիյին-
տիքտէն սօնդրա իլք կիւնտէն վիրտիք-
լէրի գասրսր իւզըէ , Ա ղւցիա տուտու ,
օղլու վէ Յակոբ աղա Ալմալըյա կիթ-
տիլէր :

Ախշամա ավտէթլէրինտէ էվին ի-
չինտէ հէր քէս եաթուրքտէն սօնդրա
Վ իչէն աղանըն մահտումի գաբու-
տէն տըշարը չըքտը :

ԵՒՆԵ ՊԱԼԸՔԺԸ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

(Օ)Լ ախշամ Պաղտասար աղա շէհիրտէն կէլմէմիշ, էվին իշինտէ խըզմէթքեարլէր ույուքուտէ, Սարիամ տախի իրքէնճէ եաթմըշ, եալընըղ Ղաապի տուտու իլէ Սօֆի տուտու գաբունուն էօնիւնտէ, գանաբէնին իւղէրինտէ օթուրմուշ սէօհպէթ իտէր իտիլէր :

Պու մապէյնտէ Յակոբ աղա կէլտի իսէ, օլ պիրլէր տախի սյաղա քալքուպ պաշլատըլէր կէղինմէյէ. վէ պիր աղտէն սօնդրա Համբարձումուն էհլի եալընըղճա տէօնիւպ գանաբէնին իւղէրինէ եասլանտըքտէ վահտէթ չէօքիւպ ույուտու :

Սահպուպ վէ մահպուպէ էվին էօնիւնտէ կէղինէրէք պիր աղ ուզաքլանտըլէր իսէ, Յակոբ աղա Ղաապի տուտույէ թէքլիֆ իթտի կէնտու քօլու-

նէ տայանմասընը վէ օլ տախի գա-
պուլ իյլէյուպ սամուր քիւրքիւն քօ-
լունտէն նազիք էլինի չըքարարաք մէր-
սումուն քօլունէ եաւլաշճաճըք տա-
յաթտը :

Կէճէնին սուսլուք վագթինտէ պի-
րիպիրլէրինի սէվէն իքի զաթ պիրլէշ-
միշ, էսրարլէրինէ ախէրի աշնա տէ-
յիլ, մուհապպէթլէրինտէն շիւպնէ-
լէրի քալմամըշ, վէ ճէմի հասսէլէրի
իքիսինինտէ պիր զաթ իւղէրինէ ճէմ
օլմուշ, շէօյլէ քի անլէր իչուն՝ մու-
հապպէթի ախէրինտէն տույմաք միմ
քին տէյիլ, էօմրիւ արզու իթմէք ա-
խէրի իլէ եաշամաք իչուն տէյիլ, սէվ
տիքլէրի զաթ իչուն էօլմէք ասլա
կէօզլէրինտէ տէյիլ, իքիսինինտէ ֆիգ-
րի՝ սէվտիյինտէն մատա ախէրի տիւ-
շիւնմէզ, տիաէլէրի ախէր զաթ կէօր-
մէք իլէ խօշնուտ օլամազ, վէլ հասրլ
պիրինի օլ պիրինտէն այրումաք՝ բույի
վիճուտտէն չըքարմաք կիպի օլմուշ :

Հակօք ազա՝ Ագապի տուտույէ
եազտորղը մէքթուպ գասպուլ օլունմա-
մըշ օլսա, նէ տէրէճէ սէ ֆիլ օլաճազ
իտի անը թարիֆ իտէր իտի, վէ Պադ-
տասար ազանըն եէկէնի տախի տէլի

քանչև կէնտուսինի սէվէր օլտուղը
նէ շիւպհէսի քսլմատորը անտէ տույ-
տուղը մէմնունիէթի իֆատէ իլէ-
յուպ, լաքին թէքմիլ անղլաթմասը
միմքինսիզ իտի :

() Լ կիճէ հայլու զէման պիրիպիր-
լէրի իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնղրա եի-
նէ իրթէսի կիճէ պուլուշմաղէ սէօզ-
լէշուպ (Յակոբ աղա տօսթունըն խա-
նէսինէ ավտէթ իլէտիքտէ, Մգապի
տուտու տախի Սօֆի տուտույը հալա
ույուքուտէ սլուլտու իսէ սէս վիրուպ
իչէրի կիրտիլէր :

() Լ կիւնլէրտէ Պաղտասար աղա-
նըն մէշղուլիէթի զիյատէճէ օլտու-
ղընտէն քէօյէ չքմաղէ վագթի օլ-
մատորը իչուն հէր կիճէ Պաղտասար
աղանըն եէկէնի իլէ Վ իչէն աղանըն
մահտումի պիրլիքտէ կէօրիւշմէյէ
սէրպէսիէթլէրի օլտու, զիրա (Յակոբ
աղա սասլահտէն շէհիրէ ինուպ ախ-
շամա Մլէմ տաղընէ չքար իտի, վէ
պազը տէֆա կիճէ եէրիշուպ սապա-
հա գարշու ավտէթ իտէր իտի : Վ ա-
քին պէօյլէճէ կէօրիւշմէլէրինին մա-
պէյինտէ Մգապի տուտու չօք տէֆա
պիրտէն պիրէ քէտէրլէնիպ վէ տիւ-

շիւնմէյէ պաշլատըղընտէն՝ (Յակոբ աղա՝ աճէպ սէվտիյինին տէրտի նէ տիր տէյոււ անդլամաք իսթէյէրէք պիր քաշ տէֆա սիւալ իթտի իսէ տէ Վգապի տուտու հիշ պիր վագըթ ճէվապ վիրմէյէ գարար վիրէմէմիշ իտի . ֆագաթ նիհայէթ Վ իչէն աղանըն մահտու մինին նիյազընէ գարշու կէլէմէյուպ վատ իթտի եազտըղը ժուրնալընը (Յակոբ աղայէ վիրմէյէ , զիրա անըն տէրունինտէ քեաֆֆէի էսրար տիւ շիւն ճէլէրի վէ ճէմի քէտէրինէ վէսիլէ օլան խուսուսլէրի իֆատէ իլէմիշ իտի :

Պաշտասար աղանըն եէկէնի Վ իչէն աղանըն մահտումինէ ժուրնալընը վիրէճէյի կիւն , սաաթը քօնսօլըն իւզէրինէ քօմուշ պիր տիւզիւյէ պաքուպ պու սէօզլէրի սէյլէր իտի , զիրա (Յակոբ աղայէ մուհապպէթ վիրէլիտէն պէրու աշըգ օլտուղը տիւրուպասը եանընտէ օլմատըքճա հիշ պիր շէյտէն թէլէսզիւզ տույամազ օլմուշ իտի :

— ()՝ հ տէմինտէն պէրու տահապէշ տագիգէ կէշմիշ , պէն իսէ չօք զիյատէ մէմուլ իտէյօր ըտըմ , զանն

Իտէրսին քի պու կիւն ախշամ օլմա-
յօր , տահա սաաթ եէտիէ չարեէք
վար , կիճէնին իւչիւնէ տէկին նաւր
թէհամմիւլ իտէյիմ . . . աճէպ Յա-
կոբ աղա ժուրնալը օքուր իսէ Վննա
տուտունըն քիմ օլտու զընր անղլայուպ
պանա իսապէր վիրէճէք մի , վէ օլ տա-
խի պէնիմ կիպի Վննա տուտույը սէ-
վէճէք մի . . . — :

Վգապի տուտու պու միսիլու
սէօղէր իլէ վէ պիր իքի սաաթ Սօ-
ֆի տուտու իլէ կէօրիւշէրէք կիւնի-
նի ախշամ իյլէյուպ , սաաթ օն իքի
սուլէրինտէ մէմնունիէթ իլէ տաղըն
արգասընտէն կիւնէշին զայպ օլտու-
զընը սէյր իյլէր իքան , Վաղտասար ա-
ղա օլ ախշամ աշաղտէ քալմայը ճանը
իսթէմէյուպ մէշղուլիէթինի թէքմիլ
կիպի իթմիշ օլտու զընտէն՝ պիր իքի
ահպասպ իլէ Վլէմ տաղընէ կէլտի ի-
սէ , եէկէնի բէք զիյատէ քէտէր իթ-
տի , զիրա օլ կիճէ Յակոբ աղա իլէ
կէօրիւշմէնին հիչ պիր տիւրլիւ գա-
պիլի եօղ իտի՝ամուճասը տույապիլիը
օլտու զընտէն , պու սէպէպէ մէպնի
մէրսումէ մէճպուր օլտու զիրտէ օ-
լան թէգքիրէյի եաղուպ վէ Վ իչէն

աղանըն մահտու մինին կէլտիյինի կէ օղ-
լէյուս պ բէնճիրէտէն աթմաղէ :

Ագապի տուտունըն Յակոբ տղայէ
եաղտըղը մէքթուս :

« Յակոբ աղա ,

« Պու կիճէ սիզին իլէ պուլուշուս ,
« վէ եաղտըղըմ ժուրնալը սիզէ վիր-
« մէյէ վատ իթտիյիմ վադըթ Պաղ-
« տասար աղանըն կէլէճէյինտէն խա-
« պէրիմ եօղ իտի , վէ պու ախշամ
« կէլտիյինի կէօրտիւմ իսէ պու թէղ-
« քիրէ իլէ խապէր վիրմէյէ դարաբ
« վիրտիմ :

« Պու կիճէ Սօֆի տուտու իլէ
« վադթիմի կէշիրուս եարըն ախշամ
« աղա ամուճամ պուրատա օլմաղ ի-
« սէ իթտիյիմ վատին իճրասընտէ օ-
« լուրում : Ապին Յակոբ աղա , սիզին
« իլէ կէօրիւշմէյէ պու տէրէճէ մէճ-
« պուր օլտուղըմը պիլմէղ իտիմ , սէր-
« պէսիէթ նէ կիւզէլ շէ իմիշ պու
« կիւն տահա զիյատէ անղլատըմ , ա-
« ճէս միմքին օլաճսք մը անա մալիք
« օլմաք » :

Ագապի :

Պաղտասար աղանըն եէկէնինին օ-
տասը ճատտէ իւղէրինէ օլմայուպ ,
էօնիւնտէն քիմսէ կէչմէղ իտի , եա-
լընըզ Յակոբ աղա Վգապի տուտու
իլէ կէօրիւշմէյէ կիթաիյի վագըթ հայ-
լըճա տօլաշարաք , մախսուսէն պաղ-
չէնին արգասընտէն կէչուպ պէքլէր
իտի , վէ օրատէ պիրիպիրլէրի իլէ խա-
պէրլէշտիքտէն սօնդրա Վպապի տու-
տու եօքարտէն ինէր իտի :

Վ իչէն աղանըն մահտումի կիճէ-
նին սաաթ իքիսինտէ Վլէմ տաղընէ
եէրիշմիշ վէ կիւճիլէ Վուբէնիկ ա-
ղատէն քուրթուլմըշ եինէ պաղչէնին
արգասընտէն տօլաշուպ օտանըն էօ-
նիւնէ եագլաշտըքտէ Վգապի տու-
տու պէքլէր օլաուղընտէն եազտըղը
թէգքիրէյի պըրաքար , կէրչի օտանըն
պիր աղ չըքմասը օլմասը իլէ բէնճիրէ-
նին ալթը կէօրիւնմէյուպ Պաղտասար
աղանըն եէկէնի Յակոբ աղանըն թէգ-
քիրէյի ալապիլաիյինի կէօրմէտի իտէ
տէ , օլ վագըթ ախէր քիմսէ օլտու-
ղընը հիշ մէմուլ իթմէյէրէք մէրգու-
մուն կէօրիւպ ալտըղընէ շիւպհէ իս-
լէմէտի վէ չաբըճաք բէնճիրէյի եա-
վաչճա քարատը :

Յակօբ աղա իսէ էվէ եաքլաշըր
իքան , դարանլըքտէ բէնճիրէնին ալ-
թընտէ պիր սարըքլը ատէմ պէքլէտի-
յինի կէօրիւր կէօրմէզ իլէրու վար-
մաղէ ճէսարէթ իտէմէյուպ տէր ա-
գապ կէրու տէօնտիւ թէզքիրէնին
տիւշտիւյիւնի կէօրմէյէրէք :

() Լվագըթ մէզքիւր սարըքլը պէք-
լէյէն ատէմ թէզքիրէյի ալուպ վէ
Յակօբ աղանըն կէնտուսինտէն իհ-
թիրազ իյլէյուպ կէրու տէօնտիւյիւ-
նի կէօրտիւքտէն սօնղրա բէնճիրէնին
ալթընտէն զայպ օլտու :

Թէզքիրէյի ալան պալըքճը Համ-
բարձում իտի , չիւնքի մէրսում խոս-
տովանանք հայրընը սուրբ Յակովբա
չաղըրթսրըուպ պիր իքի սէնէտէն պէ-
րու խոստովանանք օլտուղը եօղ իքան
քահանանըն էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ ,
քիլիսէճէ պօրճուկնու էտա իյլէտիք-
տէն սօնղրա , էհլինէ հիչ պիր տիւր-
լիւ ֆէնալըք իթմիշ օլմատըղընը թէ-
քէրրիւր իտէրէք՝ վէ Վօֆի տուտու-
նըն շիքէայէթլէրինի պիւսպիւթիւն
տիլաֆ օլտուղընէ իրշատ իյլէյուպ
(չիւնքի իքիսինի տէ խոստովանանք ի-
տէն պիր քահանայ իտի) վէ էկէր օր

Հակովբեան չըքար իսէ , էհլի կէն
տուսինէ ֆէնայըք իթմիշ տէյու աս-
լա թաճիղ իթմէյէճէյինէ վատ ի-
տուպ , բէճա վէ նիյաղ իլէ , մահալի
մէղքիւրտէն չըքապիլմիշ իտի :

Պագաթ Համբարձում էհլինին
Լէմ տաղընտէ Լգապի տուտունըն
եանընտէ օլտուղընտէն պի խապէր օ-
լուպ , կէնտու էվինէ կիտուպ Սօֆի
տուտույը պուլմատը իսէ , Պաղտա-
սար աղանըն Հաս քէ օյտէքի էվինտէն
նէրէտէ օլտուղընը խապէր ալարաք
տօղրու Լէմ տաղընէ կիթաի վէ օլ
մահալէ վասըլ օլտուքտէ վագըթ կէճ
օլուպ թաքի Պաղտասար աղանըն է-
վինի էօյրէնէնէ տէկին սաաթ կէճէ-
նին իքի պուչուք սուլէրինէ վարմըշ
իտի , վէ հէր նէ գատար էհլինին գան-
ղը էվտէ օլտուղընը տույտու իսէ տէ
պիրտէն պիրէ իչէրի կիրմէյէ ճէսա-
րէթ իտէմէյուպ , պիրինի կէ օրիւպ վէ
Սօֆի տուտույու կէնտուսինէ չա-
ղըրթտըրուպ օ կիճէ օրատէ եաթ-
տըքտէն սօնղրա թաթլըլըք իլէ , եա-
նի իթաիքլէրինէ բէշիմանըք կէօս-
թէրէրէք , էհլինի Հաս քէ օյէ ինտի-
րուպ եինէ բէնչէսինէ կէշիրմէյի տիւ-

շինարարներ անտէ՝ Եօքարտէն Պաղ-
տատար աղանքն եկեղեցի թէզքիրէյի
պըրաքտը իսէ, ալուալ զայալ օլտու,
նասըլ քի Եօքարտէ իֆատէ իյէտիք,
զիրա Յակոբ տղայը թանըյուալ վէ
թէզքիրէ օնուն իչուն աթըլտըղընը
անղլայարաք թէզքիրէյի զապթ իթ-
մէք կէնտուսինէ վէ պիրինէ իթտիյի
վատէ բէք բաճի օլտարաք տօղըու պիր
քահվէյէ կիտուալ, սապահա գատար
չօք միւշքիլիյէթ իլէ մէֆուսինէ իրէ-
պիլտի, զիրա բէք աղ օքումայէ աշ-
նա իտի :

Յակոբ աղա տօսթուներն էվինէ
տէօնիւալ պիր տահի տըշարը չըքմա-
տը, զիրա Համբարձումուն քաչտըք-
տէն սօնղրա, Պաղտատար աղանքն կէլ-
միշ օլտուղընը պիր մինասիպէթ իլէ
անղլատը :

Շ իմտի օքույան տօսթումուղըն
իւթըրընէ կէթիրիրիղ Համբարձու-
մուն սուրք Յակովբա կիթտիյի վա-
գըթ Յակոբ աղատէն ինթիգամ ալ-
մաք իչուն կէնտու կէնաինէ իթտիյի
վատլէրի :

Իրթէսի կիճէ Պաղտատար աղա շէ-
հիրտէ օլտուղընտէն եինէ Մգապի

ողուտու իլէ Յակոբ աղա պուլուշ-
տուլէր վէ պիրիպիրլէրինի կէօրտիւք-
լէրինտէ Պաղտասար աղանըն եէկէնի
սիւլալ իթտի :

— Յակոբ աղա , մէմուլ իտէրիմ
քի տիւն ախշամ սիզի պէքլէթմէտիմ :

— Խայր , խանէնիզէ եաքլաշտում
իսէ բէնճիրէնիզին ալթընտէ պիրինի
կէօրիւպ կէրի տէօնտիւմ , վէ սօնդ-
րա Պաղտասար աղանըն կէլտիյինի խա-
պէր ալտում :

— Ելէ իսէ աթտըղում թէգքիրէ-
յի ալմատընը :

— Խայր կէօրմէտիմ :

— Բէնճիրէնին ալթընտէ պիրինի
մի կէօրտիւնիզ :

— Ելէթ :

— Ահ Յակոբ աղա . . . — տիյէ-
րէք Ագապի տուտու պաշընը Ալիէն
աղանըն մահտումինին քօլունէ տա-
յաթտը , զիրա տիզլէրինին թիթիրէ-
մէսինտէն պիր ատում տահի իլէրու
կիթմէյէ գուտուրէթի քալմատը : ()
Լվագըթ տէլի քանլու Պաղտասար ա-
ղանըն եէկէնինի եավաշճաճըք քանա-
բէնին իւզէրինէ օթուրթտուրուպ վէ
էլինի թութարաք ,

— Ահ, տիր քէտէրինիզ է ֆէնտիմ, թէզքէրէնիզ զայս մը օլմուշ — տէյու սիւալ իթտի իսէ տէ, Ագապի տու-տու կէօղէրինի կէօյէ քալորըմըշ քէտէրլի տիւշիւնճէլէր իլէ պաքար օլ-տուղընտէն պիր ճէվապ վիրէմէտի, զի-րա օլ մապէյնտէ մէհթապ պիր գա-րա պուլլութ ալթընէ կիրուպ պիւս-պիւթիւն գարանլըք օլտու իսէ մէր-սումէյէ սահա զիյատէքօրքու կէլտի :

Հակոբ աղա սէվտիյինին քէտէրի-նի կէօրիւպ, կէնտու տախի մահսուն օլտու :

Պաղտստար աղանըն էէկէնի պիր աղ տահա տիւշիւնտիւքտէն սօնղրա Հակոբ աղայէ տէօնիւպ տէտի :

— Շիմտիէ գատար թէհամիւլ իթտիյիմ մէշագգաթլէրտէն վէ պու-լլունտըղըմ հալին իգթիղասընտէն անղ-լայուպ գարար վիրմէլի տէյիլմիյիտիմ պու ճիհանտէ մէսրուր օլմաղէ հիչ պիր վագըթ իւմիտ իթմէյէ ճէսարէ-թիմ օլմամալը տըր տէյու . պէն իսէ պիր քաչ կիւնտէն պէրու ֆէրահիէթ վիրիճի միւլհաղէլէր իլէ վագթիմի կէչիրտիմ, վէ պու ախշամ տախի սի-զին իլէ կէօրիւշմէյէ հէր վագըթտէն

զիյատէ ճահտ իթտիյիմտէն Սօֆի տու-
տույը ույանտըրմաղէ վագըթ զայպ
իթմէյի իսթէմէյէրէք ետլընըզճա սի-
զի կէլուպ պէքլէտիմ, մէկէր սօն տէ-
ֆայըմըշ :

— Աէ տէյօրսուներզ :

— Ավվէթ իւմիտիմին էսէրի պիւս-
պիւթիւն զայպ օլուպ, էվվէքինտէն
զիյատէ սէֆալէթէ հազըր օլաճաղըմ
տէն պի խապէր իտիմ, վէ պու աիւ-
շամ թէզքիրէմին սիզին էլինիզէ տէյ-
մէտիկինին խապէրինի վիրտիյինիզ վո-
գըթ, պիրտէն պիրէ այ պուլութ ալ-
թընէ կիրմէսի պիզէ եսս խապէրի
վիրմէք տիր տէյու մէմուլ իտէյօրում,
գապիլ տիր քի սիզ պու ֆիգրի գա-
պուլ իթմէսինիզ, զիրա պուլունտու-
ղըմըզ տէվրին ֆէյլէսօֆլէրինին աիւ-
շիւնճէլէրինէ մուվաֆըգ տէյիլ, լա-
քին գալպիմ պանա պու խապէրի վի-
րիյօր, վէ պազէն ինսանա էսրար իւ-
համէր վիրիլէպիլիր օլոուղընը պիւս-
պիւթիւն րէտտ իտէմէմ— :

Հէր նէ գատար Յակոբ աղա Ա-
գապի տուտունըն պու զիւ միւնէ բէք
եագըն տիւշիւնճէլէրտէ տէյիլ իտի
իսէ տէ, մէրսումէ օլ գատար գուվ

վէթլու վէ իրշատ օլարաք սէ օյլէր ի-
տի քի , Վ իչէն աղանըն մահտու մի
պիր աղ վագըթ ճէվապ վիրէմէյուպ ,
վէ պաշընը էյուպ քէտէրլի հալտէ
տիւ շիւնտիւ :

Վ է Վգապի տուտու թէքրար տէտի ,
— Վփ իտին Յակոբ աղա , պիզէ
եաս խապէրի վիրիյօր տէմէմ իլէ սի-
զի տէ պիրլէքտէ իլհագ իթմիշ օլտու մ
պիր էյիճէ տիւ շիւնմէյէրէք — :

Վ է Պաղտասար աղանըն լեէկէնի
զիյատէսի իլէ նատիմ օլտու զընը աշի-
քեար իյլէտի :

() Լ վագըթ Վ իչէն աղանըն մահ-
տու մի Վգապի տուտունըն կէնտու-
սինէ նէ գատար գըյմէթլու օլտու զը-
նը տահա անղլաթարրամամըշ օլտու-
զընէ քէտէր իտէրէք ճէվապ վիրտի :

— Վգապի , շիմտի սիզին քէտէրի-
նիզէ պէնի միւլհիգ իթմիշ օլմանըղ
իլէ սիզէ կէլէն նէտամէթտէն շէօյլէ
մէմուլ օլունույօր քի , պէնիմ սատա-
գաթըմա տահա թէքմիլէն էմնիյէթի-
նիզ օլմատըղընտէն խէվփ իթտիյինիզ
խուսուս հէր նէ իսէ , անտէն սիզի
հըֆղ իթմէյէ իգթիտարըմ եախուտ
միւրասըմ օլմայուպ եալընըղ կէնտու-

մի վիգայէ ի թմէք իչուն, սիղի թէրք
 իտէճէյիմ տէյու, լաքին պիլմիշ օլուն
 քի պու տագիգատէն սօնդրա հիչ
 պիր վէջհ իլէ թագտիրիմիղտէ մու
 ֆարըգաթ օլմայաճաղընը պէն սիղէ
 աշիքեար իտէրիմ — :

Ագապի սուտու պու սէօզլէրի ի
 շիթտի իտէ մէմնունիէթինտէն կէօզ
 լէրինի Յակոբ աղանըն եիւզիւնէ չէ
 վիրուպ եալընըզ “Ա՛հ” իտէպիլտի,
 վէ պու լուղէթի օլ գատար թաթլը
 լըք վէ քէտէր իլէ թէլաֆֆիւս իթ
 տի քի, մութլու օլաճաղընէ մէսրու
 ըիէթինի անղլաթմատէն զիյատէ, իթ
 տիյի վատտէն հուսուլէ կէլէճէք էյ
 լիքլէրէ միւթէշէքքիւր օլմասը պէյան
 օլուր իտի :

Յակոբ աղա թէքրարէն տէտի :

— Իպթիտա սիղի կէօրտիւյիւմտէ
 տահա ֆիգըրինիզ պէյան օլմատէն սի
 զի սէվմէքտէն տուր օլամատըմ, վէ
 սիզ տախի սէֆիլ օլմամը գապուլ իթ
 մէտինիզ, պու սէպէպտէն աշգա մաղ
 լուպ օլմամըզ պիղիմ էլիմիղտէ օլմա
 յուպ իլլա պիրիպիրիմիղի կէօրիւպ
 վէ մուհապպէթ վիրմէք պիղէ թախ
 սիս օլունմըշ պիր քէյֆիէթ իմիշ, զի-

րա սօնդըաքի կէօրիւ շմէլէրիմիղտէ ,
 եալընըզ պիրիպիրիմիղէ իղզէթ վէ ի-
 թիպար իթմէքտէն զայրը շէյ թահ-
 սիլ իթմէտիք , վէ մէմուլ իտէրիմ քի
 սիլ տէ սէօյլէտիքլէրիմի թէհի տինլէ-
 մէզսինիզ :

— ()'հ , եօք , եօք , բէք սահիհ
 տիր :

— Հանըմըմ , պիլիրիմ շէհատէթ
 իտէճէյինի , զերա սիղին կիպի զաթըն
 գալսի եանդըըըքտէ օլտմազ , էօյլէ
 իսէ քիմ տիր պիղիմ րէյիմիղէ գար-
 շու կէլէպիլէճէք , վէ գալսիմիղի
 հիւքմ իտէպիլէն պիզտէն զայրը քիմ
 օլապիլիր :

— Սահիհ , քիշի կէնտու իրատէ-
 սինին սահիպի օլաճաք տըր . ֆազաթ
 սլունճա միւտտէթտէն պէրու պիր
 տադիգա աճապ կէնտումէ հիւքմ ի-
 տէպիլմիշմիյիմ , բէք միւշքիլ տիր պիր
 ատէմէ կէնտու միւրատընըն իճրա-
 սընտէ միւգթէտիր օլմաք : Նսանլէր
 կէնտու մապէյնլէրինտէ իհտաս իթ-
 տիքլէրի գանուլէր չօք բէրէ քիշինին
 սէֆալէթինէ սլաաի օլմուշ տըր , հէր
 քէս սլուլունտըղը հալտէ վաճիպ էլ
 մէրասիմի մէրթէպէ օլան խուսուպէ-

րէ էսիր վէ ախէրինին միւրաւորնէ թա-
պի օլարաք արզուքէշ օլտուղը խու-
սուստէն կէրու տուրուպ կէնտու էն
խօշ միւլհաղէլէրինի պիլէ զուլմէ թէ
գուրպան իյլէյուպ, էօմրիւնի մէ-
շագգաթ իշինտէ ահ ու վահ խտէրէք
կէշիրմէզ մի: Աերպէսիէ թ ֆիգրի ին-
սանըն զիննինտէ ճէվէլան իթալի
վագըթ եալընըզ պիր ֆէրահիէ թ տու-
յուպ իճրասը միւմքինսիզ տէյիլմի
տիր: Ահնանըն իշինտէ շիմտիէ տէ-
կին, սէֆալէթէ մէրհամէթ, էյլլիէ
իզղէթ, հագգա րաղպէթ կէօրէպիլէ
միշմիլիզ, էօյլէ իսէ պուհնճա միւշքի-
լիէթլէրին թահթընտէն քուրթու-
լուպ մութլուլըղէ նաիլ օլաճաղըմըղէ
նսսըլ իւմիտ իտէպիլերիզ:

— Պէն տէ սիզին կիպի չօք տէֆա
պու միւլհաղէլէր իլէ ինսանըն սէֆիլ
հալինէ աճը տույմուշըմ տըր, շիւնքի
քիշի կէնտու ֆիլիլինէ սահիպ օլմա-
տըղընտէն մասա տիւշիւնճէլէրինի
պիլէ չօք տէֆա ճահիլին թանսիպինէ
մուվաֆըզ օլան խուսուսլէրէ թապի
իթմիշ տիր, նասըլ քի սիզ սէօյլէտիւ
նիզ, քիշինին իսէ կէնտու միւլհա-
ղէլէրի զայէթի իլէ սէրպէսթ օլա-

Ճաք, զիրա հագթաալաննն ինսանէ
 իհսան իյլէտիյի ագլտէն տահա ալա
 պիր շէյ օլամազ: Արատորճըրը թա-
 նըմազէ, հագգը նահագգտէն ֆարգ
 իթմէյէ ագլիմիզտէն զայրը նէ պու-
 լապիլիւրիզ. էօյլէ իսէ պիզէ հէտիէ
 օլան օլ կիւզէլ գուտուրէթի կէնտու
 հալինտէ սաքլամայուս նիշուն ախէ-
 րինին միւրատընէ թապի իթմէլիյիզ:
 Ինսան կէնտու հագգընէ սահիպ տէ-
 յիլ մի: Թանդըր պէնի ատէմի խալգ
 իթաիյի զէման կէնտու իտարէսի իշուն
 ագլտէն զայրը գանդը շէյի կէօսթէր-
 աի, էյլիք վէ ֆէնալըք պիզիմ էլիմիզ-
 տէ տէյիլ մի տիր, մութլու եախուտ
 սէֆիլ օլմամըզ պիզիմ իտարէմիզտէն
 իլէրու կէլէն պիր քէյֆիէթ տէյիլ մի
 տիր, պու սուրէթտէ պիզի սէֆիլ
 իթմէյէ ճահտ իտէնլէրէ գարշու կէ-
 լուս հագգըմըզը թալաս պիթմէլիյիզ,
 վէ կէնտուլէրինն քիպիրիէթի եա-
 խուտ իստիալէրինի իլէրու կէօթիւր-
 մէք իշուն պիզի ալաթ միսիլու քուէ
 լանմալէրինէ րէյ վիրմէլիմիյիզ:

— Խայըր, լաքին նասըլ գարշու կէ-
 լէպիլիւրիզ պիզէ տիւշմէն օլան գու-
 տուրէթլու քիմսէլէրին միւրատընէ:

— () Լ գ ու տ ու ր է թ լ ու ք ի մ ս է լ է ր
 պ ի զ ի մ մ ու թ լ ու օ լ մ ա մ ր ղ է մ ան ի օ լ ա
 մ ա ղ լ է ր , ն է լ լ ա ղ լ մ տ ր ր մ ու թ լ ու օ լ
 մ ա մ ր ղ ի չ ու ն , պ ի զ ի մ մ ու հ ա ս պ պ է թ ի
 մ ի ղ . է օ յ լ է ի ս է պ ի ր ի ա լ ի ր ի մ ի ղ ի ս է վ
 մ է ք ա ն ն ք ի մ պ ի ղ ի մ է ն ի տ է պ ի լ ի ր , մ ու
 հ ա ս պ պ է թ ի մ ի ղ տ է ն շ իւ պ հ է մ ի ղ վ ա ր մ ր :

— () ' հ , ե օ ք , ե օ ք :

— Պ է ն տ ա խ ի ս ի ղ ի ն թ ա ր ա ֆ ը ն ղ
 տ է ն շ է հ ա տ է թ ի տ է ր ի մ , պ ու ս է պ է պ
 տ է ն տ իւ շ մ է ն լ է ր ի մ ի ղ ի ն ն է դ ա տ ա ր ճ է
 ս ի մ գ ու տ ու ր է թ ի օ լ ա , գ ա լ պ է ր ի մ ի ղ ի
 ա յ ր ա մ ա ղ լ է ր , վ է պ ի ղ տ ա ի մ ա ան լ է ր
 տ է ն ղ ի յ ա տ է ֆ իւ թ ա հ ա թ ի թ մ ի շ օ
 լ ու ր ու ղ : Չ է ք ա ի յ ի մ ի ղ մ է շ ա գ գ ա թ լ է ր
 օ լ ա ղ ի ղ մ ու հ ա ս պ պ է թ ի չ ու ն տ ի ր տ է
 յ ու ֆ ի ք ր ի տ է ր ս է ք պ ի ղ է ա ճ ք կ է լ ի ր
 մ ի , վ է դ է ն կ ի ն լ է ք , շ ա ն ու գ ու տ ու
 ր է թ պ ի զ ի մ կ է օ ղ իւ մ իւ ղ տ է օ լ ու ր մ ր ,
 ե ա ս լ ա ն ի ք ը ր լ ա ր տ է պ ի ր գ ու լ ի պ է ա լ
 թ ը ն տ է ի ս ք ե ա ն ի թ ա ի յ ի մ ի ղ վ ա գ ր թ ,
 պ ի զ ի մ մ ու թ լ ու լ ու ղ լ մ ր ղ ճ ի հ ա ն ը ն ի հ
 թ ի շ ա մ ը ն է հ է վ է ս կ է թ ի ր ի ր մ ի . վ է
 պ ի ղ տ իւ ն ե ա մ է շ ա գ գ ա թ լ է ր ի ն ի ն ի չ ի ն
 տ է կ է ն տ ու ի տ ա ի ա լ է ր ի ի չ ու ն կ ի ճ է
 կ իւ ն տ իւ ղ ու ղ ր ա շ ա ն ք ի շ ի լ է ր տ է ն տ ա
 հ ա ղ ի յ ա տ է ր ա հ ա թ օ լ մ ա ղ մ ր ղ : Ա գ ա

ւի, զանն ի թմէյին քի պիղիմ մուհապ-
 պէ թիմիզ չօքլարն մուհապպէ թինէ
 բուսար օլունապիլի, զերա պիղիմ
 գալպէրիմիզ եալնըզ աշգ իլէ պէնտ
 օլմամըշ տըր, իլլա թապիսթլէրիմի-
 զին մուվաֆրդ օլմատը, վէ վապէրի-
 միզին հիչ պիր կէօնա մուխալիֆէ թին-
 աէ օլմամայէ սահիհէն ճահա ի թաի-
 յիմիզէ էմին օլմամըզ, վէ սոււլար-
 տէն մատա մէնֆաաթ պէքլէյէրէք
 աշգ ի թմիշ օլմատըղըմըզ տաիմիլ էվ-
 գաթ մութլու օլմամըզէ պէօյիւք վէ-
 սիլէլէր տիր — :

Ագապի տուտու Յակոբ աղայը տին-
 լէյուպ իւրէյինաէ պիր քէտէրլու ֆէ-
 րահիէթ տույար իտի, լաքին երնէ
 իրշատ օլմատըղընտէն ճէվապ ի թաի :

— Յակոբ աղա միւմքի՞ն մի տիր
 պիղիմ աէ օլ թարիֆ ի թալիյինիլ
 մութլուլուզա իրէպիլմէմիզ :

— Օհ, հիչ շիւպհէ ի թմէյին, զե-
 րա սոււնտան սօնղրա պիրիպիրիմիզ-
 տէն այրըմամըզ մուհալ գապիլնտէն
 տիր :

— Ահ, այրըմաք բէք միւշքիլ տիր,
 վէ պիրիպիրլէրինի սէվէն իքի զաթը
 այրըան զալիմ պիր քիմսէ տիր, լաքին

օլ զալիմիք բույի ճիհանտէն հիչ պիր
 վտգըթ էքսիք օլմամըշ տըր , վէ պէ-
 նիմ խէ վֆիմ թէհի տէյիլ տիր : Պիւ-
 միշ օլուն քի պուհտան սօնղըա պիզէ
 բէք չօք մէշագգաթէր հաղըրլանմըշ
 տըր , մէսհէպլէրիմիզտէ օլան մու-
 ֆարգաթ , միլէթլէրիմիզին մապէյ-
 նինտէ օլան ճահիլանէ վէ ֆէթհի
 միւշքիլ հուսումէթտէն բէյտա օլան
 խտտիալէրէ պատի օլան՝ ճէսիմ վէ քէ-
 պիր գուտուրէթտէն բէք զիյատէ
 քօրքմալըյըղ , զիրա ապլա զահիրտէ
 օլմայարաք ինսանլէրէ հիւքմ իթտի-
 յինի , վէ ֆիգիլլէրի թէվճիհ իտիւպ
 նասըն պէյնինտէ վուգու կէլէն տիւշ
 մէնլիքտէն միւրասընը իլէրու կէօ-
 թիւրէրէք հիւքումաթընը տախի
 հըֆղ իթտիյինի ֆիգըր իթմէզմիսինիզ .
 վէ օլ գուտուրէթ իլմէ , իթթիֆա-
 գէ վէ մուհապպէթէ հասիմ օլուպ ,
 նատանլըք , ինթիֆագ վէ հուսու-
 մէթ իլէ ինսան կիւրուհուներ բէնչէ-
 սինէ կէշիրմիշ օլարաք , պիղ անըն նա-
 զարընտէն կէնտումիզի սէթը իտէպի-
 լէճէյիմիզի մէմուլ իտէրմիսինիզ :
 Պուհլարըն ճէմիսինի զալէպէ իթմէք
 իշուն բէք չօք իսթիրապ չէքտիքտէն

սօնդրա պիլմէ մ քի խիթամընտէ ըս-
հէթ իտէպիլէճէքմիյիղ — :

Յակօբ աղա՝ Վգապի տուտուներն
սէօլէ տիքլէրինին ճէմիսի թահգիդ
օլտուղընըն պիլէրէք պիր ազ վագըթ
խըրս իլէ տիւ շիւնտիւքտէն սօնդրա ,
եինէ ճէսարէթ իլէ ճէվապ վիրտի :

— Վգապի , պուհտան սօնդրա ին-
սանի գուտուրէթ պիզի այըրմաղէ
միւգթէտիր օլամաղ , զիրա պիզիմ
գալպլէրիմիզի եագընլաթտըրմաղէ
վասըթա օլան բուհիմիզին հասսէլէրի
պիզէ ճանիպի հագգտէն վիրիլմիշ
տիր , ինսանըն հիւքմինէ կիրիր , ին-
սանըն միւրատընէ թապի օլուր մէ-
վատը մախսուսէլէր տէյիլ տիր — :

Պէօլէճէ իքի զաթլէր պիրիպիրլէ-
րի իլէ կէօրիւշմէքտէ իքան վագըթ
րէք կէշմիշ օլարսք էնճամը պիրիպիր-
լէրինտէն քէտէր իտէրէք այըրլաճաք-
լէրի անտէ , տէլի քանլու՝ կէօյա իթ-
տիյի վատլէրէ էմիէթ մէօհրի վու-
րուր կիպի մաշուգէսինին՝ մէհթապըն
ըջըղընտէ միւճէվհէր միսիլու բարլու-
յան անընէ նար կիպի քըզկըն տուտաք-
լէրինի և աքլաշարբու պպատէ հու տօս-
թուներն խանէսինէ ավտէթ իթտի :

ՖԸՍԲ, ՕՆՈՒՆՃՈՒ

Մ. ՖԱՍԻՏԵԱՆ

Լ. ԳԱՊԻ տուտուներն թէգլքիրէսինին ղայպ օլտուղը կիճէնին իրթէսի կիւնի, Պէյ օղլունտէ Չուքուր պաշը թապիր օլընան մահալտէ պիր քիւլէիք էվին տէրունինտէ պաղչէ իւղէրինէ պիր օտատէ սապահըն իքի սուլէրի, պիր ասէմ եսղը խանէսինին էօնիւնտէ օթուրմուշ մէքթուպ եազար իտի :

Աիննի էլլի գատար, սաչլէրի պիր աղ աղարմըշ, ֆագաթ կէնտու տահա տինճ վէ իըրսը պիր քիմսէ մէմուլ օլունուր իտի : Աիմասը բէք էսմէր, գաշլէրի վէ պըրըղը ղայէթ իլէ գարա վէ կէօղլէրինին պաքըշնտէն սէրթ վէ մէրհամէթսիզ պիր ատէմէ պէնղէր, վէ եիւղիւնտէ ֆիգըրինի ասլա մէյտանէ վիրմէզ օլտուղընըն նիշանէլէրի տախի կէօրիւնիւր :

Պու առէմ մէքթուսինի եաղուս
թէքմիլ իթաիքտէն սօնդրա սիր տէր-
քէնար իթաի :

Շիմաի էվվէլքի խըրսլէրի քաւ-
մատը , լաքին տահա թէքմիլ
վաղ կէջմէտիլէր , ումարըմ քի
չօղա վարմաղ սիւսսիւթիւն եւ-
բըլըր . Լա Տալապէ Բընա ունիօնէ :

Եաղըսընը թէքմիլ իտուս իմզա-
սընը քօյուս մէքթուսի գաբար ի-
քան մէրսուսուն օտասընըն գաբու-
սունը սիր մայրապետ աչուս իշէրի
կիրտի վէ տէտի :

— Պիրի կէլմիշ ճէնապընը կէօրմէք
իսթէյօր :

— Քիմ տիր :

— Նէ պիյիմ , քանըյամայօրում , սիր
աղ եաղըսը վար տէտիմ իսէ , քէտէրի
եօք հասկեր վէր իսպէհէս կէօրէճէյիմ
տէտի :

— Նէ քըլըքտա սըր :

— Շէրպէիէլ , կէօղլէրի տէ Տառ :

— Սէօլէ կէլսին — :

Սայրապետ տըշարը չըքտըքտէն
սօնդրա , Ս . Ֆասիտեան « Համբար

« ձու մ'օլմալը , աճապ նիչուն կէլմիշ »
տիյէրէք տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

Համբարձում V. Պատիտեանըն
օտասընէ կիրուպ վաճիպ օլան բու,
նու մաթը իճրա իթտիքաէն սօնդրա
մէրսում խանէ սահիպիսի սիւալ իթ-
տի :

— Նէօ , Համբարձում ախպար
խայր օլա :

— Պէն իսն օղլու իսնը՞ , եօք
պէն էօյլէ քիմին տրապասընա պինէր-
սէմ օնուն թիւրքիւսիւնիւ չաղըր-
մամ , եօք պանն պաք , պէն էօյլէ ...
սէն տէտիյիմէ պաք , նէնէ լաղըմ :

— Ղալիպա սուլ օտապահ պիր քաչ
տանէ զիյատէ ույուշտուրմուշսըն :

— Նէ եաբաճաքսըն եա , եօրկուն-
լուղը պիլնրմիսին սէն , պէն իշթէ
տօղրու Ալէմ տաղընտան կէլիյօրում ,
պէն պիրիսինէ սէօղ վէրիրսէմ սէօ-
ղիւմ սէօղ տիր , եօք պէն էօյլէ թիւ-
քիւրտիւյիւմի եալար պօյու տէյիլիմ :

— Ալէմ տաղընտան մը կէլիյօրսըն ,
էյ նէ եաբտըն պաքաղըմ :

— Նէ եաբաճաղըմ , եաբտըմ եաբ-

մատըմ՝ սէն շունակ պաք — տէյուպ պա-
լըքճը՝ Ագապի տուտունըն թէգքի-
րէսինի քոյնունտէն չըքարուպ Ա՛.
Ֆասիտեանէ վիրտի, վէ օլ տախի
թէգքիրէյի օքուտըքուն սօնղըա տույ-
տուղը քէյֆիէթէ զայէթի իլէ ճանը
սըքըլարաք սիւալ իթտի :

— Պու թէգքիրէ նասըլ սէնին է-
լինէ կէչտի :

— Անղլատըն մը շիմտի պէնի, պաք
Համբարձում նէ եաբայօր ըմըշ, պէն
պիրինին արգասընա տիւշմէյիմ եօք-
սա, պէն տօլմուշ քայըղա պինէրմի-
յիմ :

— Սահիհ, պէն պուսու սէնտէն
ումմաղ ըտըմ, Յակօբ աղա էհլինին
տօսթու օլտուղընտէն պիր քաչ շէյի
թասիհ իտէսին տէյու թէնպիհ իթ-
տիմ իսէ տէ, պու տէրէճէ չաբըք ի-
շիմէ եարայաճաղընը մէմուլ իթմէզ
իտիմ :

— Իշթէ վա՛ր արթըք անղլա :

— Իէք էյի, լաքին պէնիմ տէտիւ-
յիմէ ճէվապ վիրմէտին, պու թէգ-
քիրէյի նասըլ էլինէ կէչիրտին, սէօյլէ
պաքալըմ — :

() Լ վադըթ Համբարձում քէյֆի-

էթի օլմուշը կիպի նագլ իթաի իսէ,
 Ս. Պասիտեան զիյատէսի իլէ քէտէր-
 լէնտի, զիրա սահիհ օլտուղնէ հիչ
 շիւպհէսի քալմատը, վէ պիր ազ միւլ-
 հագէտէն սօնզրա պալըքճըլէ տէտի:

— Ումարըմ քի իթաիյիմ էյլլի տա-
 հա ունուլթմատըն:

— Եօք պանն պաք, պէն էքմէյի
 տիզինտէ պօյու հէրիֆ տէյիլիմ. պա-
 նա ատը շանը չօլաք Նիկողոսըն օղ-
 լու պալըքճը տայը Համբարձում
 տէրլէր:

— Բէք էյի, պիլլիրմիսին քի շիմտի
 պանա տահա զիյատէ լաղըմ օլաճաք
 վագթին կէլտի:

— Պաշ իւսթիւնէ, իլէ օ Յա-
 կոբտան էօճ ալմաք իչուն հիչ պիր
 շէյի աիւշիւնմէմ:

— Եօք էօյլէ շէյ սէօյլէմէ, էօճ
 ալմաք նիյէթի իլէ տէյիլ, իլլա Ալլա-
 հա մագպուլ օլմաք նիյէթի իլէ պաշ-
 լայաճաքսըն, զիրա օ զաւլալլու կէն-
 տունի ճէհէննէմէ աթմաք էօլունտէ
 պուլունըյօր, Ալլահըն խաթըրը իչուն
 օնու շէյթանըն եէսիրլիյինտէն քուր-
 թարմալը:

— Պէնիմ էլիմտէն կէլտէ օնու պիւս-

պիւլթիւնն շէյթանա թէսլիմ իթմէյէ
պաքարըմ ամմա, նէ իսէ հայտէ էջ
լէ օլտուն :

— Եօք, օնա հիշ զայլուք վերէ
մէմ, օ սանա ֆէնալը իթտի իսէ սէն
օնա էյլէ իթմէյէ չալըշմալըսըն, նա
սըւքի սուրք քիթապլար պիղէ պէյլէ
էյրէթտիրիր, վէ պու սաաթտան
սօնդրա սաշլայալըմ, նէ գատար քի
կիւճլիւք չէքէճէիսէք, Ալլահըն խա
թըրը իչուն ճէմիսինի կէօզիւմիւղէ
ալարաք օ տէլի քանլույը շէյթանըն
քուճաղընտէն պէրի ալալըմ : Հ իմտի
պէն Վ իչէն աղանըն էվինէ կիտէք ի
տիմ, լաքին պու կիւն Վէյլիւք տէ
րէյէ չըքաճաղ իտի, եարըն պաղար
տըր պիր քայըք թութար քէյէ կի
տէրիմ, վէ քէյֆիէթի պիր էյիճէ բէ
տէրինէ անղլաթտըրըրըմ, բէք էյի պիր
ճան տըր, էլպէթտէ օղլունըն պու
էօլլարտէ կէզտիյինէ ճանը սըքըլա
ճաք, իգթիղա իտէր իսէ, սէնի տէ
չաղըրթտըրըրըղ պաղար իրթէսի կիւ
նի պիր եէրէ կիթմէ, խապէր իթտի
յիմիզ վազըթ նէրտէ իսէն մութլա
գա կէլ, նասըլ օլտուղընը թարիֆ ի
տէրսին, Վ իչէն աղանըն տա հիշ շիւպ

հէսի քալմազ, էկէր քի հարձըղա սը-
քընթըն վար իսէ քօրքմա, պէն սա-
նա բարա պուլուրըմ, վէ սանա պիր
իշ տէ պուլմայէ Ալլահ քէրիմ, շիմ-
տի ֆիգրիմէ պիր շէյ կէլտի, պիր շէ-
յէ պաշայաճաղըզ թէքմիլ իտէլիմ,
զիրա միլէթիմիզտէ արթըք
հէր նէ իսէ :

— Պէնիմ էլիմտէն կէլէնի պէն եա-
բարըմ, վէ սէնին սէօզիւնտէն հիշ
տըշարը չըքմամ, իլէ պիր ազ տա
հարձըղա սըքընթը շէքտիրմէզսէն,
քաբ սալը վէր եաքասընը :

— Համբարձում ախպար, շիմտի
պէն սէնի Ա իչէն աղանըն էվինէ կէօն-
տէրէճէյիմ :

— Աէ տէտին, նէ տէտին ,

— Ա իչէն աղանըն էվինէ կիտէ-
ճէքսին :

— Պէն ագլըմը տահա քաչըրմա-
տըմ :

— Ահիշուն :

— Այլէ եա, օ Յակոբ պիր տէ-
ֆա պէնիմ էվիմէ կէլտի, պէնի սուրբ
Յակովբա թըքտըլար, պէն շիմտի օ-
նուն էվինէ կիտէյիմ պիւսպիւթիւն
քիւրէյէ աթսընլար, էյլէմի :

— Լօք սէն քօրքմա պու տէֆա
պիր շէյ օլմաղսըն :

— Ամսըլ օլմամ, ամսըլ պու տէֆա
նէ օլուրսամ օլուրում :

— Լօք եօք, շիմտի հավա թէպ-
տիլ օլտու :

— Լյի եա, պիր աղ վագըթ կէչ
սին հէլէ, տահա սուրբ Յակովբեան
եէնի չըքտըք :

— Ղանըմ սէն քօրքմա կիթ, էօյ-
լէ քօրքաքըղ իլէ իշ կէօրիւլմէզ :

— Բէք էյի, օրայէ կիտուպ նէ
եաբաճաղըղ :

— Կիտէր գաբույու վուրուրսըն,
Սարգիս աղա սէլամ իթտի Վ իչէն
աղա քէօյէ չըքտը մը տէյու սօրար-
սըն — :

Պալըքճը տըշարը չըքտըքտէն
սօնղրա Ս. Յասիտեան եազտըղը մէք-
թուպի թէքրարէն աչուպ պիր տէր
քէնար տահա իյլէտի :

Յակովբեան քօրքուպ չաշըթլաթ-
տըրտըղըմըղէ նէ գատար հագ-
գըմըղ օլտուղընը կիւն պէ կիւն
տահա զիյատէ անղլայօրում, զի-
րա շիմտի խապէր ալտըմ պիր

Եւ յիմէն ի բարեգործաց իմաց ,
 պարտաւոր չեմ զիմեզ անհատ
 զիմեզ պարտաւոր չեմ զիմեզ ,
 իմեզ պարտաւոր չեմ զիմեզ ,
 իմեզ պարտաւոր չեմ զիմեզ :

Ս. Ինչն ազա քէօյէ չքմար զլուս
 զնոյն , իրթէսի կիւնի Ս. Պատիւ
 եան պիր քայլք թուրթու պտղոս
 մերսողմուն եալըսնէ վասըլ զլուս ,
 վէ Յակոբ ազանըն բէտէրի տախի
 հէնուզ թաամտէն քալքմար եալընըն
 էօնիւնտէ օթուրմու չքմար ինչի ի
 տի :

Ի պթիտա եալընըն էօնիւնտէ պիր
 ազ կէօրիւ շտիւլէր , պատէհու եօքա
 րը չքմար օտա դաբուսունը սիւր
 կիւլէտիքտէն սօնղոս Ս. Պատիւեան
 տէտի :

— Ս. Ինչն ազա , պու կիւն սիղէ
 բէք րաճի վէ պա խուսուս միւլհա
 զալէրինիղէ զայէթ մուղայըր պիր քէյ
 ֆիէթին իֆատէսի իչուն կէլմիշիմ
 տիր , զիրա պիլիրսինիղ քի ճումա ախ
 շամը մէշղուլիէթիմ զլուս զնոյն սի
 զին իլէ պիրլէքտէ կէլէմէտիմ իտի :

— Եւ իմէթ , ֆադաթ ճան սըքըլա

ճաք պիր շէյ իսէ քէյֆիմ քըրըլաճաք,
զիրա պու կիւն թամամ քէյֆիմ եէ-
րինտէ իտի :

— Աէ չարէ, մէճպուրի սէօյլէմէ-
լիյիմ, զիրա վագըթ զայս պիթմէյէ կէլ-
մէզ, վէ նէ գատար միւսաատէ օլսա
օլ գատար ֆէնա օլուր : Պիր աղ քէ-
տէր իտէճէքսինիյ իսէ տէ զարարը եօք.
տիւնեայէ կէլմիշիզ խաչ չէքէճէյիզ — :

Վ իչէն աղա չաբըճաք կէնտուկէ
կէլուպ, կիւնաս իթմէսին տէյու՝ քօր-
քարաք — էօյլէ եօյլէ հագգընըզ վար —
տէյու պիր քաչ տէֆա թէքըարլատը :

— Վ իչէն աղա սիղէ սէօյլէյէճէ-
յիմ բէք միւգթաղի պիր մասլահաթ
տըր, պու սէպէպտէն վագըթ զայս
իթմէյէրէք կէլտիմ, զիրա մէմուլ ի-
տէրիմ քի մահտումինիզին ֆէնալըղը-
նը ասլա իսթէմէզսինիզ :

— Աէ տէյօրսուկնըզ, օղլումա րա-
ճի պիր շէյ մի տիր :

— Վ վիլէթ, լաքին հիչ թէէսսիւֆ
իթմէյին, մէմուլ իտէրիմ քի, պու
քէյֆիէթի իքիմիզ պիրլիքտէ տէֆ ի-
տէպիլիրիզ : Պագաթ պիր սօրտում
պիր տահա սիւալ իտէյիմ : Վահտու-
մինիզ Ալէմ տաղընտէ տիր տէտինիզ,

էօյլէ տէյիլ մի :

— Լփլէթ, Սարգիս աղանըն էվին տէ :

— ()րատէ Լըմէնի միւթէսպէր լէրինտէն Պաղտասար աղա իսմինտէ պիրինին եէկէնի Լգապի տուտու օլույօր :

— Պաղտասար աղանըն եէկէնի Լգապի տուտոն, աճապ հէր նէ իսէ սէօյլէյին սաքալըմ :

— Հէօյլէ պիր քըզ քի Լըմէնի միւ լէթինտէ էմսալի եօք թարիֆլէրինէ կէօրէ, ղերա Լըմէնի վէ ճրանսըզ լիսանլէրինի բէք էյի պիլուպ, վէ ()սմանլըճայը տախի էբէյի թահսիլ իթմիշ օլտուղընտէն մատա բէք ալիմպիր քըզ ըմըշ, վէ ղայէթի իլէ սէրպէսթ ֆիգիրլէրէ մալեք, պիլմէմ նասըլ օլմուշ, չիւնքի ամուճասը ասլա պու կիպի շէյլէրէ մէյիլու տէյիլ օլտուղընը բէք էյի թասհիհ իթտիմ :

— Պաղտասար աղանըն պիրատէրի սանղմըլմըշ :

— Բէտէրի վէ վալիտէսինի սիւալ իթտիմ իսէ պանա թարիֆ իտէն պիլմէյօր իտի, եախուտ սէօյլէմէք իսթէ մէտի, լաքին եինէ անղլարըմ :

— Երևի պէնիմ շիւպհէմ սահիհ
օլմալը :

— Պէջլէճէ Լճապի տուտու իլէ
մահտումինիզ բէք չօք կէօրիւշմիւշ-
լէր , վէ պիրիպիրլէրինէ զիյատէսի ի-
լէ ալադալէրի օլտուղընտէն մատա ,
միւրատլէրի պիրիպիրլէրինի ալմաք — :

Կէրչի Ս . Ֆասիտեան Լճապի
տուտու իլէ Յակոբ աղա նէ ֆիգիր-
տէ օլտուքլէրինտէն պի խապէր իտի
խէ տէ , էջլէ օլմալը տըր տէյու մէ-
մուլ իտէրէք վէ Ս իչէն աղայը պիր
էյիճէ ալթ իւսթ իթմէք նիյէթի իլէ
պիլտիյինտէն տահա զիյատէ շէյլէր ի-
լալէ իթտի :

Յակոբ աղանըն բէտէրի պու սէօզ-
լէրի իշիթտիյի կիպի սէտիրին պիր
քէօշէսինտէն օ պիրինէ սըչըրայուպ ,
վէ սօնղրա տէ օնիւպ մէրսում Ֆասիտ-
եանէ սիւալ իթտի :

— Սիւրատլէրի պիրիպիրլէրինի ալ-
մաք մը տէտինիզ :

— Եվլէթ :

— Պէնիմ օղլում Լըմէնի քըղը մը
ալաճաք :

— Լման Ս իչէն աղա քիմսէ տույ-
մասըն , զիրա սօնու բէք ֆէնա օլուր :

— Լօք , եօք , քօրքմայրն , լաքին
 պէնիմ օղլում Լօրմէնի քըղը ալամաղ,
 պէօլէ շէյ օլմաղ , եանլըշլըղընըղ օլ
 մալը , պիր էյի թասհիհ իթմէմիշսի-
 նիղ տիր — տիյերէք Վ իչէն աղայէ պիր
 տիւրլիւ ինանմաք կէլմէղ իտի :

() Լ վագըթ Ս . Ֆասիտեան քօյ-
 նունտէն Լօգասլի տուտունըն Յակոբ
 աղայէ եաղտըղը թէղքիրէյի չըքա-
 բուպ Վ իչէն աղայէ վիրտի — էկէր ի-
 նանմայօր իսէնիղ օքույուն պունու —
 տիյերէք :

Վ իչէն աղա , թէղքիրէյի օքու-
 տուքտէ ասլա շիւպհէսի քալմատը ի-
 սէ սիմասընտէ իտտիա իլէ խըրս նի-
 շանէլէրի կէօրիւնիւր իտի , վէ պա-
 շընը էլինէ տայատարաք կէօյա տիւն-
 եանըն սօնու կէլմիշ կիպի — աման
 Լօլահ — տէյու եիւքսէք ավաղ իլէ
 պաղըրուպ վէ սօնղրա բէք քէտէր ի-
 տէրէք տիւշիւնճէյէ վարտը իսէ մէր-
 սում Ֆասիտեան սիւալ իթտի :

— Վ իչէն աղա նէ տիւշիւնիւյօր-
 սունըղ , տիւշիւնմէ իլէ պիթմէղ պիր
 ան էվվէլ պու շէյի մէն իթմէնին չա-
 բէսինի արամալը :

— Նէ տէրսինիղ հալա ինանմաք

կէլմէյօր :

— Նիչուն , բէք էյի ինանմալըսը նըզ , հաթթա պէօլէ պիր շէյ օլուք տէյու բէք մէմուլ իտի , զիրա Յակոբ աղանըն ահվալի մալիւմ , պիր իքի սէնէտէն պէրու կիզլիճէ միլէթ ումուրընէ քարըշուպ , Նրմէնիլէրէ տաիմա եագընիէթ կէօսլէրիյօր :

— Պէնիմ օղլում իչուն մի տէյօր սուներզ :

— Վիվէթ , վէ հիչ թաաճճիւպ իթմէյին , զիրա վալիտէսինին մաթլուպը իլէ չօճուղ իքան , կէօնտէրտիւյինիզ մէքթէպտէ պու Ֆիգիրլէր իլէ պէօլիւյիւպ վէ սօնդրա Պրանսա մէքթէպլէրինտէ իլմու Ֆինուն վէ սէրպէսիէթ քէսպ իտուպ , իլմինին քէսրէթի իլէ բէք չօք ատէմլէրի կէնտուէնէ ճէլպ իթմիշ տիր , պունլարէ մէպնի կէնտուէնին Ֆիգրինէ մըթապըգ վէ կէնտուէնէ էմսալ պիր քըզ րասթ կէլտիքտէ ալագա իթմէսինի , վէ անը ալմաղէ ճահտ իթմէսինի աճալիպ մի պուլույօրսուներզ — :

Վէ Ս. Պասիտեան Վ իչէն աղայէ պիր ազ տահա եագլաշուպ պաշլատը պու սէօզլէրի տիմէյէ :

— Վ իչէն աղա էկէր քի պու քէյ-
 ֆիէթի մէն իտէմէզ իսէք, պիլմիշ օ-
 լուն քի հագգըմըզտա բէք ֆէնա օ-
 լուր չիւնքի, էվվէլա զէնկին
 ֆամիլէատէն պէօյլէ պիր շէյ զուհուր
 իտէր իսէ բէք չօքլէրինէ ֆէնա իպ-
 րէթ տիր, վէ սօնդրա պիզիմ տախի ա-
 խէրինէ տիյէճէյիմիզ քալմազ, սանի-
 էն մահտումինիզին ագլընէ պէկէն-
 միշ բէք չօք քիմսէլէր վար ճիւմէսի
 խօշլանտըքտէն մատա անլէր տախի
 պունա էմսալ շէյլէր եաբարլէր, օլ
 վագըթ նիհայէթի նէրէյէ վարըր, պի-
 ղիմ քուրտուղըմըզ ֆիգիրլէր արթըք
 իլէրի կիտէր մի, զիրա խըսըմլըք մի-
 նասիպէթի իլէ իքի միլէթ պիրլէշէ-
 ճէք օլուր իսէ, պու տէվիրտէ նիճէ
 պիր տահա այըրապիլիբիզ, պունճա
 սէնէլէրտէն պէրու սէլէֆլէրիմիզին,
 վէ պիզիմ իթտիյիմիզ ճահտլէր պօ-
 շունա կիթմէզ մի, վէ հասիմլէրիմի-
 ղէ մաղլուպ օլուրսսպ անլէր մէմնուն
 օլմաղլէր մի: Աիւճլիւք իլէ շիմտիէ
 գատար պու ագրասպալըք խուսուսը-
 նը քալտըրուպ վէ մէն իտէպիլտիք,
 մէմնու օլան քէյֆիէթէ թագվիէթ
 վիրէմէզ իսէք միլէթին էֆբեարը ի-

քիցէ թէ՛վճի՛հ օլմուշ իբան պիր տա-
հի միւրատըմըղը նսմըլ իլէքի կէօթիւ-
րէպիլիրիզ :

— Եօք եօք , պէնիմ օղլումտէն
պու շէյ պաշլանըղճ օլմաղ , օնուն
հագգընտէն պէն կէլիրիմ — տիյերէք
Վ իչէն աղա խըրս իլէ սյաղէ քալք-
տը , լաքին սօնըրա եինէ գալպինտէ
բէտէրլիք մուհապպալէթինի տույ-
տուքտէ “ Լ՛հ նէ գատար տա օղլու-
մը սէվէրիմ ” տէյուպ էլինի անլընա
քօտու :

— Վ իչէն աղա , Լ՛լահըն խաթը-
րը իչուն պու շէյի մէն իթմէյէ ճան
ու կէօնիւլտէն զայրէթ իտէճէքսին ,
վէ օղլունը սէվէր իսէն տահա էյի
եա , ճանը զայպ օլմասըն տէյու ճահտ
իտէճէքսին , շիւնքի սէվտիյին ստէ-
մին , հէր շէյտէն էվվէլ ճանընը քուր-
թարմալը , պու տիւնեա կէշիճի տիր ,
ասըլ տիւշիւնիւպ վէ քօրքաճաղըմըզ
շէյ էպէտիլլիք տիր , էպէտիլլիք . . . :

— Լ՛հ պէնիմ օղլումըն նէ՞ գապա-
հաթը վար , պիւթիւն ֆէնալըք իր-
շատ իտէնլէրին տէյի՞ մի . . . :

— Սահիհ , հագգըն վար , պիւ-
թիւն ճիւնհա օնլարըն . . . պաքա-

լըմ Ալլահա նէ՞ ճէվապ վէրէճէքլէր ,
 եաբսընլար սու շէյլէրի , լաքին ինչա-
 ալլահ պիր կիւն կէլէճէք քի
 հէր նէ իսէ շիմտի սու պէլայը տէֆ
 իթմէյէ պաքալըմ :

— Աման պէնի եալընըղ պըրաքմա-
 յըն :

— Խայըր , պէն սէնին իլէ տաիմա
 պիրլէքտէյիմ , շիմտի պէն սանա սէյ-
 լէտիյիմի եաբ , սօնուկտէ նէ թէտ-
 պիր քուլլանմալլըր սէյլէրիմ : Ալլէ-
 լա Պէյիւք տէրէտէն Պէյ օղլուկէ
 ինմէլիսինիղ :

— Նիշուկն :

— Չիւնքի Պաղտասար աղա Ալլէմ
 տաղընտէն Պէյիւք տէրէյէ կէլէճէք
 իմիշ , սիղ տէ սուրատա սուլուկնըր
 իսէնիղ քըղ իլէ տաիմա կէօրիւշմէյէ
 վէսիլէ օլուր , լաքին աշաղտէ եանըն-
 տան այըրմազսըն , իպթիտա կէօրիւշ-
 մէլէրինի մէն իտէլիմ , սօնուկտա նէ
 քի իդթիղա իսէ եաբարըղ , ֆադաթ ,
 Ա իչէն աղա , թէքրար սէյլէրիմ , է-
 լինտէն կէլէնի տիրիղ իթմէյէճէքսին ,
 օղլուկն տըր տէյու աճըմայաճաքսըն ,
 սօնղրա տահա ֆէնա օլուր , պիր ա-
 տէմ սէվալիյի քիշինին ճանընը քուր-

Թարմայէ չալըշմալը, էն պէօյիւք էյ-
լիք պու տըր, տիւնեէ վի շէյլէրին Թօ-
բու պօշ, ահրէթիմիզ էյի օլտուն,
նէ վագըթ քի օղլունըն ճանընը քուր-
Թարըր իսէն, օլ ղէման պապալըք
խըզմէթինի Թէքմիլ իթմիշ օլուրսըն,
վէ Մլահա տա պօրճլու քալմաղսըն — :

Վ իչէն աղա Ս. Ֆասիտեանըն
սէօյլէտիքլէրինի տինէյուպ, վէ օղ-
լու հէման ճէհէննէմէ կիթտի տէյու
քօքքարաք — բէք էյի էֆէնտիմ, բէք
էյի եարըն սապահ ինէրիմ — տէյու
ճան ու տիլտէն սէօղ վիրուպ վէ ին-
մէյէ գարար վիրտի :

— Պիր շէյ տահա սէօյլէյիմ :

— Պույուրըն :

— Պունտան սօնղրա նէքի եաքար
իսէք էսրար օլմալը, մահտու մինիղին՝
իքիմիղին իլմի պիր օլտուղընը տույ-
մասը հիչ պիր տիւրլիւ էյի օլմաղ, պի-
ղի կէնտուսինէ տօսթ տէյու իրշատ
իթմէլիյիզ, վէ եինէ տօղըուսը պու
տըր, չիւնքի անըն էյլիյի իչուն չալը-
շըօրըզ, շիմտի ճէհալէթ իլէ պիր շէյ
եաքայօր, սօնուհտա բէշիման օլուր,
վէ օլ վագըթ պիղէ միւլթէշէքքիւր
օլաճաք տըր, ֆագաթ շիմտի պէլի

իթմէյէ կէլմէ զ :

— Ի՛նք էյի , սիզին նասիհաթլէրի նիզին ճէմիսի պէնիմ մագպուլում , ինչաալլահ սօնսւնտէ սէմէրէսինի կէօրիւրիւզ :

— Հիչ շիւպհէ իթմէյին , պուկիւն պու գատար կէօրիւշտիւք էլ վէրիւր , եինէ Պէյ օզլունտէ պուլուշուրըզ զիրա պէն շիմտի ինէճէյիմ :

— Ի՛նչա իտէրիմ , պուկիւն պուրատէ քալըն , պէնի եալընըզ պըրաքմայըն , զիրա վիւսիյինիզ խապէրտէն բէք Ֆէնա օլտում , ախէրլէրին պուզիւիւմտէ օլտուղընէ իքրահ իտէր իւքան , պէնիմ պաշըմա կէլտիյինէ բէք քէտէր իտէյօրում :

— Խայըր , պուկիւն էլպէթտէ էնմէլիյիմ , պուտան մատա տահա չօքմէշղուլիէթիմ վար վէ սիղտէ քօրքմայըն պիր շէյ եօք Ալլահ եարտըմ իտէր — :

Վ իչէն աղա միւտաֆիրինին արգասընտէն եալընըն էօնիւնտէքի իսքէլէյէ գատար ինուպ , վէ էլինտէն թիւթուպ քայըղա քօտուքտէն սօնըրա եօքարը չըքտը իսէ , պիր խըզմէթքեար չաղըրուպ կէօջ արապալէ-

ըինի իրթէսի կիւնինէ թէրթիւս իթ-
տի, վէ պատէհու օտասընէ չէքիլուս
հիչ պիր շէյ իշթահը քալմայարաք
տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

Ֆէրտասի սասլահը արապալէր
եիւքլէնիւս Յակոբ աղանըն բէտէրի-
նին Պէյ օղլունէ ինտիյինի կէօրէնլէր
էբէյի թաաճճիւս իթտիլէր, վէ խըզ-
մէքեարլէր տախի սիւալ իտէնլէրէ
“ պիլմէյիզ, պիր շէյ վա՛ր ամմա նէ օլ-
” տուղընտէն խապէրիմիզ եօք ” տէ-
յու ճէվաս պիտէր իտիլէր :

ՖԵՍԵՂՈՆ ՊԵՐԻՆՃԻ

ՖՈՒՐԹՈՒՆ Ա

ՅԱԿՈԲ աղա Աբապի տուտու իլէ սօն տէֆա Ալէմ տաղընտէ կէօրիւշ տիւյիւնտէ , օնտան սօնզրա արթըք Պէյիւք տէրէտէ պուլուշմալէրինի գարարլաշտըրուպ , Վ իչէն աղանըն քէյտէն ինտիյի կիւն օլ տախի Պէյ օղլունէ ինտի . վէ հէր նէ գատար քէյէ կիտիլուպ , թէգրար կէրու տէօնիւլտիւյինի խըզմէթքեարլէրտէն տույտու իսէ տէ սէպէպինի աշիքեաւրէն տույամայուպ իլլա շիւպհէ իտէր իտի : Օ իրա բէտէրինտէն կէօրտիւյի թէրս չէհրէտէն անա սիւալ իթմէյէ ճէսարէթի օլմատը , գապիլ տիլքի մէրսում տէլի քանլու կէնտու խըզմէթքեարընտէն Ս . Ֆասիտեանըն քէյէ չըքուպ , բէտէրի իլէ կիզլիճէ կէօրիւշիւպ վէ իրթէսի կիւնի ինիլտիյինի տույսա պիր աղ մէրգում

Յասիտեանտէն շիւպհէ իտէր իտի ի-
սէ տէ օլ խոլսոլսը անդլայապիլէճէք
հիչ պիր վէսիլէ օլմատը , զիրա քէ օյ-
տէն ինէր իքան պի գըյմէթ պիր սա-
աթ գազաէն քըրըմըշ օլտոլղընտէն
Վ իչէն աղա օղլոլնըն սատըգ պէն-
տէսինին տիգգաթսըղլըղընը վէսիլէ
իտէրէք անա իղլին վէրտի , պոլ սէ-
պէպլէրէ մէպնի , Յակոբ աղա հէր
խոլսոլստէ շիւպհէտէ քալտը իսէ
տէ կէնտոլ ալագասը զահիրէ չըքտը-
ղընէ պիր էյիճէ գարար վիրտի :

Պոլ քէյֆիէթլէրտէն տէօրթ պէշ
կիւն սօնղրա , պիր սրազար կիւնի Վ ի-
չէն աղա իլէ օղլոլ օթոլրմոլշ սէօհ-
պէթ իտէր իքան , Վ . Յասիտեան ան-
լէրին իտանէսինէ կիտոլպ վէ օտատէն
իչէրի կերիւր կերմէղ՝ էվլէլա Յակոբ
աղայէ տիգգաթ իթտի , աճապ մէր-
սոլմ կէնտոլ հագգընէ պիր շիւպհէ
իտէյօրմը տէյոլ , զիրա էկէր քի պիր
աղ քըրկընլըք կէօրսէ իտի , օլ կիւն
ֆիգրինտէքի քոլրտոլղընը իճրա իթ-
մէյի թաիսիր իտէճէք իտի , լաքին եի-
նէ Վ իչէն աղանըն օղլոլնտէն հէր
տէֆաքի մոլամէլէյի կէօրտիւյիւ ի-
չոլն միւսթէրիհ օլարաք վէ կէնտի

տախի խօշ մուսամէլէ կէօսթէրէրէք
սէտիրէ կէչուպ օթուրութ, վէ Յակոբ
աղա չըպըք կէթիրսինլէր տէյուէ մը
իթմէք իչուէն տըշարը չըքար չըքմազ
Ս. Քասիտեան՝ չաբըճաք Վ իչէն ա-
ղայէ տէօնիւպ ,

— Պու կիւն թամամ վագթի տիր
սէօյլէյէլիմ, վէ սէն տէ պանա եար-
տըմ էթ . . . — տիմէյէ քալմատը ,
Յակոբ աղա թէքրարէն իչէրի կիրտի :

Եւ Տալատէն սէօհպէթ աչըլուպ
վէ պիրրախանէյէ գատար , եախուս
տուրը Յակովբեան եօքարը չըքըլուպ
կէզինմէք Ֆէնա օլմազ տէյուէ սէօյլէ-
չիր իքան՝ Ս. Քասիտեան Վ իչէն ա-
ղայէ տէօնիւպ տէտի :

— Սուրը Յակովբ լաքըրտըսընտէն
խաթըրըմա կէլտի , կէչէն կիւն տօս-
թումըն պիրի տէյօր իտի քի , պալըք-
ճը Համբարձում տէյուէ պիրիսի վար ,
Յակոբ աղա մուգատտէմ սուրը Յա-
կովբա քօտուրթմուշ ճիւնհասը օլ-
տըղը իչուէն , լաքին շիմտի ազլը պա-
շընէ կէլմիշ օլտըղընտէն պիրիսի՝ հա-
լինէ մերհամէթէն սուրը Յակովբեան
չըքարթմըշ , Քագաթ բէք Քագիր օլ-
տըղը իչուէն Վ իչէն աղայէ , եախուս

Յակոբ աղայէ սէօյլէսէն տէ պիր խըղ մէթլէրի օլուր իսէ՝ քուլլանսընլէր , զիրա իպթիտա թէրպիէսինի վիրմիշլէր վէ շիմտի տէ պիր քաչ բարա քաղա նաճաք պիր իշէ քօրսալար , պունտան պէօյիւք էֆէնտիլիք օլմազ տէյուլ , պէն տէ սէօյլէրիմ տէյուլ սէօզ վիրմիշ պուլուլնորմ , լաքին եինէ սիզին պիլէճէք իշինիզ տիր — :

Վ իշէն աղա օլ վագըթ մահտու մինէ տէօնիւպ թաթլըլըք իլէ տէտի :

— Յակոբ , սէն պու ատէմի պիլմէլիսին էօյլէ իսէ :

— Վվլէթ , պիր ազ հաշարի օլտըղընտէն օլ վագըթ պիր թարաֆըլըա սուրբ Յակովբա քօտուրթտուլմ իտի :

— Յակոբ աղա , բէք էյի իթմիշսինիզ , թամամ միւսթահագ իմիշ :

— Վվլէթ , զիրա բէք թաճիզ իտէր իտի էհլինի :

— Օւվալուլ քարը , միլլէթիմիզ տէ նէ գատար պունա էմսալ շէյլէր վար — տիյէրէք Վ . Ֆասիտեան կէնտու քուրտըղը թուղաքլէրտէն հիշ հիճազ իթմէզ իտի : Վ է մերսուլմ քէտէր կէօսթէրէրէք պիր իքի տէֆա պաշընը սալաուր , շունը տախի մա-

լիւմ իտէրիզ քի Ս. Քասիտեանըն՝
Սօֆի տուտույը թանըտըղընը Յակոբ
աղա պիլմէզ իտի :

— Լաքին շիմտի, օ տօսթու մու-
ղըն նագլինէ կէօրէ էօյլէ քալմամըշ,
պիլիւրսինիզ օլ մագուլէ ատէմլէրին
պիր քէրրէ կէօղիւ քօրքար իսէ, պիր
տահա հիչ պիր շէյէ ճէսարէթ իտէ-
մէզլէր :

— Լօյլէ տիր — տէյու Վ իչէն ա-
ղա գարար վիրտիքտէն սօնղրա տէօ-
նիւպ օղլունէ տէտի :

— Յակոբ, սէնին ուշաղըն էօք,
օնուն եէրինէ քօրսաք ֆէնա օլմաղ :

Յակոբ աղանըն պու թէքլիֆէ բէք
ճանը սըքըլարաք ճէվապ իթտի :

— Լօֆէնտիմ, նամսըլ օլուր, պա-
լըքճը ատէմ ուշաքըք էտէպիլիւր մի :

— Լօք, Յակոբ աղա, զանն իթմէ-
յին քի էօյլէ բէք գապա ատէմ տիր :

— Պէն թանըրըմ, բէք տէ քուլա-
նըլը ք ատէմ տէյիլ :

— Յակոբ աղա, պէն թարաֆ իթ-
մէք իչուն տէմէյօրում, լաքին շիմտի
հիչ էվլէլքիլիյի քալմամըշ, մահճուպ
քուղու կիպի պիր ատէմ օլմուշ, լա-
քին եինէ սիզ պիլիւրսինիզ :

— Վապիլ տիր, ֆագաթ հաշարը
լըղը տէֆ օլմաղըլա դապալըղը տա
պիրլիքտէ կիթմիշ օլմաղ :

— Յակոբ, նէ՞ օլաճաք, օտատէ Սի-
քայէլ վար, պու Համբարձումը տա
ալըրսաք սէնին իլէ պիրլիքտէ կէզէր,
չօքլուք պիր իշի եօք, քըլըղընը տէ-
յիշիրսէտէ պիր սղ սըրասընէ կիրիր,
օտա ատէմ տէյիլ մի, իւչ պէշ կիւն
թօբուլ աճէմիլիք չէքէճէք, հէմ շէ-
հիր ուշաղը բէք ահմաք օլմաղ, վէ
իպթիտա սուրք Յակովբա քօտուրթ-
մուշսըն շիմտի տէ եանընէ ալըրսան
պաշղա օլուր, զավալուլ բէք տէ ֆա-
քիր իմիշ — :

Յակոբ աղա բէտերինէ իթաա-
թէն վէ պիր իքի այ խըզմէթինտէ
քուլանտրքտէն սօնղրա իղին վէրիր
միւլհազասը իլէ — բէք էյի — տէտի :

Վէ Վ իչէն աղա Ս. Ֆասիտեա-
նէ տէօնիւպ սիւալ իթտի :

— Պու ատէմ էվլի տէտինիղ էջ-
լէ տէյիլ մի :

— Եվլէթ :

— Եջլէ իսէ սէքիղ կիւնտէ պիր
էվլինէ կիթսէ էլլէրիր :

— Նէ տէմէք, իսթէրսէնիղ օն պէշ

կիւնտէ պիր կիթսին :

— Լօյլէ իտէրիզ Յակոբ , Համբարձումը ալըրըզ , քեամիլ պիր աւտէմ էվտէ պուլունմասը ֆէնա օլմազ , էվին իչինտէքիլէր թօբու ճահիլ :

— Բէք էյի էֆէնտիմ , սիզ պիլիրսինիզ — :

Պէօյլէճէ գարար վիրիլտիքտէն սօնդրա , իրթէսի կիւնի Մ . Փասիտեան Համբարձումը կէթիրուպ Յակոբ աղանըն խըզմէթինէ միւսթէխտամ իթտի :

Յակոբ աղա Համբարձումը կէօրտիւքտէ սուրբ Յակովքտան կէնտուսինի քիմ չըքարտըղընը սիւալ իթտի իսէ , պալըքճը օլ խուսուսը սէթր իլէյուպ ,

— Չըքարան ատէմ ատընըն սէօլէնմէսինի իսթէմէյօր էֆէնտիմ — տէյու ճէվապ վիրտի իսէ , Վ իչէն աղանըն օղլու թէգրար սիւալ իթմէտի , վէ սօնդրա պազը սիւալլէր իտէրէք Սօֆի տուտուներն՝ Պաղտասար աղանըն էվինտէ օլտըղընը Համբարձում պիլմէյօր մէմուլի իլէ պալըքճըտէն շիւպհէ իտէրէք պիր սէպէպ պուլմա-

տը , չիւնքի Ս . Պատիտեան Համբար-
ձումա բէք զիյատէ թէնպիհ իթմիշ
իտի ասլա պու խուսուսլէրի պիլտիր-
մէմէյէ զայրէթ իթմէսի իչուն :

Նիհայէթ պալըքճը օտատէն տը-
շարը չըքար իքան Յակոբ աղա տէ-
տի :

— Ինչապլահ պիր իքի այտէն սօնդ-
րա էհլին իլէ սէնի պարըշտորտըղը-
մըզտէ մուհապպէթ իլէ էօմիւր կէ-
չիրիրսինիզ , զիրա շիմտի Սօֆի տու-
տու քէօյտէ տիր :

— Լֆէնտիմ , արթըք ճէնապին
նասըլ պիլիրսէն էօյլէ եաք :

Ս իչէն աղանըն օղլունըն ֆիգրի ,
պիր իքի այտէն սօնդրա պալըքճըյը
էհլի իլէ պարըշտորուպ վէ պիր ախէր
խըզմէթէ քօմաք իտի :

Յակոբ աղա Մլէմ տաղընտէն ին-
տիքտէն սօնդրա եիրմի կիւն գատար
Մգապի տուտույը կէօրէմէմիշ իտի ,
զիրա պիր տէֆա բէտէրինտէն Պէօ-
յիւք տէրէյէ Սարգիս աղանըն էվինէ
կիտուպ պիր քաշ կիւն քալմաք իչուն
իզին իսթէտի իսէ Ս իչէն աղա պու
ճէվապը վէրմիշ իտի :

— ()ղլում , պու կիւնլէրտէ կէն-

տիմոէ պիր աղ ըահաթսըղը.ք վար ,
բէտէրիմ տէ անգարիպ էօլմիւշ տիր ,
պէն տէ օ իլլէթտէն քօրքայօրում զա-
ֆիլ սէն եօղ իբան պիր շէյ օլուրսամ ,
պէնիմ եանըմոէ քիմ պուլուհսըն — :

() Լ վագըթ Յակոբ աղա պիր ճէ-
վապ վիրէմէտի , ֆագաթ Մգապի տու-
տույէ իթտիյի վատ խաթըրընէ կէլիր
իտի իսէ , կէնտուհի զայէթ իլէ թագ-
սիրաթը պուլուր իտի իճրասընտէ օլ-
մատըղը իչուհ :

Մգապի տուտու տախի Պէօյիւք
տէրէտէ պիր տագիգէ գալպի ըտ-
հաթ տէյիլ , տախիմա Յակոբ աղայը
կէօրմէյի արղու իտէր , լաքին հիչ
պիր տէֆա կէօրէմէղ : Պազար կիւն-
լէրի չայըրտէ վէ կիճէլէրի մահիթապ-
տէ արար տուրուր , վէ պազէն ու-
ղաքտէն պիր ախէրինի անա պէնղէթ-
տիրուպ տէրէճէյի քէմալտէ մէմնուհ
օլուր իբան , պիր աղ եաքընլաշտըղը
կիպի ալտանմըշ օլտըղընը անղլայուպ
եինէ գաթի ումիտ հալտէ գալըր ի-
տի : Քիմի քէրրէ գալպինտէն սիթէմ
իտէր , վէ պաղը քէրրէ տախի աճապ
սէվտիյի քէֆսիղ մի տէյու շիւպհէ ի-
տէրէք իթտիյի սիթէմլէրէ բէշիման

օլուսայ թահամմիւլ օլունմաղ գալսայ
րահաթսըզլըղէ կիրիֆտար օլուր իտի :

Պու հալէրտէ իքան , Յակոբ ա-
ղանըն պիր մասլահաթ իլէ Պօղաղ ի-
չինտէ պիր եալըլէ չըքմասը իճասայ իթ-
տի , շէօլէ քի բէտէրի տախի օղլու-
նըն կիթմէսինի մինասիպ կէօրտիւ ,
հէր նէ գատար եանընտէն այըրմաք
իսթէմէղ իտի իսէ տէ : յագաթ նա-
սըլքի իֆատէ իթտիք , Համբարձում՝
մուայէթինէ թային նէրէյէ կիտէր ի-
սէ պիրլիքտէ պուլլունորդընտէն , օլ
կիւնի տախի Պաղչէ գաբուսընտէն
կէնտու գայըղընէ պինուսայ մէրսում
պալըքճը իլէ Պէյքօղէ չըքորլէր :

Յակոբ աղանըն ֆիգրինտէ օլ կի-
ճէ Ղգապի տուտույէ կիթմէք օլտը-
ղը իչուն մէշղուլիէթինի թէքմիլ իթ-
տիքտէն սօնղրա օլտըղը մահալտէ գա-
լուսայ իրթէսի կիւնի ինմէյի գարար-
շաշտըրտը , վէ էվլէլինտէն գայըքճը-
լէրէ գայըքհանէտէ պէքլէմէլէրինի
թէնպիհ իթմիշ օլարաք , թամամ սա-
աթ իւշ պուշուք սուլէրինէ վարտը
իսէ , եազ կիճէսի հէր քէս իրքէնճէ
եաթմըշ , Վ իչէն աղանըն օղլու եա-
վաշճաճըք աշաղը ինուսայ տըշարը չըք-

տը վէ ամտէթի իչուն գաբուներն եա-
նընտէ ասըլը օլան անախտարը տախի
իւղէրինէ ալտը :

Վայըղա պինտիյի վագըթ համա-
տէ պիր աղ սաքաթըլըք վար իտի իսէ
տէ ճէսարէթ իտուպ ֆիգրինի ասլա
թէպտիլ իթմէտի . լաքին Սէրվի պու-
րուներ կէչտիքտէն սօնղրա համա պիւս-
պիւթիւն ֆէնալաշարաք պօղապըն էօ-
նիւնիւ կէչմէղտէն ֆէնա պիր պօրա-
յէ թութուլտը վէ կէրու տէօնմէք
տահա միւշքիլ օլտըղը իչուն գայըք-
ճըլէր Պէօյիւք տէրէյէ տօղրու կիթ-
մէյէ մէճպուր օլտուլէր :

Վգապի տուտու կիճէլէրի սաաթ
ալթըլ եէտիյէ գատար օթուրուպ (Հա-
կսք աղայը տիւշիւնիւր օլտըղընտէն ,
օլ կիճէ տախի աշգ իթտիյի տէլի քան-
լույը պիր տահի կէօրէպիլէճէյինէ ու-
միտի գաթ իթմիշ , բէնճիրէնին էօ-
նիւնտէ տէնիղին սէրթլիյինի սէյրիյ-
լէյուպ կէնտու գալպինին բահաթսըղ-
լըղընէ բուպար իտէր իքան կէօղիւնէ
ղայէթ ուղաքտէ պիր բիյատէ գայըք
բաստ կէլտի իսէ , մահիթապըն եար-
տըմը իլէ տիւրպիւնի ալուպ պաքմայէ
պաշլատը :

Պաղէն ինսանէ մալիւմ օլուր կիւ
 պի պիր շէյէ զիյատէճէ տիգգաթ ի-
 տուպ վէ կէնտուսինէ րաճի պիր քէյ-
 ֆիէթ միսիլլու անա մէրաք իտէր :
 շէր նէ գատար Ագապի տուտունըն
 թապիաթընէ կէօրէ պէօլէճէ մու-
 խաթարատէ պիրինի կէօրէրէք վազի-
 ֆէսիզ օլմաք միւմքինսիզ իտի իսէ տէ՝
 օլ տէֆա կէօյա կէնտու էն եագընը
 օլ գայըղըն տէրունինտէ կիպի տիգ-
 գաթ իտիւպ վէ սօնու նէրէտէ գա-
 րար վիրէճէյինի անղլամայէ չօք թէ-
 լաշ էթտիքտէն մատա գալպինտէ չօք
 քօրքու տույմաղէ պաշլատը :

Իյատէ պու տէրէճէ մուխաթա-
 րատէ օլարաք վէ Ագապի տուտու
 քօրքուսընտէն էլլէրի թիթիրէյուպ
 տիւրպիւնի կիւճիլէ թութապիլիր
 քէրթէսինտէ պիր գարա պուլլուտ կէ-
 լուպ պիւսպիւ թիւն այըն րույինի գա-
 բայարաք տէրեանըն իւզէրինէ գա-
 րանըք չէօքաիւ իսէ , պիր շէյ կէօ-
 րիւնմէզ օլտուքտէ , Պաղտասար աղա-
 նըն եէկէնինէ եաբաճաղընը շաշըրուպ
 վէ հէման տիզ իւզէրինէ կէլուպ Աւ-
 լահա րէճա իթմէկէ պաշլատը :

Օւվալլու Ագապի տուտու պիւ-

մէջ քի է՛ն սէ՛վտիյի զաթ կէ՛նտուսինի
կէօրմէք իչու՛ն տէ՛նիզին իւզէրինտէ
տալզալէր իլէ չաւքանուս տուրույօր :

Մուզիկեարըն էօրֆիւլիւ սէսի ,
հիպէթլու տալզալէրին պիրի պիր ար-
գասըսըրս գայըղըն իւզէրինէ քօշմալէ-
րի հայաթ վիրիճի ըջըղըն կիւզէլլիյի-
նէ զարէզէն՝ գարանլըք՝ եաս , քէտէր
վէ գօրքու վիրէն հիւքիւմաթընը ճիւ-
հանըն իւզէրինէ նէչը իլէմէսի , Մ-
գապի տուտունըն սէ՛վտիյի տէլի քան-
լույը գաթի իւմիտ հալտէ պըրաքմըշ-
լէր վէ պէնզինտէ բէնք գալմայարաք ,
արզու իթտիյի զաթէ մալիք օլմազտէն
տէնիզին կիրտապլէրինէ ինէճէյինի
ֆիգըր իթտիքտէ , աիլպէր սուրաթը
քէտէր իլէ պիր գաթ տահա շիրինիէ-
նիր իտի :

— Այանքօ , աճապ գուրթուլապի-
լէճէքմիյիզ , ամա՛ն եանքօ շու բէք
ֆէնա կէլի — :

Յակոբ աղանըն քէլամընը թէքմիլ
իթմէյէ պըրաքմայուս տաղ կիպի պիր
տալզա քուտուրմուշ ասլան միսալի
քէօբիւք քուսարաք գայըղը պիւս-
պիւթիւն տէ՛վիրմէ քէրթէսինէ կէ-
թիրտիյի անտէ « Մհ , սօն կիւն իմիշ »

տիյէրէք Վ իչէն աղանըն մահտումի
քէտէր իլէ կէօղլէրինի Պէօյիւք տէ-
րէյէ չէվիրտի :

Լ աքին Նանքօ եինէ շաշըրմայուպ
սույու պօշաթմաք իչուն չամչաղը Յա-
կոք աղայէ վիրտիքտէն սօնղրա պի
գայտ տուրուշը վէ տէլիճի պաքըշը
իլէ րուզիկեարը , տալղալէրէ վէ ար-
գատաշընը պիր տիւզիւ քուլլանըր
իտի :

Նիհայէթ իւչ սաաթ մրգտարը
տէնիզ իլէ ուղըաշարքտէն սօնղրա
Վ իչէն աղանըն մահտումի Պէօյիւք
տէրէտէ Պաղտասար աղանըն սահիւ-
խանէսինին էօնիւնտէքի իսքէլէյէ եա-
նաշոր :

Նգապի տուտու բէնճիրէտէ օ-
թուրմուշ գայըղըն եանաշորըղընր կէօ-
րիւպ վէ սէվտիյի տէլիքանլույը թա-
նըտըղը անտէ կիճէլիք էսվապընըն իւ-
ղէրինէ պիր քիւրք տլուպ խաֆիֆ պա-
սըշ իլէ գաբույէ գօշտու :

Պիր քաչ սանիէ պիրիպիրլէրինէ
պիր շէյ տիմէտիլէր . Յակոք աղա էօ-
լիւմտէն քուրթուրմուշ վէ մաշուգէ-
սինէ գալուշմուշ , հալա կէնտունէ
ինանմաք կէթիրէմէղ իտի , վէ Նգա-

պի տուտու տախի սէվտիյինին քուր-
թուլտըղը թէհլիքէյի խէյալ խլէյուպ
հալա տահա թիթիրէր իտի :

Աղաղմուր բէք զիյատէ եաղար , ի-
չէրի կիրմէյէ ճէսարէթ իտէմէզլէր ,
լաքին չէքտիքլէրի աղապ ապլա կէօզ
լէրինտէ տէյիլ , իքիսինին տախի տույ-
տուքլէրի մէմնունիէթին իֆատէսի
միմքինսիզ :

Տէլի քանլու Ագապի տուտունըն
էլինտէն թութմուշ , օլ կիճէյէ տէ-
կին կէլէմէտիյինին սէպէպինի անդ-
լաթտըրուպ աղլայարաք ալֆիլըք տի-
լէմէտէ , Պաղտասար աղանըն եէկէնի
տախի սէվտիյինին սատագաթընըն իւ-
ղէրինէ իթտիյի շիւպհէյի խաթըրընէ
կէթիրուպ ասըլ թագսիրաթլը կէն-
տունի պուլարաք , մաշուգունըն ճէլպ
իաիճի կէօզլէրինտէն ագան եաշլէրի
ինճուլը եաղլըղը իլէ սիլմէյէ պաշա-
տը :

Իքի սաաթ գատար կէօրիւշտիւ-
լէր , Ֆագաթ կէնտուլէրինէ իքի տա-
գըգէ պիլէ կէլմէտի , զիրա պիրիպիր-
լէրինտէն տույտուքլէրի լէզզէթ հիչ
պիր շէյէ բուպար օլունմաղ , լաքին
նիհայէթ կիւնէշ թուլու իթմէյէ

պաշլատը իսէ մէճպուր օլտուլէր այ-
րըմաղէ եինէ իրթէսի խաֆթէ պու-
լուշմաղէ գարար վիրէրէք . վէ պօրա
հայլըճա թէսքին օլմուշ օլմասըյըլա ,
Յակոբ աղա գայըղընա պինուպ Պէյ-
քօզա ավտէթ իտէպիլտի , լաքին Ս-
գապի տուտու պիր իքի սաաթ գա-
տար ույույամատը հավայէ տիգգաթ
իթմէք իչուն :

Համբարձում՝ Յակոբ աղանըն
կիտէճէյինէ շիւպհէ իթմիշ օլտըղըն-
տէն , ույուքույը թէրք իթմիշ , վէ
պուլունտըղը օտատէ բէնճիրէնին էօ-
նիւնտէ օթուրուպ մերսումու կէօ-
ղէթտի իտի վէ պու սէպէպտէն Վի-
չէն աղանըն մահտումինին կիթտիյի-
նի , վէ թէգրար կէրու տէօնտիւկինի
կէօրտիւքտէն սօնղըա պիր աղ ույուտը :

Իրթէսի կիւնի Համբարձում պիր
էյիճէ անղլամաք իչուն գայըքճըլարա
սիւալ իթտիքտէ՝ հէր նէ գատար մեր-
սումլէր սէթր իյլէտիլէր իսէ տէ ,
կէնտունին կէօրտիւյիւնի սէօյլէյուպ
վէ կէնտուլէրինէ զարար կէթիրթմէ-
յէճէյինի վատ իտուպ , վէ էկէր եի-
նէ տօղըրուսունը տիմէզ իսէլէր , օլ
վագըթ անյէրէ զատր իտէճէյինէ գօր-

գու վերերէք պիր էյիճէ գանդը էվէ
կիթտիյինի թասհիհ իթտիքտէն սօնդ-
րա միւսթէրիհ օլտու :

Վ. Քասիտեան միւթատը իւզըն
կէնտու էվինտէ պալըքճըլը պէքլէ-
յոււպ, մէրսուտէն՝ Յակոբ աղանըն
Լգապի տուտու իլէ կէօրիւշտիւյիւ-
նի անդլատըքտէն սօնդրա ախշամա
Վ իչէն աղանըն էվինէ կիտուպ Յա-
կոբ աղա թաամտէն սօնդրա տըշարը
չըքտըքտէ մէրսում Քասիտեան բէ-
տէրի իլէ եալընըզ քալտը իսէ Համ-
բարձուտէն տույտըղընը նագլ իթ-
տիքտէ , Վ իչէն աղա բէք ղիյատէ
խըրսա չըքարաք օղլունը հէման էվէ
գապուլ իթմէմէք նիյէթլէրինտէ կէ-
զէր իտի , Քագաթ մէրսում Քասիտ-
եան պըրաքմայուպ ճէվապ իթտի :

— Աէ՞ օլուր օղլունը բէտտ իթմէն
իլէ , տահա ղիյատէ օնա սէրպէսիէթ
վիրմիշ օլմաղմըսըն , պիղիմ միւրատը-
մըզ պոճմու տըր :

— Ալիմտէն նէ՞ կէլեր , հիւքմիւմ-
տէն չըքմըշ ատէմի նաճըլ զապթ ի-
տէյիմ :

— Վիզէ բու պէ բու կէլուպ պիր
չէյ սէօլէտի՞ մի , իթաաթսըզ հալտէ

պուլլուկնտո՞ւ մը :

— Խայրը :

— Եօյլէ իսէ նա՞սըլ հիւքմիւմտէն
չքմըշ տիյէպիլիւսինիզ :

— Պէօյլէ կիտէրսէ էլպէթտէ ի-
թաաթսըզ հարաքէթ իտէճէք :

— Պիզ օնու օլ տէրէճէյէ կէթիր-
մէմէյէ զայրէթ իթմէլիյիզ, հիչ չա-
րէսի եօքմը զանն իտէյօրսուկնըզ, օղ-
լուկնըզն թապիաթընը պիլէրէք անա
կէօրէ տապրանմաք օլմա՞ղ մը : Պիր տէ-
ֆա սիզտէն իզլին իսթէտի իսէ, անա
գարչըլք քէֆսիզլիյինիզի վէսիլէ իթ-
տիյինիզտէ, պիր տահա սիզի եալընըզ
պըրաքմայը իսթէտի՞ մի :

— Խայրը :

— Եօյլէ իսէ նիչուկն աճէլէ իտէր-
սինիզ, հիչ պիր չարէմիզ քալմաղ իսէ,
օլ վագըթ բէտտ իթմէք վէ սլէմէ ի-
լան իթմէք սօն գուվվէլձիմիզ օլաճաք,
լաքին եինէ մագպուլ տէյիլ, զիրա
կէնտու զիւ՝միւկնէ իթիպար իտէնլէր
անը աճըրլէր վէ պու քէյֆիէթէ պա-
ղըսը հագգ վիրիր իսէ տէ, պիզէ օլան
տիւշմէնլէրին տախի զարէզլինի ար-
թըրմաղէ վէսիլէ օլուր :

— Եօյլէ իսէ չաղըրուպ թաթըլք

իլէ նասիհատ ի թմելի :

— Պոլ սէօլէտիյինիզտէն մէնֆա-
աթ կէօրմէք գապիլսիզ տիր, զիրա ա-
նըն ֆիգրինտէ սէվտիյինէ մալէք օլ-
մաքտէն զայրը պիր շէյ եօք, վէ օլ
արզուսինէ գարշու կէլէն հէր նէ գա-
տար եագընը, վէ հէր նէ գատար
զիւ՝միւնէ ի թիպար ի թտիյի քիմսէ
օլսա՝ միւճէրրէտ կէնտուսինէ տիւշ-
մէն կէօրիւնէճէք տիր : Նասիհատ ի-
լէ թահրիք օլուճմազ, վէ զօր իլէ գօր-
քու թտուրուլմազ :

— Նա նէ՞ իլէ պոլ պէլայը տէֆ
իտէպիլիրիզ, պոլ սուրէթտէ կէնտու-
միւրատընէ պըրաքմաքտէն զայրը պիր
շէյ եաքամայաճաղըղ — :

Ս. Ֆասիտեան Վ իշէն աղայէ
տէօնիւպ՝ ագլը ուղաղա իրմէզ օլտը-
ղընը թանըյարաք, վէ կէնտունէ էմ-
սալ օլմատըղընա պիր էյիճէ իրշատ օւ-
տուքտէն սօնղրա, քիպիրիյէթ իլէ
եիւզիւնէ պաքտը :

() Լ վագըթ Յակոբ աղանըն բէ-
տէրի — ճէվապ վիւրմէտինիզ — տէտի
իսէ, — շիմտի պիւսպիւթիւն գարար
վիրտինիզ մի չարէսի օլմատըղընէ —
տէյու Ս. Ֆասիտեան սիւսլ ի թտի

իսէ, Վ իչէն աղա մէրսում Պասիտեանքն պիր ախէր թարիգ իլէ միւրաւորնը իճրա իտէճէյինի անղայարաք վէ կէնտունին ագլի իրմէտիյինէ հիւճապ իթտիյինտէն — պէնիմ զիհնիմէ պիր շէյ կէլմէյօր, լաքին էլպէթ սիզ պիր շէյ տիւշիւնմիւշսինիզ տիր — տէտի :

() Ը զէ ման Վ. Պասիտեան Վ իչէն աղայէ գալէմ իլէ պիր ազ քեաղըտ վիրուպ — նէ սէօյլէր իսէմ օնու եազտէյուէ մը իթտիքտէ՝ Վ իչէն աղա գալէմի ալուպ պէքլէտիյի անտէ, մէրսում Պասիտեան, գաբույը աչուպ պաքըպ վէ գաբատըքտէն սօնղրա Յակօբ աղանքն բէտէրինէ տէտի :

— Շ իմտի պաշլա եազմաղէ :

“ Բաղպէթլու Պաղտասար աղա ,

” Հէր նէ գատար մահտումիմիզ
 ” սիզին եէկէնինիզէ ալադա իթմիշ,
 ” վէ սիզին տէ պու քէյֆիէթէ բուխ
 ” սաթընըզ կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, պիւ
 ” միշ օլուն քի, պիզլիմ ասլա բէյիմիզ
 ” օլմատըղընտէն մատա, էկէր քի սիզ
 ” պու խուսուսըն մէնինէ զայրէթ իթ
 ” մէզ իսէնիզ, պիզլիմ թարաֆըմըզտէն

«սուլ պէլիէնին տէֆի հագգընտէ
 «ճահտ իտէճէյիմիզի աշիքեար իյլէ
 «բիզ, զիրա սուլ քէյֆիէթ պիզիմ ու
 «սուլիմիզէ՝ մէրթէպէմիզէ վէ կէօնա
 «կէօն ահվալիմիզէ զիւլ վէ մուղայըր
 «օլտըղընը սիզէ պէյան իթմէք իչուն
 «մախսուսէն սուլ թէզքիրէմիզ թահ
 «բիր վէ թարաֆընըզէ թէսիր օլուն
 «մուշ տըր » :

Վ. իչէն :

Թէզքիրէ եազըլտըքտէն սօնղրա
 Մ. Ֆասիտեան կէնտուսի ալուպ,
 — մէմուլ իտէրիմ քի սուլ թէզքիրէ
 յի կէօնտէրտիյիմտէ իսթէտիյիմ իճրա
 կէօրիւլիւր — տէտի — զիրա Պաղտա
 սար աղա պիզիմ միլլէթէ բէք զըթ
 պիր ատէմ տիր, պա խուսուս, կէն
 տու քիպիրիէթինէ պու եազտըքլա
 րըն բէք տօքանըր, պաքալըմ պուն
 տան սօնղրա նէ կէօնա հարաքէթ իթ
 մէք լազըմ կէլիր իսէ անէ կէօրէ ի
 ճապընա պաքարըզ — :

ՖԼՍՐԼ, ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ

ԱՆՆԱ ՏՈՒՏՈՒ

ՍՈՒՐԲ Գրիգոր Լուսաւորիչտէն
պիր պաղար էփվէլ ախշամ սաաթ օն
իքի վագթէրինտէ թէք չիֆթէ պիր
գայրք Արնավուտ քէօյիւնի կէչմիշ
եօքարը տօղըու կիտէյօր իտի :

Կիւնէշ տէվրինի թէքմիլ իլէմիշ,
կիւնիւն շիտաթինէ մուխալիֆէթ իւ
տէն սէրինլէք պաշլամըշ, տէնիզ դա
յէթի իլէ ասուտէ, լէպի տէրեատէ
սահիլխանէլէրտէ օլան պաղէլէրտէ
քի կիւլէրին վէ պին տիւրլիւ շիւ
քիւֆէլէրին խօշ պուլլէրի ինճէ վէ
հայաթ վիրիճի պիր բուզիկեար իլէ
տէրեանըն իւզէրինէ նէշօ օլմուշ,
խանէլէրին տիւրլիւ պէ տիւրլիւ բէնք
լէրի, աղաճլէրին եէշիլլիյի, ֆըստըք
լըքլէրտէ իսքեան իտէն քուշլէրին սէ
տալէրի, կէօք եիւզիւնտէ օլան երւ
տըզլէրին՝ կէօյա տահա կիւնէշին ալէ

տէթինտէն խէվֆ իտէր կիպի կէնտու
բարլաքլըքլէրինի ազար ազար կէօս
թէրմէլէրի, վէ մահը հիլալ կէն
տու մէմալէքինին իւզէրինէ հիմայէթ
իլէ նազար իլէմէսի պիրլէքտէ իթթի-
ֆադ իտէրէք ըուլի զէմինտէ էն խօշ
կէօսթէրիշի թէրքիպ իլէմիշ իտիլէր:

Սէզքիւր բիյատէ Նէնի քէօյիւն
էօնիւնտէն կէչէր իքան էվին պիրին-
տէ տէր իտիլէր:

— Վարդենի տուտու, կէլ, կէլ
կէլ:

— Նէ վար Նիկողոս ազա:

— Շու քայըղըն իչինտէքինէ պաք:

— Հանկը քայըղըն:

— Շու բարմաղըմըն տօղըուսուն-
տաքի բիյատէնին:

— Տուր պաքայըմ, հանկըսընը տէ-
յօրսըն:

— Ղանըմ իշթէ եալընըն էօնիւն-
տէ, աճաիպ՝ կէօզլէրինտէմի կէօր-
մէզ օլտու արթըք:

— Իյ հէ կէօրտիւմ, նէ օլմուշ:

— Իչինտէքի իհթիեարը կէօրմէ-
տին մի:

— Իհթիեա՞ր մը օ ատէմ:

— Եա նէ տիր:

— Հէր նէ իսէ , պէնի նիւնն պու
գատար չաբըք չաղըրտըն :

— Կէօրմէյօրմուսըն աղլէյօր :

— Եւ նէմէ լաղըմ պէնիմ :

— Լմմա աճաիպ պիր շէյ , պուրա-
լէրտէ պէօյլէ ատէմ բէք աղ կէօրիւ-
լիւր . պու քըլըքտէքի իհթիեարլէրի
պէն էքսէրի Վրում գաբու Սամաթիա
թարաֆընտէ րասթ կէլիրիմ , պաքսա-
նա պէյաղ սաքալը վար , հէմ ֆէսինին
իւղէրինտէն մավի եէմէնի պաղլամը :

— Սէնին նէ իշին վար Վրում գա-
բու Սամաթեա թարաֆլէրինտէ :

— Ղանըմ , նէ տիմէք , պիր ատէ-
մին օլ թարաֆլէրտէ հիչ իշի օլմաղ
մը :

— Խըզմէթքեար եօք տէյիլ եա ,
օնլարը կէօնտէր , սէնին կիտէճէյին
էվտէն չարսու , չարսուտէն էվ , եինէ
էվտէն :

— Լնղլատըմ , անղլատըմ , չարսու
տիյէճէքսին , սօնղրա եինէ էվ , սօնղ-
րա եինէ չարսու վէլ հասըլ շունլա-
րըն արասը էօյլէ տէյիլ մի . լաքին հա-
լա տահա եաղլըք կէօղիւնտէն ինմէ-
տի . քարըսը էօլմիւշ տիսէմ նէ պիլէ-
յիմ պու գատար աճըր մը ,

— Չօք շէյ պիր ատէմ քարըսընը
ածըմա՞ղ մը :

— Ղա՛նըմ ածըր ա , իհթիեար տա ,
օնուէն իչուէն տիյօրում :

— Ա՛է պօշ շէյ , քարը քօճա արա-
սընտէ իհթիեարլըք կէնճլիք հէքսի
պիր — :

Նիկողոս աղա ֆիգըրինտէն ըուպար
իյլէյուպ հայլըճա ֆէրգ պուլտու ի-
սէ տէ եիւզէ կէլմէյուպ ճէվապ վիրտի :

— Լօյլէ եա՛ , լաքին բէք քարըսը
էօլմիւշէ տէ պէնզէմէյօր , պէլքի պիր
աղըր քէֆսիղի վար , զիրա էլինտէ
թէսպիհ տուա իտէյօր :

— Լօֆէնտիմ սիզտէ պուճա նիչուէն
պու գատար մէրաք իտէյօրսուէնը ,
պէն պիր էյիճէ կէօրմէտիմ իսէ տէ ,
բէք աղլէյօր կիպի տէյիլ իտի :

— Անին պիր աղ վագըթտէն պէ-
րու նէվաղիլին արթմըշ , կէօղլէրին
բէք էյի կէօրմէյօր :

— Լօվլէթ Նիկողոս աղա պիր հէ-
քիմ կէթիրսէք օլմա՞ղ մը :

— Ատէմ հէքիմ պօշ շէյ ա՛ նէվաղի-
լէ նէ՞ եաբաճաք :

— Լօ պէօյլէ պէօյլէ նէ՞ օլուր ,
կէօղլիւք քօյում տիյօրում , օնուտա

Ճանըմ իսթէմէյօր :

— Նիչուէն :

— Ինթիեար զանն իտէրլէր տէյու :

— Պէն պիլմէզմիյիմ սէնին կէնճ օլ տուղընը :

— Ղանըմ էյլէ , քաչ տէֆա տէ միշիմ եինէչէրի վադա՛սընտէ եիրմի պէշ եաշընտայ իտիմ , օնտան պէրու օն սէնէ տահա օլույօր , էյլէ տէյիլ մի Նիկողոս աղա :

— Նէ գատար տէտին :

— ()ն սէնէ :

— Պիլմէմ , օրացոյցա պաքմալը — :

Վարդենի տուտու սահիհ օրացոյցտէ եազըլըտըր զանն իտուպ , վէ թահսիհ օլունտուքտէ սիննի զիյատէյէ չըքաճաք տէյու խէվֆ իթտիյին տէն պէնզինտէ րէնք քալմայարաք սիւ ալ իլէտի :

— Սահիհ օրացոյցտէ եազըլըմը տըր :

— Ղալիպա , չիւնքի տիւնեանըն եարատըլտըղը , սու թուֆանը , հէփսի վար , պէլքի եէնիչէրի վադա՛սը տա էազըլը տըր :

— Պաք տէտիյի լաքըրտըլէ , եէնիչէրի վադա՛սը օ գատար էսքի՞ շէյ մի :

— Եօք էսքի տիր տէյու տիմէյօ-
րում :

— Շ իմտի սէն պէնի տինլէ : Եիր-
մի պէշ տէտիմ էօյլէ տէյիլ մի :

— Լփլէթ :

— ()ն սէնէ տահա օթուղ պէշ,
սէն սայ օն պիր, օթուղ ալթը, պաք
շու սաչլէրիմէ պիւսպիւթիւն աղար-
մըշ, պու՛նտան սօնդրա պաշղա պիր չա-
րէսինէ պաքաճաղըմ :

— Վէ՞ թաաճճիւպ իտէյօրսըն,
սաչլէրինին պէյաղլանմասը տէ նէվա-
ղիլտէն տիր, պիլմէզսին Վարդենի տու-
տու նէվաղիլ տէտիքլէրի նէ աճաիպ
չէյ տիր : Պէնիմ պիր հալամ վար իտի,
ալթմըշ եաշընա վարտըղը կիպի սաչ-
լէրի պիւսպիւթիւն աղարտը, օլ տա
սէնին կիպի քէք նէվաղիլլի իտի :

— Վմա ալթմըշ եաշընտաքի ատէ-
մին սաչլէրի էլպէթ պէյաղլանըր, պէ-
նիմ պիր պուչուք եաշըմ տիմէք :

— Նէ տիյօրսըն չօք ղիյատէ, օ-
թուղ պէշ տէտին պիր պուչուղը էլ-
լի էքի պուչուք իտէր, կէրչէք Վար-
դենի տուտու սէն պիր չարէսինէ պաք :

— Եօյլէ իթմէլի, լաքին քիմէ տէ-
սէմ աճապ, խըղմէթքեարլէրէ սը-

մարլամայա ութանըօրում, 'Նիկողոս
աղա սէն Սահմուտ բաշատան կէջէր-
միսին :

— Պաղը քէրէ :

— Իշթէ օրատէ սաթարլար ըմը :

— 'Նէյֆ :

— Իշթէ անղլամատըն մը , ութա-
նըօրում սէօլէմէյէ ,

— Բէք էփ , պէն եարըն ախշամ
աշաղտա քալաճաղում , օլ պիր կիւն
ալըր կէլիրիմ :

— Լէֆնէ մի աշաղտա քալաճաքսըն ,
նէ անղլամըշըն պիլմէմ :

— Պիր աղ իշիմ վար :

— Սէն կէլմէտիյին կիպի պէն եա-
լընըղ քալըօրում . . . :

— Պէն տէ օնուն իչուն սէքիղ կիւն-
տէն պէրու հիչ քալմատում , լաքին
եարըն մէճպուրի — :

Վարդէնի տուտու իլէ 'Նիկողոս
աղայը կէնտու սէօհպէթլէրինտէ պը-
րաքալում : Լալընըն էօնիւնտէն կէջէն
գայըք սաաթ պիր պուչուքտէ Պէօ-
յիւք տէրէյէ եանաշտը :

'Նիկողոս աղանըն Թարիֆ իթտիյի
միսիլու կիյինմիշ , Բում գաբուտէ
Լննա տուտունըն էվինէ Լաքապի տու-

տույը կէօթիւրէն Վարկոս ակապալ
Պէօյիւք տէրէյէ չըքտըքտէ, կէօղէ-
րինին քըրմըղըլըղը կիթսին տէյու չար-
սուտաքի չէշմէտէ եայքանտըքտէն
սօնդրա բիացայա չըքտը իսէ պիր իքի
բէսի բայէ ատէմէ Պաղտասար աղա-
նըն էվինի սիւալ իյէյուալ Ագապի
տուտույը աճապ եալընըղճա նասըլ
կէօրէպիլիր տէյու տիւշիւնէրէք կի-
տէյօր իտի :

Վարկոս ակապար Ագապի տուտու-
նըն էվինէ եաքլաշտը իսէ, աճապ գան-
ղըսը տըր տէյու տիւշիւնտիւյի էէր-
տէ Սօֆի տուտույը գաբունըն էօ-
նիւնտէ կէօրիւալ պիր աղ ուղաքտէն
էլ իտուալ չաղըրտը, ֆագաթ վագըթ
կէճ օլմասը իլէ Համբարձումըն էհ-
լի իպթիտա Վարկոս ակապարը թանը-
յամատը վէ պա խուսուս անըն կէլէ-
ճէյինի հիչ մէմուլ իթմէղ իտի, լա-
քին Վարկոս ակապար թէգրար պիր
իքի տէֆա տահա իշարէթ իթմէտէ՝
Վարիամըն վալիտէսի կէնտուսինէ օլ-
տըղընէ շիւալհէսի քալմատը իսէ «քիմ»
» տիր աճապա » տէյու ֆիքրինտէն
միւլհաղա իտէրէք Վարկոս ակապարա
եաքլաշտըքտէ չաքըճաք թանըյուալ,

— Այլա տայր նիշուն կէլտին նէ վար չաբուք սէջլէ — տէյուլ քօրքաւ ըսք սիւալ իյլէտի :

Սարկոս ախպար Սօֆի տուտու նրն վալիտէսի Անթառամըն գարընտա շք իտի , վէ Սօֆի տուտու՝ տայըսը նրն Աննա տուտունըն եանընտէ օլ տըղընը պիլտիյինտէն օլ վագըթ տայըսընըն կէլմէսինտէ բէք չօք շիւպհէլէրէ սահիպ օլարաք քօրքուպ սիւալ իյլէտիյինէ հագգը վար իտի :

Շիմտի պէյան իտէրիզ քի հէր նէ գատար Սօֆի տուտու վալիտէսինտէն վէ տայըսընտէն Աննա տուտունըն քիմ օլտըղընը տույմուշ իտի իսէ տէ , Ագապի տուտու Սօֆի տուտունըն պիլտիյինտէն պի խապէր օլարաք հիչ պիր գէման պիր շէյ սիւալ իյլէմէմիշ իտի , վէ սանիէն Աննա տուտու հագգընտէ եալընըզ Անթառամ իլէ Սարկոս ախպար կէնտու սըրտաշլէրի օլտըղը իչուն Սարիամըն վալիտէսինէ պիլէ օլ էսրարը վիւմէմիշ իտի : Վէ Համբարձումըն էհլի տախի վալիտէսինին էմըլինէ կէօրէ օլ խուսուսը սէթը իյլէտիյի իչուն թարաֆէյնտէն պիրիպիրինէ աշըլմաք վուգու պուլմատը :

Պոլ խոստովանելի իֆատէ իլէ-
տիքտէն սօնդրա եինէ նագլիմիզէ կէ-
չէրիզ :

Սօֆի տուտու Սարկոս ախպարա
պէօլէճէ քօրքարաք սիւալ իլէտիք-
տէ տայլսը ,

— Հայտէ աշաղը տօղրու կիտէ-
լիմ տէ սէօլէրիմ — տէյուպ եալըտէն
պիր ազ ուղաքլանտըլէր իսէ Սարկոս
ախպար պաշլատը տիմէյէ :

— Սախսուս պու ախշամ Մննա
տուտունըն էմրի իլէ Մգապի տուտու-
յէ խապէր վիրմէյէ կէլտիմ :

— Նէ՞ վար :

— Սօֆի , Մննա տուտու բէք ֆէ-
նայ տըր վէ եալընըզ նասըլ պրաքուպ
կէլտիմ տէյու տիւշիւնիւր իսէմ , բէք
ալթ իւսթ օլույօրում — տիյերէք իհ-
թիեարըն կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու
իսէ ,

— Քօրքարում աղա տայը պիր շէյ
վար պէնտէն սաքլայօրսըն — տէյուպ
Սօֆի տուտու տախի նէ օլորդընը պիւ-
մէտի :

— Լօք , եօք քօրքմա , պէն պըրաք-
տըմ իսէ տահա պիր շէյ եօղ իտի :

— () Հալտէ նասըլ եալընըզ պը-

բաքտըն :

— Չօք իսթէտիմ պիր պաշկասընը
կէօնտէրմէյի , լաքին պէնտէն մատա
քիմ կէլէպիլիր , քիմէ էմինիէթ օլու
նըր : Պիր քաչ կիւնտէն պէրու Ագա
պի տուտույը կէօրմէյի բէք իսթէյօր
իտի , լաքին պու սապահ արթըք տա
յանմայուպ պանա տէտի : “ Արկոս
” ախպար , պու գատար վագըթտէն
” պէրու իթտիյին սատրքըղը ունու
” տամամ , պու կիւն տէ բէճա իտէ
” բիմ սանա կիթ Ագապիէ շիւպհէ
” վիրմէյէրէք սէյլէ քի եարըն սապահ
” մութլագա կէլսին , էկէր քի Սօֆի
” տուտու օնտա իսէ չօք էյի օլուր օ
” նա սէյլէ էլպէթտէ պիր քօլայլըղընը
” պուլուր ինտիրիր , զանն իտէրիմ քի
” սօն տէֆա կէօրիւշիւմ օլաճաք ” :
Պու սէպէպտէն պու ախչամ կէլտիմ ,
Ագապի տուտույը պիր եօլը իլէ ինտիր
մէլիսին վալիտէն տէ պիլիր , ինտիքտէն
սօնղրա պիր սըրասընա քօրլար Աննա
տուտույը կէօրմէք իչուն , էյլէ անղ
լարըմ քի սօն կէօրիւշիւ օլաճաք , սէ
նի պուլտըղըմ էյի օլտու , սէն արթըք
պիր սըրասընա քօրսըն : Պաղտասար
աղա պուրատա՞մը :

— Ի՞նչ լինեց :

— Ա՛յ թե՛ք կէ՛նտու ալիւր , սէ՛ն տէ անդլատըն Ա՛ննա տուտուէնն նէ հալ տէ օլտըղընը , պիր քօլայընա պաքար սըն : Պէ՛ն շիմտի թէգրար կիճէլէյին աշաղա ինէճէյիմ , գայըք թէք չիֆտէ տիր օնուէն իչուէն կէճ քալտըմ , լաքին նէ եաքայըմ բարամ չըքմատը իքի չիֆտէ թուլթմաք իչուէն , Ա՛ննա տուտույէ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ , զիրա օնուէն տա օլմատըղընը պիլիւրիմ , Ա՛գա պի տուտուտէն պիր ազ բարա իսթէսին տէյու չօք զօր իթտիմ պիր տիւրլիւ գապուլ իթտիրէմէտիմ : Ա՛հ նէ՞ կիւճլիւքլէր չէքիլիւօր թօքու Պաղտասար աղանըն պաշընըն ալթընտէն տէյիլ մի հէր նէ իսէ հայտէ կիթ , Ա՛գապի տուտույը քօրքուլթմալարաք եարըն ինտիրմէյէ պաք :

— Ի՛նչք էյի աղա տայը . զալալու Ա՛ննա տուտու աճապ նէ՞ հալտէ տիր :

— Պէ՛նիմ տէ բէք եիւրէյիմ թիւքէնիւօր : Ա՛ման կիտէյիմ :

— Ա՛ղա տայը Ա՛գապի աուտույը նէրէյէ ինտիրմէլի :

— Սարտիրոս աղանըն է վինէ :

— Ա՛ճապ նէ՞ տէսէմ :

— Պաք արթըք պիր շէյ հաղըրլա ,
պէն տէ քըզ քարընտաշըմը կէօրիւր
սէօյլէրիմ սըրասընա քօր : Ալլահ եար-
տըմ իյլէյէ , շիմտի կիտէր իսէմ նէ
հալտէ պուլաճաղըմ : Սօֆի տուա էթ :

— Բէք էյի աղա տայը , բէք էյի — :

Սարկոս ախպար խըզմէթինի թէք-
միլ իթտիքտէն սօնղրա գայըղընա պի-
նուպ Բուլմ գաբույէ ինտի , վէ Սօ-
ֆի տուտու տախի մէյուս հալտէ էվէ
տէօնիւպ Ագապի տուտույը պուլտըք-
տէ պիրլիքտէ կէզինմէյէ պաշլատըլէր
իսէ Անթառամըն քըզը տէտի :

— Ագապի տուտու , էբէյի վա-
գըթ տըր քէօյէ չըքմըշըմ , արթըք
եարըն իզին վէր տէ ինէյիմ :

— Նիչուն Սօֆի տուտու ճանըն
սըքըլլըօրմը :

— Խայրը , լաքին էվ բէք եալընըզ
քալտը , օնուն իչուն ինմէք իսթէյօ-
րում :

— Պիր քաչ կիւն տահա սապը ի-
տին , պէն տէ Սարտիրոս աղանըն է-
վինէ ինմէք իսթէյօրում պիրլիքտէ ի-
նէրիզ , սիզ տէ էվէ կիտուպ պաքար-
սընըզ սօնղրա եինէ պիրլիքտէ չըքա-
րըզ :

— Լօյլէ իսէ Լգապի տուտու եա-
րըն ինէլիմ պիր իքի կիւն քալալմ,
եինէ պիրլիքտէ չքալմ:

— Իէք էյի օլուր, ֆագաթ պիւ-
մէմ Պաղտասար աղա իզին վիրիւր մի:

— ()նուն իչուն պիր շէյ տիւշիւ-
նիւրիւղ, տէրսինիղ քի Վարտիրոս ա-
ղանըն քըղ գարընտաշընըն պիր աղ-
քէյֆի եօք իմիշ կէնտու պաշ աղըրսը
թութմուշ, պիր իքի կիւն իզին վէ-
րիրսէնիղ, պէնիմ իչուն, օնուն իլէ
ինէյիմ տէյու, սիղ Քում գաբույէ
կիտէրսինիղ պէն տէ էվիմէ կիտէր պիր
կիճէ քալըր իրթէսի կիւնի Վարտի-
րոս աղանըն էվինէ կէլիր սիզի պու-
լուրմ —:

Լգապի տուտու պիր քաշ կիւն-
տէն պէրու ինուպ Լննա տուտույը
կէօրմէք իսթէյօր իտի իսէ տէ, պիր
քօլայընը պուլմաք իչուն տիւշիւնիւր
իտի, պու ճիհէթտէն Քում գաբու-
սէօհպէթինի իշիտուպ վէ Սօֆի տու-
տունըն թէքլիֆի տախի տահա զիյա-
տէ իսթէք կէթիրուպ հիչ պիր շիւս-
հէյէ վարմայարաք Պաղտասար աղա-
տէն իզին իսթէմէյէ գարար վիրտի,
ֆագաթ շու տախի վար իտի քի Համ

բարձուժուն է հիւնին Մենա տուտու-
յը թանրտըղընը սիլմէզ իտի , էկէր
սիլմիշ օլսա շիւպհէյէ զիյատէճէ վէ-
սիլէ օլաճաղ իտի մէմուլ իտէրէզ :

() Լ ախշամ պէօյէճէ գարարլաշ-
տըրտըքտէն սօնղըա իրթէսի կիւնի
Մգապի տուտու Պաղտասար աղատէն
չօք բէճա իլէ իղին ալուպ Սարտիրոս
աղանըն հէմշիրէսինին քէֆսիղիղինի
վէսիլէ իտէրէք Սօֆի տուտու վէ Նի-
քօլա իլէ իւչիւ սիլրլէքտէ Քում գա-
բույէ ինուպ Սարտիրոս աղանըն էվիւ-
նէ տախիլ օլտուլէր իսէ Մնթառամըն
քըզը Հաս քէօյէ կիթտի իրթէսի կիւ-
նի կէլմէք իչուն :

Լ ախշամա Սարկոս ախպար կէօյա
Մգապի տուտունըն ինտիյինտէն խա-
պէրի եօք կիպի Մնթառամ իլէ կէօ-
րիւշմէյէ կիտուպ Պաղտասար աղա-
նըն եէկէնինին քէօյտէն ինտիյինի խա-
պէր ալտըքտէ , Մենա տուտունըն է-
վինէ տէօնիւպ թէգրար սաաթ իւչ-
սուլէրինտէ Մգապի տուտույը ալմաք
իչուն Սարտիրոս աղանըն էվինէ կիթ-
տի , զիրա Սօֆի տուտունըն վալիտէ-
սի Մգապի տուտույէ պէլլի իթմէյէ-
րէք Մենա տուտունըն էվինէ կիթմէ-

սինի քօլայլաթտըր Դրշ օլտըղընտէն , ա-
նըն տախի արղու իթտիյի քէյֆիէթ
վէ պաշլըճա օլ սէպէպ իչուն ինմիշ
օլարաք ախէր տէֆալէր միսիլու Պաղ-
տասար աղանըն եէկէնի Վարկոս ախ-
պար իլէ պիրլէքտէ խասթէնին էվինէ
կիթտի :

Աննա տուտու եինէ եաթաղըն ի-
չինտէ , տիվարտէ մուգստտէմ ասըլը
օլան ըէսմ եանընտէ , տիտէլէրինտէն
պիր տիւղիւ եաշ աքուպ տուրուր :
Ճէվիղ իսքէմէնին իւղէրինտէքի գան-
տիլին եինէ ըշըղը աղ , վէ օտա չօք-
տան պէրու սիւքրիւլմէմիշ օլտըղըն-
տէն սէտիրին իւղէրինտէ վէ եէրտէ
հայլըճա թօղ պիրլէքմիշ :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի օտա-
տէն իչէրի կիրէր կիրմէղ Աննա տու-
տու — ան Ագապի կէլտի՞ն մի — տի-
յէրէք քօլարընը աչուպ գապուլ ի-
տուպ վէ անլընտէն էօքտիւքտէն սօնդ-
րա եաթաղընըն իւղէրինէ օթուրու-
տու :

Ագապի տուտու խասթէնին չէհ-
րէսինտէն քէյֆսիղլիյի մուխաթարա-
լը օլտըղընը անղլայուպ վէ եաթաղըն
եանընտէ օլան ըէսմի հիչ պիր վագըթ

տիվարտէն ինտիյինի կէօրմէյուլ օլ
կիճէ աշաղտէ կէօրտիւ իսէ գալպին-
տէ րահաթսրզլըք տույուլ, ախէր
տէֆալէր խասթէյի կէօրտիւյինտէ
տույտըղը մէմնունիէթ խէվֆինտէն
քէտէրէ թէպտիլ օլտու, լաքին եինէ
հիչ պիր շէյ մալիւմ իթմէյուլ ճէ-
վապ վիրտի :

— Եվլէթ, չօքտան պէրու արզու
իտէր իտիմ կէլմէյի, լաքին շիմտիէ
գատար պիր վէսիլէ պուլամատըմ,
տիւն՝սիսչամ Ենթառամըն քըղը Սօֆի
տուտու, պէլքի ատընը իշիթմիշսի-
նիզ :

— Եվլէթ կէնտուսինի տէ թա-
նըրըմ :

— Սօֆի տուտու տէ սիղի թանըր
մը :

— Եվլէթ — :

Եննա տուտունըն թանըր տիմէ-
սինտէն Եգապի տուտու չօք թաաճ-
ճիւլ իթտի, օլ կիւնէ տէկին Սօֆի
տուտունըն կէնտուսինէ պիր շէյ տի-
մէտիյինէ, վէ պիր ազ ճանը սըքըլտը
իսէ տէ, սօնղրատէն վալիտէսինին
թէնպիհի օլմալը տըր տէյուլ մէրսու-
մէյէ հագգ վիրուլ եինէ սէօհպէթէ

պաշտօտը :

— Սօֆի տուտու աշաղը ինմէյի իս-
թէտի իսէ պէն տէ ինտիմ, զիրա
Պաղտասար աղատէն Սարտիրոս աղա-
նըն հէմշերէսի քէյֆսիզ տիր տէյու ի-
զին ալտըք :

Լննա տուտու՝ Լգապի տուտու-
նըն նագլինտէն կէնտու միւրատը մի-
սիլու Սօֆի տուտու պիր շէյ տիմէ-
միշ օլտըղընը անղլատըքտէն սօնղրա
տէտի :

— Լգապի՝ պէն տիւն ախշամ Սար-
կոս ախպարը Պէօյիւք տէրէյէ կէօն
տէրտիմ :

— Նիչուն Լննա տուտու :

— Պու կիւն սէնին ինմէն իչուն,
Սարկոս ախպար Սօֆի տուտույը կէօր-
միւշ սէօլէմիշ, վէ Լնթառամըն քը-
ղը տէ ալթ իւսթ օլմայասըն տէյու
պիր շէյ տիմէյուպ պիրլէքտէ ինտիր-
միշ — :

Լգապի տուտունըն կիթտիքճէ
շիւպհէսի զիյատէլէնուպ վէ քէտէրի
տախի ալթարաք ճէվապ վիրտի :

— Բէք էյի իթմիշսինիզ Լննա տու-
տու, զիրա սիզի կէօրմէյէ բէք ար-
ղու իտէյօր իտիմ, լաքին զանն իտէ-

յօրում տա քի պիր չէյ սէ օյլէյէճէք-
սինիզ, նէ իսէ սէ օյլէյին չաբըճաք իճ-
րասընտէ օլայրմ:

— Եօք Ագապի հիչ պիր մաթլու-
պում եօք, եալընըզ սէնի կէօրմէք վէ
սէնին պիր քաչ տէֆա պանա սիւալ
իթտիյին խուսուսլէրի պու կիճէ հէք-
սինի սէ օյլէմէք, զիրա տահա վագթի
կէլմէտի տէտիյիմ կիւնլէր կէչտի,
չիմտի քիմսէտէն քօրքում քալմատը,
չիւնքի արթըք ինսանլէրին հիւքմին-
տէն չըքուպ Ալլահա թէսլիմ օլաճա-
ղըմ:

— Ահ նէ տիյօրսընըզ — տէյուպ
Ագապի տուտու տղայարաք եաթա-
ղըն իւղէրինէ քաբանտը, չիւնքի պիր
քիմսէ սէվտիյի ատէմտէն տյրըլաճա-
ղընը անղըստըղը անտէ տույար նէ
տէրէճէ օլ քիմսէյի սէվտիյինի:

— Քակք Ագապի տինլէ պէնի, ար-
թըք պէնիմ աճըյաճաք վագթիմ կէչ-
տի, չիմտիէ գատար նէ տէրտ չէքտիմ
իսէ հէքսի թէքմիլ օլտու, կէօզլէրի-
մի գաբատըքտէն սօնղրա պէն րա-
հաթլըղա տիւչէճէյիմ, յաքին սէն
տահա կէնճ չաղինտէ սին վէ սէնի...
ան էն եագընըմ վէ էն սէվտիյիմ զա-

Թի — տիյէրէք Մննա տուտու կէօղ-
լէրինի կէօյէ տօղըու քալտըրուս ,
— պանա տիւշման օլանլէրին էլինտէ
պըրաքաճաղըմ — տէյու Ֆիղան իյլէ-
տի վէ սօնղրա Մգապի տուտույէ տէօ-
նիւս — աճաս պէն տէ պէնիմ կիպի
սէֆիլ մի օլաճաքսըն — տէյուս տի-
տէլէրինի եաղլըղ իլէ սիլմէյէ պաշ-
լատը :

Մգապի տուտու Մննա տուտունըն
սէօհպէթինի տինլէյուս իթտիյի շիւս-
հէլէրտէն , տույտըղը աճըտէն վէ կէն-
տու հալինին իւղէրինէ կէզտիրտիյի
ֆիգիւրլէրտէն պիր աղ վագըթ ճէվաս
վիրէմէյուս քալտը իսէ խասթէ թէք-
րար տէտի :

— Մգապի՝ շիմտիտէն սօնղրա կէն-
տունի իտարէ իթմէք վէ էթրաֆըն-
տէ պուլընան քիմսէլէրին նասըլ ա-
տէմ օլտուքլէրինի թանըմաք իչուն
կէչմիշ էօմրիւմիւ սանա նագլ իտէ-
ճէյիմ , հէման պունտան սօնղրա Մէ-
լահըն նաղարը իւղէրինտէ օլտուն :

“ Վալիտէմ վէ պէնտէն կէնճ պիր հէմ
 ” շիրէմ վէ պա իլէ թինտէն էօլտիւք
 ” տէն սօնդրա բէտէրիմ Վրիգոր աղա
 ” գահրընտէն տիւնեայէ պաքմայա իս
 ” թէյի քալմայուպ վէ մուհապպէ թինի
 ” պիւսպիւթիւն պանա վիրուպ վարի
 ” է թինի ֆաիզ իլէ կէչինմէյէ գարար
 ” վիրէրէք իշէրինի տախի թէրք իյլէ
 ” տի : Քըշէրի Պէյ օղլունտէ վէ եագ
 ” լարը Քանտիլլիտէ պիր քաչ րասու
 ” թալը ահապպէր իլէ վէ իրթիֆա
 ” իլմինէ տախի հավէս պըրաքուպ նէ
 ” գատար քի գապիլ իսէ էօմրիւնիւ
 ” րահաթ կէչիրմէյէ պաշլատը :

” Պէն տէ բէտէրիմին բէտէրինի
 ” պիլտիյիմտէն էլիմտէն կէլտիյի գա
 ” տար պօրճլարըմտէ գուսուր իթմէ
 ” յուպ տէրտինի պիր աղ խաֆիֆէթ
 ” մէյէ դայրէթ իտէր իտիմ : Չօք տէ
 ” ֆա պանա տէմիշ իտի : “ Աննա ,
 ” վալիտէնի վէ քըզ քարընտաշընը Աւ
 ” լահ էլիմտէն ալտը իսէ , սէնի պանա
 ” թէսէլլի պըրաքտը , դիրա սէն օլմա
 ” սայըտըն հալիմ նիճէ օլաճաղ իտի ,

“ պէն օլ վագըթ արթըք օլ գատար
 “ աճըյա տայանսամաղ իտիմ ” :

“ Քըշ կէճէլէրի չօք տէֆա ահ
 “ պապլէրի իլէ վագըթ կէչիրտիյինտէ
 “ պէն տէ մէճլիսլէրինտէ պուլուները
 “ իտիմ, չիւնքի հէքսի թէրպիէլի վէ
 “ իսթիպարը քիմսէլէր իտիլէր :

“ Պաղտասար աղանըն քարընտաշը
 “ սէնին բէտէրին Պօղոս աղա, ահ
 “ Ղգապի իշթէ թասվիրի պու տըր վէ
 “ պէն տէ սէնին վալիտէն իմ ” տէյուպ
 Ղննա տու տու եանընտէքի բէսմի կէօս
 թէրէրէք կէօղէրինտէն աքան եաչէ-
 րի սիլմէյէ պաշատը :

() Ը վագըթ Ղգապի տու տու “ ահ
 “ բէտէրիմի վէ վալիտէմի շիմաի թա-
 “ նըյօրում ” տիյէրէք վալիտէսինի բուս
 իլէտիքտէ, նէ տէրէճէ սէվինճ տույ-
 տըղը թարիֆ օլունմաղ, վէ սօնղրա
 բէտէրինին թասվիրինի էօքտիւյի զէ-
 ման հալա սէվինճինին քէսրէթինտէն
 իշիթտիյինին սահիհ օլտըղընէ ինան-
 մաղէ կիւճլիւք չէքէր իտի, վէ պիր
 աղ կէնտուսինէ կէլիր կէլմէղ իւք սիւ-
 ալի պու օլտը :

— Ղճապ բէտէրիմ նէրտէ տիր,
 զիրա հիչ պիր շէյտէն խապէրիմ եօք :

— Ագապի՛ք բէտէր իթմէ, զերա
հէբսիմիզ պօրճումըզը էտա իյլէյէ-
ճէյիզ — :

Պաղտասար աղանճն եէկէնի կէն-
տու կէնտինէ եաւաշ եաւաշ աղլայա-
րաք եինէ վալիտէսինին նագլինի տին-
լէմէյէ պաշլատը :

“ Պօղոս աղա բէտէրիմին բէք
” տօսթու իտի, շէօլէ քի իքի կիւն
” կէլմէզսէ բէտէրիմին քէյֆի քըրը-
” լըր իտի : Սինլէրինտէ վէ մէզհէպ-
” լէրինտէ օլան ֆարգ ասլա պիրիպիր-
” լէրինտէն ուղաքլաթտըրմայուպ իլ-
” լա ֆիքիրլէրինին ույղուն օլմասըն-
” տէն տահա զիյատէ տօսթլուքլէրի-
” նի զիյատէլէշտիրմէյէ վէսիլէ օլմըշ
” իտի : Չիւնքի բէտէրիմ՝ Պօղոս ա-
” ղայէ էվլատը կիպի նագար իյլէյուպ,
” օլ տախի օնա բէտէրի մագամինտէ
” բաղպէթ իտէր իտի : Ա՛ է մէզհէպ
” խուսուսընտէ հիչ պիր վագըթ մա-
” պէյնլէրինտէ միւճասէլէ օլմայարաք
” հաթթա պաշղալարընըն պու սէ-
” պէպ իլէ պիրիպիրլէրինէ օլան տիւշ-
” մէնլիքլէրինէ թաաճճիւպ խոուպ
” ճէհալէթ սայար իտիլէր : Ա՛ է պէն
” տէ բէտէրիմին իթտիյի բաղպէթի

” կէօրէրէք Ֆարդ օլան իղզէթտէ գու-
 ” սուր իթմէյուսլ պաղը քէրրէ իքի
 ” իւչ կիւն կէլմէտիյի օլուր իտի իսէ,
 ” բէտէրիմ իլէ պիրլիքտէ մահսուն օ-
 ” լուր իտիմ:

” Ագասլի՝ բէտէրին իլէ կէօրիւ-
 ” շէն էլպէթտէ հաղ իտէճէք իտի,
 ” չիւնքի գալսլի բէք թէմիղ, հէր քէ-
 ” սէ իթտիյի մուամէլէ բէք խօշ, ին-
 ” ճէ տիւշիւնճէլու, մէրհամէթլու վէ
 ” Ֆաղըլէթ սահիպի վէ սիմասը տա-
 ” խի տիլպէր պիր ատէմ իտի ”:

” Տաիմաքի կէօրտիւյիմ քիմսէլէր
 ” տէ անա էմսալ պիրինի պուլամատը-
 ” ղըմտէն տէրունիմտէ եագընիէթ
 ” տույուսլ վէ զիյատէսի իլէ բաղպէթ
 ” իտէր իտիմ, վէ աղար աղար պու-
 ” հալլէր իլէ սլանա օլ գատար պիր
 ” ալա ատէմ կէօրիւնմիշ իտիքի, հէր
 ” տագիգէ եանընտէ եէսիրի կիպի օ-
 ” լուսլ հիւքմինտէն ասլա չըքմամայը
 ” արզու իթմէյէ պաշլատըմ:

” Պիր կիւն իսմիմին կիւնի օլմա-
 ” սը իլէ Պօղոս աղա պէնի սէլամլա-
 ” մաք իչուն Քանտիլլիէ կէլմիշ իտի
 ” վէ տաիմաքի կէօրիւշտիյիմիղ Ֆա-
 ” միլէալէրտէն տախի կէլմիշ օլուսլ,

” իսմիմին կիւնինի վէսիւէ իտէրէք էյ-
 ” լէնմէք արդու իթտիքլէրինտէն վէ
 ” մասլէյնիմիզտէ պիրիպիրլէրինի զէմմ
 ” իտիճի քիմսէ օլմայուպ բէտէրիմ-
 ” տէն տախի իղին ալարաք տէր ագապ
 ” չալղըճըլէրէ խապէր իթտիլէր :

” () Լ ախշամ եարը կիճէյէ դա-
 ” տար էյլէնտիլէր վէ թաամտէն սօնղ-
 ” րա սօն Քարէ¹ պաշլանմազտէն պիր
 ” ազ էվվէլ պէն դայպ օլտուամ չիւնքի
 ” Պօղոս աղա հէր օյուլն պաշլանմազ-
 ” տէն էվվէլ պիրէր պաշղա տամալէ-
 ” րի աֆաթէ² իտուպ պանա հիչ պիր
 ” տէֆա կէնտուսի իլէ պիրլիքտէ օյ-
 ” նայըմ տէյուլ թէքլիֆ իթմէտի , վէ
 ” պու շէյ պանա բէք տօքուլնտըղըն-
 ” տէն օլ տէֆա տէ եինէ ախէրի իլէ
 ” օյնամայը իսթէմէյուպ մէճլիսի տիւ-
 ” չիւնմէյէրէք օտամա չէքիլտիմ Քա-
 ” րէ պաշլանտըքտէն սօնղրա մէյտա-
 ” նէ չըքարըմ տէյուլ , վէ օտամա կի-
 ” րէր կիրմէզ Լստուաճաճին պատկէ-

1 Քարէ էֆրէնճ րաքսլէրինտէ պիրինին իսմի
 տիր :

2 Տաքս պաշլանմազտէն էվվէլ պիր էրքէք պիր
 քարըյէ կէնտուսի իլէ պիրլիքտէ օյնայաճաղընը վատ
 իթտիրմէսինէ ֆրանսըղ լիսանընտէ աֆաթէ տէրլէր :

Դ րինին էօնիւնէ տիղ չէօքիւս պաշ-
 Դ լատըմ՝ րէճա իտէրէք տիմէյէ, — է-
 Դ ֆէնտիմ սէն պու մու հապպէթի պէ-
 Դ նիմ եիւրէյիմտէն չըքար, զիրա ա-
 Դ նըն գալպինտէ էսէրի օլմատըղըն-
 Դ տէն պէն սէ ֆիլ օլաճաղըմ — վէ սօնղ-
 Դ րա քէտէրիմտէն կէնտու կէնտիմէ
 Դ տէտիմ, — ահ զալիմ, օլ տամայըլա
 Դ օյնատըղըն վագըթ պիլսէն վիրտիյին
 Դ քէտէրի, լաքին նէ գապահաթըն
 Դ վար, զիրա պէնիմ նէ հալտէ օլտը-
 Դ ղըմը պիլմէղսին, եինէ սանա ֆէնա
 Դ տիյէմէմ, վէ սէնին տաիմա մութլու-
 Դ լու օլմանա տուա իտէրիմ, ֆագաթ
 Դ պէն եիւրէյիմտէ օլ քէտէրի տույ-
 Դ տըղըմ զէման քիմ պիլիր եանընտէ-
 Դ քի տամա նէ իֆթիխար իտէյօր իտի,
 Դ ահ Պօղոս աղա, պիլսէն խապէրին օլ-
 Դ մայարսք պանա աճը վիրտին — տէր
 Դ տէմէղ գաբու աչըլուս, — ալֆ ի-
 Դ տին էֆէնտիմ, ճէսարէթ իտէմէ-
 Դ տիմ — տիյէրէք Պօղոս աղա պաքէ-
 Դ ըիմէ քաբանտը: Չունքի Պօղոս ա-
 Դ ղանըն ախէրի իլէ օյնամասը՝ պէլքի
 Դ թէքլիֆինի գապուլ իթմէմ տէյու-
 Դ պէնի ահլաթի իթմէյէ ճէսարէթ ի-
 Դ տէմէտիյինտէն իմիշ, լաքին էնճա-

Դ մը արդուսինէ գարշու բօմայուալ ,
 Դ գապիլ տիր քի պիրլիքտէ օնարըմ
 Դ տէյու իւմիտ իթտիյինտէն պէնի աւ
 Դ իմէ իթմէյի միւրատ իթտիքտէ աւ
 Դ շաղտէ պուլամամըշ իսէ , օտամա
 Դ չըքմըշըմ տըր մէմուլի իլէ քօրքաւ
 Դ ըաք եավաշճաճըք եօքարը չըքմըշ
 Դ վէ գաբումը քաբալը կէօրտիւքտէ
 Դ տըշարը չըքտըղըմէ պէքլէր իքան ,
 Դ իչէրտէն սէօզլէրիմի վէ կէնտու իսւ
 Դ մինի վիրտիյիմի տախի իշիտուալ գաւ
 Դ բույը աչուալ այաքլէրիմէ քաբանւ
 Դ տըղընը սօնղրա նագլ իյլէտի :

Դ Ագապի իքիմիղին տէ եիւրէյինին
 Դ տույկուլարը մըթապըգ օլուալ , օլ
 Դ կիւնէ գատար ճէսարէթսիղլիյիմիղւ
 Դ տէն պիրիպիրիմիղէ մուհասպպէթիւ
 Դ միղի աշիքեար իտէմէյուալ իքիմիղտէ
 Դ թահամմիւլ օլունմազ գալալ աղաւ
 Դ պընտէ իքան պէյլէճէ մուհասպպէւ
 Դ թիմիղ պէյան օլտու իսէ , նէ տէրէւ
 Դ ճէ սէվինճ տույտըղըմըղը սանա թաւ
 Դ ըիֆ իթմէք հաճէթ տէյիլ :

Դ () Լ կիճէտէն սօնղրա կիւն պէ
 Դ կիւն մուհասպպէթիմիղ զիյատէլէւ
 Դ շուալ վէ չօք տէֆա Պօղոս աղա պէւ
 Դ նի ալմաք միւրատ իթտի իսէ տէ ,

" Պաղտասար աղաներն Քաթօլիքէրէ
 " Բէք հասիմ օլտըղընը պիլէրէք պու
 " շէյին մէնի իչուն Բէք չօք միւշքիւ
 " լիքէր վէ ֆէնալըքէր հասըլ իտէ
 " ճէյինի աշիքեար կէօրտիւյինտէն
 " պիր սուհուլէթլի եօլ արար սու
 " բուր իտի , զիրա էկէր գարընտաշ
 " նըն միւրատընէ գարշու կիտսէ , էվ
 " վէլա ճէմի օլան վարիէթինէ մալիք
 " օլապիլէճէյինէ շիւպհէսի վար իտի ,
 " շիւնքի բէտէրլէրի վէֆաթ իթտիյի
 " վադըթ Պաղտասար աղա պէօյիւք
 " օղու օլտըղընտէն ճէմի վարիյէթի
 " նին իտարէսինի օնա թէսլիմ իթմիշ
 " իտի , վէ Պօղոս աղա տախի բէտէր
 " լէրինին էօլտիւյինտէն պէրու պէօ
 " յիւք պիրատէրինէ պիր շէյ սուալ
 " իթմէյէրէք էվվէլքի կիպի մասլա
 " հաթլէրինէ իգտամ իթմիշ իտիլէր ,
 " օլ մասլէյտնէ բէտէրին՝ գարընտա
 " շընըն միւրատընէ մուղայըր պիր շէյ
 " եաբսա , պօղուլմալարը լաղըմ կէլ
 " տիքտէ , ամուճան բէտէրինէ էլ
 " պէթտէ տիւշմանլըք իտէճէյի աշի
 " քեար իտի , վէ միլլէթինտէ նուֆուս
 " լու օլտըղընտէն հէր քէս կէնտուսի
 " նէ թարաֆ օլարաք Պօղոս աղայը

“ հէր պիր շէյտէ հագսըզ չըքարմաք
 “ վէ ֆիւլուս — ու — մանղըրէ միւհ
 “ թաճ իթմէք պիլէ մէմուլ իտի :

“ Պու շէյլէրի տիւշիւնէրէք էվլէն
 “ մէյի հիշ պիր վագըթ արղու իթմէզ
 “ իտիք . զիրա իքիմիզ տէ պիրիպիրի
 “ միզի սէվէր օլուս , վէ էօմրիւմիւ
 “ զիւն նիհայէթինէ դատար օլ մու
 “ հասպպէթիմիզ սէօնմէյէճէյինի բէք
 “ էյի պիլիր օլարաք նէ միւհթաճըմըզ
 “ վար իտի սէֆիւլլէք իլէ էվլէնմէյէ ,
 “ զիրա էօյլէ մէմուլ իտէրիմ քի պի
 “ ըրիպիրլէրինի սէվէն իքի զաթ եալը
 “ նըզ պսակ պաղը իլէ աշգլէրինի իս
 “ պաթ իլլէմէյէ վէ օնուն իլէ էմնի
 “ յէթ իտինմէյէ մէճպուր օլուր իսէ
 “ լէր , մուհասպպէթլէրի թէքմիլ օլ
 “ մայուս , իլլա եա պիրի եա օլ պիրի
 “ մէնֆաաթ կէօղլէյէրէք սահտէ աշգ
 “ իլլէմիշ տիր տէյու , պու սէպէպլէր
 “ տէն նէ վագըթ թէքմիլ ըահաթ ի
 “ տէպիլէճէյիմիզի անղլար իսէք , օլ
 “ զէման էվլէնմէյէ դարար վիրէրէք
 “ իւշ սէնէ դատար վագըթ կէշիրտիք :

“ Պու մասպէյնտէ բէտէրիմէ էմրի
 “ հագգ վագըր օլտու իսէ , պէն թէ
 “ սէլլի գասպուլ իտէմէզ տէրէճէսի

„ նէ կէլտիմ, չիւնքի էօյլէ պիր բէ-
 „ տէրտէն այրըմաք բէք միւշքիլ ի-
 „ տի, վէ հալամըն օղուլարընտէն եա-
 „ գըն քիմսէմ օլմատըղը իչուն հէր
 „ նէ գատար անլէրտէն պիր տիւրլիւ
 „ հազ իտէմէզ իտիմ իսէ տէ, մէճ-
 „ պուր օլտուլմ էվլէրինէ կիտուպ պիր-
 „ լիքտէ օթուրմաղէ, վէ պու սէպէպ-
 „ տէն բէտէրիմին աճըսը տախի վէ-
 „ սիլէ օլարաք ալթը այ գատար Պօ-
 „ ղոս աղանըն եիւղիւնի կէօրէ մէտիմ:
 „ Պիր կիւն օտամտէ օթուրմուշ
 „ եինէ հալիմին իւզէրինէ տիւշիւնիւր
 „ իքան պէսլէմէ կէլուպ պէնի պիր
 „ գարը իսթէյօր տէյու խապէր վիր-
 „ տի: Պէսլէմէյէ — եօքարը չըքսըն —
 „ տէյու ճէվապ վիրտիքտէն սօնղրա,
 „ տահա սէպէպինի անղլամատէն եիւ-
 „ րէյիմտէ պիր ալթիւսթլիւք տույ-
 „ տում:

“ Կէլէն գարը բէտէրիմին է-
 „ մէքտարը Վարկոս ախպարըն քըզ
 „ գարընտաշը Լնթառամ իտի: Լհ
 „ Լգապի, Վարկոս ախպարըն վէ Լն-
 „ թառամըն սատագաթլէրինի սա-
 „ նա անղլաթտըրամամ, չիւնքի վա-
 „ լիտիմ էօլտիւքտէն սօնղրա բէտէ-

“ րիմէ ի թտիյի սատագաթտէն մա-
 “ տա պէնի հիչ պիր վագըթ եալը-
 “ նըզ պըրաքմայուպ հէր պիր տէրտի-
 “ մէ չարէ արայուպ թէսէլլի ի թմէյէ
 “ չալըշմըշ տըր , եալընըզ հալամըն օ-
 “ ղուլլարընըն եանընտէ օթուրտըղըմ
 “ զէման պէնտէն պիր ազ վագըթ այ-
 “ րըտը , չիւնքի զնյատէ մէսարիֆ տիր
 “ տիյէրէք օնու գասպուլ ի թմէտիլէր ,
 “ լաքին միւրատլէրի պանա տօսթ օ-
 “ լանը պէնտէն ուղաքլաթմաք իտի :

“ Անթառամ օտամէ կէլուպ օ-
 “ թուրուպ պիր ազ պէնիմ հալէրիմի
 “ սօրտուքտէն սօնըրա , պիր թէզքիրէ
 “ ըքարուպ պանա վիրտի ” :

() Լ վագըթ Աննա տուտու էլինի
 պաշ եաստըղընըն ալթընա ուղատուպ
 վէ մէքթուպու ըքարուպ քըղընա
 տէտի :

“ Ագապի՛ իշթէ Պօղոս աղանըն
 “ եազտըղը մէքթուպ պու տըր օքու ” :

Վէ ագապի տուտու պաշլատը օ-
 քումաղէ :

“ Աննա տուտու ,

“ Չօքմիւլհաղէլէրտէն սօնըրա քա-
 “ րար վէրտիմ պու կիճէ՛ եարը կիճէ-
 “ յի պիր սաաթ կէչէրէք Վարկոս ախ-

„պար իլէ պիրլիքտէ գաբունըն էօ-
 „նիւնտէ պուլունուպ սիզի ալուպ
 „պիր տօսթունըն էվինէ կիթմէյէ ,
 „զիրա պաշղա եօլ իլէ սիզի հալանը-
 „ղըն էվինտէն ալապիլմէյէ իւմիտիւմ
 „եօք , վէ պէնիւմ տէ պունտան սօնը-
 „րա պիր տագիգէ սիզտէն այրը օլ-
 „մաղա սապր իյլէմէյէ թահամիւլիւմ
 „եօք , էկէր պանա էմիյէթինիզ վար
 „իսէ , վէ գատերիմէ միւլհիգ օլմայը
 „իսթէր իսէնիզ թէգքիրէմին ալթը-
 „նա բէյինիզ օլտըղընը իշարէթ իյլէ-
 „յուպ թէգրար Նթաուամ իլէ պա-
 „նա կէօնտէրին , լաքին մաթլուպու-
 „մա գարշու կէլուպ պէնի բէտտ ի-
 „տէրսէնիզ պիլմիշ օլուն քի կէնտու-
 „մի թէլէֆ իթմէտէն ախէր պիր շէյ
 „ֆիգրիմտէն կէչմէյօր ” :

Պօղոս :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի թէգ-
 քիրէյի օքուտըքտէն սօնըրա՝ Ննա
 տուտու եինէ նագլինէ պաշլատը :

“Լգապի՝ թէգքիրէյի օքուտուղմտէ
 „նէյէ գարար վիրէճէյիմի պիլէմէտիւմ .
 „բէտէրիմտէն այրըլտըքտէն սօնը-
 „րա տիւնեա իւզէրինտէ սէվտիյիւմ
 „քիմսէ եալընըզ Պօղոս աղա օլարաք ա-

" նը օլ հալտէ թէրք իտէպիլըմիլ
 " տիմ, զիրա կէնտուռնի թէլէֆ իթ-
 " տիքտէ պիր տահա պիւթիւն էօմ-
 " ըիւմտէ թէսէլլի պուլապիլըմիլ
 " տիմ, պու սէպէպլէր իչուռն հիչ պիր
 " շէյի տիւշիւնմէյուպ էլիմ թիթիրէ-
 " յէրէք — թէքլիֆին մագպուլում
 " տըր — տէյու իշարէթ իտուպ թէգ-
 " քիրէյի մէօհիւրլէտիքտէն սօնղրա
 " թէքրար Լնթառամա վէրտիմ:

" (Օ) Լ կիճէ պէյան իթտիլի վա-
 " գըթտէ գաբույէ ինտիմ վէ Պօղոս
 " աղանընքօլուռնէ կիրուպ տօղրու Ֆը-
 " ըանսըղ թէրճումանը Սօսիէօ տը
 " Լ օնկվիլին էվինէ կիթտիք, զիրա բէ-
 " տէրին էվլէլինտէն գարարլաշտը-
 " մըշ օրայէ կիտէճէյիմիղի. վէ օն-
 " տա Պօղոս աղանըն տօսթու Տէր
 " Վահան մախսուսէն պուլուռնըպ՝ պի-
 " ղի կիթտիլիմիղտէն եարըմ սաաթ
 " սօնղրա պսակ իթտի, վէ պու սէ-
 " պէպ իչուռն Լըմէնի Բաթրիլի Պաղ-
 " տասար աղանըն միւրատը իւղը Տէր
 " Վահանը բէք չօք խըրբալատը:

" Լգապի՝ սանա թարիֆ իտէմէմ
 " Սօսիէօ տը Լ օնկվիլին վէ ֆամիլեա-
 " սընըն պիղէ իթտիքլէրի էյլէքլէրի,

„ Էհլի վէ քըզլէրի պէնի րահաթ վէ
 „ խօշնուտ իթմէյէ հէր կիւն եէնի-
 „ տէն շէյլէր տիւշիւնիր իտիլէր վէ
 „ Վօսիէօ տը | ճնկվիլ տախի Պօղոս ա-
 „ զանըն հէր նէ քի իշի օլուր իտի ի-
 „ սէ պիթմէսինէ զայրէթ իտէր իտի :

„ | աքին Վօսիէօ տը | ճնկվիլտէն
 „ վէ ֆամիլէասընտէն պաշղա տօս-
 „ թուամուզ եօղ իտի , զիրա բէտէրին
 „ իլէ էվլէնտիյիմիզտէ իքի միլէթ տէ
 „ պիզէ հասիմ օլտու , վէ Պաղտասար
 „ աղա գարընտաշընէ բէք զարաղ պաղ-
 „ լայուպ իքիմիզէ տէ եաբապիլտիյի
 „ ֆէնալըղը իճրա խլէտի , քի շիմտի
 „ նագլ իտէճէյիմ :

„ Սէքիզ այ գատար Ջրանսըղ թէր-
 „ ճուամանընէ էվինտէ օթուրաուք , վէ
 „ պու մասէյնտէ բէտէրին պիրատէ-
 „ րի իլէ օլան շիրքէթտէն այրըմաք
 „ իսթէտիքտէ , կիւնտէն կիւնէ պըրա-
 „ քարաք հայլըճա վագըթ կէչոիքտէն
 „ սօնղրա էնճամը Վօսիէօ տը | ճնկ-
 „ վիլին եարտըմը իլէ հիսապլէրի կէօ-
 „ րիւլիւպ Պաղտասար աղանըն Պօղոս
 „ աղայէ եիրմի պին քէսէ ագճէ պօր-
 „ ճու չըքուպ պիր աղընը ալարաք վէ
 „ պագիսինէ վատէ քէսիլուպ պիր

Դ թահավիլէ րապաթ օլուհնաճաղ իքան ,
 Դ Բաթօլիքէրին սիւրկիւհնլիլ յի մէյ-
 Դ տանէ չըքտը : Ֆազաթ պու մէն-
 Դ ֆիլիք զուհուր իթմէղտէն պիր աղ
 Դ էվիլէ Բրանսըղ էլչիսինին կիթմէսի
 Դ իճապ իթտիյինտէն Սօսիէօ տը | ճնկ-
 Դ վիլ տախի Բրանսալը օլուպ էլչի ի-
 Դ լէ տօսթլուքէրի վէ ագրասպալըք-
 Դ լէրի օլտըղընտէն Բրանսայէ կիթ-
 Դ տիլէր իսէ , պիղէ հիմայէթ իտէն
 Դ քիմսէ քալմամըշ իտի : Պու մապէյն-
 Դ տէ նասըլ քի սէօյլէտիմ իսէ , Բա-
 Դ թօլիք վազաւսը զուհուր իթտի իսէ
 Դ իքի միլլէթ տէ պիղէ հասիմ օլտը-
 Դ ղընտէն պիւսպիւթիւն եալընըղքալ-
 Դ տըք : () Լ վազըթ Պաղտասար աղա
 Դ գուտուրէթլու քիմսէլէրի ճէլպ ի-
 Դ տուպ , Պօղոս աղա Բաթօլիք օլ-
 Դ մուշ տըր , վէ Սօսիէօ տը | ճնկվիլ
 Դ տօսթու օլտըղընտէն , Բրանսա չա-
 Դ շտը տըր տէյու իֆթիրա իտէրէք
 Դ Բաթիրիք մարիֆէթի իլէ ֆէրմա-
 Դ նընը եաքտըրթտըրուպ գաթլէ պէ-
 Դ տէլ , պիր տահա Սթանպուլա կիր-
 Դ մէմէք շարթը իլէ Բումիլիտէ Բէր-
 Դ պինէյէ սիւրիւլէճէյինի Պօղոս աղա
 Դ տույուպ պիր կիճէնին իչինսէ կէ-

« միյն պինուպ | ճնտրայէ ֆիրար իյ
« լէտի :

« Ագապի՝ սանա թարիֆ իտէմէմ
« նէ տէրէճէ աճը տույտուք պիրիպի
« ըիմիզտէն այրըտըղըմըզտէ , տահա
« հէնուզ բահաթլըղէ տիւշէճէ իքան
« պէօլէճէ այրըմամըղ զուհուր իթ
« տիքտէ , կէնտումի թէլէֆ իթմէք
« հիչ կէօղիւմտէ օլմայաճաղ իտի է
« կէր սէնի տիւշիւնմէմիշ օլսամ իտի ,
« զիրա բէք միւշքիլ տիր պիր քիմսէ
« յէ սէվտիյինտէն այրըմաք պիր տա
« հա կէօրէպիլէճէյինէ իւմիտի օլմա
« յարաք :

« Քաթօլիքլէրին բէք չօղու տը
« շարը մէմլէքէթլէրէ սիւրկիւն օլ
« տուլէր իսէ , պուրատէ քալանլէր
« տախի Պէյ օղլունտէ սաքին օլմայէ
« բուխսաթլէրի օլմայուպ Վամաթիա ,
« ()րթաքէօյ վէ Պէշիքթաշէ թէվ
« ճիհ օլտուքլէրինտէ , պէնտէ Վարկոս
« ախպար իլէ Պէշիքթաշտէ պիր Աբ
« մէնի էվինտէ իքի օտա թութտում :

« Ապին օրատէ տախի հէր կիւն
« սիւրիւլմէ քօրքուսը էքսիք տէյիլ
« իտի , չիւնքի Քաթօլիքլէրին բէք չօ
« զը Անատօլուտէ Անկիւրիւյէ մէնֆի

Դ օլտուլէր ֆամիլեալէրի իլէ պիրլիք
 Դ տէ : Եւ օլէ քի խանէլէրինտէ բա
 Դ հաթ իլէ էօմիւր կէջիրմէյէ ալըշմըշ
 Դ օլան ֆամիլեալէր՝ զայէթ իլէ շէ
 Դ տիա քըշ էյեամընտէ վէթանլէրինի
 Դ թէրք իտուպ սօնու նէտէ գարար
 Դ վիրէճէյինտէն պի խապէր օլարաք ,
 Դ եօլճուլուքլէր իթմէյէ մէճպուր օլ
 Դ տուլէր :

Դ Պօղոս աղա ֆիրար իթտիքտէն
 Դ իքի այ սօնղրա սէն տիւնեայէ կէլ
 Դ տին , վէ թէսէլլիմ եալընըզ սէն օ
 Դ լաճաղ իքան , պէնիմ եանըմտէ օ
 Դ լուր իսէն Քաթօլիք մէզհէպինտէ
 Դ օլուքսըն տէյու Պաղտասար աղա
 Դ քօրքտըղը իչուն տահա քէյֆսիղլի
 Դ յիմտէն քալքմատէն պիր կիճէ ու
 Դ յուտըղըմ վագըթ օլտըղըմ էվին սա
 Դ հիպի իլէ սէօզիւ պիր իտուպ սէնի
 Դ պէշիքտէն չալտըրուպ կէնտու եա
 Դ նընէ ալտը : Երթէսի կիւնի սապահ
 Դ տան ույանտըմ իսէ սէնի պէշիքտէ
 Դ կէօրմէտիյիմտէ զիհնիմի զայպ իթ
 Դ մէ տէրէճէսինէ կէլուպ վէ թէգ
 Դ բարէն քէյֆիմի պօղուպ էօլիւմ տէ
 Դ բէճէսինէ կէլտիմ , վէ պէլքի տէ
 Դ խասթէլիքտէն իֆլահ օլամաղ իտիմ

„ Եկէր Նիթառամ կէլուպ Պաղտա-
 „ սար աղանըն եանընտէ օլտըղընը
 „ խապէր վիրմէմիշ օլսայ իտի, զիրա
 „ Էվ սահիպլէրինէ սօրսըղըմտէ — սլիւ-
 „ մէյիզ, կէօրմէտիք — տէն զայրու
 „ սլիր ճէվապ վիրմէզ իտիլէր :

„ Պօղոս աղատէն այրըլտըքտէն
 „ սօնղրա սլիր երլ գատար մէքթուպ
 „ ալամատըմ, վէ կէչինմէ խուսուսըն-
 „ տէ կիւճիւք չէքմէյէ պաշլատըմ,
 „ զիրա հալամըն օղուլէրի վասի օլ-
 „ տուքլէրինտէն բէտէրիմին տէֆթէր-
 „ լէրինի վէ վարիէթինի մէյտանէ չը-
 „ քարմայուպ սօնուհտէ պանա տիւշ-
 „ ման սլիլէ օլտուլէր, նասըլ քի սէօյ-
 „ լէ շէյլէր չօք քէրէ վուգու սուլ-
 „ մուշ տըր :

„ Պօղոս աղանըն հէտիէ իյլէտիյի
 „ վէ սէնիմ Էվվէլտէն օլան միւճէվ-
 „ հէրաթըմտէն նէ քի քալմըշ իտի ի-
 „ սէ (չիւնքի չօղուհը բէտէրինին ֆի-
 „ րար իյլէտիյի վագըթ ագճէ եէրի-
 „ նէ անլէրտէն վիրմիշ իտիմ, աղար
 „ աղսըր սաթուպ կէչինմէյէ պաշլա-
 „ տըմ :

„ Սլիր երլտան սօնղրա Պօղոս ա-
 „ զա ճըրանսայէ կէչուպ Փարիզէ կիթ-

Դ տիյի վագըթ թասվիրինի պանա
 Դ կէօնտէրմիշ իտի պիր մէքթուպ ի
 Դ լէ պիրլէքտէ, վէ հիչ պիր վագըթ
 Դ էսվապընը թէպտիլ իթմէտիյի իչուն
 Դ Փարիզտէ իսմինէ քաչղըն թիւրք
 Դ քօմուշէր :

Դ Բէտէրինտէն մէքթուպ ալտըմ
 Դ իսէ, ղայէթ իլէ մէմնուն վէ պիր
 Դ ազ թէսէլլի օլտում, եազմըշ իտի
 Դ քի Փարիզտէ եինէ Սօսիէօ տը
 Դ Սնկվիլի պուլմուշ, վէ անըն իլէ
 Դ պիրլէքտէ տիր տէյու : Սագաթ
 Դ սօնդրատան ֆրանսըղէրին զօրպա
 Դ լըղը զուհուր իթտի իսէ պիրտէն
 Դ պիրէ մէքթուպլէրի քէսիլտի, չիւն
 Դ քի օլ զօրպալըքտէ զավալու Սօ
 Դ սիէօ տը Սնկվիլի թէլէֆ իթտիքլէ
 Դ րինտէ՝ Սօղոս աղա տախի անըն
 Դ տօսթու օլուպ, վէ պիր իքի խու
 Դ սուսլէրտէ տօսթունը քուրթարմաք
 Դ իչուն տէվլէթճէ մատտէլէրտէ մէճ
 Դ պուրի պուլլունտըղընտէն քէտէրի
 Դ նի տախի մահպուս իլէյուպ մէք
 Դ թուպ եազմաղէ ֆըրսանթ պուլա
 Դ մատըղը իչուն, հիչ պիր խապէրինի
 Դ ալամատըմ իտի, վէ անգարիպ թու
 Դ թուպ հապս իլէմէլէրի իլէ եա

Դա պէշ եաշընտէ իտին : Պաղտա-
 սար աղա սէնի վերմէտիյինտէն մա-
 տա պու ճէսարէթիմէ պիր քաթ
 տահա խըրսլանու պ պանա օլան հա-
 սիմլիյի զիյատէլէշտի : Այլէ տէօն-
 տիւլիմտէ աղլայարաք վատլէր իթ-
 տիմ էլպէթտէ պիր կիւն միւրատը-
 մըն իճրասընտէ օլաճաղըմ տէյու ,
 շէօյլէ քի խըրսըմըն արասընտէ տիւշ-
 մէնիմի հիչ պիր շէյ եէրինէ քօյա-
 րաք էվ սահիպլէրիմին եանընտէ
 Ֆիքրիմտէն կէշէնի շէքինմէյէրէք
 սէօյլէտիմ , վէ անլէրտէ պանա հադ
 վիրտիլէր վէ աճըմը թէսքին իթմէք
 իչուն չօք թէսէլլի իտու պ վէ պիր
 քաշ կիւնտէն սօնղրա կէօյա տէֆի
 զամմ օլայըմ նիէթի իլէ պիրլիքտէ
 պիր մահալէ կէղինմէյէ կիթմէյի
 պանա թէքլիֆ իթտիլէր : Իսլթիտա
 հէր նէ գատար գապուլ իթմէտիմ
 իսէ տէ , բէք չօք բէճա իթտիքլէ-
 րինտէն պէտ մուամէլէ եախուտ
 քիպիրլիք իտէյօրու մ անղլաշըլմասըն
 տէյու մէճպուր օլտու մ կիթմէյէ ,
 նամըլ անղլայապիլիր իտիմ ֆիքիրլէ-
 րինի , մէկէր պէնիմ էօմրիւմէ գաստ
 իթմիշէր իմիշ , զիրա քահվէտէն

Դ սօնդրա եիւրէյիմտէ պիր աղ ֆէնա.
 Դ լըք տույուպ էվէ տէօնտիւքտէ բէք
 Դ զիյատէ ֆէնալաշտրմ իսէ, Վարկոս
 Դ ախպար չաբըճաք պիր իքի հէքիմ
 Դ կէթիրուպ զէհիրի քէստիրտիլէր ի-
 Դ սէ տէ, էվվէլքի սաղլըղըմը զայպ ի-
 Դ տուպ օլ կիւնտէն պու կիւնէ գա-
 Դ տար տաիմա ֆէնալաշմաքտէ օլա-
 Դ րաք պու տէրէճէյէ կէլտիմ: Ավ-
 Դ տէն չըքտըքտէն սօնդրա սէնի պէ-
 Դ շէքտէն չալանլէր տախի էվ սահիպ-
 Դ լէրիմ օլտըղընը տույտում իսէ տէ,
 Դ իսպաթը բէք միւշքիլ օլտըղընտէն
 Դ սիւքուլթ իթմէյէ մէճպուր օլտում:
 Դ Պէշէք թաշտէ օլտըղըմ էվտէն
 Դ չըքտըքտէն սօնդրա, Ասքիւտարէ
 Դ կիտուպ Պաղլար պաշընէ եագըն է-
 Դ վին պիրինտէ պիր ուֆաք օտա-
 Դ թուլթուլմ, վէ օլ վագըթլէր Պաղ-
 Դ տասար աղա եաղլէրի Ասքիւտարէ
 Դ կիթտիլինտէն չօք տէֆա Անթառամ
 Դ սէնի ալուպ կիզլիճէ պանա կէլիր
 Դ իտի, վէ պիր աղ թէսէլլի օլուր ի-
 Դ տիմ, չիւնքի Պօղոս աղատէն ալթը
 Դ սէնէ գատար մէքթուպ ալամատը-
 Դ ղըմ իչուն նէ օլտըղընը պիլմէտիյիմ
 Դ տէն բէք զիյատէ քէտէրլի իտիմ:

“ Պոլ մապէյնտէ պիր կիւն Մար-
 “ կոս ախպար բէտէրինտէն պիր մէք-
 “ թուպ կէթիրտի . եազմըշ իտի քի ,
 “ Ջրանսատան Արապիտտանէ քըս-
 “ մէթ արամայէ կիտէր իքան ղուր-
 “ սանտլէր թութմուշ , հէր քաչ ղու-
 “ րուշը վար իսէ ալմըշլէր , վէ քուր-
 “ թուլմասընէ պէտէլ պէշ պին ղու-
 “ ռուշ մաթլուպ իտէրլէր տէյու , վէ
 “ օլ մէքթուպտէն պաշղա պիր քաչ
 “ տանէ տահա եազմըշ , Ֆագաթ էլի-
 “ մէ կէլմէմիշ օլտըղընը անղլատըմ :

“ () Լ մէքթուպի ալտըղըմ կիւն նէ
 “ եաբաճաղըմը պիլմէյուպ տիւշիւ-
 “ նիւր իքան եինէ սէն Անթառամ ի-
 “ լէ պիրլիքտէ պանա կէլտին , վէ բար-
 “ մաղընտէքի թէք թաշ պրիլանթի
 “ եիւղիւյիւ կէօրտիւյիմտէ պէնի սէ-
 “ վէրմիսին տէյու սանա սօրտուքտէն
 “ սօնղրա սէնտէն իսթէտիմ :

— Լ վիվէթ :

“ Վէ օլ եիւղիւյիւ ալթը պին
 “ ղուռուշէ սաթուպ բէտէրինէ կէօն-
 “ տէրտիմ , վէ կէչէնտէ պու քէյֆի-
 “ էթի պանա սօրտուն իսէ , — Ագա-
 “ պի՝ օլ եիւղիւյիւ վիրտիյինտէ բէք
 “ պէօյիւք էյլիք իթտին — տէտիմ ի-

” տի , չիւնքի բէտերինի եէսիրլիքտէն
 ” քուրթարմայէ սէսէսլ օլտուն :

” Պօղոս աղա եէսիրլիքտէն քուր
 ” թուլտըքտէն սօնղրա չէքտիյի մէ
 ” շաքդաթլէրտէն հիչ պիր շէյէ ճէ
 ” սարէթի քարմայուսլ , իլլա բէճա ի
 ” լէ պէլքի գարընտաշընըն խըրսընը
 ” թէսքին իթտիրուսլ բահաթ էօմիւր
 ” կէչիրէպիլիւր իւմիտի իլէ վէթանընէ
 ” տէօնմէյի արզու իթտիյինտէն սօն
 ” պահար էսնասը Սթանպուլէ կէլտի :

” Ահ Ագասպի՛ հիչ պիր վազըթ
 ” թէքմիլ սէվինմէյէ նաիլ օլամամը
 ” շըմ տըր , քիմի քէրրէ պիր աղ բա
 ” հաթլըղէ տիւշտիւմ տէյու խօշ
 ” նուտ օլուր իքան էվիլէլքինտէն պէօ
 ” յիւք պիր քէտէր աման վիրմէյէրէք
 ” եէրիշուսլ պէնի խարասլ իյլէմիշ
 ” տիր :

” Բէտերին վէթանընէ տէնտիւք
 ” տէ հալիմի կէօրիւսլ , սէսէսլինի
 ” անղլայուսլ (զիրա մէքթուսլէրիմ
 ” տէ քէտէր իթմէսին տէյուսլ պիր շէյ
 ” պիլտիրմէմիշ խտիմ) զէյատէսի իլէ
 ” աճըտըղընտէն թէպտիլի հաւլա տա
 ” խի եարտըմ խտէրէք վէսլա իլլէթին
 ” տէն թուլթուլուսլ եաթտը : \ պքին

„ Եանընտէն պիր տագիգէ այրըմա-
 „ յուս զայէթ տիգգաթ իլէ պաքտը-
 „ զմտէն եիրմի կիւն գատար կէջմիշ
 „ վէ թէհլիքէօինի սաուշտուրմըշ ի-
 „ քան , Պաղտասար աղա պիրատէրի-
 „ նին կէլտիյինի տույուս եինէ ինթի-
 „ գամ ալաճաղընը Պօղոս աղանըն
 „ տօսթլարընտէն պիրի խապէր ալա-
 „ քաք , վէ քէյֆսիղ օլտըղընը պիլմէ
 „ յէրէք պիր թէգքիրէ կէօնտէրմիշ
 „ իտի : Սարկոս ախպար թէգքիրէնին
 „ իչինտէ նէ եաղըմըշ օլտըղընտէն
 „ խապէրի եօք , կէթիրէն ատէմտէն
 „ ալմըշ վէ Պօղոս աղայէ վիրմիշ իտի ,
 „ օլ տախի օքուտըքտէ բէք զիյատէ
 „ քօքքուս օլ ախշամ քէյֆսիղլիյի
 „ թէգրարլայուս արթըք հիչ պիք չա-
 „ րէ պուլլունմայարաք սէշ կիւնտէն
 „ սօնդրա վէֆաթ իյլէաի ” :

Աննա տուտու պուրայա գատար
 նագլ իյլէտիքտէն սօնդրա պաշլատը
 աղլամաղէ :

Ագապի տուտու տախի տինլէաի-
 յի նագլէ օլ գատար քէտէր վէ թա-
 աճճիւս իտէր իտի քի , էկէր նագլ
 իտէն պիր ախէրի օլտա ինանմաք կէ-
 թիրմէսի բէք միւշքիլ իտի :

Պօղոս աղանքն էհինին պիր աղ
քէտէրի թէսքին օլտուքտէ եինէ նագ-
լինէ պաշլատը :

” Ագապի՝ քէտէրին սէնի պիւ-
” թիւն էօմրիւնտէ պիր տէֆա կէօրէ-
” պիլտի , զիրա Սթանպուլա կէլիր կէլ-
” մէզ քէյֆսիզլէնտիյինտէն էվէ կէ-
” թիրթտիրէմէզ օլտուք իսէ՝ պիր աղ
” էյիլէշտիյի վագըթ Անթառամէ խա-
” պէր իտուպ եաթտըղը օտանքն քէն-
” ճիրէսինին էօնիւնէ պիրլիքտէ կէլ-
” տինիզ , վէ պէն սէնին իլէ սէօհպէթ
” իթտիյիմտէ եանըմտէն պաքուպ սէ-
” նի կէօրիւր կէօրմէզ կէօղլէրի եաշ ի-
” լէ տօլտու , վէ սօն սաաթընէ գատար
” սէնի խաթըրընտէն չըքարմայուպ
” էօլէճէյի վագըթ տախի տէտի — Ան-
” նա տուտու , արթըք պիւսպիւթիւն
” այրըլաճաղըմըզ վագըթ կէլտի , պէ-
” նիմ վասըթամ իլէ նէ գատար մէ-
” շագգաթ չէքտին իսէ , ճիւմլէսինի
” պանա ավֆ իյլէ , զիրա պէնիմ իրա-
” տէթիմ իլէ օլմատըղը սանա մա-
” լիւմ տիր , վէ Ագապինին թէրպիէ-
” սինէ էկէր միւմքին օլուր իսէ զայ-
” րէթ իյլէ , կէնտու լիսանքնը էլպէթ
” էօյրէթտիրիլէր , Քրանսըզ լիսանք

“ իլէ բիանօյը տախի էօյրէնսին չիւն
 “ քի պէնիմ միւրատըմ էօյլէ իտի, Ան
 “ նա՛ տուտու բէք քէտէր իլէ այրը
 “ լըօրում, ահ՛ Ագա պիր
 “ տա աճ — պէօյլէճէ պիր
 “ քաչ անդլաշըլմազ սէօզլէրտէն սօնդ
 “ րա թէսլիմ օլտու :

“ Բէտէրինին իթտիյի վասիէթին
 “ հիչ պիր վագըթ իճրասընտէ օլամա
 “ յաճաղ իտիմ, էկէր պիր քաչ սէ
 “ նէտէն սօնդրա Պաղտասար աղա պիր
 “ պէօյիւք քիմսէ իլէ մարաղա իթտի
 “ յինտէն պէշ սէնէ սիւրկիւն օլմա
 “ մըշ օլսայ իտի, չիւնքի ամուճան
 “ մէնֆի օլտու իսէ, հէմշիրէսի Արա
 “ նուհի հանըմա բէք զիյատէ րէճա
 “ իթտիրէրէք Պօղոս աղանըն վասիէ
 “ թինի իճրա իթտիրմէյէ րազի իտէ
 “ պիրտիմ :

— Ավլէթ, անտէն մատա էվին ի
 չինտէ պէնի սէվէն եօղ իտի, էօլտիւ
 յիւ զէման չօք քէտէր իթտիմ, վէ
 Պաղտասար աղա սիւրկիւնտէն կէլտի
 իսէ Պրանսըղճա էօյրէնտիյիմէ բէք
 ճանը սըքըլտը, վէ էվտէ օլտըղը վա
 դըթ բիանօյու չալմաղէ րուխսաթ
 վիրմէտի, լաքին հէմշիրէսինէ պիր

չէյ տիյէմէտի :

— Ի՞նչէ իշիթտիմ քի՝ Արանուհի հանրմըն հաթըրընա բէք զիյատէ րաշէթ իտէր տէյու :

— Ի՛վլէթ :

— Օ՛լ սէպէպտէն Վ իչէն աղանըն քայնը հայր Վ րդանէսի կէօնտէրուպ րէճա իթտիրտիմ իտի :

— Սիղ Վ իչէն աղայը թանըմըսընըղ — տիյէրէք Ագապի տուտու թէլաշ իլէ սիւալ իթտիքտէ վալիտէսի ճէվապ իթտի :

— Ի՛վլէթ քըղըմ, լաքին պանա տօսթ տէյիլ տիր, ֆագաթ հայր Վ րդանէսին չօք էյլէյինի կէօրմիւ շիւմ — :

Պու սէօղէրի իշիթտիքտէ Ագապի տուտու պիր աղ տիւ շիւնճէյէ վարտը իսէ, Աննա տուտու թէգըար սօրտու :

— Ագապի զալիպա սէն տէ Վ իչէն աղայը թանըյօրսուն :

— Իսմինի իշիթմիշիմ — տէյուպ Պաղտասար աղանըն եէկէնի ախէր պիր չէյ տիմէտի :

“ Բըղըմ, պունտան սօնղրա նէ քի ”
 ” օլտու իսէ ճիւմլէսի մալիւմիւն տիր, ”
 ” Պաղտասար աղանըն խապէր իթմէ-

Դ սի քի էկէր սէնին իլէ կէօրիւշմէյէ
 Դ զայրէթ իտէր իսէմ, իքիմիզտէն տա-
 Դ խի տիւրլիւ ինթիգամլէր ալապիլիւր
 Դ տէյուլ վէ Վարտիրոս աղանըն էվի-
 Դ նէ կէլտիյին կիճէլէր կէօղճիւլէր քօ-
 Դ մասը, պունլարըն թօբունը պիլիւ-
 Դ սին, վէ պէնիմտէ շիմտիէ գատար
 Դ վալիտէն օլտուղըմը կիզլէմէմ ախէր
 Դ պիր շէյ իչուն տէյիլ, իլլա սէն տու-
 Դ յաճաք օլուր իսէն պէնի սէֆիլ պը-
 Դ ըաքմաք իսթէմէտիյինտէ, հէմ պիր
 Դ չարէ եաբամաղ օլտըղընը պիլուպ
 Դ վէ օլ վադըթ պէնիմ սէպէպիմ ի-
 Դ չուն բէք չօք շէյլէր չէքէրսին տէ-
 Դ յու աշիքեար կէօրտիւյիմտէն իտի,
 Դ լաքին պու կիւն սօն կիւնիւմ օլտը-
 Դ ղընը անղլատըղըմտէն՝ ճիւմլէսինի
 Դ աշիքեար իյլէտիմ, ղիրա քիմսէտէն
 Դ արթըք խէվֆիմ քալմատը : Վգապի՝
 Դ շիմտի Պաղտասար աղանըն նասըլա-
 Դ տամ օլտըղընը պիր էյիճէ անղլա-
 Դ տըն, պունտան սօնղրա անա կէօրէ
 Դ հարաքէթ իյլէ, ղիրա տահա սէն
 Դ կէնճ սին վէ չօք տիւրլիւ հալլէրտէ
 Դ պուլընա պիլիւրսին, հէման Վլլահըն
 Դ նաղարը սէնին եիւզէրինտէ օլտուն :
 Վննա տուտու նադլինի թէքմիլ

ի թափափուն սօնդրա եօրդունըդընտէն
 վէ կէչէն էօմրիւնիւն ֆէնալըդը հա-
 թըրընէ կէլմէսի իլէ ալթ իւսթ օլմա-
 սընտէն իլէթի տահա զիյատէ զալէ-
 պէ իյլէյուլ միհման քալտը վէ կէօզ-
 լէրինի քըզընըն եիւզիւնէ չէվիբէրէք
 քէտէր իլէ պիր տիւզիւ պաքար իտի :

Ագապի տուտուներն տախի քէտէ-
 րի զայէթ զիյատէ , օլ կիւն վալիտէ-
 սինի թանըյուլ վէ օլ կիւն անտէն
 այրըլմաղէ թահամմիւլ իթմէք բէք
 միւշքիւ իտի , պու սէպէպտէն նէ
 եաքաճաղը կէնտուսինէ տախի նա-
 մալիւմ , իլլա վալիտէսինի էօլիւմիւն
 բէնչէսինտէն քուրթարմաղէ պիր չա-
 րէ արար իտի :

Եարը կիճէյէ վարտը իսէ՝ Աննա
 տուտու տահա զիյատէ պօզուլտուք-
 տէ՝ Պաղտասար աղանըն եէկէնի Սար-
 կոս ախպարէ քօշուլ հէքիմլէրէ խա-
 պէր իթաի , լաքին թէհի ճահտլէր ,
 զիրա Ագապի տուտու թէգրար օտա-
 տէն իչէրի կիրտիքտէ Աննա տուտու
 ճան թէսլիմ իտէյօր իտի , վէ քըզը-
 նըն իչէրի կիրտիյինի կէօրիւլ սօն
 գուվիլթինի ճէմ իտէրէք , — ահ քը-
 զըմ սէնի նամըլ պըրաղուլ կիտէյօ

րում — տէյոււպ Ագասի տուտույէ
սարըլտը :

Սարկոս ախար իբի իւչ հէքիմ
իլէ էվէ տէօնտիւքտէ եօքարը չըք-
տըլէր իսէ , Աննա տուտույը էօլմիւշ
վէ քըղընը անըն իւզէրինէ աիւշմիւշ
վէ կէնտուենի զայպ իյլէմիշ պուլար
լէր :

Տ Ի Ի Յ Ի Ի Ն

ՆՊԻՆԵ ՀԱՅ ՀԱՅ, ՔԻՄԻՆԵ ՎԱՅ ՎԱՅ, ԽԵ-
ՅՈՒ ԳԱՍԿԱ ԱՎԻՐ ԹԱՍԿԻՐ ՎԱՐ, ՖԱ-
ԳԱԹ ԲԷՔ ՍԱՀԻՏ ԽԻՐ, ԱՂԱԳՐ ԵԷՐՈՒԷ
ՍԷՖԱԼԷԹ ՎԷ ԱՂԱԳՐ ՄԱՀԱԼՈՒԷ ՍԱԽԻ
ՄԷՍՐՈՒՐԻԷԹ :

ԱԳԱՍԿԻ ՍՈՒՍՈՒ ՔՈՒՄ ԳԱՔՈՒՆՆՆ
ԱՎԻՐ ՔԵՕԶԷՍԻՆՍԵ ՎԱԼԻՍԵՍԻՆԻ ՂԱՅԱ
ԻԹՍԻՅԻ ԿԻՃԷ ՊԷՅԻԼՔ ՍԵՐԷ ԲԻԱԳԱ-
ՍՐՆՍԵ ՃԷՄԻԷԹՍԵՆ ԿԷԶԻԼՄԷՅՕՐ :

ՈՒԼԲԷՆԻԿ ԱՂԱՆՆՆ ԷՎԻ ՕԼ ՍԷՆԷ
ՊԱՂՍԱՍԱՐ ԱՂԱՆՆՆ ԷՎԻՆԻՆ ԻՆԹԻՍԱ-
ԼԻՆՍԵ . ՍԱՐԳԻՍ ԱՂԱ ՀԷՐ ԵՐԼ ՍԷՂԱՐ
ԱՂՈՒՐՆՈՒՆԷ ԿԻՍԵՐ ԻՔԱՆ ՕԼ ԵՐԼ ՕՂՈՒ-
ՆՆՆ ԲԷՔ ՂԻՅԱՍԵ ԱՐԳՈՒՍԻՆԷ ԳԱՐԶՈՒ
ԿԷԼՄԷՅԵՐԷՔ ԷՎԻ ԲԻՅԱԳԱՍԵ ԹՈՒԹ-
ՄՈՒԶ ԽՈՒ, ՂԻՐԱ ՈՒԼԲԷՆԻԿ ԱՂԱ ԿԷՆ-
ՍՈՒ ԿԷՆՍԻՆԷ ԱՂԱԳՐ ԳԱՐԱՐԼԵՐ ՎԵՐ-
ՄԻԶ ԱՆԵԼԵՐԻՆ ԻՃՐԱՍՐՆՍԵ ՕԼՄԱՔ ԻՍ-

Թէր, վէ պաղը վագըթ սու միսիւ-
լու խուրտէ շէյլէր տիգգաթա բէք
շայան տըրլէր :

Ուրբէնիկ աղա պիր էքի կիւնտէն
պէրու Ֆուլէք տուտույը կէօրէմէ-
միշ. օլ կիճէ թաամը իտէր իթմէզ,
կէնտինտէն պիր ազ տահա ուղուն
պիր եասէմին թիւթիւն չըպըղը ա-
լուպ վէ կէօյա պիր ազ սէրին տիր
միւլհաղասը իլէ (ֆագաթ հէր բէս
սըճաքտէն թաճիղ) պօյտան սամուր
բաչասը պիր քիւրք ալմըշ էթրաֆը
սիւզէրէք վէ տագըգէտէ պիր ասըմ
ալարաք Սօքօֆ սարայընըն էօնիւն-
տէքի իսքէլէյէ կէլտի իսէ, գանաբէ-
նին իւղէրինէ օթուրուպ վէ պիր տօն-
տուրմա ըսմարլայուպ պաշլատը եէ-
մէյէ, զիրա օրատէն Ֆուլէք տուտու-
նըն էվի կէօրիւնտիւյինտէն եօքարքի
քաթտէ ըշք կէօրմէտիյի իչուն տա-
հա թաամտէ տիրլէր մէմուլի իլէ պիր
ազ պէքլէմէյէ գարար վիրտի :

Նասըլ քի իֆատէ իթտիք իսէ՝ բի-
ացատէ ճէմիէթ բէք չօք, կէզէնլէր
կիւճլիւք չէքէյօրլար, լաքին պուն-
տան մատա պիր գաչ ֆամիլէա պիր
եէրէ ճէմ օլմուշ վէ հալի իլէ եօլու

դաբաթմըշ օլտուքլէրինտէն կէզէնլէ-
րէ պիւսպիւթիւն էնկէլլէք վիւրիւր ի-
տիլէր :

Պաղը էվլէրտէ բիանօ սէսի իշի-
տիլիւր , վէ պաղըլէրինտէ տախի ()ս-
մանլու խանէնտէլէրի թիզ բէրտէ-
տէն օքույօրլար , շէօյլէ քի պիր քիմ
սէ կէչտիյի եէրտէ հէմ մէշհուր Ռօ-
սինինին եաբտըղը էմսալսիզ նաղմէլէ-
րի իշիտէպիլիւր հէմ տախի Ղսհաքըն
պէյաթիսինի , ճէմիէթին էճնաս օլտը-
ղընը պուհտան պէյան օլուր :

Պադաթ օլ պի մէնէնտ Ռօսինինին
նաղմէլէրինի տինլէյէնլէր բէք չօք տէ-
յիլ , կէօրիւնիւր քի էյի շէյի անղլա-
յան պիր աղ աղճա պուլլունըյօր , զի-
րա հէր նէ տիւրլիւ մանա վիւրիլսէ ,
Իթալիան մուսիքիսի մէճմուինտէն ա-
լա օլտըղը շիւպհէսիզ տիր :

Պաղըլէրի մուսիքի տինլէմէք իլէ
մէշղուլ վէ պաղըլէրի տախի հէր քէ-
սին ահլալինէ տիգդաթ իթմէք իլէ ,
նասըլ քի շիմտի իֆատէ իտէճէյիզ :

— Ղանըմ շու Ֆամիլէա տա հիչ
օսանմաղ մը , հէր աշլամ քը պու , սա-
աթ օն պիրտէն պաշլարլար կէճէնին
տէօրտիւնէ դատար կէզէրլէր , պուհ-

լարըն ատընա բիացա քուչէրի քօ-
մալը :

— Հէ ճանըմ, պէ օյլէ պէ օյլէ քէն-
տիլէրինի սաթաճաքլար քօրսա :

— Քա շու ատամ քիմ տիր, պա-
նա նիճին պու գատար ԿԻԳԻԼԸ պաքա-
յօր :

— Սէնի բէք պէյէնմիշ օլմալը :

— Պէնի քիմ պէյէնմէղ :

— Քա իշթէ սիւսլիւ պիր տէլի
քանը հայտէ շունույուլա քօրթէ
էթ :

— Չօք շէյ, իսթէյէճէք օլսամ սան-
քի քըթըղը վար, հէքսի պանա պու-
յըլըյօր, պաշըմըն սաչընտան չօք :

— Տօղրու սէ օյլէ հիչ քօրթէն վաճ-
մը :

— Լօք ամմա պէն իսթէմէյօրում,
չէնի շու կէչէն պաքալ տէմէտին մի :

— Հէ :

— Լչ իսթէսէմ պունտան քօլայ
չէյ մի վար — :

Պու տուտուլարը քօրթէ իթմէ-
նին քօլայըղընըն իւղէրինէ սէօհպէթ
իթմէտէ պըրաքալըմ, էօթէտէ եինէ
պիր սաիր ֆամիլեա պիր ախէրինին
հագգընէ սէ օյլէ շիրլէր իտի :

— Պաք պաք, Սուրբիք տուտու՛,
չունլարըն ճանը տօնտուրմա իսթէյօր:

— Ահ՞ պիլյօրսուն:

— Տօնտուրմաճընըն եանընտէն կէչ-
տիքլէրի վադըթ չօք պաքայօրլար, լա-
քին սիւրիւ օլտուքլէրինտէն օ գա-
տար բարայը վիրէմէյօրլար, բաւալի-
էրլէրի տէ պիր ըապութալը ատէմ
տէյիլ քի զաւալըու տամալէրինէ իք-
րամ էթսին: Սուրբիք տուտու, շու-
պէյազ էլտիվէնլի, ուզուն պօյըու
ֆէսլի քիմ տիր, Ս * * * աղանըն ֆա-
միլէասընըն տայմա եանընտան կէչէ-
յօր, հէմ Ս * * * աղանըն քըզը տա
օ ատամ կէչէրսէ պիր շէյլէր օլույօր,
պարէ կիւզէլ պիր շէյ օլսա, օ ատա-
մըն օ գատար արգասընա տիւշտիւ-
յիւնէ կէօրէ: Պու կիւն Ս * * * ա-
ղանըն ֆամիլէասը ֆընտըք սույուն-
տէ իտի, օ ֆէսլի տէ իսթէյլէյի ալուպ
գարշըսընէ կէչտի օթուրտը, պաք,
պաք, ֆէսլի տէօնիւպ տէօնիւպ նա-
սըլ պաքայօր:

— Քա պօշ շէյլէրէ տիգաթ էթ-
մէյի սըրաք, պարէլէնի տիւզէթ, սէ-
նինքի կէլյօր:

— Քա կէրէք:

— Հէ, իշթէ :

— Քա սուրբ Աստուածածին կէօ-
րէ մէյօրում :

— Շուրատա պիր իքի քիշի րասթ
կէլտի տուրտուլար :

— Վախ եաղըք պէն տէ հիշ եիւ-
ղիւնէ պաքմայրպ տա, քիւս օլտըղը-
մը անղլաթարըրաճաղ իտիմ :

— Քա նիշին քիւստիւն :

— Պէօյիւն Անտոն աղանըն քըղը
Ֆուլիք տուտու կէչտիյի եէրտէ եիւ-
ղիւնէ օ գատար պաքտը քի, էօթէ-
տէ խըրսըմտան քըք քըրմըղը օլտում,
ամա պէնիմ կէօրտիւյիւմի հիշ կէօր-
մէտի :

— Ֆուլիք տուտու իշին պիր շէյ
իշիթտի՞ն մի :

— Եօք :

— Սարգիս աղանըն օղլու Ռուբէ-
նիկ աղա ալաճաղ ըմըշ :

— Քա կէրչէք տէյօրսուն :

— Հէ էօյլէ տէյօրլար :

— Քա նէ էյի տէլի քանլը տըր,
աթը վար շէյի վար, չօք բահալը քըղ
ըմըշ էյէր սահիհ իսէ :

— Տուր պաքալըմ սէնինքի սօնուն-
տա նէ եաբաճաք :

— Նէ՞ս պիկէյիմ պու գատար շէյլէր
օլտուքտան սօնդրա :

— Լօյլէ եմ արթըք պըրաքապի-
լիւր մի :

— Տահա պաշկալարը տա արգա-
մա տիւշտիւ մա բէք եիւզ վէրմէ-
տիւմ. քօրքտոււմ քի պէնիմքի տույար
տա օնու տա գաչըրըրըմ տէյի :

— Աման էօյլէ շէյլէրի էյի կէօ-
ղէթ :

— Հէ մա օ հէքսինտէն տույա-
յօր :

— Օլարարը եօք , սօնդրա սէն տէ
աճըսընը չըքարըրսըն :

— Քա պիրիսի վար քի . . . :

— Աման սուս օլ , իշթէ սէնինքի
շուրատա իքի քիշի իլէ լաքըրտը իտէ-
յօր :

— Կէօրտիւմ , կէօրտիւմ :

— Քա բէք պաքմամաղըք իթմէ :

— Հէ , հէ , իպթիտա պաքմայըմ ,
սօնդրա պաքայըմ :

— Լօք , պէլքի կիւճիւնէ կէլիւ ,
իպթիտա պաք տա սօնդրա պաքմա :

— Լօյլէ էյի՞ մի օլուր :

— Հէ եա — :

Սէրթլիք իթմէք իսթէյէն տու-

տուռնըն եիւրէյի եռումու շայուպ , պիր
էյիճէ պաքտըքտէն սօնդրա պիր ազ
տա կիւլտիւ , զիրա հէր նէ գատար
պազը քիմսէլէր տուտուլէրին գալ
պինտէն շիքեայէթ իտէր իսէլէր տէ՝
բէք սահիհ տէյիլ տիր , հէմ չօք տէ
Ֆա մէրհամէթսիզ օլմալէրինէ վէսի
լէ օլանլէր երքէքլէր տիր :

Պուլիք տուտուլէ տիգգաթլըճա
պաքան , վէ իքի քըղըն եօքարտա ի
Ֆատէ իթտիյիմիզ սէօղլէրինէ վէսիլէ
օլան ատէմ՝ մէզքիւր քըղլէրին կէչ
տիյինի կէօրտիւքտէ թէք թաշ եիւ
զիւյիւնի կէօսթէրմէք իչիւն լազըմ
սըզ եէրէ սէթրիսինին եաքասընը տիւ
զէտէրէք իքի ահպապը իլէ զիրտէ պէ
յան օլան սէօհպէթլէրի իտէր իտի :

— Աղալէր , պու ախշամ չօք պաւ
թօնլու ֆէսլի սինեօրլար՝ վար , տիգ
գաթ իտէյօրմուսընըզ :

— Ավլէթ էֆէնտիմ , պիզ տէ անըն
սէօհպէթինի իտէյօր ըտըք — տէյու
օլ պիրլէր ճէվապ իթտիլէր :

Ի Սինեօր մանասը ալաֆրանկայէ մէյիլու օլան
վէ եֆրէնճ հալլէրինի մագպուլ թուլթան քիմսէյի
անղլաթտըրը , վէ պու սուրէթտէ կէօյա գէվզէք :

— Պու սլասթօն իլէ կէզինմէք նէ՞
օլմսլը :

— Սինեօրլըք պնւ եա չօք շէյ եաբ.
տըրըր :

— Հագգընըզ վար — տիյէրէք պաս.
թօն թաշըյանլէրտէն հագգ իթմէյէն
ատէմ՝ իբի քըզար պիր ազ տահա
եաքլաշտըլէր իսէ , սէթըրիսինին եա.
քասընը պըրաղուպ էլինի անլընա քօ.
տու ֆէսինի եօքարը իտէրէք , վէ
պէօյլէճէ ալագա իթտիյի քըզա սէ.
լամ վիւմիշ օլարաք , օլ տախի հիչ պաք.
մայաճաղ իքան , խաթըր շինասլըղը
էլտէն պըրաքմայուպ պիր ազ տա էյլէ.
նիր կիպի իթտի , զիրա ալագա իտէն
քիմօէլէրին պէյնինտէ տարըմաք վէ
պարըշմաք իբիսի պիրլէքտէ կէզէրլէր .
իլա պիր ազ տա պիրի օլ պիրինին սա.
տաքաթընէ բէք էմնիյէթի օլմազ ի.
սէ :

Քըզար կէչտիքտէն սօնղրա պաս.
թօնտէն հագգ իթմէյէն քիմսէ թէգ.
րար տէօնիւպ ահպասպլէրինէ տէտի :

— Պու ախշամ պէնտէնիզ սիզի
կէզմէյէ չըքմազսընըղ տէյու մէմօւլ
իտէյօր իտիմ , շիւնքի սիզտէ Ս . Պա.
սիտեան վար տըր տէյու պէլլէմիշ ի .

տիմ :

— Ի՞նչէնտիմ չօք զօր իթտիք կէլ-
մէտի, Վ իչէն աղայը կէօրէճէք իմիշ :

— Վ՛ղալէր, սիզ պիր շէյ անղլատը-
նը՞ղ մը Վ իչէն աղանըն պու սէնէ
քէօյէ չըքմատըղընտէն, պիր կիւն
չըքմըշ իրթէսի կիւնի թէգրար Պէյ
օղլունա կէօջ իթմիշ :

— Վլպէթտէ թահտընտէ պիր շէյ
օլմալը :

— Օ՛հնն իտէրիմ քի եինէ օղլու-
նըն պաշը ալթընտէն տիր պու շէյլէր,
ղիրա Յակոբ աղա տա քէմ սինեօր
տէյիլ, տօղրու սէօյլէյին, սիզ անըն
կէօրիւշմէսինտէն պիր շէյ անղլա՞ր մը
սընըղ :

— Խայըր, նէ՞ մէֆում օլապիլիր .
պիր թագըմ սինեօրճա հալլէր, ֆի-
գիրէրի պիւսպիւթիւն չիւրիւք, կէօ-
յա ալիմ ատէմ իմիշ, պէնտէնիզ օ
ալիմլիքտէն վաղ կէչտիմ, տախի սա-
հիհ օլտա :

— Նէ՞ մինասիպէթ, ալիմ տէտիք-
լէթի բէք պօշ, արթըք էյիսինի պիլի-
րիմ, չիւնքի Ս. Պասիտեան պիր շէյ
պիլմէզ տէյօր :

— Աէօրտիւնի՞ւղ մի, պէնտէնիղին

տէտիյի սահիհ , զիրա Վ . Ֆասիտ-
եանըն տէտիյի խիլաֆ օլամազ :

— Նէ տէմէք , միւմքի՛ն մի տիր — :

Պու ճէմիէթին արասընտէ իսքէ-
լէնին պիրիսինտէ պիր քաչ տէլի քան-
լու էրքէք , վէ պիր քաչ տանէ տախի
քատըն թաիֆէսինտէն գարմա գարը-
շք օթուրմըշ իտիլէր , վէ պու՛նլար
այրըճա եանի ահալիէ գարըշմայա-
րաք , (պէլքի կէնտու մէճլիսլէրինէ
տախիլ իթմէյէ շայան կէօրմէտիքլէ-
րինտէն) հէր քաչ քիշի իսէլէր պի-
րիպիրլէրի իլէ էյլէնիր իտիլէր :

Տէլի քանլուլէրին էքսէրիսի , հէ-
ման ճէմիսի , պիր պիշիմ վէ պիր ըէնք-
տէ կիյինմիշլէր , վէ անլէրին տավրա-
նըշլէրի տախի կէօրիւնիւր քի մախ-
սուսէն թալիմ օլունմըշ պիր նիղամ
իւղըէ իտի . շէօյլէ քի էլլէրինտէքի
պալէնա պասթօնլէր տուտաքլէրինին
իւղէրինէ տայանմըշ վէ սօլ էլլէրի
եէլէքլէրինին սօլ քօլթուղընտէ : Պու
տուրուշտա պիրի եախուտ իքիսի օլ-
սալէր , իթթիֆագէն րասթ կէլմիշ
տէնէպիլիր , լաքին ճէմիսի պիրլիքտէ
օլուր իսէլէր էլպէթտէ ըէսմի պիր
իճրատէ պուլու՛նլօրլէր տէյու տա-

հա զիյատէ մէմուլ օլուճուր իտի :

Պու մապէյնտէ էրքէքլէրտէն պիւրիսի պիր կէնճ քըզըն եանընա եաքլաշուպ տէտի :

— Սափմադէլ¹ նիշուճն պէօլէ պլանա² իտէյօրսընը :

— Սիսի³ նէտէն կէլէ սօրտուներդ , շիմտի մի խաթըրընըզա կէլտիք — տիյէրէք քըզ ճէվապ իթտի . վէ անըն սէօլէյիշինին թարզընտէն մէզքիւր տէլի քանլուճըն չօք գըլամ իթմէմիշ օլտըզընէ ճանը սըքըլմըշ կէօրիւնիւր իտի :

— Սափմադէլ , ճէնապինիդի հէր վադըթ սո-վընի⁴ իտէրիմ :

— Սիսի տօղըռուսու էօլէ կէօրիւնիւյօր — :

Հէր նէ գատար ճէվապ վիրէն քըզ Ֆրանսըզ լիսանընէ աշինա տէյիլ իտի իսէ տէ , պու եանլըշ սէօլէյիշէր օլ գատար անլէրին մապէյ-

1 Սահիհի մատըմօազէլ վէ մանասը հանըմըմ տէմէք :

2 Սուս տուրույօրսընըզ տէմէք իսթէր :

3 Միւսահահ տէնմէք լազըմ կէլիր իսէ մօսիէօ տէմէլի քի էֆէնտիմ տէմէք տիր :

4 Տիւշիւնիւրիւմ տէմէք օլաճաք :

նինտէ քու լըանըլըր իտի քի , պու լու-
ղէթլէրի անղլար օլմուշ իտի , վէ հէմ
օլ թարղ մէճլիսլէրտէ պուլընան ա-
տէմէ անլէրի պիլմէք ֆարղընտէն տիր :

— Նիջուն հափհափլէլ , ճէնապինի-
ղէ սիկարա եաբմատըմ տէյու , պու-
նու սէօյլէյօրսունը :

— Խայըր , նէ՞ մինասիպէթ , պաշ-
կալարընա եաբտընըղ եա՛ պանա եաբ-
մասանըղ տա օլուր :

— Աղլատըմ հափհափլէլ , էօյլէ ի-
սէ պիր սիկարա եաբայըմ տէ ճէնա-
պին իլէ պարըշալըմ :

— Մէրսի ¹ Դի-սի- :

— Մէրսի վո՞ւ մը , Դի-սի նօ մը ² :

— Մէրսի նօ ³ :

— Նիջուն պէօյլէ իտէյօրսունըղ
հափհափլէլ , պիղ ճո-վէնլի-լարա ⁴ պու գա-

¹ Մէրսի , միւթէշէքքիւրիմ տէմէք տիր ֆրանսըղ
լիսանընտէն :

² Տէլիքանլունըն սիւալի շու օլույօր քի . իսթէ-
յէրէք մի մէրսի տէյօրսունըղ , իսթէմէյէրէք մի :

³ Պու ճէվապ իլէ քըղ իսթէմէյօր օլտըղընը պէ-
յան իթտի :

⁴ Ճիօվէնթու , իթալիան լիսանընտէն կէնճլիք
տէմէք տիր , ֆագաթ պունը սէօյլէյէն տէլիքանլու
կէնճ մանասընա քուլանտը :

տար Թորոնթէ՝¹ օլսւր մը :

— Ղէնապինիզ կիպի ճո-վէնթո-լարա քալսաք հալիմիզ բէք Ֆէնա ի տի :

— Սափմայէլ, պու գատարա գա տար պիզ ճո-վէնթո-լարա քըրմաք տօղըուսու չօք շէյ :

— Սի-սի- պէն տօղըուսու լիպէր-թա² սէօյլէրիմ— :

Պու նագլ իթտիյմիզ սէօյլէշէն քիմսէլէր իսքէլէտէն գալգուպ բիա-ցատէ կէզինիւր իքան, պիր ախէր տէ-լի քանլու անլէրին եանընտէն աճէլէ կէչուպ վէ հէման պու սէօղլէրի սէօյ-լէյէրէք եինէ եօլունա կիթտի :

— Պօնոսար,³ քէյֆլէր, էյ ապիօ⁴ — :

Ղճէլէթէն կիտէն տէլի քանլույի պիր քաչ տէֆա չըղըրմատէ կէրի տէօն-տիւ վէ չաղըրան քըզն եանընա կէ-

¹ Աֆրօնթէ, եինէ Իթալիան լիսանընտէն պէտ մուամէլէ տէմէք տիր :

² Լիպէրթա, Իթալիան լիսանընտէն սէրպէսի-էթ տէմէք իսէ տէ, պու լուղէթի սէօյլէյէն քըզ սէրպէսթ մանասընէ իսթիմալ իթտի :

³ Պօնոսար, Ֆրանսըզ լիսանընտէն, ախշամլար իայր օլսուն տէմէք տիր :

⁴ Ատիօ, Ալահա ըմարլատըք մանասը տըր :

լուսւ պ սիւ ալ ի թաի :

— Սափամայէլ նէ¹ տիր օրաինօնու² :

— Ղանըմ միւսիւրէճա իտէրիմ,
տուրուհտա պիրլիքտէ կէզէլիմ :

— Բարսօն³ Սափամայէլ, պէն տէ սիւ
զէ ըէճա իտէրիմ, Էօն Բըլի մօման⁴
լիօն ըմը⁵ կիլէյիմ, շիմտի Բոսալ սոսիլ⁶
կէլիւրիմ — :

¹ Օրտինօ , Իթալիան լիսանընտէն էմր տէմէք
տիր :

² Բարտօն , ալիք իտին տէմէք :

³ Էօն Բըլի մօման , Փրանսըլ լիսանընտէն ալ
պիր վազըթ մանասը տըր :

⁴ Բարիզ մէճլիսլէրինտէ , վէ էքսէրի միւթէսլ
պէր մէճլիսլէրտէ , լիօն թապիր իթալիքլէրի էրքէք
եախուտ քարըլէր շէօյլէ պիր զաթլէր տիր քի , հէմ
տիլպէր վէ կէնճ , հէմ զայէթ շիրին վէ հազըր կիւֆ
թար , վէ պուհլարտէն մատա պազըլէրի եա կիւզէլ
տէտալը , եախուտ զայէթ մահիր մուսիքի օլուրլէր .
շէօյլէ քի հէր գանղը մէճլիստէ պուլունսալէր , օլ էյ
լէնճէյէ տահա ղիյատէ բէվնագ վիրտիքլէրինտէն , չօք
մէճլիսլէրէ արղու վէ մէմնունիէթ իլէ գապուլ օլու
նուրլէր :

Շիմտի իֆատէ իտէրիզ , մէզքիւր տէլի քանլու
նըն լիօնը մը կիլէյիմ տիմէսինտէն շու անղլաղըլլօր
քի լիօն տէնիլմէք իչուն պազըլէրինին գարարլէրի
իւզըն իգթիզա իտէն էլպիսէյի կիլէյիմ տէմէք իսթէր .
լաքին տօղըրուսու սէօյլէնմէք լաղըմ կէլիր իսէ , եա
լընըզ էլպիսէ իլէ լիօն հիչ պիր վազըթ օլունմաղ :

⁵ Թուար սիւիթ , շիմտի մանասը տըր Փրան .

Վէ պէօյլէճէ աճելէ իտէն տէլի
քանլու իլէ քըզ ախէրլէրինտէն պիր
ազ սյըրլու պ սիրլիքտէ կիտէր իաիլէր
սյու սէօզլէրի սէօյլէյերէք :

— Սի-սի- նէ գատար շէյլէրիմ
վար սիզէ սէօյլէյէճէք :

— Սափաճլէ կէրչէք տէյօրսուներզ :

— Նիվլէթ Սի-սի- տիւն ախշամ
նէրտէ իտինիզ պագալըմ :

— Սայ ճափաճլէլ օնու սօրմայըն ,
պիլիբրիմ քի ճէնապինիզի չօք պէք-
լէթտիմ , լաքին նէ եաբայըմ պիր
թիւրլիւ կէլէմէտիմ , բէք չօք սէ-
պէպլէրիմ օլտու :

— Պէն զանն էթտիմ քի պիր չօք
ճափաճլարա բըրէլանլար ² օլտուներզ :

— Սաթէ թաթէ ³ էվտէն տըշարը
չըքմատըմ , չիւնքի էօյլէ իգթիզա էթ-
տի :

— Հիչ ինանմամ , զէրէ պէն պի-
լիբրիմ նէ եաբմըշսըներզ :

— Սէօյլէյին պաքալըմ նէ օլմուշ :

¹ Երգ լիտանընտէն :

² Սահիհի բրէզանթէ , վէ մանատը պիրինի օլ
պիրինէ թանթմաք :

³ Ասլա մանասը տըր Ֆրանսըզ լիտանընտէն :

— Տիւն ասշամ ճէնապինիզ կէլէ-
ճէքսինիզ տէյու եաբա եալընըզ էվտէ
քալտըք, տուրուն քի սէօյլէյիմ: Այ-
տի- Լըբէհր-ար մախսուո հապէր իթ-
միշ իտի, ուշաք կէլտիյի կիպի բա-
թըր քիւթիւր աշաղա ինտիմ տէտիմ
քի ուշաղա, պիզտէն սէլամ սէօյլէ
Տի-սի- Լըբէհր-արա, տիւն ասշամպիր
մահալտէ սո-արէ փանյան ¹ վար իտի պո-
սէպէպէն պիզ տէ օրատա պուլուն-
տըք վէ օնոն իլին անկաթալփա ² բէք ի-
լէրտէ օլտուղըմտան պոնոն իլոն բէք
չօք ֆալիկէ ³ օլմամ իլէ օ սէպէպէն
ալֆ էթսին պու ասշամ կէլէմէյիզ:

— Վօլէ ⁴ հափմաղէլ պէօյլէ մի խա-
պէր իթտինիզ:

— Լվէթ Տի-սի-, ճէնապինիզին
խաթըրի իչուն եալա՞նմըրմ, տիւն
ասշամ Տի-սի- Լըբէհր-արա սո-արէ փան-
յան եօքմույուտը:

¹ Սահիհի սօարէ տանսանթ, քի բաքս օլան
մէջլիա տէմէք տիր, Ֆրանսըզ լիսանընտէ:

² Չօք քիմսէլէր իլէ օյուն օյնատըմ տէմէք իս-
թէր:

³ Փաթիկէ, Ֆրանսըզ լիսանընտէն եօրուլմաք
մանատը:

⁴ Վօլէ, Ֆրանսըզճա կիւզէլ տէմէք տիր:

— Սի, «ի՛՝ վար իտի :

— Սօնդրա չըքտըմ բէնճիրէտէ օթուրտում պէքլէտիմ քի կէլէճէքսինիզ տէյու, սօնդրա սահաթ տէօրտէ վարտը իսէ ճէնապինիզին պիր տօստու կէչէյօր իտի, նէրէյէ կիտէյօրսուէն տէյու սօրտում իսէ ճէնապինիզին ատընը վէրտի, տէտի քի — օնուիլէ պէրապէր պիր բօնճճու թիւքեանընա կիթտիք օթուրտուք չիմտի տէ էվէ կիտէյօրում — տէտի :

— Նօ, նօ բէք եալան, չիւնքի պէն ճընսըմտան հիչ հօչանմամ ² :

— Արթըք ճէնապինիզին հիչ պիր տէտիյինէ ինանմայաճաղըմ : Պիր քաչ տէֆա տըր պէօյլէ պէնի ալտատըյօրսունըղ :

— Իօյլէ իսէ սլանա տարըլտընըղ :

— Իվլէթ Ռի—ի— — :

Տէլի քանլունըն ախէր պիր շարէսի գալմատը իսէ սաաթընըն քէօստէյինէ հէման սարըլտը արատըղընը

¹ Սի, էվլէթ մանասը տըր :

² Ճընսըմտէն հիչ հօչանմամ տէմէսի իլէ քէտի եախուտ մայմունտէն հաղղ իտէրիմ տէմէք իսթէմէղ, իլլա երքէքլէրի սէվմէմ տէմէք իսթէր :

պուլլուպ վէ քըզը սահտ իտէրէք օլ
կիւճ քէրթէյի սաուշտըրմաք իչուն :

Ավվէլա էլինէ պիր արապա րասթ
կէլտի սու Ֆըչըսը իլէ պիրլէքտէ , լա-
քին արատըղը օ օլմատըղընտէն անը
սըրաքտը , սանիէն պիր կէմի չէնկէլի
իլիշտի , վէ անը տախի պիր թարաֆա
իթտի : Աւչիւնճիւ պիր թէք չիզմէ
քի անլն օլ մապէյնտէ հիչ իգթիզա-
սը եօղ իտի . վէլ հասըլ տէօրտիւն
ճիւտէ պիր չօք քալապալըքլէրին ա-
րասընտէն ուֆաք սանտըքճայը պու-
լլուպ , վէ տէրուսինտէն պիր իքի թէլ
սաչ չըքարուպ քըզա կէօսթէրէրէք
տէտի :

— Ապամաճէլ պու սաչը պանա
վիրիպ տէ սօնղըա սէօղիւմէ ինանմա-
մաք օլո՞ւր մը :

— Աիսի— ալֆ էտէրսինիզ , իպթի-
տա պէօլէ տէյիլ իտինիզ , չիւնքի . . — :

Պու մապէյնտէ օլ պիր րէֆիքլէր
տախի պիրլէշտիլէր իսէ , իչլէրինտէն
պիրի մէճլիսէ պու թէքլիֆի իթտի :

— Ապամաճար , Ռիսիլէր , եարըն պիր
Բիլի Բարիլի ¹ եաքալըմ մը — :

¹ Սահիհի բըթիթ բարթի , Ֆրանսըղ վիսանըն

Լնէր գանդը մահալէ կիթմէնին
գարարընը վիրմէքտէ օլսունէր , պիզ
կէլէլիմ Ռուբէնիկ աղայէ :

Ռուբէնիկ աղա տօնտուրմասընը
պիթիրտիքտէն սօնդրա , Պուլիք տու-
տունըն էվինտէ օտայէ ըշք կէլտիյի-
նի կէօրտիւյի կիպի , եասէմին չըպը-
ղընը ալուպ այաղէ քալքտը , վէ եի-
նէ էվիլէքի եիւրիւյիւշիւնի թէպ-
տիլ իթմէյէրէք , Լնտոն աղանըն խա-
նէսինէ եէրիշտիքտէ , թէրէզիա տու-
տու իլէ Պուլիք տուտույը գաբու-
տէ պուլտը : Պագաթ Լնտոն աղա-
նըն էհլի Ռուբէնիկ աղանըն կէլտի-
յինի կէօրիւր կէօրմէզ քըզընա եա-
վաշճաճըք պիր շէյ սէօյլէտի , վէ Սար-
գիս աղանըն օղլու եաքլաշտը իսէ ,
— սաքըն սէօյլէմէմէզլիք իթմէյէսին —
տէյուլ թէրէզիա տուտու թէնպիհ
էթտի :

Ռուբէնիկ աղա կէլտիյի կիպի ,
Լնտոն աղանըն էհլի վէ քըզը իքիսի
պիրտէն այաղէ քալքուպ — պուլյու-
րուն — տէյուպ պիր սանտալիէ վիր-

տէն . քի մանասը պիր քաշ քէսան իլէ պիր սահրէ
մահալէ կիթմէք :

տիլէր , վէ մէրսուժ տախի զալիպա ա-
խէր մինասիպ մահալ պուլամատըղըն-
տէն , սանտալիէյի Ֆուլիք տուտու-
նըն եանընէ եաքլաշտըրուպ օթուր-
տը իսէ , թէրէզիա տուտու պիր ազ-
հազզ իտէրէք պաշլատը խօշ սիթէմ-
լէր իթմէյէ :

— Ռուբէնիկ աղա , եինէ պիղի բէք
ունութտունըղ :

— Լֆէնտիմ պիր իքի կիւն տիւր
միւսլիման միւսաֆիրլէր եաքամըղը
պըրաքմատը :

— Սէրամ օլսա պիր ազ արալըք
պուլունապիլիր իտի — տէյուպ թէ-
րէզիա տուտու քըղընըն եիւղիւնէ
պաքտըքտէ , Ֆուլիք տուտու եէրէ
պաքարաք , վէ նասըլ քի պիր թապիր
վար ազղընտէն տէօքիւլէրէք տէտի :

— Ռուբէնիկ աղա նէ պիլէյիմ . . .
զանն իտէրիմ քի . . . բէք էյի պիլ-
մէյօրսամ տա . . . էօյլէ կէօրիւնիւր
քի պու սէնէ պիղէ թէնէզղիւլիւնիզ
եօք — :

Հէր նէ գատար Ֆուլիք տուտու-
նըն սէօյլէյիչինտէն բէք զիյատէ իլ-
թիֆաթ վէ տէլի քանլունըն կիթմէ-
սինէ արղու կէօրիւնմէյօր իտի իսէ

տէ , Ռուբէնիկ աղանքն պու թարդ սէօհպէթ օ գատար իշիթաիյի եօղ իտի քի , մէղքիւր սէօղլէրի իշիթաիյի անտէ զինինի զայս իթմէ տէրէ՝ ճէսինէ կէլուս կիւճիլէ պիր քաչ լուղէթ սէօլէյէպիլտի :

— Իպիլէթ . . . չէյ . . . կէլմէլլիլտի . . . լաքին . . . նէ պիլէյիմ . . . — :

Ռուբէնիկ աղա տահա ճէվապ վիրմէ իւղէրէ իքան՝ Լնտոն աղա մերսուսմուհն սէօինի ալտըքտէ աշաղը ինտի իսէ , հալի իլէ սէօհպէթ թէպտիլ օլտու , զիրա նէ գատար օլտա վալիտէլէր իլէ պիր աղ թէքլիֆսիզճէ օլտուհրր . զիրա անլէրին եիւրէյի տահա զիյատէ եոսմուհաք տըր : Աէ սօնղրա կէլմէյէ գարար վիրէրէք բիյացայէ չըքտըլէր :

Պիր իքի սաաթտէն սօնղրա Ռուբէնիկ աղա պըրլուս վէ Լնտոն աղանքն ֆամիլէասը տաիսի էվլէրինէ կիրաթլէրինտէ թէրէզիա տուտուքըղընը պըրճա չաղըրուս տէտի :

— Բա Ֆուլէք , սէն հիչ լաքըրտը էթմէյի պիլմէզմիսին , պու ախշամ պէն սանա էօլլէմի քամարլատըմ , պիր չօք նէ պիլէյիմ սէտիքտէն սօնղրա ,

կիւճակէլա աղղընտան — պիղէ թէնէղ-
զիւլիւնիզ եօք — չք. քապիլտի :

— Տուտու, իշթէ օ գատար սէօյ-
լէյէպիլտիմ, օ պիր թէնպիհ իթտիք-
լէրին ագլըմտան չք. քտը :

— Իշթէ օնուն իչուն օ պօյտա
քալաճաքսըն — տէյէրէք թէրէզիա
տուտու խըրս իլէ օտասընէ կիրտի :

Իօթէտէ Սուբէնիկ աղա էվինէ
կիրէր կիրմէզ հէման օտասընէ չք-
քուպ, վէ սէտիրին եիւզէրինէ եա-
թուպ պաշլատը տէմէյէ :

“ Սուբէն, սէն նէ ահմաք ատէմ
” սին, տահա նէ տուրույօրսուն, իս-
” թէրսին քի. քըզ սանա րէճա՞ մը էթ-
” սին, քըզ սէնին իչուն տէլի տիվանէ
” օլաճաք, սէն տահա սապը էթ պէք-
” լէ, պու ախշամքի տէտիյի ա՞ղ լա-
” քըրտըմը իտի, — պիղէ թէնէզզիւ-
” լիւնիւզ եօք — տէմէք նէ տէմէք
” տիր, տահա նէ տէր պիր էհլի բըզ
” քըզ, պունտան զիյատէ նէ տէյէպի-
” լիր. վախ սանա Սուբէն, վախ,
” շիմտիյէ գատար պէօյլէ քալմըշսըն,
” կիւնլէր կէչսին պէօյլէ ճէսարէթ-
” սիզլիք իլէ էօմրիւնի կէչիր, եարըն
” պիր քըսմէթի չք. քսըն վէրսինլէր,

“ սէն տուր պաք , հէմ քըզ տա կիւ
 “ տէրսէ հագգը եօք մը , օ վագըթ
 “ նէ եաբաճաքսըն պիլմէմ , վէրէմ օլ
 “ է օլ , օնտան պաշկա չարէն եօք ” :

Վէ մէրսուժ պիր աղ տահա տիւ-
 շիւնտիւքտէն սօնդրա կէնտուճէ կէ-
 լէրէք քալքուպ սէտիրին իւղէրինէ
 օթուրուպ թէլաշ իլէ տէմէյէ պաշ-
 լատը :

“ Խայըր խայըր , արթըք տուրա-
 “ ճաք սրրատան չըքտը , պիր սաաթ
 “ էվիլէլ եաբըպ պիրթիմէլի , հէմ պու
 “ ախշամքի տէտիյի սէօղլէրտէն պէնի
 “ սէվէյօրմը տէյու շիւպհէմ քալտը
 “ մը , եարընտան թէղի եօք վալիտէմէ
 “ պիրիսի իլէ սէյլէթտիրիրիմ Ֆու
 “ լէք տուտույը իսթէրիմ տէյու , օ
 “ տա բէտէրիմէ սէյլէսին արթըք նէ
 “ եաբարլարսա եաբսընլար ” :

Ռուբէնիկ աղա պու գարարը վիր-
 տիքտէն սօնդրա՝ եաթաղա կիրիպ ու-
 յուտու , վէ իրթէսի կիւնի էրքէն-
 տէն վաբօր վագթինէ պէքլէմէյէրէք
 բիատէ իլէ տօղրու Պէյօղլունա ինուպ
 Ս. Ֆասիտեանըն էվինէ տախիլ օլտուք-
 տէ՝ մէրսուժու կէօրիւր կէօրմէղ — ա-
 ման էֆէնտիմ — տիյէրէք այաքլէրի-

նէ դաբանոր :

— Ա՛յ եաբայօրսըն Ռուբէնիկ աշա , տուր պաքալըմ մէրամըն նէ տիր :

— Աման էֆէնտիմ պանա պիր չարէ զերա պի . . . պի . . . պի . . . պիւմէզ . . . :

— Տուր պաքալըմ աղլամա , սէօյլէ տէրտինի , էլպէթտէ պիր չարէսինէ պաքարըզ :

— Տիւն ախշամ պիր էյի անղլատըմ , սիզին սօրաճաք շէյլէրինիզին ճէմիսինի թահսիհ էթտիմ , զերա շիմտիէ դատար պէքլէտիյիմ պիր էյի անղլամաք իչուն իտի :

— Այ օղուլ անղլամայօրում , սէօյլէ պաքալըմ միւրատըն նէ տիր , սօնղրա էյի մի ֆէնա մը տիւշիւնիւրիւզ :

— Աֆէնտիմ , միւրատըմ ֆէնա շէյ տէյիլ , էկէր քի իճրա օլմաղսա պէն արթըք եաշայամամ :

— Ղանըմ , ֆէնա էյի տէյէն եօք , տահա նէ տէտիյինի պիլմէյօրում :

— Հէբսի տույտու , սիզ տահա պիլմէյօրմուսընըզ պէնիմ ալաճաղըմը :

— Աօք հէբսի պիլմէզ զանն իտէրիմ , կէչէն կիւն բէտէրին էօյլէ տէյօր իտի :

— Վայ բէտէրիմին խապէրի վարժը :

— Ա՛հ տէմէք բէտէրինին խապէրի օլմաղ մը , լաքին օ սէնին կիպի թէ լաշ իթմէյօր , գըսմէթ տէյիլ իսէ պաշկասը օլսու՛ն տէտի :

— Ա՛ման էֆէնտիմ նէ՞ տէյէրսու նըղ , պաշկասը օլուրսա պէն արթըք եաշայամամ :

— Ա՛յ օղուլ , էվ քըթըղը տէյիլ եա՛ պիր պաշկասընա պաքարըղ :

— Իֆէնտիմ ախէր էվաէ էօյէ շէյ պուլլունմաղ :

— Ա՛խու՛ն :

— Ա՛հ էֆէնտիմ պուլլունմաղ տէտիյիմէ պաքըն :

— Ա՛նըմ թօբու օն օտա պիր տէ չամաշըրըք :

— Իֆէնտիմ էվ ալաճաղըմ տէմէյօրում :

— Հէր նէ իսէ պիր պաշկասընը ալըրսըն :

— Ա՛հ տէյօրսունըղ պաշկասընը՞ մը ալայըմ , պէն կիւճպէլա պուլ քէրթէյէ կէթիրտիմ , շիմտէն սճնղրա պիր տէ ախէրինէ՞ մի պաշլամալը , ա . . . ա . . . ամա՛ն էֆէնտիմ :

— Երբնէ աղլար . պօշ , սէն նէ Եար .
տըղընը պիլմէյօրսըն :

— Պիլիբիմ է ֆէնտիմ պիլիբիմ :

— Սէօլէ պաքալըմ էօլէ իսէ :

— Շու Ֆու . . . Ֆու . . . Ֆու .
լիք տուտու Եօք մը :

— Ղանըմ աղանմատան սէօլէ քի
պիզ տէ պիր շէյ անղլայալըմ :

— Լնտօն աղանըն քըզը Ֆուլիք
տուտու :

— Բէք էյի , նէօ օլմուշ :

— Իշթէ պէն օ Ֆուլիք տուտույը
իսթէրիմ :

— Հա շիմտի պիր աղ անղլաշըլը-
յօր : Եյ վալիտէն բէտէրին զայըլ օլմու-
յօրլար մը :

— Պիլմէմ :

— Իպլթիտա օնա պաքմալը :

— Եա օնլար իզին վէրմէզ իսէլէր :

— () վադըթ հիչ պիր շէյ օլմազ :

— Եօլէ իսէ պէն , էօլ . . . էօլ . . .
էօլ . . . էօլ . . . :

— Երբնէ աղլար , տուր պաքալըմ ,
պիզ տէ նէ տէյէճէքլէրինի պիլմէյօ-
րըզ Եա :

— Լման էֆէնտիմ սիզ արթըք պու-
իշի պիլթիլըմէլիսինիզ :

— Տուր պաքալում, պուլ պաղար
քէօյէ չըքարսամ սէօյլէրիմ :

— Աման պաղարա պըրաքմայըն եա-
րըն չըքըն սէօյլէյին :

— Եօք եարըն օլմաղ պաղար կիւ-
նէ գատար սասյը էյլէ :

— Եա պաղարա գատար պիր գըս-
մէթի չըքար իսէ, սօնղըա օ տա էօ-
լիւր պէն տէ էօլիւրիւմ :

— Եօք աճանըմ, իքի իւչ կիւնիւն
իչինտէ պիր շէյ օլմաղ, հէման քըզ-
լարը գաբան գաբանա՞մը :

— Ա՛հ, էկէր քի էլիմտէն գաբտը-
րըրսամ պէն արթըք եաշայամամ : Ա՛հ
պիլմէզսին Պէօյիւք տէրէ տէ էօյլէ
պիր եէր քի, հէր քէսին քըզը մէյ-
տանտա, հէբսի պիրիպիրինի կէօրիւ-
յօր, էօյլէ կիւզէլ շէյի պըրաքըրլա՞թ
մը, էկէր էլիմտէն գաբտըրմատան
գըսմէթ օլուր Ալլահըն իզն ու քէրէ-
մի վէ ինայէթի վէ եարտըմը իլէ, պէն
Ֆուլիք տուտույը ալըր կէնտումէ
մալ իտէրսէմ, տըշարը եաշմաք ֆէ-
րաճէսիղ մի չըքարայըմ, Ալլահ իթ-
մէյէ, ամմա քէօյ օլսուն նէ օլուրսա
օլսուն, նէ՛ մինասիպէթ հէր քէս պէ-
նիմ գարըմը կէօրսիւն, սօնղըա նէրէ :

յէ վարըր օնուն սօնու :

— Աֆէրիմ օղլում, հագգըն վար, պիր ատամըն կէնտու մալի կէնտու նին տիր, քէշկի միլէթիմիզտէ նէ գատար ատէմ վար իսէ, ճէմիսի սէնին ագլընտան օլսա, պէր խօրտար օլ, պու ֆիքիրտէն սագըն շաշմա, պիր ազ ատէմլէր ճանլէրինի թէհլէքէյէ քօմուշլէր, պիր ալաֆրանկալըք արգասընա տիւշմիւշլէր, լաքին սօնու չըքմազ, պէն թաաճ ճիւպ իտէյօրում եաշմաքսըզ սօքաղէ չըքանլէրէ նսսըլ արձակում վէրիյօրլար, զիրա սօքաղէ աչըք չըքան օլուր իսէ, պիլմիշ օլ քի քաւարանտա չաթըր չաթըր եանաճաքլար ¹ :

— Այլէ իսէ եաշմաղը չըքարանլէր նսսըլ արձակում ալըյօրլար, տէտիյինիզ կիպի չօք ագըլ իրմէզ շէյ :

— ()ղլում, զանն իթմէ քի հէր սաքալը թէքմիլ կէնտու պօրճունը էտա իտէյօր, միլէթիմիզին քահանալարընա ագըլ սըր իրմէզ, պունըն իչուն միլէթիմիզտէ նէ գատար ատէմ վար

¹ Պու սէօղէրին թըպգըսը սէօղէնիլմիշ տիր :

իսէ , հէրպիրի պիրէր զիւիւմտէ տիր ,
 նէ գատար քի չալըշտը ըսաք պիր թա-
 րիգտէն քահանայ օլտուն տէյուլ պիր
 տիւրլիւ պաշա չը քըլմատը . լաքին Աւ
 լահըն քէրէմի պէօյիւք տիւր
 կիւն տօղմատան նէլէր տօղար
 պու եօլ սէօքմէզ պիրի պիր
 թարաֆտան եաբար , օ պիրի օ պիր
 թարաֆտան պօղար . միլէթիմիզ նէ
 տէրէճէյէ կէլտի պիլլըրմիսին , էկէր
 պիր չարէսի պուլունմայուս , պիր
 քաչ սէնէ տահա պէօյէ կիտէր իսէ ,
 վէ էկէր պաղը մէքթէպլէրէ պիր նի-
 զամ վիրիլմէզ իսէ խայրընը
 կէօր էօյէ միլէթին : Անին ագլըն
 իրմէզ , եիրմի սէնէ էվիլէլ պէօյլէմի
 իտի , կիթտիքճէ ֆէնալաշմաքտա , օլ
 վագըթ տա պաշլամըշ իտի ամմա պու
 գատար տէյիլ իտի , եէնի թէօրէմէ
 պաղը տէլի քանլուլէրի կէօրտիւն մի
 սէն :

— Ավիլէթ , հագգընըզ վար , պի-
 րի տէ Յակօբ աղա . պաղը քէրէ Ար-
 մէնի Քաթօլէք լաքըրտըսը օլուրսա ,
 “ իքիմիզ պիր միլէթ տէյիլմիյիզ , նի-
 ” չուն պիրիպիրիմիզէ տիւշման օլմա-
 ” լըրըզ , մէզհէպիմիզ այրը օլմա իլէ

« Ի՞նչ օլուր , Աւետարան պիղէ մու-
 « հապպէթ իթմէյի թէնպիհ թթմէ-
 « տի մի » տէյօր :

— Սաքըն սէն օնուհն տէտիքլէրինէ
 քուլաք վէրմէ , սօնղրա սէնին տէ ճա-
 նըն ճէհէննէմէ կիտէր . զարարը եօք
 տահա օ պէօյլէ շէյլէր սէօյլէսին
 հէր նէ իսէ շիմտի սէնին միւրատըն
 Պուլիք տուտույը ալմաք , էօյլէմի :

— Աման էֆէնտիմ ախէր միւրա-
 տըմ եօք :

— Եօյլէ իսէ պէն իպթիտա բէ-
 տէրինի կէօրիւր սօնղրա Անտօն աղա
 իլէ սէօյլէշիրիմ :

— Եֆէնտիմ եարըն կէօրիւրմիւ-
 սիւնիւղ :

— Եօք եարըն օլմաղ տէտիք եա :

— Եյ օ պիր կիւն :

— Պաքալըմ պէն սըրասընա քօրըմ :

— Արթըք սիզ պիլիրսինիզ . սիղին
 չէրաղընըզ օլաճաղըմ :

— Սէն քօրքմա , ումարըմ քի պու
 իշի գարարլաշտըրըրըզ :

— Աման էֆէնտիմ , զիրա օլմաղ ի-
 սէ պէնիմ ելըմ պիթտի :

— Բէք էյի , պէն պու խուսուսա
 զայրէթ իտէրիմ , լաքին պէն տէ սա-

նա պիր շէյ թէնպիհ իտէճէյիմ, ու մարըմ քի սէօղիւմտէն չըքմազսըն :

— Խայըր, սիղին էմրինիղէ գար շու կէլմէք միւմքի՞ն մի տիր :

— Պէնիմ թէնպիհիմ սանա շու օլաճաք քի Յակոբ աղա իլէ կէօրիւշմէյի պիր աղ սէրէէքլէթ շիմտիլիք, սօնղրա պիւսպիւթիւն թէքք իյլէ, զիրա սէն Ալլահըն իզնի իլէ էվլէնէճէքսին . Ա իչէն աղանըն օղլուներն սէնին էվինէ կիրուպ չըքմասը եաքըշմաղ, չիւնքի նասըլ ատէմ օլտըղընը սէն տահա թանըմայօրսըն :

— Եւ, էօյլէ իսէ պիր տահա կէօրիւրսէմ հիչ սէլամ պիլէ վիրմէմ :

— Եօք պիրտէն պիրէ օլմաղ, ազար ազար չէքիլմէլի :

— Բէք էյի էֆէնտիմ պէն պուշլարը պիլմէյօր իտիմ :

— Իշթէ շիմտի անղլատըն եա աըլթըք :

— Աէ տէմէք անղլամաղմըլմ :

— Բէք էյի :

— Եւ էֆէնտիմ, իթտիյիմ բէճա իչիւն եիւրէյիմ բահաթ օլսուշմը :

— Բէք ղիյատէ ճահտ իտէրիմ պիթիթիլմէյէ :

— Արթըբ սիզ պիլիրսինիզ :

— Այն տէ պէնիմ թէնպիհիմի է-
յի թուծ :

— Պաշ իւզէրինէ , հիչ սէօղիւ-
նիւզտէն չըքամըլում — :

Պիրքաչ կիւնտէն սօնդրա Ս. Ֆա-
սիտեան Սուբէնիկ աղայէ իթտիյի
վատ իւզըէ Սորգիս աղայէ վէ Սու-
ցիա տուտույէ կէնտու օղուլէրինին
Ֆիգրինի իֆատէ իյլէտիքտէ , անլէր
տախի հէր նէ գատար կէնտու ինթի-
խապլէրի իլէ օլմատըղընէ պիր աղ
ճանլէրի սըքըլտը իսէ տէ , պիր տանէ-
ճիք էվլասլէրի օլտուղընտէն գարշու
կէլմէյէրէք Ֆուլիք տուտունըն բէ-
տէրի վէ վալիտէսինէ Ֆուլիք տու-
տույը իսթէրլէր տէյու խապէր իթ-
տիքլէրինտէ , Անտօն աղա , իլլա թէ-
րէզիա տուտու հիչ տիւշիւնմէյէրէք
վէ հաթտա բէք մէմնուն օլարաք օլ
թէքլիֆի գապուլ իթտիլէր , վէ Ֆու-
լիք տուտույէ , ասլա սիւալ իթմէք
իչուն տէյիլ , իլլա խապէր վիրմէք ի-
շիւն կէնտու գարարլարընը պէյան իյ-
լէտիքլէրի վագըլթ զավալու քըղ չօք
քարշու կէլտի իսէ տէ , էնճամը բէ-
տէրինին զալիմանէ հիւքմինէ գարշու

գոյամայոււս , վէ վալիտէսինին սի-
թէմի իլէ խրրբալամասընէ թահամ-
միւլ կէթիրէ մէյուս կէօյա բէյինի վիր-
միշ իտի :

Սարգիս աղանըն օղլու նիշանլան-
մըշ , վէ մասպէյնի պիր այ կէջմիշ պիր
ճուամա իրթէսի կիճէսի , իրթէսի կիւ-
նիւնէ տիւյիւն իչուն բէք չօք հաղըր-
լըքլէր կէօրիւլիւյօր , վէ Վուբէնիկ
աղա քէյֆի պօղմատէն , վէրէմ օլմա-
տէն պի ամիւիլահի թատլա սալիմէն
օլ ախշամա եէրիշմիշ իտի :

Տիւյիւն ահալիսի բէք զիյատէ ,
ադրապատէն օլանլէրին ճէմիսի տա-
վէթ օլմուշ , քէզալիք տօսթ պուլու-
նանլէր տալի , զիրա Սարգիս աղա
պիր տանէճիք էվլատընը էվլէնտիրտի-
յի իչուն նէվ ուսուլ տիւյիւն եաբ-
մաք իսթէմէմիշ , վէ ճէմիսինի ճու-
մա իրթէսի ախշամընա տավէթ իթ-
միշ : Նիկողոս աղա իլէ Վարդենի տու-
տու տօսթ օլմալէրի իլէ անլէր տա-
լի Նէնի քէօյտէն կէլմիշլէր , վէ հօ-
ճա Ռաունիկ էսքիտէն քալմա պիր եէ-
նի սէթրի կիյինմիշ վէ քիլէրճի իլէ
հուգուգու զիյատէլէշտիրմիշ օլարաք
Սարգիս աղանըն տէտէլէրինտէն պաշ-

լամբշ պիր գաչ սիւսիւն սօնղրա կէլէ-
 ճէք թօրուհիւարընա վարանա գաւտար
 ճէմիսինին սաղլըղընա բաքը իչուպ
 շէքէրլամէտէն մէզէլէնիօր . լաքին
 Վ իչէն աղա իլէ օղլու կէլմէմիշլէր ,
 քի սէպէպինի պիր աղ սօնղրա անղ-
 լարըզ :

() Լ կիճէ սաաթ տէօրթ սուլէրի
 հէր քէս եաթմաք իւզըն՝ իրթէսի
 կիւնի էրքէն քալքըլաճաք օլտըղըն-
 տէն , ֆադաթ Սուբէնիկ աղա իլէ
 հօճա Քառնիկ տահա ույուլմամըշլար .
 Սարգիս աղանըն օղլու հօճա Քառնի-
 կի ալուպ , պիր օտայէ շէքիլուպ վէ
 խըզմէ թքեարլէրին պիրինէ պիր աղ
 շէքէրլամէ իլէ բաքը կէթիրթտիրուպ
 պաշլասըլէր իչէրէք սէօհպէթ իթմէ-
 յէ :

— Հօճա Քառնիկ , հէլէ նէ իսէ
 պու կիւնէ հագթաալա սաղ սէլիմ
 եէրիշտիրտի , նէ տէրսին չօք շէյ տէ-
 յիլ մի :

— Վիլէթ էֆէնտիմ , բէք աճաիպ
 շէյ իսի պու կիւնիւ կէօրմէմիզ :

— Վօյլէ իսէ կէլ սէնին իլէ Պու-
 լիք տուտուհըն սաղլըղընա պիրէր տա-
 նէ իչէլիմ :

— Բէք էյի էֆէնտիմ :

— Հօճա Բառնիկ սէն ազ քօտուն :

— Խայրը պէնիմքի սիզտէն զիյա-
տէ :

— Հէլէ պիր ազ տահա :

— Բէք էյի , նասըլ իսթէրսէնիզ :

— Պուլիք տուտունըն սաղլըղընա :

— Պուլիք տուտունըն սաղլըղը-
նա — :

Վէ քատէհլէրի պիրիպիրինէ վու-
րուպ իչտիլէր :

— Հօճա Բառնիկ շու մատամ Պու-
նուէէնին ¹ շէքէրլէմէսինտէն ալ պիր
տանէ , պաք նէ ալա :

— Վ ագա՛ չօք էյի :

— Հօճա Բառնիկ չըպըղըն թաղէ՞
մի :

— Թաղէ տիր էֆէնտիմ :

— Իյ շիմտի նէ տէրսին տահա
շիւպհէ՛ վա՞ր մը Պուլիք տուտու պէ-
նիմ օլաճաղընա :

— Նէ տէմէք , եարըն արթըք հէր
շէյ թէքմիլ օլաճաք :

— Լանի պէնիմ մալիմ օլմաք իչուն
պիր պսակ էքսիյի քալտը :

¹ Մատամ Միւնիէ տիմէք իստէր :

— Եղիլ էա :

— Եւ պոռ քէյֆին իւղէրինէ կէլ սէնին իլէ պիրէր տահա իչէլիմ, պոռ տա Պոռլիք տուտունըն տաիմա սաղ օլմասը իչիւն :

— Ինչաալլահ նիչուն սաղ օլմայաւ ճաք :

— Հայտէ պաքալլիմ հօճա Բառնիկ :

— Հայտէ պաքալլիմ Ռուբէնիկ աղա :

— Հօճա Բառնիկ, չէքէրլէմէտէն :

— Ալլոթուրում էֆէնտիմ :

— Հօճա Բառնիկ, շու տիւյիւն նէ էյի չէյ տիր :

— ()՛հ բէք ալա իլլա կիւլէյի հագդընա — :

Ռուբէնիկ աղա կիւլէրէք տէտիր :

— Հազզ իթտիմ հօճա Բառնիկ կէլ պիրէր տահա իչէլիմ,

— Պիր աղ սըքճա տէյիլ մի էֆէնտիմ :

— Սուս օլ հօճա Բառնիկ սուս օլ, պոռ տա Պոռլիք տուտունըն հալաթընա :

— Պունլարըն հէքսի պիր լաքըրտը

ամմա հայտէ պաքալում :

— Ղանլւմ պու հայաթընա , օ պիր իշտիյիմիզ տախմա սաղ օլմասը իշուն իտի :

— Բէք էյի էֆէնտիմ , իսթէրսէնիզ պիր տէ էօլիւպ կիտէնէ գատար եաշամասը իշիւն իշէլիմ :

— Պուներ իչ , սօնղըա պիր տէ օնուն իշիւն իշէրիզ : Աքին հօճա Բառնիկ պէն թէրլէմէյէ պաշլատլւմ :

— Օլարարը եօք էֆէնտիմ — :

Պու միսիլլու սէօհպէթլէր իլէ պիր աղ տահա իշտիքսէն սօնղըա Ռուբէնիկ աղայէ վահտէթ չէօքիւպ ույուտուքտէ հօճա Բառնիկ տախի պիր քէօչէտէ ույույա քալտը : Ալէ հէր քէս եաթմըշ քիմսէ եանլարընա կէլմէտիյի իշիւն Ռուբէնիկ աղա սապահա տէկին աչըք բէնճիրէնին էօնիւն տէ ույումուշ քալտը :

Իրթէսի կիւնի սապահտան Սարգիս աղանըն օղլու կէնտուսինտէ պիր աղ բահաթսըղլըք տույտու իսէ տէ , վաղիֆէ իտինմէտի , ֆադաթ եալընըդ հօճա Բառնիկէ էսրարէն տէտի :

— Հօճա Բառնիկ բէք զարարը տէյիլ ամմա , էկէր բահաթսըղ օլմա-

յայլտըմ տահա էյի օլուր իտի :

— Լֆէնտիմ, պիր շէյ տէյիլ, կէ-
շէր, պիր ազ էքմէք քըզարթտըրուպ
սույունը իչմէլի, եախուտ պիր իքի
լիմօնատա իլէ սաուշուր :

— Լօյլէ եա, ֆագաթ աճապ պը-
սակ չօք սիւրէր մի :

— Լբէյիճէ :

— Լճապա նա՞սըլ իթսէք, բէք ու-
զուն սիւրէր իսէ, պէն սօնունա գա-
տար տուրամայաճաղըմ կիպի կէլիյօր,
պէն տըշարը չըքտըղըմ վագըթ սէն
պէնիմ եէրիմէ վէքեալէթէն տուր-
սան օլմա՞ղ մը :

— Լէք ալա օլուր, պէքեար օլ-
տամ օ վագըթ քօրգուլուր, սօնղրա
Ֆուլիք տուտու իլէ պսակ օլմուշ
սայլըլըր ըտըմ :

— Նէ տէյօրսուն, հօճա՛ Ռառնիկ :

— Լօք էֆէնտիմ, շիմտի գօրքմա-
յըն, էվլիիմ պսակըն հիւքմի կէչմէզ,
քիմին նիյէթինէ տուրուրսամ օ ա-
տէմ Ֆուլիք տուտու իլէ նիքեահ օ-
լուր, տըշարը չըքաճաղընըզ վագըթ
պէնտէնիզէ խապէր վիլին, պէնտէ-
նիզ օ տագիգա Ֆուլիք տուտունըն
եանընէ կիտէր տուրուրում, վէլ հա-

տըլ իբիմիզ պիրլեքտէ պէճէրիրիզ :

— Եօք բէք եաքլաշմաղա կէլմէզ :

— Եփէնտիմ, քուլուկնըզ արթըք սըրասընը պիրլերիմ, վէքեալէթ նէ օլ տըղընը շիմտի էօյրէնէճէք տէյիլիմ եա :

— Եօյլէ իսէ ախէր տէֆալար տէ վէքեալէթ իթմիշսին :

— Բէք չօք, պէնտէնիզ հէմ զարարսըզ, հէմ էվլի պիր ատէմ օլտըղըմտէն չօքլարը պանա վէքեալէթինի վիրմիշ տիր :

— Եօյլէ իսէ օլմաղ շէյ տէյիլ :

— Եփէնտիմ օլուր, սիզ գայտ իթմէյին — :

Եօյլէնտէն սօնդրա Սարգիս աղանըն էվլինտէ ճէմիյէթ աղալմըշ, չօղու կէլին ալմաղէ կիթմիշ, չալկըճըլէր ահէնկլէրինի իթմիշլէր, զիրա կէլինի գաբուտան չալկը իլէ գարշըլայաճաքլէր :

Սաաթ սէքիզ սուլէրինէ եաքլաշտը իսէ, խըղմէթքեարլէրին պիրիսի — կէլիյօրլար — տիյէրէք եօքարը չքուպ խասէր վիրիր վիրմէզ, Սուբէնիկ աղա — աման, աման — տէյու պաշատը էվլին իշինտէ գօշմաղէ :

() Լ վազբթ հօճա Ռառնիկ եանը նա կիտուպ — նէ՞ օլույօրսունըզ Ռուքէնիկ աղա — տէյու սիւալ իթտի իսէ տէ , մէրսում եինէ ճէվապ վիրմէյուպ — աման , աման — տիյէրէք եինէ աշաղը եօքարը գօշտըքտէ , հօճա Ռառնիկ վէ պիր իբի քիշի տահա եանընէ կիտուպ սիւալ իթտիլէր իսէ , Սարգիս աղանըն օղլու ճէվապ վիրտի :

— Նէ՞ օլաճաղըմ , սըրասըզ պիր շէյ օլմասըն տէյու գօրգայօրում , աման վէքիլիմ հօճա Ռառնիկ սէն պանա եարտըմ էթ , չիւնքի Սուլիք սուտունըն էվինի պէն պիլիրիմ , նէ տիւգէ կիւն նիզամլը , սըրալը , գանդունլու , սաաթ կիպի գուրուլու էվ տիր , ղերա վալիտէսի պուլունմաղ պիր գատըն տըր :

— Վօրգմայըն էֆէնտիմ , նի՞չուն սըրասըզ շէյ օլաճաք , արապատէն ինտիրէճէք ատէմլէր թախսիս օլունմուշ , հէր շէյ սըրասընտէ , չալկըճըլէր տէ գաբուտէն գարշըլայաճաքլէր :

— Աթօրտիւն մի , հէր շէյ սըրասընտէ տէյօրսըն , տահա չալկըճըլէր նէ հավա իլէ գարշըլայաճաքլէր , օ

պէլլի տէյիլ :

— () շէյ չալկըճըլէրին պիլէճէյի ,
էլպէթ պիր էյի հաժա իլէ գապուլ
իտէրլէր :

— Այլէ եա պիզ պուրատա ատէմ
տէյիլիզ , կէնտու մէրամլէրինէ պըրա-
քալըմ նէ իսթէրլէրսէ օնու չալսըն-
լէր :

— Ամա օնլար տահա էյի պիլիւ-
լէր զանն իտէրիմ :

— Աէ մինասիպէթ , պիզիմ հիչ
պիր շէյտէն խապէրիմիզ եօք մը :

— Բէք էյի , սէյլէյին նէ իսթէր-
սէնիզ օնու չալսընլէր :

— Շէյլէ պիր մանավի պիր շէյ չալ-
տըրալըմ քի Ֆուլիք տուտունըն խօ-
շունա կիթսին :

— Այ նէ չալտըրալըմ :

— Աիւզէլ թիւքիւլէր վար , օնլար-
տէն պիրիսինի :

— Հաճըսընը :

— Տուր սաքայըմ շիմտի խաթը-
րըմա կէլիւր — :

Սարգիս աղանըն օղլու պիր ազ
տիւշիւնտիւքտէն սօնդրա — պուլ-
տում , պուլտում — տիյէրէք պաշա-
տը եինէ գօշմաղէ իսէ , վէքիլի սիւ-

ալ ի թտի :

— Նէ թիւ բքիւ տիր Ռուբէնիկ աղա :

— Հօճա Բառնիկ , շիմոի Ֆուլիք տուտու պիպէ կէլմէյօրմը արթըք :

— Լվվէթ , կէլիյօր եա :

— Լօյլէ իսէ պիզիմ մէմնունիյէ թիմիզի , պա խուսուս պէնիմ ֆէրա հիյէթիմի անղլաթմաք իչուն սէֆա կէլտին տէմէլի տէյիլ մի :

— Լօյլէ եա , Ֆադաթ չալիը ա տէմէ սէֆա կէլտին տէյէպիլիլ մի :

— Տուր շիմոի պաք նասըլ տէյօր : Հայտէ սէն քէմանիյի պանա չաղըր — :

Քէմանի եօքարը կէլտիքտէ Սարգիս աղանըն օղլու սիւալ ի թտի :

— Պարոն Կղմէս , կէլինի գարշըլամաք իչիւն նէ հավա չալաճաքսընըղ :

— Լօֆէնտիմ նէ քի էմր խտէրսէնիղ :

— Տուր քի սէյլէյիմ , իպթիտա կէլին արապասը եաքլաշմաղտէն պիր պաշկա հավա չալարսընըղ , լաքին կէլին արապասը գաբունըն էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ իպթիտաքի չալտըղընըղ հավայը սուչաք կիպի քէսուպ , վէ միւս

Թաքիլ կէնտուսի իջուն չալընտրղընը
կէլինէ պէլլի իտէրէք նիյ միյ , սան-
թուր մանթուր , քէման մէման , վէլ
հասըլ հէքսինիլ պիրտէն ,

Քարանֆիլիմ պուտամա ,

Սէֆա կէլտին օտամա ,

տէյու պաշար չալարսընը :

— Պաշ իւստիւնէ էֆէնտիմ :

— Կէօրտիւն մի հօճա Բառնիկ ,
նասըլ օլույօր ըմըշ , հէմ բէք մանա-
վի օլմատը մը շիմտի :

— Սահիհ , պէն պուներ տիւշիւնէ
մէտիմ :

— Լոտամ սանա քալսա հիչ պիր
շէյ օլաճաղը եօք :

Հօճա Բառնիկ ֆիգրինտէն “ սա-
” նա քալմըշ տա չօք էյի շէյլէր օլու-
” յօր ” տէտի իսէ տէ եիւղէ կէլմէ-
տի :

Ռուբէնիկ աղանըն Թէրթիպ իթ-
տիյի հավա չալընըր իքան Պուլիք տու-
տույը Թալիքատէն ինտիրտիլէր , ֆա-
դաթ զավալու քըղըն եիւրիւմէյէ
մէճալի եօք վէ սասլահա դատար աղ-
լամաքտէն պէյնղինտէ բէնք քալմա-
մըշ , լաքին քիմսէնին խապէրի եօք ,
եալընըլ Սարիցա տուտու օլ էսրա-

րէ աշնա՝ օլտըղընտէն Պուլիք տու-
տու կէլին կիթտիքտէն սօնղրա պիր
օտայէ չէքիլուպ պաշլատը աղլամաղէ :

Շիմտիյէ գատար նիչէ քըզլէր
Պուլիք տուտու միսիլլու թէլէչէնին
ալթընտէն ահ ու վահ իտէրէք մէճ-
պուր օլմուշտըրլէր խորանէ եաքլաշ-
մաղէ , վէ կէօզլէրինտէն եաշ աքա-
րաք ասլա սէվիպ վէ պիրլիքտէ իմթի-
ղաճ իտէպիլմէյէ իւմիտլէրի օլմայան
քիմսէլէրէ սէօզ վիրմիշ տիրլէր միւտ-
տէթի էօմիւրլէրինտէ պիր տահի աշ-
րըլմամաղէ եախուտ ասլա ախ-
լագընը թանըմատըքլէրի ատէմլէրին
հիւքմինէ թապի օլմաղէ մէճպուր օլ-
մուշ տըրլէր : Հէր նէ գատար , քի-
շինին պիւթիւն էօմրիւնտէ մութլու
եախուտ սէֆիլ օլմասընէ սէպէպ օ-
լան պիր քէյֆիէթէ , եա մէճպուրի ,
եախուտ պահտընէ իհալէ իտուպ
պիւսպիւթիւն թէճէսսիւղտէ գու-
սուր իտէրէք գարար վիրլիմէսի թա-
աճճիւպ օլունաճաք պիր խուսուս ի-
սէ տէ , նէ չարէ ուսուլի պէլտէ օլ-
մուշ վէ թէպտիլ օլմասըն տէյու ճահտ
իտէնլէրի իրշատ իտէպիլմէք եախուտ
ղալէպէ իյլէմէք բէք միւշքիլ օլտը-

ղընտէն պէօյլէճէ կիթմէսինէ դա-
րար վիրիւմիշ :

Պսակա եագըն հօճա Ռառնիկ Ռու-
բէնիկ աղայը հայըճա արատըքտէն
սօնղրա պուլուպ կէթիրիր իքան Սար-
գիս աղանըն օղլու սիւսլ իթտի :

— Հօճա Ռառնիկ էլտիվէնէրիմի
կէօրտիւն մի :

— Խայրը էֆէնտիմ :

— Տուր տուր, խաթըրըմա կէլտի,
ածէլէ իլէ քուրնանըն եանընտէ պը-
րաքտըմ — :

Ռուբէնիկ աղա տէր ագասպ տէօ-
նիւսլ՝ էլտիվէնէրինի ալուպ եարը ըս-
լաք եարը քուրու էլինէ կէչիրտի,
շէօյլէ քի էլճէքլէր պիր աղ ըսլանմըշ
իտի իսէ տէ, հայըճա պէօյիւճէք օլ-
տըղընտէն ըսլաքըղը՝ քօլայըք իլէ կի-
յիլմէսինէ մանի օլմատըղընտէն մա-
տա, կիյտիքտէն սօնղրա տախի բար-
մաքլէրինին ուճունտէ վէ ավուճու-
նըն իչինտէ հայըճա պօշ մահայլէր
վար իտի, ֆագաթ էլտիվէն պիր աղ
պէօյիւք օլմուշ տիգգաթ օլունաճաք
շէյ տէյիլ, էլվէրիր քի էլտիվէնին իւ-
ղէրինտէ թէք թաշ եիւղիւք օլսուն :

Հօճա Ռառնիկին վէքեալէթինէ

միւհ ճամաճ օլուն մայարաք , պսակ թէք .
 միլ օլտու , վէ տիւյիւն ահալիսինին
 պիր աղը պէօյիւճէք պիր օտայէ ճէմ
 օլարաք Ս . Պասիտեան տախի քէօշէ
 բէնճիրէսինին էօնիւնտէ օթուրմուշ
 տիգգաթ իլէ եանընտէքի էվէ պա-
 քար իքան Ռուբէնիկ աղա մէրսու-
 մուն եանընէ կիթտի իսէ , մէրգում Ս .
 Պասիտեան եաւլաշճա սիւալ իթտի :

— Ռուբէնիկ աղա շու եանընըղտա-
 քի Լըմէնի էվի տէյիլ մի :

— Լվլէթ էֆէնտիմ :

— Դալիպա Պաղտասար աղանըն
 էվի օլմալը :

— Լվլէթ էֆէնտիմ , պու սէնէ
 էվլէլ պահարտա Ալէմ տաղընտէ ի-
 տիլէր , սօնղրա պուրայէ ինմիշէր :

— Սիղ կէօրիւշիւյօրմուսընըղ :

— Խայրը , պաղէն սէլամ սապահ-
 տէն իպարէթ :

— Քէշկի ճիւմլէսի սիղին կիպի
 օլսա :

— Ախղ ու իթա իչուն կէօրիւշիւլ
 միւշ զարարը եօք , ֆադաթ պէնտէ-
 նիղ ախէր վադըթ կէօրիւշմէմ , լա-
 քին Յակոբ աղա էօյլէ տէյիլ , էյի
 խաթըրըմա կէլտի նասըլ տըր :

— Տահա թէհլիքէսի վար, լաքին
բէք տէ իւմիտսիղ տէյիլ:

— Պու արալըք քէյֆսիղ օլմասը
էյի օլտու, պէնիմ տիւյիւնիւմէ մէճ,
պուրի տավէթ իթմէլի իտի:

— Եյլէ, պու կիւնլէքտէ քէյֆ-
սիղ օլմասը սահիհ էյի օլտու
հէք նէ իսէ հայտէ Սուբէնիկ աղա
պիղէ պիրէր իքսիր էմր իյլէ օնու տա
սիղին սաղլըղընըղէ իչուպ սօն իտէ-
լիմ, զիրա պէն տահա Պէյօղլունէ ի-
նէճէյիմ:

— Ահ տէյօրսունըղ էֆէնտիմ, պու
կիւն արթըք ինիլիր մի, հէմ սաաթ
օնա կէլիօր բէք կէճ գալըրսընըղ:

— Եօք եօք, պէնիմ իչուն կէճ էր-
քէն հէքսի պիր տիր էկէր մէշղուլի-
էթիմ օլուրսա:

— Պու ախշամ թախիր էտին էն-
մէյի, եարըն սապահ վաբօր իլէ ինէր-
սինիղ:

— Խայըր պու ախշամ՝ Վ իչէն ա-
ղայը էլպէթտէ կէօրմէլիյիմ:

— Բէտէրիմէ սէյլէյիմ պաքալըմ
նէ ճէվապ վիրիր:

— Բէտէրին պիլիր պէնիմ ինէճէ-
յիմի, չիւնքի էյլէ գարարլաշորմըշ

ըտըք . Հայտէ սիւղ իքսիրի սէօլէյին
կէթիրսինլէր — :

Ս . Ֆասիտեան իքսիրի իչուսլ վէ
սօնդրա գայըղէ սլինուսլ Պէյօղլունէ
ինտի :

Ռուբէնիկ աղանըն տա արթըք
տիւշիւնճէսի գալմատը , զիրա պըսա-
կըն գուվլէթի իլէ Ֆուլէք տուտու-
յէ կէօյա մալէք օլտու :

ՓԼՍՐԼ՝ ՕՆ ՏԷՕՐՏԻԻՆՈՒԻ

Թ Է Բ Է Պ Ա Շ Ը

Ա՛. Ֆասիտեան պազար կիճէսի սաաթ եարըմ սուլէրինտէ Վ իչէն աղանըն խանէսինէ վասըլ օլուսլ՝ եօքարը չըքար չըքմաղ պալըքճը Համբարձուումս պիր թէնհա օտայէ ալարաք պաշատը սիւալ իթմէյէ :

— Պարոն Համբարձում տիւն սա պահտան պէրու նաճըլ տըր Յակոբ աղա :

— Հերարէթ չօք, տօղրուսու պաշաղըըսը տէրսէն մէտէտ Ալլահ գաֆայը էյի սարմըշ հէմ սայըքլամատէն աղղը տիյնէնմէյօր :

— Հէքիմ պիւսպիւթիւն գարար վիրտի մի թիֆօ իլլէթի օլտըղընէ :

— Եվլէթ :

— Սայըքլատըղը վագըթ նէ տէյօր :

— Նէ տէյէճէք, տէրտի աթէչի

քրդտա , իմանը թու թու շուր շեջ
լէ քրդ իչուն :

— Հիչ պիր շէյ պէլլէմէտին մի :

— Հայ հայ , տէյօր քի : “ Ահ Ա-
” գապի , պէնի աճըմայօրմուսըն , պու
” հալէ կէլմիշիմ պէնի նաօսըլ պըրա-
” քըյօրսըն , աճապ էօլիւրսէմ պէնի
” պիւսպիւ թիւն ունուտաճաքմըսըն ”
պունա պէնղէր պիր թագըմ լաքըր-
տըլար :

— Հէքիմէր նէ տէյօր :

— Տիւն ճէնապին կիթտիքտէն սօնդ-
րա պիր աղ տահա ֆէնալաշտը իսէ ,
Վ իչէն աղա պիր պաշկա հէքիմ կէ-
թիրթտի օնուն թէրթիպինին իւս-
տիւնէ պիր աղ էյի տիր , պու կիւն
ախշամ իւստիւ նէօպէթ կէլմէտի :

— Նասըլ , էյի պաքըլլէօր մը :

— Թագուհի տուտու բէք էյի
պաքըլլէօր :

— Անիք տուտու պուրատա մը :

— Պու կիւն կիթտի եարըն կէլէ-
ճէք :

— Նիքօլա եինէ մէքթուպ կէթիր-
տի մի :

— Հայ հայ , տիւն ախշամ , շեջ-
լէ պէնի շէյ կիպի արաթտըրտը , եի-

նէ դահլիշէ չաղըրթոր, պիր մէք-
թուպ տահա վերտի, հէմ շէյլէ նա-
սըլ եալվարտը կէօրսէն՝ քի չաբըճաք
Յակոբ աղանըն քէնտիտինէ վերէյիմ
տէյի :

— Նէ՞ ճէվապ վերտին :

— Հայ հայ, իշիմ նէ տէտիմ,
վերմէղմիյիմ տէտիմ, կէլտիյի կիպի
իւք իշիմ պու օլուք տէտիմ :

— Եինէ բարա վիրտի՞ մի :

— Իշթէ տահա եէմէտիմ, քօյ-
նումտա ալթընլար տուրույօր — տի-
յէրէք պալըքճը Ս. Ֆասիտեանէ
Նիքօլանըն վերտիյի ագճէյի կէօս-
թէրտի :

— Սաքըն պէլլի էթմէյէյիտին Յա-
կոբ աղանըն քէյֆօիզ օլտըղընը :

— Պիր քէրրէ սօրտու իսէ պիր շէ-
յի եօք տէտիմ, սօնղրա աղղըմտան
դաչըրըրսամ ալթընլար պիր տահա ճի-
ճօս :

— Սէքթուպ նէրէտէ :

— Իշթէ եանըմտա — տիյէրէք Համ-
բարձում մէքթուպի Ս. Ֆասիտեա-
նէ վիրտիքտէ, օլ տախի մէօհիւրիւ
քըրուպ Ղապի տուտունըն մէքթու-
պինի պալըքճը տույմասըն իչուն եա-

վաշճա օքուտու , չիւնքի Համբար-
ձում մէրսում Ֆասիտեանն էմրինէ
հիչ պիր վագըթ մուղայրը հալտէ
պուլունմայարաք Պաղտասար աղանն
էէկէնինին՝ Յակոբ աղայէ կէօնտէր-
տիյի մէքթուսլէրի մէօհիւրլիւ Ս.
Ֆասիտեանէ թէսլիմ իտէր իտի :

() քույան տօսթումուղն մալիւ-
մի օլմասը իչուն իֆատէ իտէրիղ քի
Ս. Ֆասիտեան Ռուբէնիկ աղանն
տիւյիւնիւնտէն տէօնտիւյի ախշամա
գատար Վ իչէն աղանն եաղտըղը
մէքթուսլ տահա Պաղտասար աղանն
էլինէ կիթմէմիշ իտի , չիւնքի նասըլ
քի պունտան էվիէլ իֆատէ իյէտիք
իսէ , մէրսում Ֆասիտեան օլ մէք-
թուսլի կէնտուսի ալուսլ պիր մինա-
սիսլ քիմսէ իլէ կէօնտէրէճէք իքան ,
Պաղտասար աղանն պիր աղ քէյֆսիղ
օլտըղընը տույտու իսէ , տիւղէլտիք-
տէն սօնղրա կէօնտէրմէյէ գարար վիր-
տի իտի . լաքին Պաղտասար աղա էյիւ-
լէշիր իքան Յակոբ աղա թիֆօտան
եաթտըղնտէ օլ վագըթ տախի Վ ի-
չէն աղա բէտէրանէ գալպինտէ տույ-
տուղը մուհապպէթին գուվիէթի ի-
լէ օլլու իսասթէ իքան օլմայա քի պիր

մարադա հուսուէ կէլուս - օղլունըն
 քէյֆսիդ լիյինի զիյատէլէ շտիրմէյէ վէ-
 սիլէ օլսուն տէյու գօրգարաք վէ թէզ-
 քիրէնին կիթմէտիյինի պիլէրէք պիր
 դաչ կիւն տահա կէօնտէրլիմէսինի
 թախիր իթտիրմիշ իտի :

Պու խուսուսլէրի թաւսիլէն պիլ-
 տիրմէքտէն միւրատ շու տըր քի , էվ-
 վէլա Պաղտասար աղանըն տահա հիչ
 պիր շէյտէն խապէրի եօք , սանիէն
 Ղապի տուտու Յակոբ աղանըն խաս-
 թէ օլտըղընը պիլմէտիյինտէն եազտըք-
 լէրի մէքթուպլէրին ճէվապընը պէք-
 լէր , վէ ճէվապ ալամատըղը հալտ-
 սէպէպի նէ օլտըղընը պիլմէյուսպ սէվ-
 տիյինին սատագաթընտէն ճուզի շիւս-
 հէ իտէր :

Կէլէլիմ Յակոբ աղայէ , մէրսում
 Պէյքօղտէն կիտուս Ղապի տուտու
 իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնղրա սէվտի-
 յինի պիր տահի կէօրէմէմիշ , շիւնքի
 հէր նէ գատար օլ կիճէ իրթէսի խաֆ-
 թա կէօրիւշմէլէրինի գարարլաշտըր-
 մըշլէր իտի իսէ տէ , Համբարձումու
 պաշընտան տէֆ իթմէյէ պաշըրճա վէ-
 սիլէ սուլամատըղընտէն իքի իւչ խաֆ-
 թա գատար Պէյիւք տէրէյէ չքա-

մատր , վէ սօնդրա կէնտուսինին քէյֆ-
սիզլիյի իւսթէ կէլտի իսէ հալի իլէ
կիտէմէզ օլտու . պու սէպէպլէրտէն
Յակոբ աղանըն՝ նէ Մննա տուտու-
նըն էօլտիւյիւնտէն խապէրի վար , վէ
նէ տէ Մգապի տուտունըն նէ հալտէ
օլտըղընտէն :

Պու քէյֆիէթլէր մալիւմ օլտուք-
տէն սօնդրա շիմտի Մգապի տուտու-
նըն Յակոբ աղայէ եազտըղը մէք-
թուպի զիրտէ պէյան իտէրիզ , վէ պու
մէքթուպ ալթընճը իտի քի պունտան
էվվէլքիլէր սախի Ս . Քասիտեանըն
էլինէ կէչմիշ օլտըղընը սէօյլէտիք :

“ Յակոբ աղա ,

” Սատագաթընըզտէն շիւպհէ իյ-
” լէմէյի պիր տիւրլիւ գալպիմ իղլին
” վիրմէզ , լաքին պունտան էվվէլ եազ-
” տըքլարըմ մէքթուպլէրէ ճէվապ
” վիրմէտիյինիզէ մանա վիրէմէյուպ ,
” նէյէ գարար վիրէճէյիմի պիլմէմ :
” Ալիտէմին վէֆաթինի վէ պէնիմ
” նէ հալտէ օլտըղըմը պիլտիրուպ
” տիւնեատէ իւմիտ իթտիյիմ քիմսէ
” եալընըզ սիզ օլարաք սիզտէն թէ-
” սէլլի վէ եարտըմ տիլէտիյիմտէ եիւ

ԴՆԷ պիր ճէվապ վիրմէտիյինիզէ բէք
 Դքէտէր իթտիմ: Աճապ իթտիյինիզ
 Դվատլէր սահտէ օլուպ պէնի ալ-
 Դտաթմքճմըտըրլար, տիտէլէրինիզտէն
 Դաքան եաչէր պէնի պու հալէ կէ-
 Դթիրուպ պէնտէն ինթիգամ ալմաք
 Դիչուն մի իմիշ Դ:

Դ Աիմտի վալիտէմին սէօզլէրի
 Դքուլաղըմա կէլիօր, — Տահա սէն
 Դկէնճ սին վէ չօք տիւրլիւ հալլէրտէ
 Դպուլունապիլիրսին — տէյու նասիւ-
 Դաթ իթմէսի բէք սահիհ իմիշ: Ահ
 Դվալիտէմ, սէնտէն այրըմաղէ նաճըլ
 Դթահամմիւլ իտէպիլտիմ, սէնտէն
 Դղայրու ճիհանտէ պէնի սէվէն քիմ
 Դսէ եօղ իմիշ, պէն իսէ աճըմըն ա-
 Դրասընտէ մուհապպէթ իլէ թէսէլ-
 Դլի օլուր իտիմ :

Դ Ասքին, եօք եօք, սիզին սէօզ-
 Դլէրինիզ խիլաֆ օլամաղ, սիզին գալ-
 Դպինիզ սատագաթտէն զայրու հիչ
 Դպիր շէյի գապուլ իտէմէղ, իթտի-
 Դյինիզ վատլէրին սահիհ վէ տէրու-
 Դնէն օլմասընէ շիւպհէտէ օլմաք պէօ-
 Դյիւք ճիւնհա տըր, ֆագաթ սու-
 Դքիւթ իթմէնիզէ նէ մանա վիրմէ-
 Դլի աճապ Աիքօլա պանա խը-

“ յանէթլիք մի իտէյօր , լաքին հիչ
 “ վէսիլէ եօք , վէ շիմտիէ գատար
 “ սատագաթտէն պաշկա պիր շէյ իթ-
 “ մէմիշ տիր , վէ տիւն ախշամ տախի
 “ սուալ իթտիմ իսէ — Վիր սատըք խըղ-
 “ մէթքեարընէ մէքթուպլէրի թէս-
 “ լիմ իտէյօրում , էլինէ եէթիշտիյի-
 “ նէ հիչ շիւպհէ իթմէ — տէտի , վէ
 “ սէօլէյիշինին թարզընտէն ասլա խի-
 “ լաֆ օլտըղը մէմուլ տէյիլ իտի :

“ Յակոբ աղա , պու սօն մէքթու-
 “ պիմ օլաճաք . էկէր պու տէֆա տա-
 “ խի ճէվաս պիրմէղ իսէնիղ , օլ վա-
 “ գըթ ալտանմըշ օլտուղըմը անղլայա-
 “ ճաղըմ , լաքին պէնիմ հալիմ նէ օ-
 “ լաճաք :

“ Օհ , սէվիլմէք նէ գատար կիւ-
 “ ղէլ իսէ , թէրք օլմաք պին գաթ
 “ տահի միւշքիլ իմիշ” :

Վգապի :

Ս . Ֆասիտեան պու մէքթուպի
 օգուտըքտէն սօնղրա՝ մէմուլնիյէթին-
 տէն պիր աղ կիւլիւպ վէ ֆիքրինտէն
 տէտի :

“ Վկէր պու մէքթուպ Յակոբըն
 “ էլինէ կէջմիշ օլսա իտի , նամըլ օնու
 “ զապթ իթմէլի իտի , ըէճա վէ նի-

” յազ խայր իտէ՞րմի իտի • լաքին Աւ
 ” լահ պիղիմ իլէ տիր քօրքմայալում” :

Ագապի տուտու պու մէքթուպին
 տախի գարշըլըղընը ալամատը, նասըլ
 քի Յակոբ աղանըն ճէվապ վիրէմէ
 յէճէփ նագլիմիդուէն աշիքեար կէօ
 րիւնիւյօր, լաքին Ագապի տուտու
 իւմիտինի պիւսպիւթիւն գաթ իթ
 մէտի, չիւնքի պիր պաշլըճա վէսիլէ
 վար իտի, վէ օլ վէսիլէ շու օլույօր
 քի, հէր նէ դատար Պաղտասար ա
 ղանըն եէկէնի մէքթուպինին ճէվա
 պընը ալամատը իսէ տէ, Ռուբէնիկ
 աղանըն տիւյիւնիւնէ Յակոբ աղա
 նըն կիթմէտիյինի կէօրտիւքտէ շիւպ
 հէսիղ թահթընտէ պիր սէպէպ վար
 տըր տէյու մէմուլ իտէրէք (չիւն
 տօսթ օլտուքլէրինի էյի պիլիր իտի)
 բէք զիյատէ անը անղլամայէ արղու
 իտուպ օն՝ վէ օն պէշ կիւն գատար
 պիր տիւղիւ միւլհաղա իթտիքտէն
 քօնղրա էնճամը օապըր նիհայէթ տէ
 րէճէյէ կէլտի իսէ, ճէմի միւշքիլի
 յէթլէրի, իթիպար քըրկընըղընը,
 կէօնիւլ աղապընը վէ կէօնա կէօն խըր
 բալանմաքլէրի ասլա տիւշիւնմէյուպ
 ճէսարէթ իլէ գարշու քօմայը կէօ

զիւնէ ալարաք պիր կիճէ Նիքօլայը
 չաղըրուպ Պաղտասար աղա ույույօր
 իքան սաաթ իւչտէ թալիքասընէ պի-
 նուպ պիր պուչուք սաաթտէ Պէյօղ-
 լու քըշլասընըն էօնիւնէ կէլտի . վէ
 թալիքանըն եանընտէ Նիքօլայը պը-
 րաքուպ , հէր նէ գաւտար սասըք իըղ-
 մէթքեարը պու , շէյէ գարշու կէլտի
 իսէ տէ , ասլա տինլէմէյէրէք էլինտէ
 պիր ֆէնէր իլէ պաշընտէ պիր սիեահ
 շալ , պաղը խէվֆինտէն թիթիրէյուպ
 պէյնզինտէ րէնք գալմայարաք վէ պա-
 ղէն կէնտուսինէ ճէսարէթ կէթիրէ-
 րէր թէքէ պաշընէ տօղըու կիթտի :

Ագապի տուտունըն միւրատը շու
 իտի քի , Յակոբ աղանըն էվինէ պիղ
 զաթ կիտուպ գաբույը վուրուպ , վէ
 թանըլմամաք իչուն սուրէթինի շալ
 իլէ գաբատըքտէն սօնղրա գարշուսը-
 նէ քիմ չըքար իսէ Յակոբ աղայը չա-
 ղըրթտըրուպ կէնտու էլի իլէ սէվտի-
 յինէ պիր թէգքիրէ վիրտիքտէ տէր
 ագապ գաբույը գաբայուպ գայալ օլ-
 մաք , վէ օլ թէգքիրէնին տէրունինտէ
 օլ կիւնէ տէկին եաղտըղը մէքթուպ
 լէրին ճէվապընը ալամատըղընըն սէ-
 պէպի նէ օլտըղընը սուալ իթմիշ օլ-

տըղընտէն էկէր եինէ ճէվապ ալա-
մազ իսէ՝ Յակոբ աղա կէնտուսինի
ալտաթմըշ օլտըղընէ պիւսպիւթիւն
գարար վիրէճէք իտի :

Լգապի տուտունըն Յակոբ աղա-
նըն էվինէ կիթմէսի, պա խուսուս կի-
ճէնին օ վագթինտէ, ճիհանըն տիւ-
շիւնճէլէրինէ վէ ատէթինէ բէք մու-
ղայըր իտի իսէ տէ, մուհապպէթի-
նին քէսրէթինտէն պու ճէսարէթի
իթտի :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի սէվ
տիյինին էվինէ հիչ կիթմիշ տէյիւ ի-
տի, ֆագաթ, մուգատտէմ Սօֆի
տուտուտէն մէրսումուն էվի նէրէ-
տէ օլտըղընը վէ բէսմինի պիր էյիճէ
անղլամըշ օլարաք էլպէթտէ պուլուր
մէմուլինտէ իտի :

Լգապի տուտու թէբէ պաշընէ
վասըլ օլտուքտէ, պաշլատը տիգգաթ
իթմէյէ. վէ Յակոբ աղանըն էվինին
էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ արատըղը օ էվ
օլտըղընը պիր էյիճէ անղլատը իսէ
տէ, գաբունըն իւղէրինտէքի օտատէ
ըշք կէօրտիւյիւնտէն պիր տիւրլիւ
գաբույը վուրմաղէ ճէսարէթ իտէ-
մէյուպ եավաշ եավաշ եիւրիւյիւպ

վէ էվէ տիգգաթ իլէ պաքարաք էօ-
 նիւնտէն կէչտի վէ կէչտիքտէն սօնդ-
 րա արգասընէ պաքտըքտէ պիր ազ
 ուզաքտէն գարանլըքտէ Պաղտասար
 աղանըն եէկէնինի կէօզլէյէն ատէմ
 չաբըճաք Թէբէ պաշընտէքի սօքաղըն
 իչինէ կիրտի : Ագապի տուտու պիր
 ազ կիտուպ Թէգրարէն տէօնտիւ՝ օլ
 տէֆա գաբույը վուրմաղէ Թէքմիլ
 նիյէթ քօյարաք , լաքին էվին էօնիւ-
 նէ կէլտիքտէ պիր տիւրլիւ էլի իլէ-
 րու վարմայուպ եինէ էվէ պաքարաք
 էօնիւնտէն կէչուպ կէնտուսինի կէօզ-
 լէյէն ատէմին կիզլէնտիյի սօքաղըն աղ-
 զընտէն կէչտի , օլ տէֆա տախի կիզ-
 լէնէն ատէմի կէօքմէյէրէք :

Պիր քիմսէ հէր նէ գատար կէն-
 տուսինէ էվլէլինտէն ճէսարէթ կէ-
 Թիրուպ միւշքիլ , եախուտ հիճապլը
 պիր քէյֆիլէթի եաբմաղէ միւրատ
 իտէր իսէ տէ , եաբաճաղը վագըթ
 եաքլաշտըքտէ , մութլաքա ճէսարէ-
 Թի էքսիլիւր , զիրա իճրասընէ միւ-
 րատ իթտիլի միւշքիլ քէյֆիլէթ ի-
 չիւն նէ գատար ճէսարէթի իհթի-
 աճը օլտըղը , եախուտ հիճապլը խու-
 սուսըն Թահթընտէն նէ գատար մահ-

ճուղիէթ հոռսուլէ կէլէճէյի օլ վա-
գըթ կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլէրէք
բէք չօք տէֆա միւրատընըն իճրասըն-
տէ պուլունմաքտէն վաղ կէչէր . կէր-
չի օլ քէրթէյի կէչիրտիքտէն սօնղրա
ճէսարէթսիղլիյինէ բէշիման օլուր ի-
սէտէ՝ նէ չարէ գուտուրէթինտէ տէ-
յիլ թապիաթընը զալէպէ իտէմէզ :

Գաբունըն իւղէրինտէ (Յակոբ ա-
ղանըն օտասը իտի , մէրսում հայլըճա-
էյիլէշմիշ եաթաղըն իչինտէ , թա-
գուհի տուտու սէտիրին իւղէրինտէ
վէ գարչուսընտէ Վ . Պասիտեան բէր-
տէյի արալըք իթմիշ պաղը քէրէ սօ-
քաղէ պաքարաք խասթէ եալընըղ
քալուպ ճանը սրքըլմամաք իչիւն
սէօհպէթ իտէր իտիլէր :

Լգապի տուտու պիր իքի տէֆա
էվին էօնիւնտէն էվէ պաքարաք կէչ-
տիքտէ Վ . Պասիտեան տիգգաթ իթ-
մէյէ պաշլատը . զիրա կէնտու կէնտի-
նէ տէր իտի :

« Պիր գարը կիճէ ֆէնէր իլէ սա-
ռաթ պէշ սուլէրինտէ պիր իքի տէ-
ֆա կէչուպ պու էվէ տիգգաթ իլէ
պաքմաք նէ՞ օլմալը , աճապա պէնիմ
խասպէրիմ օլմայարաք պիր ֆէնտ մի

” գուրու լմուշ ” :

Զիւնքի պիր ինճէ ֆիդիրլի քիմ-
սէ պիր խուսուսըն տիպաճէսինի անդ-
լամաք միւրատ իտէր , պա խուսուս
կէնտու ալտանապիլիւր գօրգուսու օ-
լուր իսէ ասլա զիհնի րահաթ օլմա-
տըղընտէն գալպինի րահաթ իտէնէ
տէկին շիւպհէսի օլան քէյֆիլէթի
թասհիհ իթմէքտէն վազ կէչմէզ :

“ Լչպէթտէ պու քէյֆիլէթի թաս-
” սիհ իլէմէլի , զիրա պու քարը Լչ-
” մէնի քըղընըն թարաֆընտէն Յա-
” կոք աղանըն նէ հալտէ օլտըղընը
” եախուտ նէ եաքտըղընը անդլամաք
” իչուն կէօնտէրիլմիշ օլմալը տըր ”
տէյու ֆիգը իտէրէք Ս. Ֆասիտեան
օտատէն տըշարը չըքտը , զիրա օլ ա-
րալըք Յակոք տղա տէ ույգուլէ վար-
մըշ իտի . վէ կիտուպ Համբարձում
իլէ պիր ազ կէօրիւշտիւքտէն սօնդրա
իքիսի պիրլիքտէ գաբունըն էօնիւնէ
չըքտըլէր :

Լգապի տուտու պիր ազ տահա
կիտուպ , թէգրար կէրի տէօնտիւ՝ օլ
տէֆա թէքմիլ գարար վիրէրէք Յա-
կոք աղայը չաղըրթտըրմայէ , զիրա
գալպինտէն կէնտունէ սիթէմ իտէք

իտի օլ գատար ճէսարէթսիղ օլմասը
իչուն : Վէ օլ վագըթ մէրսումէյի
կէօզլէյէն ատէմ կիզլէնտիյի սօքաղըն
սողընէ կէլուպ արգասընտէն պաք-
մայէ պաշլատը :

Վ. Ֆասիտեան վէ Համբարձում
օրալարտէ տօլաշան գարընըն կէնտու-
լէրինէ տօղըու կէլտիյինի կէօրտիւ-
լէր իսէ պաշլատըլէր սէօյլէշմէյէ . վէ
Մգապի տուտու կէնտու սէվտիյինին
գաբուսունըն էօնիւնտէ իքի ատէմ
կէօրտիւ իսէ՝ անլէրէ սէօյլէյուպ Յա-
կոբ աղայը չաղըրթտըրըր մէմուլինտէ
իքան պու սէօզլէր քուլաղընէ կէլտի :

— Պարոն Համբարձում՝ Յակոբ
աղանըն նիշանը իչուն եարընա չօք
ատէմ տավէթ օլտո՞ւ մը :

— Այվէթ, Յակոբ աղա էօյլէ իս-
թէտի :

— Ինչապալահ խայըրը օլուր — :

Մգապի տուտու պու սէօզլէրի ի-
շիթտիյի անտէ պաշլատը թիթիրէմէ-
յէ վէ էլինտէքի ֆէնէրի կիւճ իլէ
թութապիլիր քէրթէսինտէ իքան Վ.
Ֆասիտեան ֆիգրինտէքի քուրտըղը
ֆէնտի պիր էյիճէ իճրա իթմէք իչուն
տէտի :

— Օ՜հնն իտէրիմ քի տիւյիւն չաբուք օլաճաք, զիրա Յակոբ աղա քըղը բէք սէվէյօր — :

Լճապի տուտու պու սօն սէօզլէրի իշիթտիյի տագիգէ՝ եալընըղ—ան — իտուպ՝ վէ կէնտուսինի պիւսպիւթիւն զայպ իյլէյուպ թօբրաղըն իւզէրինէ տիւշտիւ : Ա՛հ օլ վագըթ սօքաղըն ազղընտէ պէքլէյէն ատէմ տէր ագապ քօշարաք Պաղտատար աղանըն եէկէնինի քուճաքլայուպ թէբէ պաշընտէն զայպ օլտու :

Ո՛հ Ֆասիտեան վէ պալըքճը՝ Լճապի տուտունըն տիւշտիւյինի կէօրիւր կէօրմէզ մէմուլէրինտէն զիյատէ իճրատէ պուլունմըշ օլտըքլէրինէ մէմուլն օլարաք իշէրի կիրուպ եավաշճա գաբույը գաբատըլէր :

Աիճէ վագթի Լճապի տուտույը եաբա եալընըղ պըրաքմաք Նիքօլայէ պիր տիւրլիւ մինասիպ կէօրիւն մէյուպ թալիքայը պըրաքուպ կէնտուսի արգասընտէն կիթմիշ վէ սօքաղըն ազղընտէ պէքլէր օլտըղընտէն մէրսումէնին տիւշտիւյինի կէօրտիւյի անտէ, չաբուճաք քօշուպ քուճաքլայուպ աղլայարաք թագսիմէ գատար

կէօրթիւրտի վէ թալիքայէ քօտուք տէն սօնդրա պայկընլըղընը տէֆ իթ տիրուպ տահա շէֆագ սէօքմէսէ Պէօյիւք տէրէյէ եէթիշտիրտի :

Լօգապի տուտուներն սէսինի Վ ի չէն աղանըն էվլինտէ ախէրի տույմա տը . զիրա Յակոբ աղա ույդույէ տալ տըքտէն սօնդրա Թագուհի տուտու օտասընէ կիթտի . վէ օլ վագըթ ախէր ույանըք քիմսէ եօղ իտի :

Իրթէսի սապահ Ս . Ֆասիտեան կիճէքի օլան քէյֆիյէթի Վ ի չէն աղայէ նագլ իթտիքտէն սօնդրա , օլմայա քի Լօգապի տուտու իշիթտիքլէրինին թասհիհինէ ճահտ իյլէ սին տէյու գօրքտուքլէրինտէն , իքիսի պիրլիքտէ մինասիպ կէօրտիւլէր մուգատ տէմա եաղըլան թէղքիրէնին թարիխինի թաղէլէյուպ օլ կիւնի Պաղտասար աղայէ կէօնտէրմէյի , զիրա մէրսում Ֆասիտեան պիր տիւղիւ տէր իտի :

— Պէօյլէ մուհապպէթ վէ ճէսարէթ կէօրիւլմէմիշ տիր , էկէր պու թէղքիրէ կիթմէղ իսէ սօնու բէք ֆէնա օլուր — :

() Լ կիւնի ախշամըն սաաթ օն իքի

սուլէրինտէ Պաղտասար աղա՝ Վի-
չէն աղանըն եաղտըղը թէգքիրէյի եա-
լըտէ օթուրմուշ օքույօր իտի :

Պաղտասար աղանըն հալինի թա-
րիֆ խլէմէք միւմքինսիղ տիր , պէնզի
քիւլ րէնկինտէ , զալիմ խըրսը պիւս-
պիւթիւն եէկէնինին իւզէրինէ ճէմ
օլմուշ ախղը ինթիգամընը տիւշիւնիր
իքան , զավալու Ղապի տուտու
պաղչէյէ չըքուպ պիր թէնհա մահա-
լինտէ տէրտինի աղլամաք ֆիգրի իլէ
տիվանխանէտէն կէչտիյի անտէ ամու-
ճասը խըրս իլէ չաղըրտը իսէ , թիթի-
րէյէրէք իչէրի կիրիր կիրմէզ , Պաղ-
տասար աղա թիւթիւն չըպըղընը է-
լինէ պուպ հատէսի լիսան իտէրէք
եէկէնինին նազիք վիճուտինէ պիր
քաչ տէֆա պիւթիւն գուվլէթի իլէ
վուրտու :

Մէրսումէնին զաթը մէչագգաթ-
տէն այաքտէ տուրմաղէ մէճալի քալ-
մամըշ , տէր ագապ տիւշիւպ պայը-
տըղընը Պաղտասար աղա կէօրէրէք
պիր իքի քիշի չաղըրուպ խըրս իլէ էմր
իթտի եէկէնինի օտասընա կէօթիւր-
սիւնլէր տէյու :

ՖԵԱՍՐԻ, ՕՆ ՊԵՇԻՆՈՒ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԱ ԻԼԷ

ԱԳԱՊԻ ՏՈՒՏՈՒ

Սէնէի Իսէվիէ 1847, մահը Թէմուշ 21 :

Եւրը կիճէի իբի սաաթ կէշմիշ,
Թէբէ պաշընտէ կէզինէն ահալլինին
ճէմիսի խանէսինէ ավտէթ իյլէմիշ :

Լէնէքլի մուսիբի սէտալէրինտէն
սօնղրա կիճէնին սուսլուղը, բարմաք-
լըքտէն էօթէտէ կէօրիւնէն իսլամ
մէզարլըղը, վէ սըք սէրվի աղաճլէրի-
նին սիեահ ընկինտէն՝ կէօյա մէզար-
լէրին իւղէրինէ գարա էօրթիւ չէ-
քիլմիշ կիպի կէօրիւնիւշիւ ինսանէ
քօրքու վիրէրէք քէտէրլի օլան ատէ-
մին տէրտինի պիր քաթ տահի աը-
թըրմաղէ վէսիլէ օլմուշ իտիլէր :

Յակոբ աղա ըօպա տի քամէրա :

իլէ եաղը խանէսինին էօնիւնտէ օ-
թուրմուշ, զայէթ քէտէրլի միւհա-
ղէլէրտէ իտի :

Պիր քիմսէ նէ գատար մէրհամէթ-
տէն հալի օլսա , Վ իչէն աղանըն մահ-
տումինին հալլէրինի կէօրէրէք աճը
տույմամաք միւմքինսիղ իտի :

() Լ կիւղէլ տէլի քանլու մէշագ-
գաթտէն խարսս օլմուշ, կէօղլէրի՝
բարլաքլըքլէրինի զայս Խլէմիշէր ,
տիլպէր սուրաթընըն րէնկի սօլմուշ,
ղիհնինին գուվիլէթի ինգիրաղ պու-
մուշ, եալընըղ աշգընըն գուվիլէթի
իլէ եաշայօր :

Յակոբ աղա պիր աղ տահա տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնղրա եաղը խանէսի-
նին կիղլի չէքմէճէսինի աշուպ , վէ
տէրունինտէն Վգապի տուտունըն
թասվիրինի չըքարուպ անէ պաքա-
րաք պու սէօղլէրի սէօլէր իտի :

“ () Հ նէ միւմքին , պէնիմ գու-
տուրէթիմոէմի իտի պու թասվիրի
չըղմաք , նէրէտէ օլ կէնտուսինտէ
կէօրտիւյիմ կիւղէլլէք , օլ ճէլպ ի-
տիճի պաքըշէր , վէ սիմասընտէ օ-
լան օլ քիպարլըղ իլէ մախլութ հա-
լիմիէթ ” :

Հէր նէ գատար Յակոբ աղա պու-
սէօղէրի սէօլէյօր իտի իսէ տէ, Ագա-
պի տուտուներն թասվիրինի զայէթ
թըպգը վէ մէհարէթ իլէ բէսմ իլէ-
միշ իտի, լաքին աշգըներն քէսրէթին-
տէն սէվտիյինի կէօրտիւլի անտէ տույ-
տուղը մէմնունիյէթի թասվիրինտէն
պուլամատըղը իչուն կէնտու մէհա-
րէթինի էքսիք պէլէր իտի:

Վէ սօնղրա Յակոբ աղա թասվի-
րի եազը խանէնին իւղէրինէ քօյուպ
պաշլատը տիմէյէ:

“Եարըն իսմինին կիւնի աիր, է-
”կէր եարըն տախի կիտուպ կէնտու-
”սինի կէօրիւպ՝ պունճա վազըթտէն
”պէրու կիտէմէտիյիմէ ճունհամ օլ-
”մատըղընը անղլաթտըրամազ իսէմ,
”ա՛հ պէնի պիւսպիւթիւն սատագաթ-
”սըղ վէ ֆէնա պիր քիմսէ պէլէյէ-
”ճէք: Վէ սահիհ թագսիրաթլը տէ-
”յիլմիյիմ, սէքիզ օն կիւնտէն պէրու
”թէգրար քէյֆսիզ օլմատան քօր-
”քուպ նիչուն կիթմէտիմ: Պունտան
”սօնղրա պէնի խօրլայուպ վէ բէտու
”խտէճէք օլուր իսէ պիր տահի անա
”մուհասպպէթիմի պէյան իլէմէյէ ճէ-
”սարէթ իտէպիլնրմիյիմ:

Վէ (Յակոբ աղա պաշլատը քէտէր իլէ կէօղ եաշը տէօքմէյէ :

Սահիհ պիր ատէմ, հէր նէ կէօ նա օլուր իսէ, սէվտիյինին եանընտէ հիճապլը օլարաք թէքրար աշգընը պէյան իյլէմէյէ ճէսարէթի օլմաղ իսէ բէք սէֆիլ հալտէ պուլունմըշ օլուր, շէօյլէ քի սէվտիյինտէն եինէ մուհապպէթ կէօրմէտիքճէ կէնտուսի հիչ պիր վագըթ ճէսարէթ իտէմէտիյինտէն մատա, թէսէլլի տալի գապուլ իտէմէղ :

Կերչի Յակոբ աղանըն Ագապի տուտունըն եանընտէ մահճուպ օլաճաք հիչ պիր վէսիլէսի եօղ իտի իսէտէ, կէնտուսինի թագսիրաթլու պէլլէտիյինտէն բէք չօք քէտէր իլէ տիւշիւնտիւքտէն սօնղրա նիհայէթ պուգարարը վէրտի :

« Լարըն սիֆթահ չարսույէ կիտիշիմ տիր, տիւյիւն թէպրիքի վէսիլէսի իլէ Ռուբէնիկ աղանըն էվի նէ չըքմաք իչուն բէտէրիմտէն էլ պէթտէ իզին ալըրըմ » :

Յակոբ աղանըն պէօյլէճէ միւքէտտէր հալտէ օլտըղընը անղլատըքտէն սօնղրա, կէլլէլիմ Պաղտասար աղա ի-

է Լճապի տուտույա :

Պաղտասար աղա թէգքիրէի օգուտըդը ախշամըն իրթէսի կիւնի քէօյտէն շէհիրէ ինուպ թէքրար ախշամա քէօյէ չըքտը , վէ հէրքէս եաթտըքտէն սօնղըա եէկէնինին օտասընէ կիտուպ Լճապի տուտույէ էմը իյլէտի կէնտու օտասընէ կէլսին տէյու :

Սէտիրին իւղէրինտէ Պաղտասար աղա օթուրմուշ՝ եիւղիւնէ պագան էլպէթտէ խէվֆ իտէր , օլ տէրէճէ խըրսը զալիպ . եէկէնի օտատէն իչէրի կիրէր կիրմէզ եանընտաքի սանտալիէյի կէօսթէրէրէք նստէ (օթուր) տէյու էմը իյլէտի :

Քէմալէթ իլէ միւլհաղա իթմէյէ պիրազ գուտուրէթի օլան քիմսէ չաբուճաք անղայա պիլիր Լճապի տուտու իլէ ամուճասընըն տիւշիւնճէլէրինտէ օլան պէօյիւք ֆէրգի :

Պաղտասար աղա զայէթ իլէ խըրսը , զալիմ պիր ատէմ իտի . վէ կէնտու միւլհաղէլէրինէ գարշու կէլէնէ օլ տէրէճէ զարէզ պաղլէր իտի քի անտէն ինթիգամ ալմաք իչուն հիչ պիր շէյի տիւշիւնմէյուպ իլա իտտա հասընը իլէրու կէօթիւրմէկէ զայրէթ

խտէրիտի . վէ օլ սիննէ կէլէնէ տէկին
 կէնտուսինտէն պէօյիւք քիմսէլէրին
 հէր պիր միւշկիւլ միւրատլէրինի տա-
 իմիւլէվգավթ իճրա իթմէքտէ օլտը-
 ղը իչուէն էօյլէ մէմուլ իտէր իտի քի ,
 կէնտուսինին հիւքմիւնտէ , եախուտ
 կէնտինտէն բէս մէրթէպէտէ օլանլէր
 տախի ճէմի միւրատընը էյի կէրէք
 ֆէնա ասլա թէճէսսիւս իթմէտէն
 գասուլ իյլէյիւպ իթաավթ իթմէկէ
 պօրճլուտուրլէր տէյու , շէօյլէքի ին-
 սան հագգընը թանրմայարաք եալընը
 աքճէնին գուտրէթինի թանրմըշ օլ-
 տուղունտէն հէր պիր ատէմին գատ-
 րինի անըն իլէ վէյն իտէր իտի :

Այլլէթ վէ մէզհէպ խուսուսլէրի-
 նին հագգընէ օլան միւլհագէլէրինի
 իֆատէ իյլէմէք հաճէթ տէյիլ , զիրա
 լննա տուտունուն նագլինտէն նէ
 տիւշիւնճէտէ օլտըղը անղաշըլտը :

Լգապի տուտունըն ամուճասը-
 նըն խըրսը զայէթ իլէ զիյատէ , եէկէ-
 նի իլէ բու պէրու պուլունտուքլէրին-
 տէ տահա արթմայէ սլաշլատը :

Լննա տուտունըն քըղընըն ճէ-
 սարէթի եօք ամուճասընըն եիւղիւնէ
 պաքապիլմէյէ , չունքի վալիտէսինէ

ի թտիյի պուռնճա զալիմլիքլէր Ֆիքրինէ
կէլէրէք՝ պիր քաթ տախի անըն խըր-
սընտէն խէվֆ ի թտիրմէյէ վէսիլէ օ-
լուրլարըտը : Օ իրա Ագապի տուտու-
նըն տիւնեատէ հիչ պիր հիմայէթ
իտէնի քալմամըչ տէյուլ մէմուլ իտէր .
վալիտէսի վէֆաթ իյլէմիչ, սէվտիյի
տէլիքանլը կէնտուսինի թէրք իյլէմիչ
տէյուլ պէլլէյօր, վէ եալընըզ օլ զալիմ
ատէմին էլինէ թէսլիմ օլմուչ, ախէ-
րինտէն ասլա իւմիտի եօք :

Պաղտասար աղա եէկէնինին իւղէ-
րինէ պիր իքի տէֆա զարէզ իլէ սաք-
տըքտէն սօնղըա կէնտու հիւքմինտէ
օլտըղընէ վէ հիչ պիր քիմսէ անը էլին-
տէն գուրթարամայաճաղընէ գալպին-
տէ պիր զալիմ մէմուլնիէթ տույարաք
խըրսընըն զէհիրինի գուրպանընըն իւ-
ղէրինէ տիրհէմ տիրհէմ տէօքմէյէ
սաշլատը :

— Ագապի, սէն պէնիմ նասըլ ա-
տէմ օլտուղըմը թանըմաղմը սըն,
սէն պիրինին հագգընտէն կէլմէք իւ-
թէրիսէմ օ ատէմ պէնիմ էլիմտէն
քուրթուլապիլիւր մի — :

Ագապի տուտու գօրգարաք —
Խայըր — տէյուլ ճէվապ վէրտիքտէ ա-

ամուճասը թէքրար տէտի :

— Եւ այլէ իսէ պէնիմ նէ ֆիքիրտէ
օլտուղըմը պիլէրէք , Քաթօլիքլէրէ
նէ քատար տիւշմանլըղըմ օլտուղընը
թանըյարաք , սէն պէնտէն քօրքմայուպ
նաճըլ ճէսարէթ իթտին Վ իչէնին օղ-
լու Յակոբու սէվմէյէ . զանն իտէր
իտին քի պէն տույմամ տէյու , վէ
պէն տույաճաք օլուրսամ պանա նէ
ճէվապ վէրէճէյիտին , պիրիսի էվլիմի-
ղի ալթ իւստ իթտիյի իչուն պէլասընը
պուլտուքտէն սօնղրա տահա կէպէ-
րէլի չօք օլմատը . . . , — տէր տէմէղ
Պաղտասար աղանըն եէկէնի ամուճա-
սընըն այաքլէրինէ քաբանըպ — վալի-
տէմէ ֆէնա սէօյլէմէյին , օնուն սէֆիլ-
լիյի կէնտուսինէ էլվէրմիշ իտի — տէ-
տիքտէ , Պաղտասար աղա Վ քապի
տուտունուն հէր շէյէ աշինա օլտու-
ղընը անղայըպ զայէթ խըրսլանա-
րաք — Վ այ , սէն հէր շէյի պիլտիքտէն
սօնղրա պէնտէն քօրքմայուպ պու ճէ-
սարէթի իթմիշտին , անանըն իթտիք-
լէրի էլվէրմէղ , սէն օնտան զիյատէ
պէնի րէղիլ իթմէյէ չալըշըյօրսուն —
տէյուպ խըրսընը հիչ պիր տիւրլիւ եէ-
նէմէղիտի :

Այսքին սօնղրատան եկեղեցինին
պիւսպիւթիւն կենտու հիւքմիւնտէ
օլտըղը եինէ խաթրընէ կէլուպ եա-
պանիճէ պիր ֆերահիէթ տույարաք
թէքրար տէտի :

— Ագապի, պիւմիշ օլ քի սէնի՝ պէ-
նիմ էլիմտէն քիմսէ քուրթարամազ,
սէն պէնիմ հիւքմիմտէ սին վէլ հասըլ
սէն պէնիմ եէսիրիմ սին — :

Պաղտասար աղանըն տէտիքլէրինին
ճէմիսի սահիհ օլտըղընէ Ագապի
տուտու ֆիքր իտէրէք քօքքուպ թի-
թիրէր իտի : Ա է աճապ պահտընէ օ-
լաճաք տէյու տիւշիւնիւր իքան ա-
մուճասը թէքրար պաշատը տիմէյէ :

— Ա է հէմ զանն իթմէ քի պէնիմ
խըրսըմ ինէր . քուրտուղուն ֆիքիր-
լէր հիշ պիր վագըթ իճրա օլամազ .
չունքի պէն հէր շէյի թէքմիլ իթտիմ .
տիւն նիշանըն վէրիլտի, պէնիմ էմէք-
տարըմ էկինլի Վարապետէ վէրէճէյիմ
սէնի, զիրա պէնիմ միւրատըմ պու-
տուր, վէ սէնտէ պէնիմ մաթլուպում-
տան պաշկա պիր շէյ եաբամայաճա-
ղընա բէք սահիհ օլ — :

Ագապի տուտու պու սէօղլէրի ի-
շիթտիյի կիպի նէ եաբաճաղընը շաշը-

ըրայ վէ ամուճասընըն մէրհամէթին.
տէն զայրու իւմիտի քալմայարաք ըն-
ճա իթմէյէ պաշլատը իսէտէ Պաղտա-
սար աղա ասլա մէրհամէթէ կէլմէյուպ
ճէվապ վիրտի :

— Պիլիրիմ պու շէյէ ճանըն սըքը-
լաճաղընը, լաքին ընճա գապուլ իտէ-
րիմ զանն իթմէ, պէն գարարը վէր-
տիմ պու բազար կիւնիւ էվլէնէճէք-
սին, զիրէ պանա օլան ընզալէթ էլ
վէրիր, Վ իչէնին եազտըղը թէսքիրէի
օգուտու մըսա նէ տէրէճէ խըրսլան-
տըղըմը պէն պիլիրիմ, զարարը եօք
եաւաշ եաւաշ ալըշըրսըն, հէմ Յա-
կոբու սէվտիյին եալան տըր տէյու Վ ի-
չէնին եազտըղը թէզքիրէյէ ճէվապ
վիրէճէքսին, պու բազար էվլէնէճէք
օլտուղընը տախի աշիքեար էտէրէք —
Վ է Պաղտասար աղա Վ իչէն աղանըն
եազտըղը թէզքիրէի չըքարըպ “()գու
պունոլ ” տէյուպ վէ Նգապի տուտու
օգուտուքտա հէր շէյ կէնտուսինէ
պէյան օլտու : Նլէմ տաղընտա եազ-
տըղը թէզքիրէ իլէ կէչմիշ օլտուղուն
տէն Վ իչէն աղանըն կէնտու օղլու-
նուն ալագասընը տույտուղու, վէ օլ
սէպէպտէն պու քէյֆիէթի մէն իթ-

մէք իչուն Պաղտասար աղայա օլ թէս-
քիրէի եազմասը , վէ Յակոբ աղանըն
նիշանլանմասը տախի շիւպհէլի պիր
խուսուս օլտուղունէ գարար վիրտի ,
վէ Ղապի տուտու պու միւլհազա-
լէրէ սահիպ օլտուղու անտէ էվէլքի
տույտուղու քօքուլէր պիւսպիւթիւն
ղայա օլտու , պէնղի սօլմուշ իքան
եիւղիւնէ բուհ կէլտի , ամուճասընըն
էօրֆիւ թէ'սիր իթմէմէլէ պաշլատը ,
ղիրա Պաղտասար աղանըն հիւքմինտէ
օլմայուպ իլլաէ օմրիւնտէն զիյատէ
սէվտիյի տէլիքանը կէնտուսինէ հիմա-
յէթիտէճէյինէ շիւպհէսի քալմայա-
րաք գալպի բահաթ օլտու :

Պաղտասար աղա էէկէնինին թէպ-
տիլ օլտուղընը կէօրիւպ' պիր մանա
վիրէմէյէրէք եինէ էվէլքի թէքլի-
ֆինի' եանի թէղքիրէյէ ճէվապ վիր-
մէսինի էմր իլէտիքտէ' Ղապի տու-
տու ճէվապ իթտի :

— Հիչ պիր վագըթ խիլաֆ գա-
պուլ իթմէմ , Յակոբ աղայը սէվտի-
յիմի ասլա ինքեար իլլէմէմ , վէ ախէ-
րինին քիպրիէթի իլէրու կիթմէսի ի-
չուն վատիմի կէրու ավաղա թէնէղ-
ղիւլ իթմէմ , Յակոբ աղայը սէվէրիմ ,

վէ թա՛քի կէնտու թարաֆընտէն
մուհապպէթիմի էքսիլթմէյէ վէսիլէ
կէօրմէտիքճէ էօմրիւմիւն նիհայէթի-
նէ գատար անը սէվմէք պէնիմ էն ա-
ղիղ պօրճում տուր : —

Ո՛հ Ագապի տուտու պու սէօղլէ-
րի սէօլլէտիյի անտէ օլ տէրէճէ միւ-
նէվիլէր պիր սուրաթ քէսպ իյլէտի
քի հէման կէօք մախլուքաթընէ բու-
պար օլունմա տէրէճէսինէ եաքլաշուր :

Պաղտասար աղա եէկէնինին պու
սէօղլէրինէ ղայէթ իլէ խըրսլանուպ վէ
անգարիպ թէպտիլ օլմասընէ բէք ղի-
յատէ թաաճիւպ իտէրէք տէտի :

— Ագապի, նէ տիր պու ճէսարէ-
թին, նասըլ պէնիմ էմրիմէ գարշը
կէլմէյէ քօրքմայօրսուն, պէնիմ հէր
պիր միւրատըմը իթտիրմէյէ մէճպուր
իտէճէյիմի պիլմէյօրմըսըն :

— Այվիլէթ, գատէրիմ սիզին էլինի-
ղէ թէսլիմ օլմաղըմըշ, պէնիմ միւրա-
տըմ իւղըէ էօմիւր կէչիրմէյի մէն ի-
տուպ պէնտէն ինթիգամ ալապիլիրօի-
նիղ, լաքին գուտուրէթինիղ օլ տէ-
րէճէտէն իլէրու կիտէմէղ, ղերա գալ-
պիմ սիզին հիւքիւմաթընըղէ թապի
տէյիլ տիր :

— Լճասլի էկէր քի էմրիմ էէրիւ
նէ վարմաղիսէ , սօնդրա բէշիման օւ
լուրսըն :

— Խայրը , հիչ պիր վագըթ , պէնի
թէլէֆ իթսէնիզ պիլէ ասլա գայարմ
տէյիլ . զիրա օլ բուհիմ կիսլի սէվտիւ
յիմ տէլի քանլըյէ մալիք օլմայը մէն
էտիպ անըն մուհասպսէթինին բուզիւ
կեարը իլէ հայաթ պուլարաք բուհիւ
մէ ֆաիտէմէնտ սէրպէսիէթիլէ էօ
միւր կէշիրէճէք իքան , սիզին զալիմ ,
եասպանի վէ տայիմ խըրբալայան հիւ
քիւմաթընըզէ պէնի թասլի իլէտիլիւ
նիզտէ ազար ազար գահը իլէ վէֆաթ
իտէճէյիմի աշիքեար կէօրիւյօրում ,
լաքին սօն նէֆէսիմի վէրտիլիմ զէման
պուհճամէշաֆգաթամուգասլէլէ պաւ
րի վատիմի լէքէսիզ սաքլատըղլմ պաւ
նա պիր պէօյիւք թէսէլլի օլաճաք տըր :

Պաղտասար աղա խըրս իլէ պիրազ
տիւշիւնիւպ վէ ֆիգրինտէ տիւշիւն
տիւյիւ քէյֆիէթի թէքմիլէն գարար
վիրուպ թէքրար եէկէնինէ տէտի :

— Սանա էմր իտէյօրում էլին իլէ
իսթէտիլիմ թէզքիրէի եաղմաղա :

— Պու էմրինիզ մագպուլիմ տէյիլ :

— Լճասլի , էյիճէ տիւշիւն տահա

անան էօլէլի չօք օլմատը :

— Ալվէթ , ֆադաթ արթըք սի-
զին հիւքմիւնիւզտէն չըքտը , գատըր
տէյիլսինիզ պոււնտան սօնղըրա վալիտէ-
մէ ֆէնալըք իթմէյէ , սիզին զալիմ
լիյինիզ նէ գատար հատտէն խարիճ
օլսա եինէ վէֆաթընտէն սօնղըրա հիւք-
մի իշլէյէմէզ . վէ սիզին մէրհամէթսիզ
լիզինիզ եալընըզ հայաթընտէ սէֆիլ
իյլէմէյէ միւգթէտիր խտի — :

Ագապի տուտոււնուն ամուճասը-
նըն՝ Աննա տուտույա իթտիյի ֆէնա-
լըքլէր ֆիգըրինէ կէլիպ հիճապ իտէ-
ճէք եէրինէ եէկէնինէ տահա զիյա-
տէ զարազ պաղլայուպ թէքըար սիւալ
իյլէտի :

— Այլէ իսէ պիւսպիւթիւն գա-
րար վէրտին պէնիմ միւրատըմա գար-
չը կէլմէյէ :

— Թէքմիլէն , զիրա տույտուղում
մուհապպէթի լէքէսիզ հըֆա իյլէմէք
պանա պօրճ տուր . վէ ասլա օլ մու-
հապպէթի ինճիթմէյէ ճէսարէթ ի-
տէմէմ , չունքի օլ տուր պէնիմ խազի-
նէմ , իւմիտիմ վէ միւրատըմ . լաքին
պիհուտէ եէրէ սէօյլէյօրում , զիրա
սիզ գատըր տէյիլսինիզ պու ֆիքիլլէ-

րի անդլայտապիլմէյէ, եալընըղ սիղէ գա-
րարըմը պիլտիրիւրիմ քի, իսթէտիյի-
նիզ թէգքիրէյի եսպմամ, վէ նիշանը
տախի գապուլ իյլէմէմ տէյու :

— Սոն ճէվապըն պո՞ւմու տըր :

— Եվիլէթ :

— Եջլէ իսէ եարըն կէճէլէյին կէ-
պէրէն անանըն լէշինի կէօզլումիւն էօ-
նիւնտէ մէզարտէն չըքարթտըրըպ
քէլլէլէրին էօնիւնէ աթտըրայըմ — :

Եգապի տուտու Պաղտասար աղա-
նըն պու սէօզլէրինի իշիթտիյի անտէ :

— Եհ վալիտէմ, մէկէր էօլտիւք-
տէն սօնըրա պիլէ օլ մէրհամէթսիզ
ատէմին հիւքմինտէն չըքմամըշսըն,
վէ էօլիւնէ պիլէ րաղպէթ իյլէմէյուպ
ղալիմլիյինի իճրա իտէյօր — տիյէրէք
պաշատը կէօզ եաշլէրի տէօքմէյէ, վէ
սօնըրա ամուճասընէ տէօնիւպ — Օհ,
եօք, եօք, ասլա պէն վալիտէմին էօ-
լիւսիւնի խըրբալթտըրմայէ վէսիլէ
օլամամ, վէ շիմտի միւրաալէրինիզի
իճրա իյլէմէյէ հաղըրըմ — տէտի :

() Լ վագթ Եգապի տուտու Պաղ-
տասար աղանըն էմրի իլէ Վ իչէն ա-
ղայէ պիր թէգքիրէ եաղըպ, օղլու-
նուն ալագասընա կէնտու թարաֆըն-

տէն հիշ պիր վէսիլէ վերիլմէ տիյինտէն
մատէ պիւսպիւ թիւն գապուլ օլուն
մամըշ օլտուղընը պէյան իյլէտիք
տէն սօնդրա օլ խաֆթէ բազար կիւ
նի էվլէնէ ճէյինի տախի իֆատէ իյլէ
տի :

Վէ Պաղտասար աղա տախի իսթէ
տիյի միսիլու պիր թէգքիրէ կէնտու
եաղըս իքիսինի պիրլիքտէ Վ իշէն ա
ղայա կէօնտէրթտի :

Վաքին Վգապի տուտու Վ իշէն
աղայէ թէգքիրէյի եաղտըքտէն սօնդ
րա օտասընէ չէքիլուս (Յակոբ աղա
հալա կէնտուսինի սէվէր օլտուղընէ
չիւսհէ իթմէյուս, վէ դօր իլէ եաղտը
ղը քեաղըտ սէվտիյի տէլիքանլընն է
լինէ կիտէր իսէ նէ մանա վիրէճէք
տէյու Ֆիքր իյլէտիքտէ պիր տիւրլի
թէսէլլի գապուլ իտէմէղ հալէ կի
րիֆթար օլտուղունտէն եաղըխանէ
սինին էօնիւնէ կիտիւզ զիրտէ օլան
թէգքիրէյի եաղտը :

“ Յակոբ աղա .

“ Իէտէրինիղէ եաղտըղըմ թէգ
քիրէ էլպէթ սիզին էլինիղէ կէչէ
“ ճէք տիր , անը օգուտըղընըլտէ

Դ պէնի սատագաթսրդ պէլլէյէճէքսի-
 Դ նիզ տէյուլ ֆիքրիմէ կէլտիյի զէման
 Դ ասլա թէսէլլի օլամայօրում, լաքին
 Դ պիլմիշ օլուն քի վատիմին խիլաֆըն-
 Դ տէ տիյիլիմ, վէ հիշ պիր գուտու-
 Դ բէթ պանա օլ թէգքիրէի եազտըր-
 Դ մաղէ գատըր տէյիլ իտի, էկէր վալի-
 Դ տէմէ օլան մուհապպէթիմ վէ բաղ-
 Դ պէթիմ պէնի մէճպուր իթմէսէ ի-
 Դ տիլէր, զերա օլ թէգքիրէի եազմա-
 Դ զէ գարշը կէլմիշ օլսամըտը՝ օլ զալիմ,
 Դ վէ ինսան տինիլմէյէ շահէսթէ օլմա-
 Դ յան ամուճամ վալիտէմին է օլիւսիւ-
 Դ նիւ մէզարտէն չը քարթտըրըպ քէլը-
 Դ լէրէ եէմ խտէճէյիտի, պու շէյէ նա-
 Դ սըլ զայլ օլապիլիրիտիմ, պու ալչաք
 Դ ճիւնհանըն սահիպի օլսամ, պիր տա-
 Դ հի ֆէրահիյէթէ նայիլ օլապիլիր մի
 Դ իտիմ, օհ, եօք, օլ ազիզ պօրճու մու-
 Դ թէքմիլ իթմէք իչուն հէր գանղը մէ
 Դ շաֆգաթա հազըրլանսամ եէրի տիր,
 Դ վէ սիզ տախի պունլարա ակեահ օ-
 Դ լուպպանա հաֆգ վիրտիյինիզտէ տա-
 Դ հա զիյատէ սիզին մուհապպէթինի-
 Դ զէ լայըք օլուրում տէյուլ մէմուլ
 Դ իլէտիյիմտէն, օլ թէգքիրէի եազ-
 Դ մաղա պիւսպիւթիւն գարար վէր-

” տիմ :

” Յակոբ աղա տիւն կիճէյէ կէլէ-
 ” նէ գատար պունճա եազտըղըմ մէք-
 ” թուպլէրէ ճէվապ վերմէտիյինիզ
 ” տէն վէ նիշանլանտըղընըղը տախի
 ” տույարաք պէնի թէրք իթմիշսինիզ
 ” տէյու գարար վերմիշիտիմ, վէ նէ
 ” տէրէճէ քէտէր իշինտէ իտիմ սիզէ
 ” թարիֆ իտէմէմ, լաքին տիւն կիճէ
 ” քէտէրինիզին ամուճամա եազտըղը
 ” մէքթուպի օգուտըղըմտէ եէնի-
 ” տէն էօմրէ արղու իթմէյէ պաշտ-
 ” տըմ, զիրա հալա սիզ պէնի սէվէր
 ” օլտըղընըզէ շիւպհէմ քալմայուպ իւ-
 ” լա տիւ շմէնլէրիմիզ օլտըղընէ գարար
 ” վերտիմ, վէ նիշան վերմէնիզ տախի
 ” (էկէր սահիհ իսէ) հասիմլէրիմի-
 ” զին քուրսուղը հիլլէլէրտէն իլէրու
 ” կէլիօր տէյու մէմուլ իտէյօրում.
 ” պու շիւպհէլէրէ մէսնի պու թէզ-
 ” քիրէյի եազմաղէ գարար իլլէտիմ
 ” քի էլպէթտէ էլինիզէ եէրիշէճէք
 ” տիր, օլ վագըթ հալիմէ վագըթ օ-
 ” լուպ էկէր մուհապպէթինիզ գա-
 ” տիմ իսէ եինէ էվիլէքի Ագապինի-
 ” զի ապա թէպտիլ օլմամըշ կէօրիւպ,
 ” հէրնէ քի միւրատընըզ վար իսէ ճէ-

“ միսինի իճրա էթմէյէ հաղըր , վէ
 “ էօմրիւնի սիղին ըէյինիղէ իհալէ իթ-
 “ միշ թէքմիլէն միւթի հալոտէ պու-
 “ լաճաղընըղէ հիչ շիւպհէ իթմէյին .
 “ զիրա բուի ճիհանտէ քիմ տիր սիղ-
 “ տէն պաշկա պանա սահիպ օլապի-
 “ լէճէք , վէ սիղին մուհապպէթինիղ-
 “ տէն մատա նէ տիր պէնի մութլու
 “ իտէպիլէն ” :

“ Ահ Յակոբ աղա , ամուճամ զա-
 “ լիմլիյինի իճրա իթմէք իչուն աղ
 “ կիւն քալտը , անըն էլինտէն պէնի
 “ քուրթարապիլմէյէ գատըր օլան եա-
 “ լընըղ սիղսինիղ . լաքին պու մէքթու-
 “ պիմի ալտըղընըղտէ եինէ հալիմէ
 “ պիգայտ օլուր իսէնիղ պիլէ , զանն
 “ իթմէյին քի սօն նէֆէսիմի սիղէ սի-
 “ թէմ իտէրէք վիրիրիմ , զիրա Ագա-
 “ պի սիղէ տօսթլուքտէն զայրը պիր
 “ շէյ իտէմէղ , վէ սիղին իւղէրինիղ-
 “ տէ հիչ պիր հագկը օլմատըղընը
 “ թանըր , եալընըղ սիղէ ըճամ շու-
 “ տուր քի մութլու կիւնլէրինիղտէ
 “ պաղը քէրէ սիղին սէֆիլ Ագապինի-
 “ զի խաթըրընըղա կէթիրին , վէ սիղին
 “ տօսթուհուղ ըտը տէյու Ֆիգրինիղ-
 “ տէն չըքարմայըն ” :

« Պուլ կիւնն սալի . էկէր ճուժա
 » կիւնիւնէ գատար պէնի գուրթա-
 » րամազ իսէնիզ օհ , ֆիգրի-
 » մէ կէլտիքտէ նէ տէրէճէ խէվֆ
 » իթտիյիմի թարիֆ իտէմէմ » :

Լգապի :

Լգապի տուտուներն վէ Պաղտա-
 սար աղանըն Վ իչէն աղայէ եազորք-
 լէրի թէզքիրէլէր մէրսուժըն էլինէ
 վասըլ օլմուշ նասըլ քի էօթէտէ ի-
 ֆատէ իյլէտիք , վէ Ս . Ֆասիտեան
 իլէ Յակոբ աղանըն բէտէրի օլ թէզ-
 քիրէլէրի օգուտըքտէ զայէթ իլէ
 մէմնուճն օլմուշէր , զիրա Յակոբ ա-
 ղանըն միւրատընը մէն իտէճէքլէրինէ
 շիւպհէլէրի քալմամըշ , ֆագաթ եա-
 լընըզ Վ իչէն աղանըն պիրազ քիպի-
 րիէթինէ տօքունմուշ Պաղտասար
 աղանըն եազորըը թէզքիրէ . լաքին
 Ս . Ֆասիտեան օլ խաֆթէյի չըքա-
 րանա գատար Յակոբ աղանըն իւզէ-
 րինէ տահա զիյատէ տիգգաթ իթմէ-
 յէ գարար վիրմիշ , չունքի հէր նէ
 գատար Պաղտասար աղանըն խըրսը
 զալիպ օլտուղունը պիլիպ եէկէնինի
 էլպէթտէ էվլէնտիրէճէյինէ էմին ի-

տի իսէտէ տիւնեատէ չօք շէյ օլուր
Ֆիքրի իլէ թաքի Ղաապի տուտու էվ
լէնիպ պիթէնէ տէկին գալպի րահաթ
օլամաղ քտը :

Պուշլար մալիում օլտուքտէն սօնդ
րա կէլէլիմ Ղաապի տուտույա : Թէգ
քիրէյի եազտրքտէն սօնդրա Նիքօլա
յը կիզլիճէ չաղքրուպ տէտի :

— Նիքօլա, ալ պու թէգքիրէյի
Յակոբ աղանըն էվինէ կէօթիւր, լա
քին օլ պիր տէֆալէր կիպի ախէրինէ
վերմէ զիրա տահա ֆէնա օլուր, իլա
Յակոբ աղանըն կէնտուսինէ թէսլիմ
իլէ : Նիքօլա, շիմտիյէ գատար իթտի
յին սատագաթլէրին հիչ պիրինի ու
նութամամըլմ, ֆագաթ պու տէֆա
քի իճրա իտէճէյին խըղմէթ հիչ պի
րինէ պէնդէմէզ, էկէր քի Յակոբ ա
ղայը կէօրմէյի սանա մէն իտէն օլուր
իսէ, Ֆիքրինէ կէթիւր քի պու թէգքի
րէյի կէնտուսինէ վերմէն իլէ պէնիմ
էօմրիւմիւ քուրթարմաղէ սէպէպ օ
լաճաքսըն :

Նիքօլա կէնտու էվլատը կիպի սէվ
տիյի Ղաապի տուտունըն քէտէրինի
կէօրիւպ վէ անը քուրթարմատան զայ
րը հիչ պիր շէյ տիւշիւնմէյէրէք վէ

օլ կիւնէ քատար Համբարձումըն կէն-
տուսինի ալտաթտըղընէ զայէթ իլէ
խըրսլանարաք թէգքիրէի ալտըքտէն
սօնղրա պիր հայվանէ պինուպ տօղրու
Յակօբ աղանըն էվինէ սապահլայըն
սաաթ իքիտէ տախիլ օլտու :

Յակօբ աղա տախի օլ կիւնի սիֆ-
թահ մէշղուլիէթինէ կիթմիշ վէ հէ-
նուղ էվտէն չըքմըշ :

Նասըլ քի սէօլէտիյիսէք . Ս . Ֆա-
սիտեան օլ խաֆթէ Վ իչէն աղանըն
էվինտէն պիր տագիգէ այրըլմայօր ,
օլ կիւնի տախի սապահտան քահվէ
ալթը իտէր իքան գաբու չալընտը ի-
սէ խըզմէթ իտէն պէսլէմէյէ էմր իյ-
լէտի կիտուպ քիմ օլտըղընը անղլա-
սըն տէյու :

Պէսլէմէ խըզմէթինի իճրա իթ-
տիքտէն սօնղրա խապէր վիրտի :

— Խըրվաթ կիպի պիրիսի կէլմիշ ,
Յակօբ աղայը կէօրէճէյիմ տէյօր — :

Ս . Ֆասիտեան Յակօբ աղանըն ա-
րանտըղընը իշիտիր իշիթմէղ չաբըճաք
պէյնղի տէօնիւպ թէգրարէն էմր իյ-
լէտի :

— Հայտէ պանա չաղըր պաքալըմ
քիմ իմիշ — :

Նիքօլա եօքարը չըքմատէ մէր-
սում Ֆասիտեան ագապինտէ թանը-
յըս , լաքին շաշըրմայարաք վէ թաթ-
ը լիսան իլէ սիւալ իյլէտի :

— Նէ՛ իստէրսին օղլում :

— Յակոբ աղայը կէօրէճէյիմ , սէօ-
ղիւմ վար :

— Լօյլէ իսէ պանա սէօյլէ , պէն
եապանճը տէյիլիմ :

— Խայըր քէնտինի կէօրէճէյիմ :

— Այ օղլու Յակոբ աղա պուր-
տա տէյիլ :

— Պէն կէլինճէյէ գատար պէքլէ-
րիմ — :

Ո՛ր . Ֆասիտեան պու ճէվապը ալ-
տը իսէ տէրէճէսիզ ֆէնալաշտը , լա-
քին եինէ հիջ պիր շէյ պէլի իթմէ-
յէրէք ճէվապ իթտի :

— ()ղլում , պու կիւն եարըն Յա-
կոբ աղա եա կէլիր եա կէլմէզ , լաքին
տահա զիյատէ կէլմէզ տէյու մէմուլ
իտէրիմ , էկէր պիր իգթիզալը շէյ
սէօյլէյէճէքսէն պանա սէօյլէ , եա-
խուտ ճումա կիւնի կէլ , պէլքի պուր-
տա պուլլուրսըն — :

Ո՛ր . Ֆասիտեան Ագապի տուտու-
տան աճէլէ պիր խապէր կէլտիյինի

անդլայուլայ վէ օլ տէֆա էլպէթտէ
Յակոբ աղանըն հէր շէյէ ալեաւօ օլա-
ճաղընէ ագլը իրէրէք պու ճէվապը
վիրմէսի իլէ կիւն քաղանըպ պիր չա-
րէսինէ պաքմայը տիւշիւնիւր իսի :

Ալիքօլա հէր նէ գատար կէնաու-
սինին Յակոբ աղայը կէօրմէսինի մէր-
սում Քասիտեան մէն իթմէք իսթէ-
յօր տէյուլ անդլատը իսէտէ , հէր պիր
շէյէ պիր էյիճէ ալեաւօ օլմատըղընտէն
պէլքիտէ Յակոբ աղանըն կէլմէյէճէ-
յի սահիհ տիր տէյուլ պիրաղ շիւպ-
հէտէ քալըպ , ֆապաթ եինէ խըղմէ-
թինի թէքմիլ իթմէք իչուն ճէվապ
իյլէտի :

— Պէն պու կիւն պիր իքի տէֆա
ուղըարըմ , էկէր պուլմաղ իսէմ եա-
րըն եինէ կէլիրիմ :

— Բէք էյի օղլում , լաքին պուլ կիւն
կէլմէղ իսէ եարըն հիչ կէլմէղ :

— Օլարարը եօք — տէյուլայ իսպիր
Յակոբ աղանըն էվինտէն կիտէր կիթ-
մէղ՝ մէրգում Քասիտեան ճէմիսինէ
թէնպիհ իթտի Ալիքօլա թէքրար կէ-
լիպ Ա իչէն աղանըն մահտումինի սօ-
րար իսէ կէլմէտի տէսինկէր տէյուլ :

Ախշամ իւղէրի սաաթ սէքիզ սու-

լէրինտէ՝ Նիքօլա թէքրար կիտուալ սիւ-
ալ իթտի իսէ — Վէլմէտի — տէյու ճէ-
վապ իթտիլէր :

Վէ սահին Յակոբ աղա տահա
մէշղու լիէթինտէն տէօնմէմիշ իտի :

Իսպիր պիր սաաթտէն սօնղրա
թէգրար կէլուալ սաաթ օնպիրէ գա-
տար պէքլէտի , վէ նիհայէթ իւմիտի
քաթ իյլէյէրէք գաբուտէն չքար ի-
քան Յակոբ աղայը քարշըլատըքաէ
թէգքիրէյի վիրուալ չաբուճաք դայալ
օլտու :

Մ. Ֆասիտէան՝ Նիքօլանքն կիթտի-
յինի կէօղիւ իլէ կէօրիւալ գալպինի
րահաթ իթմէք իչուն բէնճիրէտէն
պաքար իքան Յակոբ աղանքն թէգ-
քիրէյի ալտըղքն կէօրտիւ :

Շ իմտի իֆատէ իտէրիզ քի հէր
նէ գատար Յակոբ աղա իլք ախշամը
Պէօյիւքտէրէյէ չքամաղէ քաբար վիր-
տի իսէ տէ բէտէրինտէն իղին իսթէ-
տիքտէ , « Պիր քաչ կիւնտէն սօնղրա
պիւս պիւթիւն բէօյէ չքաճաղըղ »
տէյու Վ իչէն աղա ճէվապ վիրմիշ օ-
լարաք օլ կիւնի եինէ սապր իյլէմէյէ
մէճպուր օլուալ ախշամա էվէ տէօն-
տիւ իտի : Վէ սահին Մգապի տու-

տոււ էվլէնտիքտէն սօնղրա Վ իչէն ա-
ղա քէօյէ չըքմաղա նիյէթ իտէր իտի :

Ֆազաթ պէլքի Յակոբ աղա իզին
ալըպ քէօյէ կիթմէյէ տահա զիյատէ
ղայրէթ իտէր իտի , էկէր քի իւք մէշ
ղուլիյէթինէ կիթտիյի կիւն մէմուլ
իթտիյինտէն զիյատէ կէնտոււնի զաիֆ
կէօրմէմիշ օլսայ ըտը , զիրա թէգըար
էինէ քէֆսիզ օլապիլիւր տէյու խէվֆ
իլէտի :

Ագապի տուտոււնըն եազտըղը թէղ-
քիրէնին Յակոբ աղանըն իւզէրինէ
իթտիյի թէսիրի թարիֆ իլէմէք միւմ
քինսիզ տիր , օլ վագթ բէտէրինին ,
վէ Ս . Ֆասիտեանըն ալչաք հիլէլէրինի
վէ Համբարձումըն անլէրէ միւլհիգ
օլմասընը անղլատը , լաքին հէր շէյտէն
էվվէլ Ագապի տուտոււնըն օլ հալտէ
պուլոււնտըղընէ տէրէճէի նիհայէթ
գալպինտէ աճը տույարաք , բարլաք
վէ աթէշի կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու :
Վ է օլ տագիգէ Պէօյիւքտէրէյէ քօ-
շուպ սէվտիյի զաթի մէրհամէթսիզ
ամըճասընըն էլինտէն քուրթարըպ ա-
նա սահիպ օլմայը միւրատ իթտի իսէ
տէ էթրաֆընտէ պուլոււնտըղը ատէմ
լէրին ճէմիսի կէնտուսինէ տիւշմէն

օլառութենէրինի պիլէրէք պիր քաջ սաաթ տահա վագթ կէշերիպ, կիճէ վագթի Պէօյիւքտէրէյէ եէրիշիպ էօմրիւն տէն ազիզ զաթէ սահիպ օլուպ վէ ա նա հիմայէթ իթմէյէ գարար վիրտիւ յինտէն ֆիքրինի ասլա աշիքեար իթմէյուպ, եինէ հէր ախշամքի կիպի թաամտէն էվվէլ օտասընէ կիրտի :

Կիճէ սաաթ իքի պուչուղա գատար Ս. Ֆասիտեան Վ իչէն աղա իւլէ եալընըզճա կէօրիւշտիւքտէն սօնղրա օտասընէ կիտէր իքան մէրսումէ թէգրար տիտի :

— Պու ախշամ օղլունըզըն կիթմէսինի մէն իթմէք իչուն ախէր չարէմիզ եօք, քօրքմայըն սօնուկու պէն տիւշիւնմիւշիւմ — :

Վ է մէրսում Ֆասիտեան եարըմ սաաթ գատար օտասընտա իյլէնտիքտէն սօնղրա եաւլաշճաճըք աշաղը իւնուպ, սօգաք գաբուսընը աչըպ Համբարձումա տէօնիւպ տէտի :

— Հայտէ սէնի կէօրէյիմ, շաշըմ մայասըն սօնուկտա սէնի քուրթարաճաք պէն իմ — :

Վ է պատէհու եինէ սէս իթմէյէրէք օտասընէ չըքտը :

() Լ կիճէ Յակոբ աղա ստաթ տէօրթ
 սուլէրինտէ հէրքէսի ույքուտէ մէ-
 մուլ իտէրէք օտասընտէ պուլունան
 ճէմի ագճէսինի վէ պիր քաչ բարչա
 միւճէվհէրաթընը իւղէրինէ ալուպ ,
 չունքի սօնու նէ օլաճաղընը պիլմէյուպ
 հէր շէյի կէօղիւնէ ալմըշ ըտը , պիր
 խըրսըղ ֆէնէրի իլէ էվտէն տըշարը
 չըքտը : Աէ Տօղըուէօլա եէրիշիւպ
 դարաղօլխանէնին էօնիւնտէն կէչէր
 իքան պէքլէյէն չալուշ “ Այլէն ” տէ-
 յուպ վէ եիւղ պաշը Յակոբ աղայը
 իքի նէֆէրէ թէրֆիքէն հապտա ին-
 տիրթտի : Չունքի Համբարձում Յա-
 կոբ աղատէն պիրաղ էվվէլ դարաղօլ-
 խանէյէ կիտուպ “ Արգամուան կէլէն
 խըրսըղտըր , չէվիրին , էլինտէն կիւճ-
 պէլա քուրթուլտում , հէմ պէշ իւղ
 դուռուշումը ալտը ” տէյու շէքվա ի-
 վէմիշ իտի ¹ :

1 Օքույան տօսթումընըն բէք էյի մալլամիւ
 տիւր քի , եիւղ սքաշընըն հիշ թաքսիրաթը եօղըտը
 Յակոբ աղայը չէվիրթմէսինտէ , չունքի պէօլէ
 պիր թէշէքքի՛ն օլուր իսէ , կէնտու վաճիպէի գիւմէ-
 թի տիր թասհի՛ն խլէմէք իշիւն մահպուս իթտիրմէք :

ՖԼՍՐԼ, ՕՆ ԼԼԹԻՆՆՈՐ,

ՔԵՓԵԼԻ ՔԵՕՅԻԻ

ՆՈՒՄԱ կիճէսի սաաթ տէօրթ
պուչուք սուլէրի, Ագապի տուտու-
նըն օտասընըն տպաթուր քանաթլէրի
չէքիլմիշ, օտանըն իչինտէ ախէր ըշք
եօք, իլլա մէհթապըն սիմ՝ ըէնկինտէ
շաֆքլէրի ապաթուրլէրին ալտսընտէն
կիւզար վէ միւմանէաթը շէպի տի-
ճուր իտէրէք աճը վէ քէտէր ալթըն-
տէ սիւքուլթ իտէն սահիպինին տիլ-
պէր սիմասընըն իւզէրինէ վուրմուշ:

Այնէլէրին էօնիւնտէքի քօնսօլէ-
րին պիրինին իւզէրինտէ թուճտան
եաքըլմըշ իհթիյար Բրիամ՝ մէշուր
քահրաման Աշիլին այաքլէրինէ քա-
բանմըշ, օղլու Հէքթօրուն էօլիւսիւ-
նիւ տիլէյօր:

Վէ օլ պիրինտէ, Բարիս՝ Սէնէ-
լաս բատիշահըն էհլի Ալէնայը քու-
ճաքլամըշ ֆիրար իտէյօր:

Չօք տէֆա Ագապի տուտու ան

լէրէ նազար իյլէյուսպ տիւրլիւ ֆիգիր-
լէր իլէ գալսինտէ ֆէրահիէթ տու-
յար իտի, լաքին օլ կիճէ իքիսինին
իւզէրինէ տէ սիեահ պիւրիւնճիւք-
լէր էօրթիւլմիւշ անլէրի կէօրտիւք-
ճէ էվվէլքի մէմնուհիյէթի պուլամա-
տըղընտէն մատա քէտէրինի տահա
զիյատէլէշտիրմէյէ վէսիլէ օլուր իտի-
լէր :

Այաթաղըն իւզէրինտէ շալ եիւզ
իլէ եօրկանըն ուճու տէվրիլմիշ, տան-
թէլալը ինճէ պաթիսթա չարշաֆըն
իւզէրինտէ պէյազ աթլաս քըլըֆ իլէ
պաշ եասթըղընըն ալթընտէ պիր ու-
ֆաք վէ բէնկլի պիլուր շիշէ կէօրիւ-
նիւր :

Ագապի տուտու քըլալիսէնին էօ-
նիւնտէ սանտալիէտէ օթուրմուշ, ի-
բէք չօրասլէրին իչինտէ սէթը օլմուշ
ուֆաք այաքլէրինի նէզաքէթ իլէ ու-
ղաթմըշ, սիեահ ճանֆէս էնթարինին
իւզէրինտէ սէրբմէ երլորզ միսալի
միւճէվհէր տիւյմէլէր բարլայուս՝ ա-
խէր տէֆալէր շալ քուշաղըն ալթըն-
տէ կիզէնէն պէլինին ինճէլիյինի զա-
հիրէ չըքարմըշէր, պաշընտէքի ֆէս
սըգայէ տիւշմիւշ քէտէրինտէն խա-

պէրի եօք, ուղուէն սաշէրի հիւսիւն-
 լիւ վիճուտինին իւզէրինէ եայլմըշ,
 պաշընը էլինին իւզէրինէ տայաթմըշ
 վէ կիւզէլ կէօզէրինի բէտէրինին
 թասվիրինին իւզէրինէ չէվիրմիշ օլա-
 բաք, կիճէնին սուս վագթինտէ քէ-
 տէրէ զարկ օլմուշ տիւշիւնիւր իքան
 սաաթ պէշի վուրտու իսէ, պաշընը
 եավաշճաճըք քալտըրուպ “\” հ յ իթ-
 տիքտէ նէֆէսինի թէքմիլ ալանա գա-
 տար քար կիպի պէյաղ վէ նազիք կէօք-
 սիւնտէ հայլըճա կիւճլիւք տույտու,
 վէ սօնղըա ինճուլու եաղլըղընը կէօ-
 զիւնէ քաբայուպ պաշլատը տիմէյէ :

“\” Լմիւտ, մէսըուրիյէթ վէ ֆէ-
 յրահիյէթ, գալպիմտէն պիւսպիւ-
 յ թիւն ֆիրար իյլէյուպ՝ եաս, քէ-
 յ տէր վէ զամ իլէ եալընըղ քալտըմ.
 յ սէվտիյիմ զաթին սէտասը քուլաղը-
 յ մա կէլտիյի զէման սէվիլմիշ օլտըղը-
 յ մէ շիւպհէմ քալմայուպ տէրունիմ-
 յ տէն կէնտուէնէ թէշէքքիւր իտէրէք
 յ մութլուլուք ֆիգրի իլէ թարիֆի
 յ միւմքինսիղ մէմնուէնիյէթ տույար ի-
 յ քան անտէն մէթրուք գալուպ վէ
 յ կէնտուսի իչուն տէօքտիւյիւմ կէօզ
 յ եաշէրինի սիլմէյէ պիլէ գայտսըղ

” օլաճաղընտէն պի խապէր իտիմ :

” Ալէմ տաղընտէ իթտիյի վատլէ-
 ” րին ճէմիսի խիլաֆ մը ըմըշ , դալ-
 ” պիմի հիւքմինէ կէշիրմէք իչուն իթ-
 ” տիյի ճահտլէր պէնտէն ինթիգամ
 ” ալմաք իչուն մի իմիշ : Ահ Զակսը
 ” աղա , նէ իտի պէնիմ թագսիրաթըմ ,
 ” սօն թէգքիրէմի տախի դապուլ իյ-
 ” լէյուս պէվտիյինէ կէօսթէրէրէք պէ-
 ” նի խօրլամաք միւրատընտէ օլտըղը-
 ” նը մէմուլ իթմէղ իտիմ ” :

Ահ սօնղըա Ագապի տուտու-
 .քըլավիսէնին սէսինի բէսլէնտիրուս
 պլմէնէնտ հիւսնէ մալիք բարմաք-
 լէրինի թիղ բէրտէլէրինին իւղէրի-
 նէ քօյարաք տէրտուլ ֆիղանլէրի-
 նի թէսիրլի վուրուշլէրի իլէ թէպէյ-
 յիւն իթմէյէ պաշատը : Ահ չարտը-
 ղը հալապը թէքմիլ մէհարէթ իլէ իճ-
 րա իթտիյինտէն մատա պաղէն սրա-
 սընտէ պիր իքի նէղաքէթլի մուսիքի
 իպարէլէրի , եանի միւհրիգ նաղմէլէր
 օլ գատար ինսանէ թէսիր իտէր իտի-
 .քի , ճիհանտէ քիշիյէ թէլէղղիւղ վի-
 րէն խուսուսլէր պիր վագըթտէ ճէմ
 օլմալէրի միւմքին օլսա , օլ լէղղէթի
 անճաք վիրէպիլիր իտիլէր : Ահ օյլէ քի

սապահ սէրին լիյին տէքու շէրին թաթ-
լու ահէն կէրինին վազթի տօղան կիւ-
նէ շին կիւղէ լիյինի, քեաֆֆէի մախ-
լու գաթըն այրը այրը թանգիմի վէ էս-
րարընէ վազըֆ օլան քիշինին տույ-
տուղը լէզզէթի, թէքմիլ տօսթլուք-
տէ հասըլ օլան մէմնունիյէթի, էյլիք
խտէն քիմսէնին գալպինտէ բէյտահ օ-
լան ֆէրահիյէթի, կիճէ վազթի աշը-
գընը սէքլէյէն կէնճ քըզ սէվտիյինի
կէօրտիւյի անտէ տույտուղը մէսրու-
րիէթի օլ խօշ նաղմէլէր ինսանըն
ֆիզերինէ կէթիրուս, վէ իճրա խտէր
խտիլէր:

Ագապի տուտու չալորղը հաւայը
թէքմիլ իթտիքտէն սօնղրա՝ պաշընը
չիմպալօնըն իւղէրինէ տայատուս միւ-
քէտտէր հալտէ միւլհաղէ խտէր ի-
քսն՝ թէգըսար սաաթ ալթըլը վուր-
տու, վէ կիճէնին սուս վազթինտէ
սաաթըն սէսի շէօյլէ իճրա իթտիքի,
կէօյա ղէմպէրէք՝ սէֆիլ դաթըն հալի-
նէ մէրհամէթ վէ միւսաատէ իթմէ-
յէրէք ուչուճու վազթին կէչտիյինի
պիր տիւղիւ խապէր վիրուս իւմիտի-
նի աղար աղար գաթ իթտիրուս վէ
պիւսպիւթիւն թէհի իթտիրմէյէ վէ-

սիլէ օլուր իտի :

() Լ մապէյնտէ Վննա տուտունըն քըզը սաաթըն սէսի կէլտիյի մահալէ տօղըու պաշընը չէվիրուպ կէօզիւ իլէ տախի կէօրիւպ իրշատ օլտուքտէ թէգրար պաշընը եօքարը գալտըրտը , չէօյլէքի տիւնեալի չէյլէրտէն արթըգ իմտատ պէքլէմէյէրէք Վլահա եաքլաշմայէ արզու իթտի , վէ պատէհու լիսանէն տախի կէնտու սէֆիլ հալիւնի անղլաթտըրարաք “ () ’հ , սաաթ ալ յ թը , պէն տահա իւմիտ իտէյօրում ” տէյուպ այաղէ գալգտը իսէ թէգրար մէհթապ եիւզիւնէ վուրտու :

Պէնզի սօլմուշ , ուզուն քիրքիքլէրի եաշ իլէ ըսլանմըշ , կէօզլէրինին տթէշլի նազարը թէսքին օլմուշ , տուտաքլէրինտէ րէնք քալմամըշ , էլլէրի թիթիրէյէրէք միւճէվհէրլի էնթարիյի չըքարուպ պիր սիեահ ֆիսթան կիյինտի , վէ պաշ եաստըղընըն ալթընտէ կէօրիւնէն պիլուր շիշէյի ճէպիւնէ քօյտուքտէն սօնղրա բէտէրինին թասվիրինի մուհապպէթ իլէ էօբիւպ (չունքի վալիտէսի վէֆաթ իթտիքտէն սօնղրա , բէտէրինին թասվիրինի կիզլիճէ օտասընէ կէթիրմիշ իտի)

վէ պաշընա սիեահ պիր շալ ալուպ ,
եաւաշճաճըք աշաղը ինտի :

Կաբուտէն տըշարը չըքար իքան
Յակոբ աղանըն ֆուրթուհնաւտէն գուր-
թուլուպ կիճէլէյին կէլտիյի վէ պիր-
լիքտէ մէմնուհիէթ իլէ , կէօրիւշմէ-
լէրի խաթըրընէ կէլտի իսէ , աճը եաշ-
լէր իլէ կէօղլէրի տօլտու :

Լգապի տուտու չայըրէ եադլաշ-
տըքտէ ֆօսֆօր իլէ էլինտէքի ֆէնէ-
րի եադուպ , վէ քէտէրինին զիյատէ-
լիկինտէն օլ քէրթէտէ եիւրէ կլէնուպ
գարաղօլսանէնին էօնիւնտէն ճէսա-
րէթ իլէ կէչտի սուալ օլմայարաք :
Վէ Քէֆէլի քէօյիւնտէն պիր աղ-
էօթէյէ եէրիշտի իսէ , Քիրէճ պուր-
նուհէ կիտէճէք եօլտա տէնիղին քէ-
նարընտէ օթուրտը , վէ էլինտէ պիլ-
լուր շիշէյի թութարագ պաշլատը աղ-
լամաղէ , զիրա սէվտիյի տէլի քանլու-
յէ մալիք օլուպ կիւղէլ էօմիւր կէ-
չիրմէյէ արղու իտէր իքան էօլմէյէ
գարար վիրմէք կէնտուհէ բէք միւշ-
քիլ կէլիր իտի , վէ մուհապպէթինին
տթէչինտէն հայաթ պուլմաղէ իւ-
միտ իտէր իքան անտէն եատ օլուպ
էճէլին սուք քուճաղընէ թէպիմ օլ-

մաղէ զայելթ իլէ իւրքիւ կէլիւ իտի :
 | Եքին Պաղտասար աղանըն զալիմլի-
 նի կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիրուպ
 վէ մուհապպէթի զայպ իթտիքտէն
 սօնդրա ասլա էօմրէ իսթէք կէլմէյէ-
 րէք զէհիրին շիշէսինի աղղընէ եագ-
 լաշտրրաճաք իքան , եինէ էճէլտէն
 գօրգուպ էօմրիւ թէքք իթմէյէ ճէ-
 սարէթ իսէմէտի . վէ կէօղէրինի կէօ-
 յէ գալտրըուպ “ օհ , նէ հալէ տիւշ
 ” տիւմ ” տէյուպ թէգրարէն շիշէյի
 եէրէ գօտու , վէ սօնդրա տէնիղին գը-
 յըսընտէ եիւղ իւղէրինէ եաթուպ
 աղլամաղէ պաշլատը :

Յակօբ աղա՝ կէնտուենին խըրսըղ
 օլմատըղընը իսպաթ իտուպ ճումա
 կիւնի սաաթ օն պիրտէ կիւճպէլա
 հափրստէն չըքապիլտի . վէ եինէ օլ
 ախշամը W . Քասիտեանըն հիլէլէ-
 րինտէն բէք միւշքիլլիք իլէ գուր-
 թուլուպ , մէրսում հասմի Պաղտա-
 սար աղայէ իսապէր կէօնտէրմէզտէն
 էվվէլ Պէօյիւք տէրէյէ վասըլ օլտու
 իսէ տէ , Ագապի տուտու էվտէն չը-
 քալը հայլը օլմուշ իտի : Աէօյլէ քի
 գաբուենն էօնիւնէ կէլիւ կէլմէղ՝ Աի-
 քօլա գարշըլայուպ ,

— Աման Յակոբ աղա, Ագապի տուտուտու օտասընտէ եօք տուր, հէմ քաբույր աչըք պուլտում — տէյու մէրսում խապէր վիրտի իսէ, տէլի քանլու — Աէ տէյօրսուն Աիքօլա — տէյուպ պիր ատըմ տախի իլէրու կիթ մէյէ մէճալի գալմատը :

— Այլէթ, շիմտի օտամտան չըքուպ ախըրա կիտէճէք իքան, սօքաք գաբուսընը աչըք կէօրտիւմ, հէմ տէ իլք աքշամտան բէք քէտէրլի օլտուղընտէն՝ չաբըճաք օտասընէ չըքտըմ քի գաբու աչըք իչինտէ քէնտուսի եօք : Աման Յակոբ աղա տուրմայալըմ, պէն եօքարը քօշայըմ ճէնապին տէ աշաղը թարաֆա կիթ, պէլքի ելէ կէչերիբիդ — տիսէրէք պիրիպիրլէ, բինտէն այրըլտըլար :

Պաղը քիմսէլէրէ քէտէր ագապինտէ աօքունուպ անլէրին ճէվէլանընը գաթ իտէր, լաքին պաղըլէրինէ տախի տէր ագապ օլ ֆէնա հալի իճրա իտէմէղ իսէ տէ, վագըթ միւրուր իթտիքճէ, աղար աղար պիւս պիւս թիւն խարապընէ սէպէպ օլուր :

Պէօյլէ տէ Յակոբ աղա օլ քէրթէտէ թէքմիլէն շաշըրմայուպ, վէ

գայլը ըլա ինմիշ մի տէյուս սիւալ իթմէք իչուն իսկէլէյէ քօշտու, լաքին քիմսէյի պուլամատը իսէ ախէր չարէսի թիւքէնիւս չայըրա տօղըու կիտէր իքան Քարաղօլսանէտէն խապէր ալտը պիր սիւահը տիշ էհը կէչուս Քէֆէլի քէօյիւնէ տօղըու կիթտիղին: () Ը վագըթ մէրսում Քիրէճ պուրնունա տօղըու քօշտըղը եէրտէ, Լգապի տուտու աճէլէ կէլէն այաք սէսինի տույտըղը անտէ « Լ՛հ թութմաղէ կէլիօրլար » տիյէրէք զէհիրի իչուսկէնտունիտէնիղէ աթար աթմաղ, Յակոբ աղա կէնտու սէվտիղի օլտուղընէ շիւսհէ իթմէյէրէք Լգապի տուտունըն արգասընտէն տէնիղէ աթըլըս օլ սէֆիլ զաթի գըյըյա չըքարտը:

Լաքին նէ ֆաիտէ

Յակոբ աղա Լգապի տուտույը քուճաքլայըս եագընտէ օլան պալըքճըլէրին գուլիպէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ պիր հասըր եիւզէրինէ եաթըրտըքտէն սօնըրա էլինտէն կէլէն ճահտի իտէրէք Լննա տուտունըն քըղը պիրաղ կէնտուսինէ կէլտիքտէ սէվտիլինի թանըյըս « Լ՛հ Յակոբ աղա » հալա պէնի սէվէր իմիշսին » տիյէրէք տէլի

գանլույէ սարըլտը :

() Լ վագըթ Վ իչէն աղանըն մահ-
տումի բէֆսիզ օլմասընը վէ Վ . Քա-
սիտեանըն հիյլէլէրինի պիրէր պիրէր
իֆատէ իյլէյոււպ ճիւնհասը օլմատը
ղընը անղլաթտըրտը իսէ՝ Վգապի տու-
տու զէհիրի իշտիղինէ պին տէֆա բէ-
շիման օլուպ պաշատը տիտէլէրին-
տէն ինճու կիպի եաշէր տէօքմէզէ :

() Լ զէման տէլի գանլու թաաճճիւպ
իտէրէք սիւալ իյլէտի :

— Նիչուհն աղլայօրսընըզ , պուհտան
սօնղրա քիմ պիղի այըրա պիլիբ , հա-
սիմլէրիմիղին ճահտլէրի պօշա կիթտի
պիղ անլէրին գուվլէթինի ալթ իթ-
միշ օլտուք :

— () հ եօք եօք , անլէր հիչ պիր վա-
գըթ ալթ օլմաղլէր . . . :

— Նէ՞ տիյօրսընըզ , գուրտուքլէրի
թուղաքլէրտէն գուրթուլտուք , սէր-
պէսիէթիմիղի իտինտիք , պու տագը-
գէ ճէմի միւրասլէրիմիղին իճրասըն-
տէ օլապիլիբիզ :

— Պօշ իւլէալէր :

— Նիչուհն , մուլթուլ օլաճաղըմըզը
տիւշիւնմէյօրմըսընըզ :

— Ահ Զակոբ աղա , պիղիմ հասիմ

լէրիմիզ կէնտի զիւիւմլէրինէ մութաւ
պըգ օլմայան քիմսէլէրի մութլու ի-
տէրլէր մի :

— Ագապի , գալպինիզտէն պու-
գօրգուլէրի չըքարըն , պէն սիզին եա-
նընըզտէ օլարաք քիմ սիզէ հիւքմ ի-
տէ պիլիր :

— Սահիհ , շիմտի քիմսէտէն քօր-
գում գալմատը , զիրա սիզին մու-
հապպէթինիզ պանա հիմայէթ ի-
տուպ հէր պիր շէյտէն գուրթարապի-
լիր , լաքին էճէլ վաքըթ վիրմէյօր :

— Ահ տէյօրսընըզ Ագապի :

— Ահ գաթի իւմիտ իքան զէհիրի
իչտիքտէն սօնղըա կէնտումի տէնիզէ
աթտըմ — :

Յակոբ աղա պու սէօղլէրի իշիթ-
տիքտէ նէ տէրէճէ քէսկին աճը տույ-
տըղընը իֆատէ իյլէմէք միւմքինսիզ
տիր , սէվտիզինէ մալիք օլմաք իւլէա-
սընտէ իքան անը պիւսպիւթիւն զայս
իտէճէյի ֆիգրինէ կէլտիքտէ , էօմ
րիւնի վիրուպ գուրթարմաք իսթէտի
իսէ տէ , չարէսիզ օլտուղընէ տախի
ադը իրուպ վէ պու սօն ֆէնալըք զիհ-
նինէ պիրտէն պիրէ օլ գատար պէօյ-
իւք կէօղլիւքտի քի — Ահ Ագապի պու

տէրէճէ սէֆիլէք պիր ինսանէ չօք
առւր — տիյէրէք սէվտիյի զաթըն պա-
շընը կէնտուլ քօլուկէ տայատուպ հաս-
րէթինի ալամայարսք պիր տիւզիւ
եիւզիւկէ պագար ըտը :

Վէ Վգապի տուտու, օլ պիմէնէնտ
զաթ օլ հալտէ իքան եինէ սէվտիյինի
թէսէլի իթմէք միւրատընտէ օլսւպ
տիտի :

— Վաքին Յակոբ աղա զանն իթ-
մէյին քի տիւշմէնլէրիմիզ պիզի թէք-
միլ սէֆիլ իտէ պիլտիլէր, զերա սէ-
նին մուհապպէթինի զայս իթմէմիշ
օլտըղըմը անղլամաք պէնի մութլու
իթմէյէ էլ վիրմէզ մի, վէ էպէտի էօ-
միւրտէ եինէ պիրիպիրիմիզէ գավու-
շաճաղըմըղը տիւշիւնիւր իսէք պիլէ
պէօյիւք թէսէլի օլմաղ մը — :

Վիչէն աղանըն մահտումի Վնա
տուտսւնըն քըղընըն թաթլը սէօղլէ-
րինի տինլէյուպ վէ ազ վագըթտէն
պիր տահի օլ սէս քուլաղընէ կէլմէ-
յէճէյի խաթըրնէ կէլտիքտէ քէտէ-
րինտէն — Վգապի սէնի պուլմուշ իքան
զայս իտէճէյիմ — տիյէրէք սէվտի-
յինէ պիւս պիւթիւն սարըլըպ կէօյա
էճէլին էլինտէն գուրթարմայէ ճահտ

խտէր իտի, զերա զէհիր հիչ միւսա-
ատէ վիրմէյոււոյ օլ կէնճ վէ տիւպէր
զաթի խարասի իթմէյէ պաշլամըշ իտի :

— Յակոբ աղա քէտէր իթմէ, եի-
նէ պիրիպիրիմիզէ մալիք, օլտուքտէն
սօնդրա այրըլըյօրուզ — :

Հէր նէ գատար Ագապի տուտու
սէվտիյի տէլիգանլույը տաիմա թէսէլ-
լի իթմէք արզուսինտէ իտի իսէտէ,
եարըմ սաաթ տահա կէշտիքտէ է-
ճէլին աճըլարընը պիւս պիւթիւն
տույմաղէ պաշլատը իսէ,

— Յակոբ աղա եանըմտան այրը-
մա գօրգայօրում — տիյէրէք աշըգընըն
էլինի թութուպ ասլա պրաքմաք իս-
թէմէզ իտի, կէօյա էօլիւմտէն գուր-
թուլաճաք կիպի :

Վէ Յակոբ աղա — Ագապի, գօրգ-
մա եանընտայըմ — տէյու ճէվապ վիր-
մէտէ, սէֆիլ զաթ սօն տէֆա գուվ-
վէթսիզ կէօզլէրինի աշըգընէ տօղըու
չէվիրուպ — Ահ, միւթէշէքքիւրիմ —
տիյէրէք թէսլիմ օլուպ թէմուզ այը-
նըն եիկիրմի տէօրտիւնճի կիւնի տօղան
կիւնէշի կէօրմէյէ նայիլ օլամատը . . . :

Յակոբ աղա՝ քէտէրինտէն թէգ-
րար քէֆսիզլէնուպ եիւրմի պիր կիւն-
տէն սօնդրա վէֆաթ իթտի :

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

19251

4

9

1

2

لکھنؤ

2

My dear Mr. Thompson

350m.

